

INFORMATOR

kultura, sport, rekreacja, turystyka

KALISZ 2019

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Wydawca
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka w Kaliszu
na zlecenie
Wydziału Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki
Urzędu Miasta Kalisza

Informator opracowały
Maria Kubacka-Gorwecka i Monika Sobczak-Waliś
na podstawie nadesłanych materiałów
oraz zbiorów Działu Informacyjno-Bibliograficznego
Biblioteki Głównej, ul. Legionów 66

Copyright by MBP Kalisz 2019

www.mbp.kalisz.pl
www.kalisz.pl

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka w Kaliszu na zlecenie Wydziału Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki Urzędu Miasta Kalisza przygotowała kolejne wydanie *Informatora: kultura, sport, rekreacja, turystyka. Kalisz 2019*.

Podobnie jak w poprzedniej edycji Informator składa się z czterech części. Pierwsza zamieszcza ważne, najbardziej interesujące przedsięwzięcia artystyczne, kulturalne, a także sportowe i rekreacyjne proponowane w roku 2019 przez instytucje kultury oraz organizacje i stowarzyszenia działające na terenie naszego miasta.

Część druga Informatora zawiera święta o charakterze międzynarodowym i krajowym, rocznice oraz wydarzenia ogólne i regionalne.

W trzeciej części znajdują się adresy administracji rządowej i samorządowej, instytucji oraz placówek upowszechniania kultury, szkół artystycznych, jak również stowarzyszeń i organizacji kulturalnych, sportowych i turystycznych, które nadesłały zgłoszenia do niniejszego wydawnictwa. Ostatnia część informuje o lokalnych mediach.

Oddając wszystkim zainteresowanym *Informator: kultura, sport, rekreacja, turystyka. Kalisz 2019* wyrażamy nadzieję, że zawarta w nim oferta zainteresuje odbiorców oraz zachęci do udziału w imprezach, na które organizatorzy serdecznie zapraszają. Ewentualne uwagi i sugestie dotyczące wydawnictwa prosimy kierować na adresy e-mail: biblio@mbp.kalisz.pl ; bq.dib@mbp.kalisz.pl

Adam Borowiak

Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej

im. Adama Asnyka w Kaliszu

SPIS TREŚCI

IMPREZY	5
KULTURA I SZTUKA	5
Święto Miasta Kalisza	15
SPORT I REKREACJA	24
TURYSTYKA	30
WYDARZENIA I ROCZNICE	35
STAŁE ŚWIĘTA I OBCHODY MIĘDZYNARODOWE	35
KALENDARZ ROCZNIC I WYDARZEŃ	45
KALENDARZ LOKALNY I REGIONALNY	105
KALENDARZ UROCZYŚCZOŚCI PATRIOTYCZNYCH	144
INFORMATOR ADRESOWY	147
ADMINISTRACJA RZĄDOWA I SAMORZĄDOWA	147
WYBRANE INSTYTUCJE KOŚCIELNE	153
INSTYTUCJE ARTYSTYCZNE	156
INSTYTUCJE I PLACÓWKI UPOWSZECHNIANIA KULTURY	156
BIBLIOTEKI	156
MUZEA I GALERIE	160
OŚRODKI KULTURY	164
KINA	165
KLUBY	165
INSTYTUCJE NAUKOWO-BADAWCZE I STOWARZYSZENIA	168
STOWARZYSZENIA I ZWIĄZKI KOMBATANCKIE	178
FUNDACJE	179
SZKOLNICTWO ARTYSTYCZNE	180
AGENCJE ARTYSTYCZNE	182
CHÓRY	183
WYBRANE ZESPOŁY ARTYSTYCZNE	185
WYBRANE INSTYTUCJE OŚWIATOWE	186
OŚRODKI SPORTU	190
OBIEKTY SPORTOWO - REKREACYJNE	190
ZWIĄZKI I STOWARZYSZENIA SPORTOWE	191
KLUBY SPORTOWE	194
UCZNIOWSKIE KLUBY SPORTOWE (UKS)	198
INNE	199
TURYSTYKA	200
BAZA NOCLEGOWA	201
PRASA, RADIO, TELEWIZJA	203
PRASA	203
RADIO	206
TELEWIZJA	207
KALISZ NA WYBRANYCH STRONACH INTERNETOWYCH	208

IMPREZY

Informacje posiadają następujący układ: nazwa imprezy, data, miejsce, organizator.
Dane teleadresowe znajdują się w części „Informator adresowy”

KULTURA I SZTUKA

STYCZEŃ

**Multimedialny Kalisz - prezentacja reportaży o Kaliszu
na stronie omg.kalisz.pl**

Cały rok, Kalisz

Fundacja Rozwoju Inicjatyw Kreatywnych

***Wolność i poeci* - wystawa z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę
Niepodległości**

do 31 stycznia, Miejska Biblioteka Publiczna - Biblioteka Główna

***Święty Józef w zbiorach Miejskiej Biblioteki Publicznej
im. Adama Asnyka w Kaliszu* - wystawa**

do 28 lutego, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 1

„Ze wszystkich nauk medycyna jest najszlachetniejsza”

***Sylwetki kaliskich lekarzy od Zemełki do Hindemitha* - wystawa**

3 stycznia - 29 marca, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 3

Dyskusyjny Klub Książki „Dialogi Literackie”

Lektura na spotkanie: „Sny uckermärkerów” Małgorzaty Lebdy

4 stycznia, godz. 17.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 4

Konsultacje w pokoju terapeutycznym

prowadzone przez Katarzynę Pakułę-Sobczak

7 stycznia, godz. 16.00 - 18.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 3

***Miłość* - wystawa oparta na tekstach Janusza Korczaka**

7 stycznia - 28 lutego, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 9

***„Tylko dzwonek w klasach, słówka francuskie, cień Pitagorasa. Z dziejów kaliskiego
szkolnictwa”* - wystawa**

7 stycznia - 30 kwietnia, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 5

Konsultacje w pokoju terapeutycznym

prowadzone przez Katarzynę Pakułę-Sobczak

8 stycznia, godz. 16.00 - 18.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 3

***Architekt z Niecałej - Albert Nestrypke* - wystawa**

8 stycznia - 28 lutego, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 4

Biblioteka dla małego człowieka - spotkanie biblioteczne

dla grupy „Fiołki” z Publicznego Przedszkola nr 19 z Oddziałami Integracyjnymi „Razem”
10 stycznia, godz. 10.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 9 Oddział Dziecięcy

BAL ZUCHA

11 stycznia, Komenda Hufca ZHP

27. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy - koncert charytatywny

13 stycznia, Hala KALISZ ARENA
Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji

Konsultacje w pokoju terapeutycznym

prowadzone przez Katarzynę Pakułę-Sobczak
14 stycznia, godz. 16.00 - 18.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 3

Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy

14 stycznia, Komenda Hufca ZHP

Ferie

14 - 27 stycznia, Komenda Hufca ZHP

Zajęcia dla dzieci: kolorowanki z bajkowymi postaciami, warsztaty tworzenia zakładek do książek, głośne czytanie książek Grzegorza Kasdepke

(w ramach ferii zimowych)
15 stycznia, godz. 11.00 - 13.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 5 Oddział Dziecięcy

Konsultacje w pokoju terapeutycznym

prowadzone przez Katarzynę Pakułę-Sobczak
15 stycznia, godz. 16.00 - 18.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 3

Zabawy z dziećmi: bajkowe kalambury, gry, głośne czytanie bajek Disneya

(w ramach ferii zimowych)
17 stycznia, godz. 11.00 - 13.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 5 Oddział Dziecięcy

**Zajęcia twórcze dla dzieci z kl. I-VI
piszemy i ilustrujemy bajkę do teatrzyku kamishibai**

(w ramach ferii zimowych)
17 stycznia, godz. 14.30 - 17.30, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 9 Oddział Dziecięcy

Paweł Napierała - malarstwo - wernisaż

18 stycznia, Ośrodek Kultury Plastycznej WIEŻA CIŚNIEŃ

Arkhamowy maraton z planszówkami

(w ramach ferii zimowych)
19 stycznia, godz. 10.00 - 18.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Biblioteka Główna

Dzień Zagadki

20 stycznia, Centrum Rysunku i Grafiki im. Tadeusza Kulisiewicza
Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

Konsultacje w pokoju terapeutycznym

prowadzone przez Katarzynę Pakułę-Sobczak

21 stycznia, godz. 16.00 - 18.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 3**Zajęcia dla dzieci: gry planszowe, zajęcia plastyczne, rebusy i łamigłówki**

(w ramach ferii zimowych)

21 - 25 stycznia, godz. 11.00 - 14.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 1 Oddział Dziecięcy**Zajęcia dla dzieci: kolorowanki z bajkowymi postaciami, warsztaty tworzenia zakładek do książek, głośne czytanie książek Grzegorza Kasdepke**

(w ramach ferii zimowych)

22 stycznia, godz. 11.00 - 13.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 5 Oddział Dziecięcy**Konsultacje w pokoju terapeutycznym**

prowadzone przez Katarzynę Pakułę-Sobczak

22 stycznia, godz. 16.00 - 18.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 3**Stare kino - gwiazdy, marki, celebryci - spotkanie ze Stanisławem Janickim****22 stycznia, godz. 17.00**, Komoda Club Residence

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

41. Ogólnopolski Festiwal Zespołów Muzyki Dawnej SCHOLA CANTORUM 2019**22 - 27 stycznia**, Kalisz

Kaliskie Stowarzyszenie Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży SCHOLA CANTORUM, Młodzieżowy Dom Kultury, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Henryka Melcera, Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Centrum Kultury i Sztuki

Zajęcia twórcze dla dzieci z kl. I-VI**piszemy i ilustrujemy bajkę do teatryku kamishibai**

(w ramach ferii zimowych)

23 stycznia, godz. 10.00 - 13.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 9 Oddział Dziecięcy**Zabawy z dziećmi: bajkowe kalambury, gry, głośne czytanie bajek Disneya**

(w ramach ferii zimowych)

24 stycznia, godz. 11.00 - 13.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 5 Oddział Dziecięcy**Konsultacje w pokoju terapeutycznym**

prowadzone przez Katarzynę Pakułę-Sobczak

28 stycznia, godz. 16.00 - 18.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 3**Biblioteka dla małego człowieka - spotkanie biblioteczne**

dla grupy „Kubusie” z Publicznego Przedszkola nr 18 im. Chatka Puchatka

29 stycznia, godz. 10.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 9 Oddział Dziecięcy

Konsultacje w pokoju terapeutycznym

prowadzone przez Katarzynę Pakułę-Sobczak

29 stycznia, godz. 16.00 - 18.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 3**Muzyczne Podróże dla małych i dużych - widowisko muzyczne****Styczeń**, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Henryka Melcera**„Skarby Doliny Prosnycy” - wystawa****Styczeń**, Muzeum Historii Przemysłu w OpatówkuMuzeum Historii Przemysłu w Opatówku, Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej w Kaliszu,
Stacja Archeologiczna Instytutu Archeologii i Etnologii PAN w Kaliszu**X Konkurs Fotograficzny****Styczeń - czerwiec**, Regionalna Pracownia Krajoznawcza PTTK

Komisja Turystyki Młodzieżowej

LUTY**„Kaliszanki piszące” - wystawa z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet****1 lutego - 29 marca**, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 7**Targi Ślubne****2 - 3 lutego**, Hala KALISZ ARENAMDM PROFESSIONAL Magdalena Mituła - Fabianów w Nowych Skalmierzycach,
Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji w Kaliszu**Konsultacje w pokoju terapeutycznym**

prowadzone przez Katarzynę Pakułę-Sobczak

4 lutego, godz. 16.00 - 18.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 3**„Zaproszenie do świata Baśni” - spotkanie z grupą niebieską z Niepublicznego Przedszkola Jacka i Agatki****4 lutego**, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 2**A-KUMULACJE 2019 - Kaliskie Biennale Sztuki****7 lutego - 2 marca**, Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

Galeria Sztuki im. Jana Tarasina, Miasto Kalisz, Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu UAM w Poznaniu

Dyskusyjny Klub Książki „Dialogi Literackie”

Lektura na spotkanie: „Błoto słodsze niż miód. Głosy komunistycznej Albanii”

Małgorzaty Rejmer

8 lutego, godz. 17.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 4**„Moja przyjaciółka książka” poznajemy podstawowe elementy budowy książki - przysposobienie czytelnicze przedszkolaków z grupy zielonej z Niepublicznego Przedszkola Jacka i Agatki****8 lutego**, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 2

Konsultacje w pokoju terapeutycznym

prowadzone przez Katarzynę Pakułę-Sobczak

11 lutego, godz. 16.00 - 18.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 3**„Moja przyjaciółka książka” poznajemy podstawowe elementy budowy książki**

- przysposobienie czytelnicze przedszkolaków z grupy pomarańczowej

z Niepublicznego Przedszkola Jacka i Agatki**11 lutego**, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 2**„Stop agresji i przemocy rówieśniczej” - spotkanie dla uczniów klasy V**

ze Szkoły Podstawowej nr 16 z Katarzyną Pakułą-Sobczak

11 lutego, godz. 9.30, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 3**Muzyk jest władcą: wszak rzesza go słucha (Deotyma „Do Stanisława Moniuszki”)**

- wystawa w ramach obchodów Roku Stanisława Moniuszki

11 lutego - 30 kwietnia, Miejska Biblioteka Publiczna - Biblioteka Główna**Konsultacje w pokoju terapeutycznym**

prowadzone przez Katarzynę Pakułę-Sobczak

12 lutego, godz. 16.00 - 18.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 3**„Zakochani w Kaliszu” - wystawa****14 lutego**, Centrum Rysunku i Grafiki im. Tadeusza Kulisiewicza

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

„W OBIEKTYWIE” XXIV edycja otwartego konkursu fotograficznego**15 lutego**, Ośrodek Kultury Plastycznej WIEŻA CIŚNIENÍ**Konsultacje w pokoju terapeutycznym**

prowadzone przez Katarzynę Pakułę-Sobczak

18 lutego, godz. 16.00 - 18.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 3**Konsultacje w pokoju terapeutycznym**

prowadzone przez Katarzynę Pakułę-Sobczak

19 lutego, godz. 16.00 - 18.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 3**Mów i bądź rozumiany - spotkanie z uczniami Zespołu Szkół nr 9**

z okazji Dnia Języka Ojczystego

21 lutego, godz. 9.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 9**Dzień Myśli Braterskiej****22 - 23 lutego**, Komenda Hufca ZHP, Szczep GRANICA**Konsultacje w pokoju terapeutycznym**

prowadzone przez Katarzynę Pakułę-Sobczak

25 lutego, godz. 16.00 - 18.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 3**Konsultacje w pokoju terapeutycznym**

prowadzone przez Katarzynę Pakułę-Sobczak

26 lutego, godz. 16.00 - 18.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 3

Biblioteka dla małego człowieka - spotkanie biblioteczne dla grupy „Kubusie” z Publicznego Przedszkola nr 18 im. Chatka Puchatka 28 lutego, godz. 10.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 9 Oddział Dziecięcy

„CZTERY PORY ROKU” ZIMA - konkurs plastyczny
Luty, Młodzieżowy Dom Kultury

Konkurs Recytatorski „Zabawa z poezją”
Luty, Młodzieżowy Dom Kultury
Młodzieżowy Dom Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Muzyczne Podróże dla małych i dużych - widowisko muzyczne
Luty, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Henryka Melcera

TEŻ MAM TALENT - konkurs
Luty, Młodzieżowy Dom Kultury
Młodzieżowy Dom Kultury, Komoda Club Residence

„Piękna nasza Polska cała” - konkurs
Luty - marzec, II Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki
Komisja Turystyki Młodzieżowej, II Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki

MARZEC

KABARET SKECZÓW MĘCZĄCYCH
1 marca, Hala Widowiskowo-Sportowa ul. Łódzka 29
Agencja Artystyczno Promocyjna IMPRESARIAT w Gnieźnie

Z cyklu „Kalendarium Polskie” - ZAPUSTY W KARCZMIE
2 marca, Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu

Recital fortepianowy z okazji 209. rocznicy urodzin Fryderyka Chopina
3 marca, Pałac Książąt Radziwiłłów w Antoninie
Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu

Koncert z okazji Dnia Kobiet
Bułat Okudźawa - najpiękniejsze pieśni i ballady w wykonaniu zespołu PIRAMIDY
7 marca, godz. 18.00, Komoda Club Residence
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Prezentacje Teatryków Przedszkolnych
7 marca, Młodzieżowy Dom Kultury

PRZEMYSŁAW TRZEŚNIAK - OBIEKTY
14 marca - 18 kwietnia, Galeria Sztuki im. Jana Tarasina
14 marca godz. 18.00 - wernisaż
14 marca godz. 20.00 - Wieczór z Combi Cats

KABARET NEO-NÓWKA
15 marca, Hala KALISZ ARENA

„MAGICZNA IRLANDIA” - konkurs plastyczny i wystawa

15 marca, Młodzieżowy Dom Kultury - Galeria SZATNIA
Młodzieżowy Dom Kultury, Towarzystwo Polsko-Irlandzkie w Poznaniu, Muzeum
Okręgowe Ziemi Kaliskiej

Barbara Wesołowska-Kowalska, Michał Bugzel - grafika - wernisaż

22 marca, Ośrodek Kultury Plastycznej WIEŻA CIŚNIEŃ

Międzynarodowy Festiwal Łaciny i Greki - czytanie „Iliady” Homera z udziałem ludzi nauki i władz miasta Kalisza

22 marca, godz. 10.00, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 9

VIII Marcowy Maraton Archiwalny

Marzec, Archiwum Państwowe w Kaliszu

„CZTERY PORY ROKU” WIOSNA - konkurs plastyczny

Marzec, Młodzieżowy Dom Kultury

„Herosi i bogowie. Świat bohaterów homeryckich eposów” - wystawa

Marzec, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 9

„Kaliszanie - moje hobby”

cykl spotkań połączony z wystawą okolicznościową

Marzec, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 7

Konkurs wiedzy o Kaliszu

Marzec, Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

Muzyczne Podróże dla małych i dużych - widowisko muzyczne

Marzec, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Henryka Melcera

W kinie, teatrze i na estradzie. Książki o gwiazdach lat minionych dyskusyjne spotkanie czytelnicze dla pan nieaktywnych zawodowo

Marzec, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 9

Wystawa prac plastycznych Weroniki Machowicz

Marzec, Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku

Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku, Weronika Machowicz - Kalisz

Ad fontes! ODKRYWAMY TAJEMNICE KALISZA I REGIONU KALISKIEGO - konkurs

Marzec - czerwiec, Archiwum Państwowe w Kaliszu, Sala Recepcyjna kaliskiego ratusza
Archiwum Państwowe w Kaliszu, Miasto Kalisz, Starostwo Powiatowe w Kaliszu

KWIECIEŃ**Konkurs koszy wielkanocnych**

1 kwietnia, Dworek Marii Dąbrowskiej w Russowie

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

Regionalne Spotkania Taneczne „TYLKO DANCE MA SENS”

5 kwietnia, Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu
Młodzieżowy Dom Kultury, Centrum Kultury i Sztuki

9. Festiwal Gitary Akustycznej FINGERSTYLE FEELING

6 kwietnia, Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu

XIX Konkurs Piosenki Przedszkolaków

12 kwietnia, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu
Młodzieżowy Dom Kultury, Gminny Ośrodek Kultury SOKÓŁ w Czerwonaku

Eliminacje Centralne w Kaliszu OLIMPIADY WIEDZY TECHNICZNEJ

12 - 14 kwietnia, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Kaliszu
Ministerstwo Edukacji Narodowej, Rada Federacji SNT-NOT

Misterium Pasyjne „MĘKA, ŚMIERĆ I ZMARTWYCHWSTANIE PANA NASZEGO JEZUSA CHRYSYTA”

14 kwietnia, Niedźwiedź Wlkp. - plac przy kościele pw. św. Anny
Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu, Parafia pw. św. Anny w Niedźwiedziu Wlkp.

Warsztaty wielkanocne

14 kwietnia, Centrum Rysunku i Grafiki im. Tadeusza Kulisiewicza
Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

Wielkanoc u Dąbrowskiej

14 kwietnia, Dworek Marii Dąbrowskiej w Russowie
Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

XXIV Wojewódzki Festiwal Piosenki Przedszkolaków CZERWONAK 2019**- etap powiatowy**

17 kwietnia, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu
Gminny Ośrodek Kultury SOKÓŁ w Czerwonaku, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu

Zajęcie w muzeum

22 kwietnia, Rezerwat Archeologiczny w Kaliszu-Zawodziu
Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

DZIEŃ ZIEMI 2019 - XVIII edycja

25 kwietnia, Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie k/Kalisza
III Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Kaliszu

Lidia Wilk - rysunek, malarstwo - wernisaż

26 kwietnia, Ośrodek Kultury Plastycznej WIEŻA CIŚNIEŃ

BOGNA RZĄD „Genesis”

26 kwietnia - 24 maja, Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

„CZTERY PORY ROKU” - finał konkursu plastycznego

Kwiecień, Młodzieżowy Dom Kultury

FESTIWAL PROFESJONALISTÓW**Kwiecień**, Hala KALISZ ARENA

Miasto Kalisz, Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji w Kaliszu

Fraszka to słowna igraszka - twórcze spotkanie z młodzieżą z okazji 115. rocznicy urodzin Jana Sztudyngera (28 kwietnia)**Kwiecień**, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 9**Konkurs Recytatorski „Zabawa z poezją” - finał****Kwiecień**, Młodzieżowy Dom Kultury

Młodzieżowy Dom Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Muzyczne Podróże dla małych i dużych - widowisko muzyczne**Kwiecień**, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Henryka Melcera**„Architekt z Niecałej - Albert Nestrupke” - wystawa****Kwiecień - czerwiec**, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 9**MAJ****HAPPENING - Święto Flagi RP****2 maja**, Komenda Hufca ZHP**Obchody pod ratuszem****3 maja**, Komenda Hufca ZHP**„Bajki zaczytajki, czyli powrót do dzieciństwa zapomnianych bajek” - wystawa****6 maja - 30 sierpnia**, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 5**Festiwal Piosenki Hufca ZHP Kalisz****9 maja**, Komenda Hufca ZHP**Jarmark Archeologiczny****10 - 11 maja**, Rezerwat Archeologiczny w Kaliszu-Zawodziu

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

59. Kaliskie Spotkania Teatralne - Festiwal Sztuki Aktorskiej**11 - 18 maja**, Teatr im. Wojciecha Bogusławskiego**XVII Kaliski Konkurs Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej - finał****24 maja godz. 8.30**, Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu

Szkoła Podstawowa nr 7 im. Adama Mickiewicza w Kaliszu, Centrum Kultury i Sztuki,

Młodzieżowy Dom Kultury, Miasto Kalisz

Turniej Kół Gospodyń Wiejskich Południowej Wielkopolski**25 maja**, Dworek Marii Dąbrowskiej w Russowie

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

Dzień dziecka w muzeum**26 maja**, Rezerwat Archeologiczny w Kaliszu-Zawodziu

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

34. Wystawa pokonkursowa ŚWIAT DZIECKA

28 maja - 1 czerwca, Galeria Sztuki im. Jana Tarasina
1 czerwca, godz. 12.00 - finisaż

XXIV Wojewódzki Festiwal Piosenki Przedszkolaków CZERWONAK 2019

- etap rejonowy

29 maja, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu
Gminny Ośrodek Kultury SOKÓŁ w Czerwonaku, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu

Ryszard Kaja - plakat - wernisaż

31 maja, Ośrodek Kultury Plastycznej WIEŻA CIŚNIEŃ

Dzień Bibliotekarza i Bibliotek

Maj, Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Festyn rodzinny, plenerowy na Majkowie

Maj, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 7
Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 7, Rada Osiedla MAJKÓW

Muzealne Spotkania z Fotografiami - konkurs

Maj, Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku
Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku, Muzeum w Koszalinie

Muzyczne Podróże dla małych i dużych - widowisko muzyczne

Maj, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Henryka Melcera

Niezwykła rodzina Wiłkomirskich - wystawa

Maj, Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku
Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku, Fundacja Rodziny Wiłkomirskich

**Spotkanie z okazji Dnia Różnorodności Kulturowej dla Dialogu i Rozwoju (21 maja)
z udziałem uczniów i przedszkolaków**

Maj, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 9

„Wystawa prac Tadeusza Kościelniaka”

Maj - lipiec, Miejska Biblioteka Publiczna - Biblioteka Główna

CZERWIEC

Święto Miasta Kalisz

**737. rocznica odnowienia i uroczystego potwierdzenia
nadania Kaliszowi prawa miejskiego**
wg odrębnego programu /www.kalisz.pl/

W programie DNI MIASTA:**5 czerwca (środa)****IX Literacka Gra Miejska „Kaliskie Upamiętnienia Marii Dąbrowskiej”**

Kalisz - teren Śródmieścia

org. Stowarzyszenie im. Haliny Sutarzewicz, Szkoła Podstawowa nr 10
im. Marii Konopnickiej**9 czerwca (niedziela)****ZAWODY SPINNINGOWE „O PUCHAR PROSNY
IM. MIECZYŚŁAWA MACHAJEWSKIEGO”**

Piwonice - rzeka Proсна

org. Polski Związek Wędkarski - Koło Kalisz Miasto, Firma DAIWA,
Firma ACROPOL, Sklep Wędkarski ZACZEP**14 - 16 czerwca (piątek - niedziela)****XXVI MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL
ARTYSTYCZNYCH DZIAŁAŃ ULICZNYCH „LA STRADA”**

wg odrębnego programu

Główny Rynek, plac przy Centrum Kultury i Sztuki - ul. Łazienna 6
org. Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu

16 czerwca (niedziela)

Zawody kolarskie na torze „WIELKA NAGRODA KALISZA”

Tor kolarski - Stadion Miejski ul. Wał Matejki 2

org. Kaliskie Towarzystwo Kolarskie

Imprezy towarzyszące obchodom Święta Miasta Kalisza:

***Ad fontes!* ODKRYWAMY TAJEMNICE KALISZA I REGIONU KALISKIEGO**

- uroczyste podsumowanie konkursu

Czerwiec, Sala Receptyjna kaliskiego ratusza

org. Archiwum Państwowe w Kaliszu, Miasto Kalisz, Starostwo Powiatowe w Kaliszu

REGATY WIOŚLARSKIE w ramach Warsztatów Wioślarskich

Czerwiec, Przystań Sportowa KTW Szale ul. Kaliska 84, Zbiornik Szale

Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie

X Regionalny Konkurs Plastyczny dla Osób Niepełnosprawnych

Czerwiec, OSRIR, ul. Łódzka 19

Fundacja Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych MIŁOSIERDZIE, Warsztat Terapii Zajęciowej

Poezja na trawie

2 czerwca, Dworek Marii Dąbrowskiej w Russowie

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

Kabaret STAND-UP SHOW - THE BEST OF

4 czerwca, Hala KALISZ ARENA

ANNA BAKOW - rzeźba, OSMAN BOL - malarstwo (HAMM)

7 - 22 czerwca, Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

Galeria Sztuki im. Jana Tarasina, Miasto Kalisz

Poezja na trawie

16 czerwca, Dworek Marii Dąbrowskiej w Russowie

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

OBRAZ RUINY. RUINA OBRAZU. OBRAZ W RUINIE

kurator **Szymon Wróbel**

28 czerwca - 31 sierpnia, Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

Poezja na trawie

30 czerwca, Dworek Marii Dąbrowskiej w Russowie

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

DZIEŃ DZIECKA

Czerwiec, Kalisz - Główny Rynek 20

Miasto Kalisz, Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji w Kaliszu

Jestem Młodym Artystą - koncert

Czerwiec, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Henryka Melcera

„Kaliszanie - moje hobby”

cykl spotkań połączony z wystawą okolicznościową

Czerwiec, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 7

**Kręcą nas dwa kółka czyli wakacje na rowerze - spotkanie z młodzieżą
połączone z konkursem - krzyżówką z nagrodami**

Czerwiec, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 9

„Miasto św. Józefa” - wystawa

Czerwiec, Centrum Rysunku i Grafiki im. Tadeusza Kulisiewicza
Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

Międzynarodowy Dzień Archiwów

Czerwiec, Archiwum Państwowe w Kaliszu

Muzyczne Podróże dla małych i dużych - widowisko muzyczne

Czerwiec, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Henryka Melcera

PEJZAŻE KALISZA - Kościoły - konkurs plastyczny

Czerwiec, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu

PRZYRODA W OBIEKTYWIE - wystawa pokonkursowa

Czerwiec, Młodzieżowy Dom Kultury - Galeria SZATNIA
Młodzieżowy Dom Kultury, Szkoła Podstawowa nr 6 w Kaliszu

LIPIEC**Rodzinne Weekendy na Zawodziu**

6 - 7 lipca, Rezerwat Archeologiczny w Kaliszu-Zawodziu
Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

Niedziela u Niechciców

7 lipca, Dworek Marii Dąbrowskiej w Russowie
Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

Rodzinne Weekendy na Zawodziu

13 - 14 lipca, Rezerwat Archeologiczny w Kaliszu-Zawodziu
Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

Dyplomy 2019 - wernisaż

19 lipca, Ośrodek Kultury Plastycznej WIEŻA CIŚNIENÍ

Rodzinne Weekendy na Zawodziu

20 - 21 lipca, Rezerwat Archeologiczny w Kaliszu-Zawodziu
Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

Rodzinne Weekendy na Zawodziu

27 - 28 lipca, Rezerwat Archeologiczny w Kaliszu-Zawodziu
Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

**„Głośnie czytanie na trawie”- pikniki czytelnicze
w ramach ogólnopolskiej akcji „Cała Polska czyta dzieciom”**

Lipiec, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 7

Muzyczne Podróże dla małych i dużych - widowisko muzyczne

Lipiec, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Henryka Melcera

„Kaliszanki mają głos” - wystawa

Lipiec - wrzesień, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 9

SIERPIEŃ**Rodzinne Weekendy na Zawodziu**

3 - 4 sierpnia, Rezerwat Archeologiczny w Kaliszu-Zawodziu
Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

XIV Letni Festiwal Orkiestr Dętych Południowej Wielkopolski

4 sierpnia, Kalisz - Baszta DOROTKA

Południowowielkopolski Związek Chórów i Orkiestr w Ostrowie Wielkopolskim

Niedziela u Niechciców

4 sierpnia, Dworek Marii Dąbrowskiej w Russowie

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

Rodzinne Weekendy na Zawodziu

10 - 11 sierpnia, Rezerwat Archeologiczny w Kaliszu-Zawodziu

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

XIV Letni Festiwal Orkiestr Dętych Południowej Wielkopolski

11 sierpnia, Kalisz - Baszta DOROTKA

Południowowielkopolski Związek Chórów i Orkiestr w Ostrowie Wielkopolskim

Dzień pszczoły

11 sierpnia, Rezerwat Archeologiczny w Kaliszu-Zawodziu

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

XIV Letni Festiwal Orkiestr Dętych Południowej Wielkopolski

15 sierpnia, Kalisz - Baszta DOROTKA

Południowowielkopolski Związek Chórów i Orkiestr w Ostrowie Wielkopolskim

Wystawa zbiorowa „Moje fascynacje” - wernisaż

16 sierpnia, Ośrodek Kultury Plastycznej WIEŻA CIŚNIENÍ

Rodzinne Weekendy na Zawodziu

17 - 18 sierpnia, Rezerwat Archeologiczny w Kaliszu-Zawodziu

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

XI Letnia Akademia Instrumentów Dętych Błaszanych

18 - 24 sierpnia, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Henryka Melcera
Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Henryka Melcera w Kaliszu, Centrum
Edukacji Artystycznej w Warszawie, Stowarzyszenie TRYTON, Miasto Kalisz

Rodzinne Weekendy na Zawodziu

24 - 25 sierpnia, Rezerwat Archeologiczny w Kaliszu-Zawodziu
Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

**„Głośnie czytanie na trawie” - pikniki czytelnicze
w ramach ogólnopolskiej akcji „Cała Polska czyta dzieciom”
Sierpień**, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 7

Muzyczne Podróże dla małych i dużych - widowisko muzyczne

Sierpień, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Henryka Melcera

**„Już mi niosą suknię z welonem ...” - wystawa fotografii ślubnej kaliszan
Sierpień - październik**, Miejska Biblioteka Publiczna - Biblioteka Główna

WRZESIEŃ

**„Strach się bać - groza w literaturze” - wystawa
2 września - 30 grudnia**, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 5

**Andrzej Szarek - rzeźba - wernisaż
6 września**, Ośrodek Kultury Plastycznej WIEŻA CIŚNIENÍ

WYSTAWA KURATORSKA 3

6 września - 19 października, Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

III Sobotnia Noc Kultury „Kaliszanie piszący pod wrześniowym niebem Zagorzynka”

18 września, Szkoła Podstawowa nr 10 im. Marii Konopnickiej
Stowarzyszenie im. Haliny Sutarzewicz, Szkoła Podstawowa nr 10 im. Marii Konopnickiej

38. Międzynarodowy Festiwal „CHOPIN W BARWACH JESIENI”

19 - 22 września, Antonin - Pałac Myśliwski Książąt Radziwiłłów, Ostrów Wielkopolski -
Ostrowskie Centrum Kultury
Stowarzyszenie WIELKOPOLSKIE CENTRUM CHOPINOWSKIE - ANTONIN w Ostrowie
Wielkopolskim, Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu

XVI Patronalne Święto Wielkopolskich Bibliotekarzy - św. Wawrzyńca

21 września, Kalisz
Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich

X KALISKIE MIODOBRAŃE

22 września, Centrum Kultury i Sztuki - korty
Regionalny Związek Pszczelarzy Wielkopolski Południowej w Kaliszu, Centrum Kultury i
Sztuki

13. Festiwal Muzyczny „GRAMY NAD PROSNĄ”**Wrzesień**, Kalisz - Główny Rynek 20

Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji w Kaliszu

XXI edycja „Dni Ogrodnika - Targi Międzynarodowe”**pod patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi****Wrzesień**, Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie k/Kalisza

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Rolnictwa Oddział w Kaliszu, Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu, Rada Federacji SNT-NOT

Europejskie Dni Dziedzictwa - 27. edycja**Wrzesień**, III Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Kaliszu**„Kaliszanie - moje hobby” cykl spotkań połączony z wystawą okolicznościową****Wrzesień**, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 7**Książkowe kulinaria****dyskusyjne spotkanie czytelnicze dla pań nieaktywnych zawodowo****Wrzesień**, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 9**Malarstwo Grzegorza Pleszyńskiego - wystawa****Wrzesień**, Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku

Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku, Grzegorz Pleszyński

„MISTER BUDOWNICTWA POŁUDNIOWEJ WIELKOPOLSKI” 45. edycja KONKURSU**Wrzesień**, Dom Technika NOT

Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa Oddział w Kaliszu, Wielkopolska Okręgowa Izba Budownictwa w Poznaniu, Rada Federacji SNT-NOT

Muzyczne Podróże dla małych i dużych - widowisko muzyczne**Wrzesień**, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Henryka Melcera**„Skarby ziemi wydarte” - wystawa****Wrzesień**, Centrum Rysunku i Grafiki im. Tadeusza Kulisiewicza

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

PAŹDZIERNIK**Noc Bibliotek****5 października**, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 4**POLSKA NOC KABARETOWA****5 października**, Hala KALISZ ARENA

Agencja Artystyczno Promocyjna IMPRESARIAT w Gnieźnie

30. Diecezjalny Przegląd Piosenki Religijnej „SACROSONG”**5 - 6 października**, Kalisz - Parafia pw. św. Apostołów Piotra i Pawła

Rzymskokatolicka Parafia św. ap. Piotra i Pawła, Centrum Kultury i Sztuki

Urodziny Marii Dąbrowskiej

6 października, Dworek Marii Dąbrowskiej w Russowie
Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

Czesław Czaplński - fotografia - wernisaż

11 października, Ośrodek Kultury Plastycznej WIEŻA CIŚNIENÍ

Recital fortepianowy z okazji 200. rocznicy śmierci Fryderyka Chopina

20 października, Pałac Księżąt Radziwiłłów w Antoninie
Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu

JULITA WÓJCIK „KTÓRĘDY PO SZTUKĘ?”

25 października - 30 listopada, Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

„CZTERY PORY ROKU” LATO - konkurs plastyczny

Październik, Młodzieżowy Dom Kultury

Muzyczne Podróże dla małych i dużych - widowisko muzyczne

Październik, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Henryka Melcera

Ze wszystkich nauk medycyna jest najszlachetniejsza.

Sylwetki kaliskich lekarzy od Zemełki do Hindemitha - wystawa

Październik - grudzień, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 9

LISTOPAD**XIX Społeczna Kwesta na ratowanie zabytkowych nagrobków kaliskich cmentarzy**

1 listopada, Kalisz

Oddziałowa Komisja Opieki nad Zabytkami - PTTK

9. Ogólnopolski Festiwal Poetycki im. Wandy Karczewskiej

8 - 10 listopada, Stowarzyszenie Promocji Sztuki ŁYŻKA MLEKA, Centrum Kultury i Sztuki

Dzień Niepodległości

11 listopada, Centrum Rysunku i Grafiki im. Tadeusza Kulisiewicza
Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

Udział w obchodach rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę

11 listopada, Komenda Hufca ZHP

„Mistrz i uczniowie” - wystawa

13 listopada, Centrum Rysunku i Grafiki im. Tadeusza Kulisiewicza
Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

Urodziny Kulisiewicza

13 listopada, Centrum Rysunku i Grafiki im. Tadeusza Kulisiewicza
Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

Marcin Podolec - ilustracja - wernisaż

22 listopada, Ośrodek Kultury Plastycznej WIEŻA CIŚNIENÍ

46. MIĘDZYKRAJOWY FESTIWAL PIANISTÓW JAZZOWYCH - Kalisz 2019

22 - 24 listopada, Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu

XX Międzywojewódzki Konkurs Recytatorski

Listopad, Młodzieżowy Dom Kultury

Regionalne Towarzystwo Kultury w Świebodzinie, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu

„CZTERY PORY ROKU” JESIEŃ - konkurs plastyczny

Listopad, Młodzieżowy Dom Kultury

Konkurs Recytatorski „Zabawa z poezją”

Listopad, Młodzieżowy Dom Kultury

Młodzieżowy Dom Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Muzyczne Podróże dla małych i dużych - widowisko muzyczne

Listopad, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Henryka Melcera

„Historia parafii prawosławnej w Kaliszu” - wystawa

Listopad - grudzień, Miejska Biblioteka Publiczna - Biblioteka Główna

GRUDZIEŃ**Konkurs plastyczny „WOLNOŚĆ BEZ NAŁOGÓW”**

5 grudnia, Młodzieżowy Dom Kultury - Galeria SZATNIA

Młodzieżowy Dom Kultury, Miejska Policja w Kaliszu

ANDRZEJ BEDNARCZYK „Wielki Zderzacz Pępków Świata”

6 grudnia - 31 stycznia, Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

Mikołajki w muzeum

8 grudnia, Centrum Rysunku i Grafiki im. Tadeusza Kulisiewicza

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

Wigilia u Dąbrowskiej

15 grudnia, Dworek Marii Dąbrowskiej w Russowie

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

Betlejemskie Światło Pokoju

16 - 24 grudnia, Komenda Hufca ZHP

„ABY BYŁO NAM MILEJ” - konkurs plastyczny

Grudzień, Młodzieżowy Dom Kultury w Kaliszu

Choinka Poetycka - spotkanie bożonarodzeniowe bibliotekarzy i czytelników

Grudzień, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 7

Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 7, Rada Osiedla MAJKÓW

Czytanie przy choince - książki, dzięki którym łatwiej jest przetrwać zimę

dyskusyjne spotkanie czytelnicze dla pań nieaktywnych zawodowo

Grudzień, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 9

„Kaliszanie - moje hobby”

cykl spotkań połączony z wystawą okolicznościową

Grudzień, Miejska Biblioteka Publiczna - Filia nr 7

Muzyczne Podróże dla małych i dużych - widowisko muzyczne

Grudzień, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Henryka Melcera

SPORT I REKREACJA**STYCZEŃ****26. Międzyszkolna Liga Strzelecka Południowej Wielkopolski (I runda)**

7 stycznia, Strzelnica ZSP nr 2 ul. Rzemieślnicza 6, Strzelnica Kaliskiego Bractwa Strzelców Kurkowych ul. Wał Jagielloński 9
Zarząd Rejonowy LOK w Kaliszu, Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

17. Zawody w ramach WIELKIEJ ORKIESTRY ŚWIĄTECZNEJ POMOCY

13 stycznia, Strzelnica ZSP nr 2 ul. Rzemieślnicza 6
Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

LUTY**26. Międzyszkolna Liga Strzelecka Południowej Wielkopolski (II runda)**

5 lutego, Strzelnica ZSP nr 2 ul. Rzemieślnicza 6, Strzelnica Kaliskiego Bractwa Strzelców Kurkowych ul. Wał Jagielloński 9
Zarząd Rejonowy LOK w Kaliszu, Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

28. Drużynowe Zawody Strzeleckie

23 lutego, Strzelnica ZSP nr 2 ul. Rzemieślnicza 6
Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

Otwarte Mistrzostwa Kalisza w kolarstwie przełajowym

23 lutego, Stadion Miejski ul. Wał Matejki 2
Wielkopolski Związek Kolarski w Kaliszu

MARZEC**XXII Otwarte Amatorskie Mistrzostwa Kalisza w Narciarstwie****Alpejskim i Snowboardingu**

2 marca, Karpacz

www.szkolanarciarstwa.pl

tel. kom. 601-525-425

26. Międzyszkolna Liga Strzelecka Południowej Wielkopolski (III runda)

6 marca, Strzelnica ZSP nr 2 ul. Rzemieślnicza 6, Strzelnica Kaliskiego Bractwa Strzelców Kurkowych ul. Wał Jagielloński 9
Zarząd Rejonowy LOK w Kaliszu, Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

14. Zawody Strzeleckie Kobiet

9 marca, Strzelnica ZSP nr 2 ul. Rzemieślnicza 6
Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

Otwarte Mistrzostwa Kalisza w kolarstwie MTB

9 marca, Stadion Miejski ul. Wał Matejki 2
Wielkopolski Związek Kolarski w Kaliszu

15. Puchar Wiosny

23 marca, Strzelnica Kaliskiego Bractwa Strzelców Kurkowych ul. Wał Jagielloński 9
Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

XIX Otwarty Turniej Brydża Sportowego o Mistrzostwo Miasta Kalisza

Marzec, Restauracja KTW ul. Park Miejski 2
Terenowy Związek Brydża Sportowego

Bieg uliczny SMERFNA 5 - 2. edycja

Marzec, Tereny miasta Kalisza
Policyjny Klub Biegacza KMP Kalisz

KWIECIEŃ**34. Ogólnopolski Wyścig Kolarski Szlakiem Bursztynowym „Hellena Tour 2019”**

12 - 14 kwietnia, Tereny województwa łódzkiego i wielkopolskiego
Kaliskie Towarzystwo Kolarskie

18. Turniej Wielkanocny

13 kwietnia, Strzelnica ZSP nr 2 ul. Rzemieśnicza 6
Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

Mistrzostwa KSS LOK BURSZTYN

18 kwietnia, Strzelnica ZSP nr 2 ul. Rzemieśnicza 6
Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

Mistrzostwa KSS LOK BURSZTYN

23 kwietnia, Strzelnica ZSP nr 2 ul. Rzemieśnicza 6
Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

26. Międzyszkolna Liga Strzelecka Południowej Wielkopolski (IV runda)

25 kwietnia, Strzelnica ZSP nr 2 ul. Rzemieśnicza 6, Strzelnica Kaliskiego Bractwa Strzelców Kurkowych ul. Wał Jagielloński 9
Zarząd Rejonowy LOK w Kaliszu, Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

X Turniej Kręglarski i Cymbergaja dla Osób Niepełnosprawnych z Południowej Wielkopolski Kalisz 2018

Kwiecień, Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji ul. Łódzka 19
Fundacja Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych MIŁOSIERDZIE, Warsztat Terapii Zajęciowej

MAJ**Torowy Piknik Kolarski - zawody na torze połączone z nauką bezpiecznej jazdy, techniki pedałowania oraz poprawnej sylwetki podczas jazdy na rowerze**

1 maja, Stadion Miejski ul. Wał Matejki 2
Wielkopolski Związek Kolarski w Kaliszu

Mistrzostwa KSS LOK BURSZTYN

4 maja, Strzelnica Kaliskiego Bractwa Strzelców Kurkowych ul. Wał Jagielloński 9
Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

IV Kaliska Spartakiada Seniorów „AKTYWNI W KAŻDYM WIEKU”**11 maja**, Osiedle Majków - Boisko ORLIK

Rada Osiedla MAJKÓW, Grażyna Adamin, Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II

VI Kaliski Marsz NORDIC WALKING**30 maja**, Kalisz - Las Winiarski

Stowarzyszenie STACJA INSPIRACJA, Grażyna Adamin, Nadleśnictwo Kalisz

International Windsurfing Regatta - Kalisz 2019**31 maja - 2 czerwca**, Szale k. Kalisza

Uczniowski Jacht Klub Sportowy SZTURWAŁ, Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji w Kaliszu, Miasto Kalisz, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, Starostwo Powiatowe w Kaliszu

Regaty Kajakowe - Memoriał im. Tadeusza Pasika**Maj**, Rzeka Proсна - Przystań Letnia KTW ul. Wał Piastowski 1

Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie

CZERWIEC**Zawody Wędkarskie „Z Okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka”****1 czerwca**, Park Przyjaźni ul. Skalmierzycka

Polski Związek Wędkarski - Koło Kalisz Miasto, Miasto Kalisz, Firma wędkarska JAXON

Mistrzostwa KSS LOK BURSZTYN**6 czerwca**, Strzelnica Myśliwska PZŁ Wolica k. Kalisza

Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

ZAWODY WĘDKARSKIE - SPINNINGOWE**„PUCHAR PROSNY IM. MIECZYŚŁAWA MACHAJEWSKIEGO”****9 czerwca**, Rzeka Proсна - Piwonice

Polski Związek Wędkarski - Koło Kalisz Miasto, Firma DAIWA, Firma ACROPOL, Sklep Wędkarski ZACZEP

ZAWODY WĘDKARSKIE - GRUNTOWE**„Maraton o Puchar Urzędu Miasta Kalisza”****15 - 16 czerwca**, Rzeka Proсна - Most Kolejowy - Stare Miasto

Polski Związek Wędkarski - Koło Kalisz Miasto, Miasto Kalisz

Zawody kolarskie na torze z okazji Święta Miasta Kalisza „Wielka Nagroda Kalisza”

oraz

Międzypokoleniowy Festyn Rowerowy „Aktywnie, bezpiecznie, zdrowo”**16 czerwca**, Tor kolarski - Stadion Miejski ul. Wał Matejki 2

Kaliskie Towarzystwo Kolarskie

25. Otwarte Mistrzostwa Południowej Wielkopolski**22 czerwca**, Strzelnica Myśliwska PZŁ Wolica k. Kalisza

Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

REGATY WIOŚLARSKIE w ramach Warsztatów Wioślarskich

Czerwiec, Przystań Sportowa KTW Szale ul. Kaliska 84, Zbiornik Szale
Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie

LIPIEC**Otwarte Mistrzostwa Kalisza w kolarstwie szosowym**

7 lipca, Droszew

Wielkopolski Związek Kolarski w Kaliszu

II Kaliski Półmaraton Nocny BURSZTYNOWA HELLENA

Lipiec, Kalisz - tereny miasta

Policyjny Klub Biegacza KMP Kalisz, Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji w Kaliszu,

III PUCHAR POLSKI W KAJAK POLO

Lipiec, Przystań Sportowa KTW Szale ul. Kaliska 84, Zbiornik Szale

Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie

SIERPIEŃ**19. Zawody Rezerwistów Wojska Polskiego**

15 sierpnia, Strzelnica Kaliskiego Bractwa Strzelców Kurkowych ul. Wał Jagielloński 9

Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

Szukamy Następców Olimpijczyków w kolarstwie torowym

16 - 17 sierpnia, Tor kolarski - Stadion Miejski ul. Wał Matejki 2

Wielkopolski Związek Kolarski w Kaliszu

VI Turniej Piłki Ręcznej SZCZYPIORNO CUP

16 - 17 - 18 sierpnia, Hala KALISZ ARENA ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 22-24

Stowarzyszenie SZCZYPIORNIAK, Centralny Ośrodek Szkolenia Służby Więziennej,
Miasto Kalisz

Nocne Kryterium Kolarskie - Memoriał Józefa Jankowskiego

23 sierpnia, Kalisz - ulice miasta

Kaliskie Towarzystwo Kolarskie

XIV Bieg Piastowski

31 sierpnia, Trasa nad „Prosną” ul. Wał Piastowski

Rada Osiedla RYPINEK

14. Otwarte Mistrzostwa Kalisza

31 sierpnia, Strzelnica Myśliwska PZŁ Wolica k. Kalisza

Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

WRZESIEŃ**Wielobój Strzelecki ŻEGNAJCIE WAKACJE 2019**

12 września, Strzelnica Myśliwska PZŁ Wolica k. Kalisza

Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

XX Bieg o Puchar Komendanta Hufca ZHP

14 - 16 września, Komenda Hufca ZHP

16. Zawody ZŁOTA JESIEŃ o Puchar TOMPOL

21 września, Strzelnica Myśliwska PZŁ Wolica k. Kalisza
Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

V MITYNG KOLARSKI OLIMPIAD SPECJALNYCH

24 września, Tor kolarski - Stadion Miejski ul. Wał Matejki 2
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 w Kaliszu, Olimpiady Specjalne
Wielkopolskie w Koninie

XIII BIEG KOŚCIUSZKI

29 września, Kalisz ul. Szkolna 5
II Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Kaliszu, Kaliski Szkolny Związek
Sportowy, UKS 12

PAŹDZIERNIK**Mistrzostwa Polski w kolarstwie szosowym - jazda na czas dwójek i drużyn**

4 października, Tereny województwa wielkopolskiego
Kaliskie Towarzystwo Kolarskie

59. Jesienne Zawody Strzeleckie Ziemi Kaliskiej

5 - 6 października, Strzelnica Myśliwska PZŁ Wolica k. Kalisza
Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

XXXIX Międzynarodowy Bieg Uliczny im. KLAUDIUSZA PTOLEMEUSZA

6 października, Kalisz - tereny miasta
Miasto Kalisz, Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji w Kaliszu

Mistrzostwa Polski w kolarstwie szosowym - jazda na czas dwójek i drużyn

6 października, Tereny województwa wielkopolskiego
Kaliskie Towarzystwo Kolarskie

LISTOPAD**22. Zawody Mikołajkowe**

7 listopada, Strzelnica Kaliskiego Bractwa Strzelców Kurkowych ul. Wał Jagielloński 9
Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

29. Zawody o Puchar Niepodległości

9 listopada, Strzelnica ZSP nr 2 ul. Rzemieśnicza 6
Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

22. Zawody o Puchar Niepodległości

11 listopada, Strzelnica Kaliskiego Bractwa Strzelców Kurkowych ul. Wał Jagielloński 9
Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

OTWARTE ZAWODY SPINNINGOWE z okazji Dnia Niepodległości

„PUCHAR JESIENI”

11 listopada, Rzeka Proсна - Szadek - Jastrzębniki

Polski Związek Wędkarski - Koło Kalisz Miasto

XV Międzynarodowe Halowe Mistrzostwa Kalisza Osób Niepełnosprawnych w Lekkiej Atletyce

Listopad, Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji ul. Łódzka 19

Fundacja Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych MIŁOSIERDZIE, Warsztat Terapii Zajęciowej

ZAWODY NA ERGOMETRZE WIOŚLARSKIM

Listopad, Hala sportowa OSRiR ul. Łódzka 29

Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie

GRUDZIEŃ

17. Świąteczne Zawody Szkół Podstawowych i Ponadpodstawowych

19 grudnia, Strzelnica ZSP nr 2 ul. Rzemieślnicza 6

Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

TURNIEJ NOWOROCZNY

19 grudnia, Strzelnica ZSP nr 2 ul. Rzemieślnicza 6

Klub Strzelectwa Sportowego LOK BURSZTYN

TURYSTYKA

Wędrowki po szlakach pieszych

Cały rok, Kalisz i okolice

Komisja Turystyki Pieszej, Sekcja TP SIÓDEMKA

Wycieczka Krajoznawczo-Kulturalna

5 stycznia, Łódź

Koło PTTK ROD Działkowiec

XXVI Rajd „Szlakami Powstania Wielkopolskiego”

Styczeń, Kalisz

Szkoła Podstawowa nr 21 w Kaliszu, Koło Przewodników PTTK im. Adama Chodyńskiego

Rajd pamięci do Marchwacza

Styczeń, Marchwacz

Klub Turystyki Kolarskiej CYKLISTA

Złot Chorągwi

15 - 17 lutego, Komenda Hufca ZHP

Walentynki na rowerze

16 lutego, Kalisz

Klub Turystyki Kolarskiej CYKLISTA

Pielgrzymka Przewodników

8 - 10 marca, Częstochowa

Koło Przewodników PTTK im. Adama Chodyńskiego, Koło PTTK ROD Działkowiec

Rajdo - Biwak

8 - 10 marca, Komenda Hufca ZHP, Szczep GRANICA

Rajd Arsenał

22 - 24 marca, Komenda Hufca ZHP

Szlak Piastowski

30 marca, Konin - Kazimierz Biskupi - Łąd - Pызdry

Koło Przewodników PTTK im. Adama Chodyńskiego, Koło PTTK ROD Działkowiec

Rajd św. Jerzego

13 kwietnia, Komenda Hufca ZHP

Poznaj swoich sąsiadów

13 - 14 kwietnia, Praga - Czechy

Koło Przewodników PTTK im. Adama Chodyńskiego, Koło PTTK ROD Działkowiec

Szwajcaria Kaszubska

25 - 28 kwietnia, Klub Turystyki Kolarskiej CYKLISTA

XXII Rajd Ogrodników**27 kwietnia**, Opatówek

SKKT - PTTK w Zespole Szkół im. Stanisława Mikołajczyka w Opatówku

Zuchowa Akademia Przygody**27 kwietnia**, Komenda Hufca ZHP, 36 KDH**XIV Rajd Papieski****28 kwietnia**, Klub Turystyki Kolarskiej CYKLISTA**VI Rajd „Dzielnicami Kalisza”****Kwiecień**, Kalisz

Komisja Turystyki Młodzieżowej, Szkoła Podstawowa nr 16 w Kaliszu

XV „Piknik Zabytków” z okazji Międzynarodowego Dnia Zabytków**Kwiecień**, Kalisz

Oddziałowa Komisja Opieki nad Zabytkami, Koło Przewodników PTTK im. Adama Chodyńskiego

Przyjezierze i okolice**3 - 5 maja**, Mogilno - Strzelno - Ślesin

Klub Turystyki Kolarskiej CYKLISTA

Sobotnie Wędrówki Rowerowe**„Dziki Staw”****11 maja**, Klub Turystyki Kolarskiej CYKLISTA**Rajd z przedszkolakami****18 maja**, Kalisz

Klub Turystyki Kolarskiej CYKLISTA

„Jeziorsko”**25 maja**, Jeziorsko

Klub Turystyki Kolarskiej CYKLISTA

XIV Rajd Klubowy „Szlakiem latarni morskich”**26 maja - 9 czerwca**, Klub Turystyki Kolarskiej CYKLISTA**Ogólnopolski Zlot Campingu i Carawaningu****30 maja - 2 czerwca**, Wilczyn

Kaliski Klub Campingu i Carawaningu CALTUR

X Rajd „Wiosenne Majaki”**Maj**, Kalisz

SKKT - PTTK w Szkole Podstawowej nr 2

„Bieg Urwisa” - rajd dla uczniów sprawiających trudności wychowawcze**Maj**, Komenda Hufca ZHP, KM Policji

Zlot Wielkopolskiej Rady Seniorów i Starszyny Harcerskiej

Maj, Komenda Hufca ZHP, Krąg Seniorów ŻURAWIE

Rajd Szlakami Zabytków „WINI”

Maj - czerwiec, Komisja Turystyki Młodzieżowej, II Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki

Rajd Dookoła Polski - etap VI

1 - 9 czerwca, Karpacz - Świnoujście

Klub Turystyki Kolarskiej CYKLISTA

Zlot Drużyn Nieprzetartego Szlaku

4 - 6 czerwca, Komenda Hufca ZHP

Złaz Hufca

7 - 9 czerwca, Komenda Hufca ZHP

„Kościoły drewniane”

15 czerwca, powiat ostrowski i pleszewski

Klub Turystyki Kolarskiej CYKLISTA

Sobotnie Wędrówki Rowerowe**„Trzy Zalewy”**

22 czerwca, Piaski - Gołuchów - Murowaniec

Klub Turystyki Kolarskiej CYKLISTA

Poznaj swoich sąsiadów

26 - 30 czerwca, Litwa

Koło Przewodników PTTK im. Adama Chodyńskiego, Koło PTTK ROD Działkowiec

Sobotnie Wędrówki Rowerowe**„Lazurowe jezioro”**

20 lipca, Klub Turystyki Kolarskiej CYKLISTA

XI „Tour de Calisia” - Dziesiąta Setka Cyklisty

3 sierpnia, Klub Turystyki Kolarskiej CYKLISTA

„Śnieżka”

9 - 10 sierpnia, Karpacz - Szklarska Poręba

Koło Przewodników PTTK im. Adama Chodyńskiego, Koło PTTK ROD Działkowiec

II Majkowska Rowerowa Pielgrzymka na Jasną Górę

10 - 12 sierpnia, Częstochowa

Klub Turystyki Kolarskiej CYKLISTA

Dolina Baryczy „Rowerem i w kajaku”

16 - 17 sierpnia, Klub Turystyki Kolarskiej CYKLISTA

Wyjazd nad morze

24 sierpnia - 1 września, Stegna
Koło PTTK ROD Działkowiec

Sobotnie Wędrówki Rowerowe

„Bunkry - Kaliska Linia Maginota”
7 - 8 września, Kalisz
Klub Turystyki Kolarskiej CYKLISTA

XV Rajd „Śladami Przodków”

14 września, Kalisz
Komisja Turystyki Młodzieżowej

Harcerski Start - inauguracja roku harcerskiego 2019/2020

21 września, Komenda Hufca ZHP

Szlak Piastowski

21 września, Gniezno - Ostrów Lednicki - Dziekanowice
Koło Przewodników PTTK im. Adama Chodyńskiego, Koło PTTK ROD Działkowiec

VIII Rajd „Bursztynowym Szlakiem”

29 września, Kalisz
SKKT - PTTK w III Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Kopernika

XX Rajd „Barwy Jesieni”

4 października, Rożdżały - Słoneczna
SKKT w Zespole Szkół im. Stanisława Mikołajczyka w Opatówku

V Rajd do Miejsc Świętych

5 października, Kalisz - Borek Wielkopolski - Golina
Koło PTTK ROD Działkowiec

Majkowska Pyra

12 października, Klub Turystyki Kolarskiej CYKLISTA

Wycieczka krajoznawcza po ziemi kaliskiej

19 października, powiat wierszowski i kępiński
Koło Przewodników PTTK im. Adama Chodyńskiego, Koło PTTK ROD Działkowiec

Zuchowy Rajd „Barwy Jesieni”

19 października, Komenda Hufca ZHP

XIV Rajd „Od Sasa do Lasa”

Październik, Kościelna Wieś
Komisja Turystyki Młodzieżowej PTTK, Zespół Szkół w Kościelnej Wsi

XVIII Rajd „Marsz Wolności”

11 listopada, Kalisz
Zarząd Oddziału PTTK

Rajd

11 listopada, Kalisz

Klub Turystyki Kolarskiej CYKLISTA

Biwak Mikołajkowy

6 - 8 grudnia, Komenda Hufca ZHP, Namiestnictwa

Święto Bohatera Hufca

7 grudnia, Komenda Hufca ZHP

Wrocław

14 grudnia, Wrocław - Jarmark Świąteczny

Koło PTTK ROD Działkowiec

WYDARZENIA I ROCZNICE**STAŁE ŚWIĘTA I OBCHODY MIĘDZYNARODOWE**

1 stycznia	Światowy Dzień Pokoju Ustanowiony przez papieża Pawła VI, obchodzony przez Kościół katolicki od 1968
3 stycznia	Dzień Pamięci Ofiar Reżimu Hitlerowskiego Proklamowany przez prezydenta Niemiec Romana Herzoga 3 stycznia 1996
17 stycznia	Dzień Dialogu z Judaizmem Obchodzony przez Kościół katolicki
21 stycznia	Dzień Babci
22 stycznia	Dzień Dziadka
27 stycznia	Dzień Dialogu z Islamem Ogłoszony przez Konferencję Episkopatu Polski
27 stycznia	Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu Ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 1 listopada 2005
28 stycznia	Międzynarodowy Dzień Mobilizacji Przeciwko Wojnie Nuklearnej Obchodzony od 1968
2 lutego	Dzień Polonii Uchwalony przez Sejm RP w dniu 15 marca 2002
3 lutego	Międzynarodowy Dzień Walki z Rakiem Ustanowiony przez Konferencję Onkologiczną w Paryżu w 2000 roku, obchodzony od 2001
11 lutego	Światowy Dzień Chorego Obchodzony w dniu Matki Boskiej z Lourdes, ustanowiony w 1992 przez papieża Jana Pawła II
12 lutego	Międzynarodowy Dzień Dzieci-Żołnierzy Obchodzony od 2002, symbolem dnia jest czerwona ręka
14 lutego	Walentynki - Dzień Zakochanych
15 lutego	Światowy Dzień Młodzieży Prawosławnej Obchodzony w 40. dniu po prawosławnym Bożym Narodzeniu

20 lutego	Światowy Dzień Sprawiedliwości Społecznej Ogłoszony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ, obchodzony od 2009
21 lutego	Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego Ustanowiony przez UNESCO w 1999
22 lutego	Europejski Dzień Ofiar Przestępstw
1 marca	Międzynarodowy Dzień Walki Przeciwko Zbrojeniom Atomowym Obchodzony w rocznicę wybuchu amerykańskiej bomby wodorowej na atolu Bikini w 1954
1 marca	Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych” Ustanowiony 3 lutego 2011, poświęcony pamięci żołnierzy antykomunistycznego i niepodległościowego podziemia
3 marca	Międzynarodowy Dzień Pisarzy Ustanowiony przez Międzynarodowy PEN-Club w 1984
8 marca	Światowy Dzień Kobiet Ustanowiony w czasie II Międzynarodowego Zjazdu Kobiet Socjalistek w Kopenhadze w 1910
17 marca	Światowy Dzień Morza Ogłoszony w 1978 przez Międzypaństwową Morską Organizację Konsultacyjną (agenda ONZ)
17 marca	Międzynarodowy Dzień Inwalidów i Ludzi Niepełnosprawnych Obchodzony w trzecią niedzielę marca
21 marca	Międzynarodowy Dzień Walki z Dyskryminacją Rasową Obchodzony z inicjatywy ONZ od 1967
21 marca	Święto Dzieci Ulicy Ustanowione w 1998 przez Międzynarodowe Forum Przyjaciół Dzieci Ulicy
21 marca	Światowy Dzień Poezji Ogłoszony przez UNESCO
22 marca	Dzień Ochrony Bałtyku Ustanowiony przez Komisję Helsińską w 1997
22 marca	Światowy Dzień Wody Ustanowiony podczas Szczytu Ziemi w Rio de Janeiro w 1992, obchodzony od 1993
23 marca	Światowy Dzień Meteorologii Obchodzony od 1967 w rocznicę utworzenia Światowej Organizacji Meteorologicznej

24 marca	Światowy Dzień Zapobiegania Gruźlicy Obchodzony z inicjatywy ONZ
27 marca	Międzynarodowy Dzień Teatru Obchodzony w rocznicę otwarcia w Paryżu Teatru Narodów w 1957
1 kwietnia	Tydzień Czystości Wód Obchodzony w Polsce w pierwszym tygodniu kwietnia
1 kwietnia	Światowy Dzień Ptaków Obchodzony od 1906 na mocy konwencji o ochronie ptactwa użytecznego
2 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci Obchodzony od 1967 w rocznicę urodzin Hansa Christiana Andersena
7 kwietnia	Światowy Dzień Zdrowia Obchodzony od 1950 w rocznicę wejścia w życie międzynarodowej konwencji zawierającej statut Światowej Organizacji Zdrowia (WHO)
10 kwietnia	Dzień Służby Zdrowia (Polska)
11 kwietnia	Dzień Radia Polskie święto obchodzone w celu podkreślenia roli radia w codziennym życiu społeczeństwa
11 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Solidarności Wyzwolonych Więźniów Politycznych Obchodzony w rocznicę wyzwolenia obozu koncentracyjnego w Buchenwaldzie w 1945
11 kwietnia	Światowy Dzień Chorych na Chorobę Parkinsona Proklamowany 10 kwietnia 1997 przez królową Wielkiej Brytanii Elżbietę II
12 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Załogowych Lotów Kosmicznych Ustanowiony 7 kwietnia 2011 przez Zgromadzenie Ogólne ONZ
13 kwietnia	Światowy Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej Obchodzony w rocznicę opublikowania przez Niemcy w 1943 informacji o odkryciu w Katyniu masowych grobów polskich oficerów zamordowanych przez NKWD w 1940
14 kwietnia	Dzień Ludzi Bezdomnych Ogłoszony w 1997 przez Ruch Wychodzenia z Bezdomności - „Markot” (Polska)
15 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Kombatanta Obchodzony w miesiącu pamięci narodowej

18 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków Obchodzony z inicjatywy UNESCO od 1984
19 kwietnia	Dzień Pamięci o Holocauście i Przeciwdziałaniu Zbrodniom Przeciwko Ludzkości Ustanowiony z inicjatywy Rady Europy; w Polsce obchodzony dla upamiętnienia daty wybuchu powstania w Getcie Warszawskim
20 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Wolnej Prasy Ogłoszony w 1991 z inicjatywy Stowarzyszenia Reporterów bez Granic
22 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Ziemi Obchodzony po raz pierwszy w USA w 1970 z inicjatywy działaczy ekologicznych
23 kwietnia	Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich Ustanowiony przez UNESCO w 1996 na wniosek rządu Hiszpanii i Międzynarodowej Unii Wydawców
24 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Solidarności Młodzieży Ogłoszony w 1956
28 kwietnia	Światowy Dzień Miast Bliźniaczych Obchodzony w ostatnią niedzielę kwietnia, w rocznicę założenia Światowej Federacji Miast Bliźniaczych w 1957
29 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Tańca Obchodzony od 1982 w rocznicę urodzin francuskiego tancerza i choreografa Jeana George'a Noverre'a (1727)
1 maja	Międzynarodowy Dzień Solidarności Ludzi Pracy Uchwalony na kongresie założycielskim II Międzynarodówki w Paryżu w 1889
1 maja	Dzień Świętego Józefa Ustanowiony przez papieża Piusa XII w 1955
2 maja	Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej Obchodzony w Polsce od 2004
2 maja	Dzień Polonii i Polaków za Granicą Ustanowiony przez Sejm RP z inicjatywy Senatu w dowód uznania wielowiekowego dorobku oraz wkładu Polonii i Polaków za granicą w odzyskanie przez Polskę niepodległości, obchodzony od 2002
3 maja	Święto Narodowe Upamiętniające uchwalenie Konstytucji 3 Maja przez Sejm Czteroletni w 1791

3 maja	Międzynarodowy Dzień Wolności Prasy Ogłoszony w 1991 przez UNESCO i Światową Federację PEN-Clubu
4 maja	Dzień Strażaka Obchodzony w Polsce w dniu św. Floriana, patrona strażaków
5 maja	Europejski Dzień Godności Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie
8 maja	Międzynarodowy Dzień Zwycięstwa Obchodzony w rocznicę podpisania w Berlinie (1945) bezwarunkowej kapitulacji III Rzeszy
8 maja	Międzynarodowy Dzień Czerwonego Krzyża Obchodzony w rocznicę urodzin H. Dunanta (1828), współtwórcy organizacji Czerwonego Krzyża
8 maja	Dzień Bibliotekarza i Bibliotek (Polska) Obchodzony od 1994, inaugurujący Tydzień Bibliotek w dniach 8-15 maja
9 maja	Dzień Europy Ustanowiony w 1985 przez Radę Europy dla upamiętnienia ogłoszenia przez Roberta Schumana, ministra spraw zagranicznych Francji, „Deklaracji 9 Maja” (1950), zwanej „Planem Schumana”, która dała początek Wspólnocie Europejskiej
12 maja	Międzynarodowy Dzień Pielęgniarek
15 maja	Międzynarodowy Dzień Rodziny Proklamowany przez Zgromadzenie Ogólne ONZ
15 maja	Święto Polskiej Niezapominajki
17 maja	Światowy Dzień Telekomunikacji Obchodzony w rocznicę powołania Unii Telegraficznej w 1865
18 maja	Międzynarodowy Dzień Muzeów Obchodzony od 1978 na wniosek Międzynarodowej Rady Muzeów
21 maja	Światowy Dzień Kosmosu Obchodzony od 1998 z inicjatywy NASA
24 maja	Europejski Dzień Parków Narodowych
25 maja	Dzień Działacza Kultury i Drukarza
25 maja	Międzynarodowy Dzień Dziecka Zaginionego W Polsce obchodzony od 2004, pod patronatem Fundacji ITAKA, symbolem dnia jest niebieski kwiat niezapominajki

26 maja	Dzień Matki
27 maja	Dzień Samorządu Terytorialnego Uchwalony przez Sejm RP 29 czerwca 2000
31 maja	Światowy Dzień Rozwoju Kultury Obchodzony z inicjatywy UNESCO
31 maja	Światowy Dzień bez Papierosa
1 czerwca	Międzynarodowy Dzień Dziecka
5 czerwca	Światowy Dzień Ochrony Środowiska Naturalnego Obchodzony od 1973 na wniosek ONZ
14 czerwca	Narodowy Dzień Pamięci Ofiar Nazistowskich Obozów Koncentracyjnych Uchwalony 8 czerwca 2006 przez Sejm RP w 66. rocznicę przybycia pierwszego transportu więźniów do KL Auschwitz w 1940
16 czerwca	Międzynarodowy Dzień Pomocy Dzieciom Afrykańskim Obchodzony od 1991 z inicjatywy Organizacji Jedności Afrykańskiej i UNICEF
20 czerwca	Światowy Dzień Uchodźcy Obchodzony w tym dniu z inicjatywy ONZ od 2001
23 czerwca	Dzień Ojca (Polska)
26 czerwca	Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Narkomanii Ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ
26 czerwca	Międzynarodowy Dzień Współpracy na Rzecz Pokoju i Demokracji Ustanowiony dla upamiętnienia 50. rocznicy utworzenia ONZ
27 czerwca	Światowy Dzień Walki z Cukrzycą Ogłoszony w 1991 przez Międzynarodową Organizację Diabetyków przy WHO
28 czerwca	Narodowy Dzień Pamięci Poznańskiego Czerwca 1956 Polskie święto, obchodzone od 2006 na mocy uchwały Sejmu RP
1 lipca	Światowy Dzień Architektury Ustanowiony z inicjatywy International Union of Architects (UIA)
2 lipca	Dzień Dziennikarza Sportowego Obchodzony z inicjatywy Międzynarodowego Stowarzyszenia Prasy Sportowej od 1994

5 lipca	Dzień Słowiańskich Apostołów Cyryla i Metodego
15 lipca	Światowy Dzień bez Telefonu Komórkowego
24 lipca	Święto Policji Państwowej Obchodzone w rocznicę jej powołania w 1919
1 sierpnia	Narodowy Dzień Pamięci Powstania Warszawskiego Polskie święto państwowe, obchodzone od 2010
12 sierpnia	Międzynarodowy Dzień Młodzieży Ustanowiony w 1999 przez Zgromadzenie Ogólne ONZ na wniosek Światowej Konferencji Ministrów Odpowiedzialnych za Sprawy Młodzieży
15 sierpnia	Dzień Wojska Polskiego Ustanowiony dla upamiętnienia zwycięskiej bitwy o Warszawę z bolszewikami w 1920
23 sierpnia	Europejski Dzień Pamięci Ofiar Stalinizmu i Nazizmu Ustanowiony przez Parlament Europejski w 2008 w 70. rocznicę Paktu Ribbentrop - Mołotow
28 sierpnia	Święto Polskiego Lotnictwa Upamiętniające zwycięstwo Franciszka Żwirki i Stanisława Wigury podczas Międzynarodowych Zawodów Lotniczych w Berlinie w 1932
31 sierpnia	Dzień Solidarności i Wolności Ustanowiony w 2005 w celu upamiętnienia 25. rocznicy historycznego zrywu Polaków do wolności
1 września	Światowy Dzień Pokoju Obchodzony w rocznicę wybuchu II wojny światowej w 1939
1 września	Dzień Weterana Polskie święto obchodzone od 1997, ustanowione przez Sejm RP jako hołd obrońcom Ojczyzny
8 września	Międzynarodowy Dzień Walki z Analfabetyzmem Ustanowiony przez UNESCO w 1965, obchodzony od 1966
10 września	Światowy Dzień Zapobiegania Samobójstwom
14 września	Światowy Dzień Pierwszej Pomocy Ustanowiony przez Międzynarodową Federację Stowarzyszeń Międzynarodowego Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy, obchodzony w drugą sobotę września

17 września	Dzień Sybiraka Obchodzony dla uczczenia pamięci Polaków z Kresów Wschodnich II RP deportowanych do więzień i łagrów ZSRR w latach 1940-56, ustanowiony na dzień rocznicy napaści ZSRR na Polskę
21 września	Światowy Dzień Walki z Chorobą Alzheimera Obchodzony od 1994
22 września	Europejski Dzień Bez Samochodu Obchodzony w Polsce od 2002, pod patronatem Ministerstwa Środowiska
27 września	Międzynarodowy Dzień Turystyki Obchodzony na wniosek Światowej Organizacji Turystyki od 1980
27 września	Dzień Podziemnego Państwa Polskiego Obchodzony w rocznicę utworzenia w 1939 sił zbrojnych w kraju (Polska)
30 września	Dzień Chłopaka
30 września	Międzynarodowy Dzień Ludzi niesłyszących Obchodzony w ostatnią niedzielę września od 1958 z inicjatywy Międzynarodowej Federacji Niesłyszących
1 października	Międzynarodowy Dzień Muzyki Ustanowiony na wniosek Międzynarodowej Rady Muzyki w 1975
1 października	Międzynarodowy Dzień Lekarza Obchodzony od 1984
1 października	Międzynarodowy Dzień Osób Starszych Ustanowiony przez ONZ w 1991, obchodzony w rocznicę pierwszego posiedzenia Światowej Organizacji ds. Ludzi Starszych
4 października	Światowy Dzień Ochrony Zwierząt Obchodzony w dniu św. Franciszka z Asyżu
9 października	Światowy Dzień Unii Pocztovej Obchodzony w rocznicę założenia Światowej Unii Pocztovej
9 października	Dzień Filatelisty Obchodzony w Polsce w myśl Statutu Polskiego Związku Filatelistów od 2004
10 października	Światowy Dzień Zdrowia Ustanowiony przez Pierwsze Zgromadzenie Ogólne Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), obchodzony od 1950

14 października	Dzień Edukacji Narodowej Ustanowiony dla uczczenia powołania Komisji Edukacji Narodowej w 1777, pierwszego ministerstwa oświaty (Polska)
15 października	Międzynarodowy Dzień Niewidomych - „Dzień Białej Laski” Uchwalony przez Europejską Unię Niewidomych w Warszawie w 1993
16 października	Dzień Papieża Jana Pawła II Ustanowiony w 2005 dla oddania hołdu największemu autorytetowi XX w., przypadający w rocznicę dnia wyboru kardynała Karola Wojtyły na Papieża
17 października	Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem Obchodzony od 1987 z inicjatywy Międzynarodowego Ruchu ATD „Czwarty Świat”; od 1993 uznany przez ONZ
17 października	Dzień Walki z Rakiem Ogłoszony przez prezydenta RP - Aleksandra Kwaśniewskiego w 1997
18 października	Dzień Łączności, Dzień Poczty Polskiej
23 października	Międzynarodowy Dzień Bibliotek Szkolnych Zainicjowany przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Bibliotekarzy Szkolnych
24 października	Dzień Organizacji Narodów Zjednoczonych Obchodzony w rocznicę wejścia w życie Karty ONZ w 1945
24 października	Światowy Dzień Informacji Obchodzony z inicjatywy ONZ od 1972
27 października	Światowy Dzień Modlitw o Pokój
31 października	Światowy Dzień Oszczędzania Obchodzony z inicjatywy przedstawicieli największych banków europejskich od 1924
3 listopada	Dzień św. Huberta - Święto Myśliwych
10 listopada	Międzynarodowy Dzień Młodzieży
11 listopada	Narodowe Święto Niepodległości
14 listopada	Światowy Dzień Zwalczenia Cukrzycy
15 listopada	Międzynarodowy Dzień Pisarzy Uwięzionych Obchodzony z inicjatywy Światowej Federacji PEN-Clubu
16 listopada	Międzynarodowy Dzień Tolerancji Proklamowany przez UNESCO, obchodzony od 1996

17 listopada	Międzynarodowy Dzień Studentów Obchodzony od 1941 w rocznicę prześladowań studentów czeskich przez hitlerowców w 1939
19 listopada	Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Przemocy wobec Dzieci
21 listopada	Światowy Dzień Życzliwości Obchodzony od 1973
25 listopada	Dzień Kolejarza
29 listopada	Dzień Podchorążego Obchodzony na pamiątkę nocy listopadowej 1830
1 grudnia	Światowy Dzień Walki z AIDS Ogłoszony przez WHO z inicjatywy Międzynarodowej Konferencji AIDS w Londynie w 1988
2 grudnia	Światowy Dzień Walki z Uciskiem Obchodzony z inicjatywy ONZ od 1984
3 grudnia	Światowy Dzień Osób Niepełnosprawnych Ogłoszony przez ONZ w 1992
4 grudnia	Barbórka - Dzień Górnika, Naftowca i Gazownika
5 grudnia	Dzień Wolontariusza Ogłoszony w 1985 z inicjatywy Zgromadzenia Ogólnego ONZ, obchodzony od 1986
7 grudnia	Międzynarodowy Dzień Lotnictwa Cywilnego Proklamowany w 1996 przez Zgromadzenie Ogólne ONZ
10 grudnia	Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka Obchodzony w rocznicę uchwalenia przez Zgromadzenie Ogólne ONZ Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka (1948)
10 grudnia	Dzień Ochrony Praw Dziecka Obchodzony w myśl Konwencji Praw Dziecka uchwalonej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1989
13 grudnia	Dzień Pamięci Ofiar Stanu Wojennego Polskie święto uchwalone 6 grudnia 2002 poprzez aklamację przez Sejm RP, obchodzone w rocznicę wprowadzenia stanu wojennego

KALENDARZ ROCZNIC I WYDARZEŃ

Kalendarz posiada układ miesięczny. Liczba umieszczona w nawiasie oznacza rocznicę odnoszącą się do daty wydarzenia.

- 2019 Rok Gustawa Herlinga-Grudzińskiego**
Ogłoszony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w związku z 100. rocznicą urodzin pisarza
- 2019 Rok Anny Walentynowicz**
Ogłoszony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w związku z 90. rocznicą urodzin działaczki „Solidarności”
- 2019 Rok Stanisława Moniuszki**
Ogłoszony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w związku z 200. rocznicą urodzin kompozytora
- 2019 Rok Unii Lubelskiej**
Ogłoszony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w 450. rocznicę podpisania porozumienia
- 2019 Rok Powstania Śląskiego**
Ogłoszony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w 100. rocznicę wybuchu
- 2019 Rok Tadeusza Kulisiewicza**
Ogłoszony decyzją Rady Miasta Kalisza w związku z 120. rocznicą urodzin artysty

STYCZEŃ

- 01.01.1919** (100) Urodził się Jerome David Salinger, amerykański pisarz; autor powieści *Buszujący w zbożu*, (zm. 2010).
- 01.01.1929** (90) Urodził się Zbigniew Nienacki właśc. Nowicki, pisarz, dziennikarz; sławę przyniosła mu seria powieści dla młodzieży o przygodach Pana Samochodzika, (zm. 1994).
- 01.01.1999** (20) W Polsce wprowadzono nowy podział administracyjny państwa, tworząc 16 województw, zamiast dotychczasowych 49.
- 02.01.1929** (90) Rozpoczęły działalność Polskie Linie Lotnicze LOT; uruchomiono pięć tras krajowych i jedną zagraniczną Katowice - Brno - Wiedeń.
- 02.01.1839** (180) Francuski pionier fotografii, Louis Daguerre, wykonał w Paryżu pierwsze zdjęcie Księżycy.
- 03.01.1819** (200) Urodził się Jerzy Aleksandrowicz, botanik; założyciel pierwszej w Polsce Szkoły Ogrodniczej; pionier jedwabnictwa, (zm. 1894).
- 03.01.1944** (75) W nocy na 4 stycznia w rejonie Sarn na Wołyniu Armia Czerwona przekroczyła granicę Rzeczypospolitej Polskiej.
- 04.01.1729** (290) Urodził się Joachim Chreptowicz, kanclerz wielki litewski, działacz oświatowy; współtwórca Komisji Edukacji Narodowej, (zm. 1812).
- 04.01.1969** (50) Weszła w życie międzynarodowa konwencja o likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej.
- 04.01.1989** (30) Zmarł Kazimierz Brusikiewicz, aktor, działacz Związku Artystów Scen Polskich; popularność przyniosły mu występy w radiowym *Podwieczorku przy mikrofonie*, (ur. 1926).
- 05.01.1949** (70) Została powołana Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG), organizacja współpracy gospodarczej państw podporządkowanych politycznie i ekonomicznie ZSRR; przestała istnieć z chwilą ostatecznego rozpadu tzw. bloku wschodniego, oficjalnie rozwiązana 28.06.1991.
- 05.01.1994** (25) Zmarł Władysław Kurpiewski, lekkoatleta, gimnastyk, szermierz; podoficer 9. Pułku Strzelców Konnych, uczestnik kampanii wrześniowej, żołnierz AK; po wojnie trener, współtwórca sukcesów polskich szermierzy i florecistów, (ur. 1903).
- 06.01.1879** (140) Zmarł Józef Mianowski, społecznik, rektor warszawskiej Szkoły Głównej; jego imieniem nazwano największą polską organizację wspomagającą badania naukowe, (ur. 1804).
- 06.01.1919** (100) Zmarł Theodore Roosevelt, amerykański polityk, 26. prezydent USA, laureat pokojowej Nagrody Nobla w 1906, (ur. 1858).

- 06.01.1929 (90)** Urodził się Lucjan Kydryński, dziennikarz, konferansjer, prezydent sceniczny, publicysta; autor monografii George'a Gershwin i Johanna Straussa, (zm. 2006).
- 07.01.1839 (180)** Francuski malarz Louis Jacques M. J. M. Daguerre wynalazł technikę fotograficzną, zwaną dagerotypią; datę tę uważa się za dzień narodzin fotografii.
- 07.01.1909 (110)** Urodziła się Helena Słomczyńska, lekarz pediatria, podporucznik AK, w powstaniu warszawskim lekarz batalionu Chrobry I, (zm. 1971).
- 07.01.1949 (70)** Zmarł Jan Rodowicz pseud. Anoda, harcerz *Szarych Szeregów*, porucznik AK, uczestnik Akcji pod Arsenalem, powstaniec warszawski, (ur. 1923).
- 08.01.1884 (135)** Urodził się Kornel Makuszyński, prozaik, krytyk teatralny, publicysta; członek Polskiej Akademii Literatury, autor książek dla dzieci i młodzieży: *Awantura o Basię*, *Panna z mokrą głową*, *Szatan z siódmej klasy*, (zm. 1953).
- 08.01.1894 (125)** Urodził się Maksymilian Maria Kolbe właśc. Rajmund Kolbe, franciszkanin, kapłan, męczennik; kanonizowany 10.10.1982 przez Jana Pawła II; zmarł 14.08.1941 w Oświęcimiu, oddając życie za współwięźnia Franciszka Gajowniczka.
- 08.01.1964 (55)** W Warszawie Centralna Rada Związków Zawodowych przyznała nagrodę *najbardziej znanej w Polsce rodzinie robotniczej*, radiowym Matysiakom.
- 09.01.1774 (245)** Zmarł Józef Andrzej Załuski, biskup kijowski, pisarz, mecenas sztuki; współzałożyciel Biblioteki Załuskich - pierwszej biblioteki publicznej w Warszawie, (ur. 1702).
- 09.01.1894 (125)** Urodził się Henryk Stażewski, malarz, grafik; członek awangardowych grup artystycznych *Blok*, *Praesens*, *a.r.*; pionier abstrakcji geometrycznej w Polsce, (zm. 1988).
- 09.01.1954 (65)** W Nowym Jorku po raz pierwszy zaprezentowano kalkulator elektroniczny.
- 09.01.1989 (30)** Zmarł Szczepan Baczyński, aktor, reżyser teatralny; założyciel najstarszego polskiego teatru lalek *Baj*, (ur. 1901).
- 10.01.1994 (25)** Zmarł Stefan Inglot, historyk, badacz historii gospodarczej i społecznej, działacz ruchu spółdzielczego; profesor uniwersytetów Jagiellońskiego i Wrocławskiego, (ur. 1902).
- 10.01.1999 (20)** Zmarł Juliusz Żuławski, prozaik, poeta, tłumacz; były prezes polskiego PEN Clubu, a także aktywny taternik i alpinista, (ur. 1910).

- 11.01.1474 (545)** Krakowska drukarnia Kacpra Straubego wydała *Kalendarz Ścienny na rok 1474* - pierwszy druk wykonany w Polsce.
- 12.01.1919 (100)** Urodził się Jan Józef Szczepański pseud. Ziutek, pisarz, reporter, eseista, scenarzysta, tłumacz; powstaniec warszawski, żołnierz batalionu AK *Parasol*, (zm. 2003).
- 12.01.1944 (75)** Rozpoczęła się bitwa o Rzym - najdłuższa bitwa II wojny światowej trwająca do 4 czerwca.
- 12.01.1949 (70)** Urodził się Andrzej Zaucha, popularny piosenkarz, muzyk jazzowy, (zm. 1991).
- 12.01.1999 (20)** Zmarł Kazimierz Grześkowiak, satyryk, piosenkarz, kompozytor; współtwórca kabaretu *Silna Grupa pod Wezwaniem*; autor piosenek: „Panny z Cicibora”, „To je moje”, „Chłop żywemu nie przepuści”, (ur. 1941).
- 13.01.1894 (125)** Urodził się Stanisław Grzmot-Skotnicki, generał brygady Wojska Polskiego; żołnierz Pierwszej Kompanii Kadrowej Józefa Piłsudskiego; w kampanii wrześniowej walczył na pierwszej linii frontu wraz ze swoimi żołnierzami; odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Wojennego *Virtuti Militari*, (zm. 1939).
- 13.01.1964 (55)** Karol Wojtyła został mianowany arcybiskupem metropolitą krakowskim.
- 14.01.1739 (280)** Urodził się Feliks Oraczewski, działacz polityczny i oświatowy, komediopisarz; współzałożyciel i zasłużony działacz Komisji Edukacji Narodowej, (zm. 1799).
- 14.01.1984 (35)** Zmarł Henryk Glass, harcmistrz; współtwórca harcerstwa, działacz antykomunistyczny, (ur. 1896).
- 14.01.1999 (20)** Zmarł Jerzy Grotowski, reżyser teatralny; reformator teatru XX w., założyciel i dyrektor eksperymentalnego Teatru Laboratorium we Wrocławiu, (ur. 1933).
- 15.01.1869 (150)** Urodził się Stanisław Wyspiański, dramatopisarz, poeta, malarz okresu Młodej Polski; autor dramatów: *Warszawianka*, *Wesele*, *Wyzwolenie*, (zm. 1907).
- 15.01.1914 (105)** Urodził się Jan Maria Gisges, poeta, prozaik; wieloletni działacz Związku Literatów Polskich; w latach 1943-45 więzień niemieckich obozów koncentracyjnych, (zm. 1983).
- 15.01.1919 (100)** Zmarł Andrzej Juliusz Małkowski, współtwórca polskiego skautingu, instruktor i teoretyk harcerstwa; działacz polskich organizacji młodzieżowych i niepodległościowych, (ur. 1888).
- 16.01.1904 (115)** Urodził się Zygmunt Marian Łotocki, łucznik, pisarz, publicysta; trener polskiej kadry narodowej w łucznictwie w latach 1930-34; podporucznik rezerwy więziony w Kozielsku, zamordowany w Katyniu w 1940.

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 16.01.1934 (85)** Zmarła Helena Maria Paderewska, działaczka społeczna, w 1919 pod jej patronatem powstało Polskie Towarzystwo Czerwonego Krzyża; żona Ignacego Jana Paderewskiego, (ur. 1856).
- 17.01.1649 (370)** Jan II Kazimierz Waza został koronowany na króla Polski.
- 17.01.1909 (110)** Urodził się Tadeusz Mikulski, historyk literatury, znawca polskiego oświecenia, redaktor *PAMIĘTNIKA LITERACKIEGO*; uczestnik kampanii wrześniowej, żołnierz AK, powstaniec warszawski, (zm. 1958).
- 18.01.1849 (170)** Urodził się Aleksander Świętochowski, publicysta, pisarz, filozof; twórca polskiego pozytywizmu; zainicjował walkę pozytywistów z romantykami drukując głośny manifest *My i Wy*, (zm. 1938).
- 18.01.1894 (125)** Urodził się Zygmunt Brockhusen, działacz konspiracyjny, major, żołnierz 30. Pułku Strzelców Kaniowskich; uczestnik powstania warszawskiego, więzień niemieckich oflagów, (zm. 1981).
- 18.01.1919 (100)** W Wersalu pod Paryżem rozpoczęła się konferencja pokojowa po I wojnie światowej z udziałem 27 zwycięskich państw.
- 18.01.2004 (15)** Zmarła Irena Sławińska, teatrolog, historyk i teoretyk sztuki; autorka ponad 300 prac dotyczących teorii interpretacji dramatu, szczególnie twórczości Norwida; w czasie II wojny światowej żołnierz AK, (ur. 1913).
- 19.01.1809 (210)** Urodził się Edgar Allan Poe, amerykański poeta, nowelista, krytyk literacki; prekursor symbolizmu; twórca utworów z pogranicza fantastyki i horroru: *Złoty żuk*, *Zabójstwo przy Rue Morgue*, *Zagłada domu Usherów*, (zm. 1849).
- 19.01.1839 (180)** Urodził się Paul Cézanne, francuski malarz postimpresjonistyczny; twórca obrazów: „Gracze w karty”, „Kąpiący się”, „Tłusty wtorek”, (zm. 1906).
- 19.01.1999 (20)** Powołano Instytut Pamięci Narodowej, urząd państwowy zajmujący się m.in. ściganiem zbrodni nazistowskich i komunistycznych oraz prowadzeniem działalności edukacyjnej.
- 20.01.1924 (95)** Urodził się Zdzisław Sierpiński, dziennikarz, krytyk muzyczny; żołnierz AK, człowiek, który rozpoczął powstanie warszawskie, od 1945 przez ponad 50. lat redaktor muzyczny w *ŻYCIU WARSZAWY*, (zm. 2004).
- 20.01.1924 (95)** Opublikowano rozporządzenie prezydenta RP, wprowadzające w całym kraju jednolitą walutę narodową - złoty.
- 21.01.1874 (145)** Urodził się Wincenty Witos, polityk, współtwórca ruchu ludowego, przywódca chłopski I połowy XX wieku, (zm. 1945).
- 21.01.1919 (100)** Urodziła się Stanisława Fleszarowa-Muskat, pisarka, autorka powieści *Pozwólcie nam krzyżeć!* oraz radiowego cyklu powieściowego *Kochankowie róży wiatrów*, (zm. 1989).

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 21.01.1959 (60)** Zmarł Stanisław Młodożeniec, poeta, współtwórca polskiego futuryzmu; autor zbioru wierszy *Kreski i futureski* oraz opowiadań *W dolinie małej wody*, (ur. 1895).
- 22.01.1849 (170)** Urodził się August Strindberg, szwedzki pisarz; twórca dramatów, powieści, esejów i utworów poetyckich; przedstawiciel naturalizmu i prekursor ekspresjonizmu, (zm. 1912).
- 22.01.1914 (105)** Urodził się Wincenty Okoń, pedagog, specjalista w dziedzinie dydaktyki i pedeutologii; autor teorii kształcenia wielostronnego, żołnierz AK, (zm. 2011).
- 22.01.2009 (10)** Zmarł Stanisław Karolkiewicz, żołnierz AK, generał brygady Wojska Polskiego, działacz WiNu, współzałożyciel i prezes Światowego Związku Żołnierzy AK, (ur. 1918).
- 23.01.1944 (75)** Zmarł Edvard Munch, norweski malarz, grafik; twórca obrazów: „Krzyk”, „Taniec życia”, „Dziewczęta na moście”, (ur. 1863).
- 23.01.1989 (30)** Zmarł Salvador Dali, kataloński malarz, czołowy przedstawiciel surrealizmu; twórca obrazów: „Trwałość pamięci”, „Płonąca żyrafa”, (ur. 1904).
- 24.01.1934 (85)** Urodził się Stanisław Grochowiak, pisarz, poeta; przedstawiciel *Pokolenia 56*; zapoczątkował w poezji polskiej nurt zwany *turpizmem*; autor zbiorów: *Manuet z pogrzebaczem*, *Rozbieranie do snu*, (zm. 1976).
- 24.01.1984 (35)** Firma Apple zaprezentowała pierwszy komputer z serii Macintosh wyposażony w system operacyjny z graficznym interfejsem użytkownika.
- 25.01.1924 (95)** W Chamonix, we Francji, rozpoczęły się pierwsze Zimowe Igrzyska Olimpijskie, trwały do 5 lutego.
- 25.01.1929 (90)** Urodził się Edmund Zientara, piłkarz, trener i działacz piłkarski; reprezentant Polski, olimpijczyk z Rzymu (1960), w latach 1991-95 sekretarz generalny PZPN, (zm. 2010).
- 25.01.1979 (40)** Rozpoczęła się pierwsza pielgrzymka zagraniczna Jana Pawła II; w ciągu ośmiu dni stycznia i lutego papież odwiedził Dominikanę, Meksyk i Bahamy.
- 26.01.1809 (210)** Urodził się Sabała właśc. Jan Krzeptowski, góral, myśliwy, przewodnik tatrzański; legendarny muzyk i gawędziarz góralski, (zm. 1894).
- 26.01.1919 (100)** Odbyły się pierwsze po odzyskaniu niepodległości przez Polskę wybory do Sejmu Ustawodawczego.
- 26.01.1934 (85)** W Berlinie podpisano niemiecko-polską deklarację o nieagresji, wypowiedzianą przez Niemcy w 1939.

- 26.01.1964 (55)** Zmarł Xawery Dunikowski, twórca rzeźby polskiej; autor cyklu „Głowy wawelskie”, (ur. 1875).
- 27.01.1919 (100)** Naczelnik państwa Józef Piłsudski powołał Urząd Pośrednictwa Pracy.
- 27.01.1999 (20)** Zmarł Jerzy Turowicz, dziennikarz, publicysta, współzałożyciel i wieloletni redaktor naczelny *TYGODNIKA POWSZECHNEGO*, (ur. 1912).
- 27.01.2009 (10)** Zmarł John Hoyer Updike, amerykański pisarz; autor powieści: *Czarownice z Eastwick, Jarmark domu ubogich, Farma*, (ur. 1932).
- 28.01.1819 (200)** Zmarł Jan Kiliński, z zawodu szewc, radny Warszawy, pułkownik insurekcji warszawskiej 1794, (ur. 1760).
- 28.01.1954 (65)** Zmarł Eugeniusz Romer, geograf; twórca nowoczesnej kartografii polskiej, współzałożyciel Książnicy-Atlasu; jego imię nosi jeden z lodowców Alaski, (ur. 1871).
- 28.01.1989 (30)** Zmarła Halina Konopacka, lekkoatletka, pierwsza polska złota medalistka olimpijska (rzut dyskiem - Amsterdam 1928), po wojnie na emigracji w USA, (ur. 1900).
- 29.01.1889 (130)** Urodził się Jan Piwowarczyk, dziennikarz, działacz społeczny, ksiądz; współzałożyciel i pierwszy redaktor naczelny *TYGODNIKA POWSZECHNEGO*, (zm. 1959).
- 29.01.1919 (100)** Stany Zjednoczone Ameryki jako pierwszy kraj na świecie uznały niepodległość Polski odzyskaną po I wojnie światowej.
- 30.01.1969 (50)** The Beatles zagrali swój ostatni koncert w pełnym składzie, grając na dachu budynku swojej firmy płytowej *Apple Records* przy Savile Row w Londynie.
- 31.01.2014 (5)** Zmarła Nina Andrycz, aktorka, recytatorka, poetka, pisarka; kojarzona głównie z rolami królowych (Maria Stuart u Słowackiego, Elżbieta w *Marii Stuart* Schillera, Królowa w *Don Carlosie*), (ur. 1912).

LUTY

- 01.02.1874 (145)** Urodził się Kazimierz Nitsch, językoznawca; twórca dialektologii polskiej, współzałożyciel Polskiego Towarzystwa Językoznawczego, (zm. 1958).
- 01.02.1889 (130)** Urodził się Tadeusz Piskor, generał; w latach 1926-31 szef Sztabu Generalnego WP, dowódca Armii *Lublin* w kampanii wrześniowej 1939, (zm. 1951).
- 01.02.1944 (75)** W okupowanej Warszawie żołnierze harcerek oddziału AK *Agat* dokonali udanego zamachu na Franza Kutscherę, dowódcę SS i Policji na dystrykt warszawski Generalnego Gubernatorstwa.

- 01.02.1994** (25) Weszła w życie umowa o stowarzyszeniu Polski z Unią Europejską.
- 02.02.1919** (100) Urodził się Zbigniew Lengren, grafik, rysownik, plakacista, scenograf; twórca serii rysunkowej z Profesorem Filutkiem i psem Filusiem publikowanej na łamach *PRZEKROJU*, (zm. 2003).
- 03.02.1809** (210) Urodził się Felix Mendelssohn-Bartholdy, niemiecki kompozytor; autor uwertury do *Snu nocy letniej* Williama Szekspira, z popularnym „Marszem weselnym”, (zm. 1847).
- 03.02.1899** (120) Zmarł Juliusz Kossak, akwarelista, rysownik, ilustrator; specjalizował się w malarstwie historycznym i batalistycznym; współinicjator utworzenia Muzeum Narodowego w Krakowie, (ur. 1824).
- 03.02.1959** (60) Z Kanady wróciła do kraju część skarbów narodowych, m.in. Szczerbiec, *Kronika polska* Galla Anonima i insygnia koronacyjne.
- 04.02.1894** (125) Urodził się Marcei Porowski, samorządowiec, podczas powstania warszawskiego pełnił funkcję prezydenta Warszawy; skazany na karę śmierci za działalność okupacyjną w 1953; zwolniony z więzienia i zrehabilitowany w 1956, (zm. 1963).
- 04.02.1929** (90) Polska ratyfikowała protokół genewski o zakazie stosowania broni chemicznej.
- 04.02.2004** (15) Na Uniwersytecie Harvarda uruchomiono serwis społecznościowy *Facebook*.
- 05.02.1984** (35) Zmarł Zbigniew Jasiński pseud. Rudy, dziennikarz, poeta-marynista; uczestnik wojny obronnej w 1939, podporucznik, pracownik radiostacji AK *Błyskawica*, mąż Wandy Karczewskiej, (ur. 1908).
- 05.02.2009** (10) Zmarł Władysław Bartkiewicz, filolog; współtwórca i organizator festiwalu opolskich, (ur. 1932).
- 06.02.1894** (125) Urodziła się Maria Czapska, historyk literatury, eseistka, tłumaczka literatury francuskiej; autorka wydanej w 1931 biografii Adama Mickiewicza, (zm. 1981).
- 06.02.1919** (100) Urodził się Jan Karoń, skrzypek, artysta lutnik; współzałożyciel Stowarzyszenia Polskich Artystów Lutników, (zm. 2008).
- 06.02.1989** (30) W Magdalence pod Warszawą rozpoczęły się obrady *Okrągłego Stołu*; zapoczątkowały one pokojowe przejmowanie władzy przez środowiska antykomunistyczne w Polsce, zakończyły się 5.06.1989.
- 07.02.1909** (110) Urodziła się Anna Świrszczyńska, poetka, dramatopisarka, prozaiczka; autorka utworów dla dzieci i młodzieży: *Królowna Wanda*, *Paź królowej Barbary*, (zm. 1984).

- 07.02.1919 (100)** Powołano Najwyższą Izbę Kontroli i Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej.
- 07.02.1949 (70)** Ukazał się pierwszy numer czasopisma młodzieżowego *ŚWIAT MŁODYCH*.
- 07.02.1994 (25)** Zmarł Witold Lutosławski, kompozytor, dyrygent, pianista; jako jeden z niewielu kompozytorów XX w., dyrygował wykonaniami niemal wyłącznie swoich kompozycji, (ur. 1913).
- 08.02.1834 (185)** Urodził się Dymitr Mendelejew, rosyjski chemik; twórca układu okresowego pierwiastków chemicznych, (zm. 1907).
- 08.02.1909 (110)** Zginął Mieczysław Karłowicz zasypany lawiną w Tatrach, młodopolski kompozytor, zapalony taternik, artysta fotografik, działacz ruchu muzycznego, (ur. 1876).
- 08.02.1919 (100)** Urodziła się Anna Zawadzka, instruktorka harcerstwa, anglistka; autorka monografii poświęconej harcerstwu *O Aleksandrze Kamińskim „Kamyku”*, (zm. 2004).
- 09.02.1959 (60)** Zmarł Stefan Dąb-Biernacki, oficer Legionów Polskich, członek Polskiej Organizacji Wojskowej, uczestnik I wojny światowej i walk o niepodległość Polski w wojnie polsko-bolszewickiej oraz II wojny światowej; generał dywizji Wojska Polskiego, zdegradowany w październiku 1940 i zwolniony z wojska, (ur. 1890).
- 09.02.1999 (20)** Zmarł Aleksander Gieysztor, historyk; profesor Uniwersytetu Warszawskiego, badacz średniowiecza, dyrektor Zamku Królewskiego w Warszawie, prezes PAN; uczestnik obrad *Okrągłego Stołu*, (ur. 1916).
- 10.02.1919 (100)** Naczelnik Państwa Józef Piłsudski zainaugurował obrady Sejmu Ustawodawczego, był to pierwszy sejm odrodzonej Polski.
- 10.02.1939 (80)** Do służby w Polskiej Marynarce Wojennej wszedł zbudowany w Holandii okręt podwodny *Orzeł*.
- 10.02.2009 (10)** Zmarł Jan Błoński, historyk literatury, eseista, tłumacz; przedstawiciel *krakowskiej szkoły krytyki literackiej*, w latach 1996-2001 juror Literackiej Nagrody Nike, (ur. 1931).
- 12.02.1809 (210)** Urodził się Karol Darwin, angielski przyrodnik; twórca teorii ewolucyjnego powstawania gatunków zwierzęcych i roślinnych drogą doboru naturalnego, (zm. 1882).
- 12.02.1999 (20)** Premiera filmu historycznego „Ogniem i mieczem”, w reż. Jerzego Hoffmana z udziałem Michała Żebrowskiego, Aleksandra Domogarowa, Izabelli Scorupco.
- 13.02.1769 (250)** Urodził się Iwan Kryłow, rosyjski bajkopisarz; autor ponad 200 bajek, (zm. 1844).

- 13.02.1909** (110) Urodził się Kazimierz Kucharski, lekkoatleta, olimpijczyk, średniodystansowiec, (zm. 1995).
- 13.02.1969** (50) Zmarł Kazimierz Wierzyński, poeta, prozaik, eseista; współtwórca i czołowy przedstawiciel grupy poetyckiej *Skamander*; w 1935 otrzymał Złoty Wawrzyn Polskiej Akademii Literatury, (ur. 1894).
- 13.02.1974** (45) Aleksander Solżenicyn został pozbawiony obywatelstwa i deportowany z ZSRR po wyrażeniu zgody na opublikowanie we Francji *Archipelagu Gułag*.
- 14.02.1779** (240) Zginął James Cook, angielski żeglarz; wybitna postać w historii żeglugi i odkryć geograficznych, (ur. 1728).
- 14.02.1919** (100) Zmarł Wiktor Gomulicki, poeta, pisarz, varsavianista; autor autobiografii *Wspomnienia niebieskiego mundurka*, (ur. 1848).
- 14.02.1919** (100) Wybuchła wojna polsko-bolszewska; konflikt pomiędzy odrodzoną II RP a Rosyjską Federacyjną Socjalistyczną Republiką Radziecką.
- 14.02.2018** (1) Zmarł Antoni Krauze, reżyser, scenarzysta; twórca filmów fabularnych oraz realizator licznych obrazów krótkometrażowych: „Cudów nie ma”, „Czarny czwartek”, „Smoleńsk”, (ur. 1940).
- 15.02.1564** (455) Urodził się Galileusz właśc. Galileo Galilei, włoski filozof, astronom; twórca nowożytnej mechaniki i astrofizyki, odkrywca prawa ruchu wahadła i swobodnego spadania ciał, konstruktor lunety astronomicznej, (zm. 1642).
- 15.02.1989** (30) Sejm RP przywrócił święto narodowe w dniu 11 listopada, obchodzone od 1937 dla uczczenia rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918.
- 16.02.1514** (505) Urodził się Georg Joachim von Lauchen (znany z przybranego nazwiska Retyk), niemiecki matematyk, kartograf; twórca przyrządów nawigacyjnych; propagator odkryć Mikołaja Kopernika i orędownik wydania drukiem jego dzieła *De Revolutionibus*, (zm. 1574).
- 16.02.1884** (135) Urodził się Robert Flaherty, amerykański reżyser, operator filmowy, podróżnik; pionier filmu dokumentalnego, (zm. 1951).
- 16.02.1919** (100) W Trewirze podpisano rozejm kończący powstanie wielkopolskie, jedno z dwóch (obok powstania wielkopolskiego 1806) zwycięskich powstań w dziejach Polski.
- 16.02.1939** (80) Urodził się Czesław Niemen, piosenkarz, kompozytor; legenda polskiej piosenki, autor przebojów: *Dziwny jest ten świat*, *Czy mnie jeszcze pamiętasz?*, (zm. 2004).
- 18.02.1564** (455) Zmarł Michał Anioł, włoski malarz, rzeźbiarz, architekt; artysta renesansu, twórca fresków w Kaplicy Sykstyńskiej, (ur. 1475).

- 19.02.1884 (135)** Urodził się Maciej Rataj, działacz ruchu ludowego, polityk, publicysta, Marszałek Sejmu; po zamordowaniu Gabriela Narutowicza przez kilka dni pełnił obowiązki Prezydenta RP; rozstrzelany w Palmirach 21.06.1940.
- 19.02.1939 (80)** W Zakopanem zakończyły się trwające od 11 lutego Narciarskie Mistrzostwa Świata, ostatnia wielka impreza sportów zimowych okresu międzywojennego.
- 19.02.1974 (45)** Zmarł Antoni Nurzyński, operator filmowy; autor zdjęć do filmów: „Matka Joanna od Aniołów”, „Skąpani w ogniu”, „Giuseppe w Warszawie”, (ur. 1935).
- 20.02.1894 (125)** Urodził się Jarosław Iwaszkiewicz pseud. Eleuter, poeta, prozaik; współtwórca grupy poetyckiej *Skamander*, współpracownik *WIADOMOŚCI LITERACKICH*, wieloletni redaktor naczelny *TWÓRCZOŚCI*; autor powieści *Sława i chwała*, (zm. 1980).
- 20.02.1944 (75)** Zginął Florian Marciniak w obozie koncentracyjnym Gross-Rosen, pierwszy naczelnik *Szarych Szeregów*, (ur. 1915).
- 20.02.2018 (1)** Zmarła Agnieszka Kotulanka właśc. Agnieszka Sas-Uhrynowska z domu Kotuła, aktorka filmowa i teatralna, wykonawczyni piosenki aktorskiej; znana z roli Krystyny Lubicz w serialu „Klan”, (ur. 1956).
- 21.02.1574 (445)** Henryk III Walezy został koronowany na pierwszego elekcyjnego króla Polski.
- 21.02.1984 (35)** Zmarł Michaił Szołochow, rosyjski pisarz; autor powieści *Cichy Don*, opowiadań z czasów II wojny światowej: *Los człowieka*, *Oni walczyli za ojczyznę*; laureat literackiej Nagrody Nobla w 1965, (ur. 1905).
- 22.02.1814 (205)** Urodził się Oskar Kolberg, etnograf, muzyk, kompozytor; autor monumentalnego dzieła *Lud. Jego zwyczaje, sposób życia, mowa, podania, przysłowia, obrzędy, gusła, zabawy, pieśni, muzyka i tańce* - dającego najpełniejszy opis polskiej kultury ludowej, (zm. 1890).
- 23.02.1859 (160)** Zmarł Zygmunt Krasiński, poeta okresu romantyzmu; autor dramatów: *Irydion*, *Nie-Boska komedia*, (ur. 1812).
- 24.02.1829 (190)** Zmarł Jan Stefani, skrzypek i kompozytor pochodzenia czeskiego; autor muzyki do komedii Wojciecha Bogusławskiego *Cud mniemany, czyli Krakowiacy i Górale*, (ur. 1746).
- 24.02.1929 (90)** Urodził się Zdzisław Beksiński, malarz, rzeźbiarz, fotograf; prekursor grafiki komputerowej; posiadający, jako jedyny Europejczyk, stałą ekspozycję w muzeum sztuki japońskiej w Osace, (zm. 2005).
- 24.02.1969 (50)** Do Gdyni powrócił ze swojego ostatniego rejsu *MS Batory*; pod polską banderą pływał przez 33 lata.

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 25.02.1909** (110) Urodził się Kazimierz Draczyński, generał brygady WP, uczestnik powstania warszawskiego; odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari, (zm. 2012).
- 25.02.1934** (85) Urodził się Leszek Bogdanowicz, kompozytor, muzyk, aranżer; założyciel pierwszej grupy rockowej w Polsce - *Rhythm and Blues*; wieloletni kierownik muzyczny festiwali opolskich, (zm. 1984).
- 25.02.1934** (85) Zmarł Andrzej Stopka-Nazimek, pisarz, nauczyciel, badacz folkloru podhalańskiego; spisał gawędy Sabaty; autor podania *Rycerze śpiący w Tatrach*, (ur. 1868).
- 26.02.1829** (190) Urodził się Levi Strauss, pochodzący z Niemiec żydowski imigrant w USA; twórca pierwszej firmy produkującej dżinsy, (zm. 1902).
- 26.02.1834** (185) Zmarł Alois Senefelder, niemiecki grafik, wynalazca litografii; w 1826 wykonał pierwszy druk wielobarwny, (ur. 1771).
- 27.02.1864** (155) W Opatowie został stracony Ludwik Zwierzdowski pseud. Topór, działacz niepodległościowy w powstaniu styczniowym, (ur. ok.1825).
- 27.02.1904** (115) Urodził się Jalu Kurek, poeta, prozaik, publicysta; autor powieści: *Grypa szaleje w Naprawie*, *Księga Tatr*, *Ludowa lutnia*, (zm. 1983).
- 28.02.1819** (200) Urodził się Ryszard Berwiński, poeta, tłumacz; uczestnik wojny krymskiej w oddziałach kozaków sułtańskich Sadyka Paszy, (zm. 1879).

MARZEC

- 01.03.1794** (225) W Warszawie odbyła się premiera opery „Cud mniemany, czyli Krakowiacy i Górale” z librettem Wojciecha Bogusławskiego.
- 03.03.1914** (105) Urodził się Hilary Jastak, ksiądz, doktor teologii, pierwszy kapelan *Solidarności*, major Wojska Polskiego, komandor podporucznik Marynarki Wojennej, (zm. 2000).
- 04.03.1819** (200) Urodziła się Narcyza Żmichowska, poetka, powieściopisarka; prekursorka feminizmu w Polsce; autorka *Poganki*, (zm. 1876).
- 04.03.1979** (40) Papież Jan Paweł II ogłosił swoją pierwszą encyklikę *Redemptor hominis* (*Odkupiciel człowieka*), w której zapowiedział główne punkty programu pontyfikatu.
- 04.03.2004** (15) Zmarł Jeremi Przybora, poeta, pisarz, satyryk; współtwórca (wraz z Jerzym Wasowskim) telewizyjnego *Kabaretu Starszych Panów* i *Kabaretu Jeszcze Starszych Panów*; autor libretta do musicalu „Piotruś Pan”, (ur. 1915).
- 05.03.1234** (785) Urodziła się błogosławiona Kinga, księżna krakowska i sandomierska, żona Bolesława Wstydlivego, patronka Polski i Litwy; kanonizowana w 1999 przez papieża Jana Pawła II, (zm. 1292).

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 05.03.1939 (80)** Zmarł Jan Gwałbert Pawlikowski, publicysta, badacz literatury polskiej, orędownik utworzenia Tatrzańskiego Parku Narodowego, (ur. 1860).
- 05.03.1994 (25)** Zmarł Jan Dobraczyński, pisarz, działacz społeczny i polityczny; uczestnik kampanii wrześniowej i powstania warszawskiego; autor powieści: *Najeźdźcy*, *Listy Nikodema*, *Samson i Dalila*, (ur. 1910).
- 06.03.1619 (400)** Urodził się Savinien Cyrano de Bergerac, francuski filozof, pisarz; autor powieści fantastycznej *Tamten świat*, (zm. 1655).
- 06.03.1909 (110)** Urodził się Stanisław Jerzy Lec pseud. Stach, poeta, satyryk; autor cykli aforyzmów: *Myśli Nieuczestane* i *Myśli Nieuczestane nowe*, (zm. 1966).
- 06.03.1909 (110)** Urodził się Włodzimierz Puchalski, reżyser, fotografik, podróżnik; pionier polskich filmów przyrodniczych, (zm. 1979).
- 07.03.1839 (180)** Urodził się Adolf Dygasiński, pisarz, publicysta, pedagog; czołowy przedstawiciel polskiego naturalizmu, mistrz w odtwarzaniu świata zwierzęcego, (zm. 1902).
- 07.03.1919 (100)** Zmarł Leopold Kula pseud. Lis, legionista, pułkownik Wojska Polskiego; uczestnik walk polsko-ukraińskich 1918-19, Kawaler Orderu *Virtuti Militari*, (ur. 1896).
- 07.03.1999 (20)** Zmarł Stanley Kubrick, amerykański reżyser, scenarzysta; twórca filmów: „Lolita”, „Spartakus” i „Mechaniczna Pomarańcza”, (ur. 1928).
- 08.03.1929 (90)** Urodził się Franciszek Bernaś, żołnierz podziemia niepodległościowego, uczestnik powstania warszawskiego, pisarz, publicysta; autor utworów: *Mordercy z Wilhelmstrasse*, *Mściciele*, *Złoto i krew*, (zm. 2015).
- 08.03.1964 (55)** W katedrze na Wawelu odbył się ingres arcybiskupi Karola Wojtyły.
- 08.03.2009 (10)** Zmarł Zbigniew Religa, kardiochirurg; dokonał pierwszej w Polsce transplantacji serca i płuc oraz implantacji sztucznych komór serca i sztucznego serca, (ur. 1938).
- 09.03.1934 (85)** Urodził się Jurij Gagarin, rosyjski kosmonauta, w 1961 jako pierwszy człowiek odbył lot kosmiczny po orbicie satelitarnej Ziemi, zginął podczas lotu treningowego w 1968.
- 09.03.1949 (70)** Sejm Ustawodawczy przyjął ustawę o likwidacji analfabetyzmu.
- 09.03.1974 (45)** Zmarł Tomasz Rostworowski, jezuita, muzyk-pedagog, harcerz; żołnierz AK, uczestnik obrony Lwowa i kapelan powstania warszawskiego; działacz społeczny oraz duszpasterz akademicki na terenie Łodzi, (ur. 1904).
- 10.03.1809 (210)** Urodził się Konstanty Gaszyński, poeta, prozaik, publicysta; po powstaniu listopadowym 1830-31 na emigracji; autor wierszy patriotycznych *Pieśni pielgrzyma polskiego*, (zm. 1866).

- 10.03.1934 (85)** Sejm uchwalił pierwszą polską ustawę o ochronie przyrody, która dała podstawy prawne do tworzenia parków narodowych.
- 11.03.1544 (475)** Urodził się Torquato Tasso, włoski poeta, autor poematu *Jerozolima wyzwolona*; jego utwory do dziś są śpiewane przez gondolierów weneckich, (zm. 1595).
- 11.03.1974 (45)** Zmarła Stanisława Leszczyńska, bohaterska położna z obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau, gdzie w ciągu 2 lat przyjęła ok. 3000 porodów, (ur. 1896).
- 12.03.1794 (225)** Rozpoczęła się insurekcja kościuszkowska, polskie powstanie narodowe przeciw Rosji i Prusom.
- 12.03.1999 (20)** Polskę, Czechy i Węgry przyjęto do Paktu Północnoatlantyckiego (NATO).
- 13.03.1884 (135)** Urodził się Józef Węgrzyn, aktor; wyjątkowa postać przedwojennego teatru i kina, odtwórca ról dramatycznych w *Dziadach*, *Mazepie*, *Kordianie*, (zm. 1952).
- 13.03.1899 (120)** Urodził się Jan Lechoń właśc. Leszek Serafinowicz, poeta, eseista, krytyk literacki i teatralny; współtwórca grupy poetyckiej *Skamander*; autor tomu poetyckiego *Karmazynowy poemat*, (zm. 1956).
- 14.03.1794 (225)** Urodził się Józef Bem, generał, oficer, teoretyk artylerii; bohater narodu polskiego i węgierskiego; uczestnik powstania listopadowego, dowódca rewolucyjnych wojsk węgierskich, (zm. 1850).
- 14.03.1804 (215)** Urodził się Johann Strauss (ojciec), austriacki kompozytor, skrzypek, dyrygent; nazwany *królem walca*, (zm. 1849).
- 14.03.1879 (140)** Urodził się Albert Einstein, niemiecki fizyk pochodzenia żydowskiego; twórca teorii względności, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki w 1921, (zm. 1955).
- 15.03.1849 (170)** W Paryżu ukazał się pierwszy numer międzynarodowego dziennika politycznego *TRYBUNA LUDÓW*, którego założycielem, redaktorem naczelnym i głównym autorem był Adam Mickiewicz.
- 15.03.1854 (165)** Urodził się Emil von Behring, niemiecki bakteriolog, wynalazca surowicy przeciwbłoniczej i przeciwżółtej; laureat pierwszej Nagrody Nobla w dziedzinie medycyny w 1901, (zm. 1917).
- 15.03.1899 (120)** Urodził się Stefan Napierski, poeta, prozaik, krytyk literacki; wydawca i redaktor *ATENEUM* w latach 1938-39; zamordowany przez hitlerowców w Palmirach k. Warszawy 2.04.1940.
- 16.03.1569 (450)** Król Zygmunt II August wydał dekret inkorporujący Prusy Królewskie do Korony.

- 16.03.1839 (180)** Urodził się Sully Prudhomme, francuski poeta, laureat pierwszej literackiej Nagrody Nobla w 1901, (zm. 1907).
- 17.03.1899 (120)** Po raz pierwszy wykorzystano łączność radiową do wezwania pomocy w sytuacji zagrożenia na morzu.
- 17.03.1929 (90)** Zmarł Antoni Lange, dramatopisarz, krytyk literacki; zaliczany do pierwszego pokolenia poetów Młodej Polski; wspólnie z Zofią Trzeszczkowską, pierwszy w Polsce tłumacz poezji Charles'a Baudelaire'a, (ur. 1862).
- 18.03.1454 (565)** Urodził się Amerigo Vespucci, włoski kupiec, nawigator, podróżnik morski, kartograf; powszechnie uznawany za odkrywcę nowego kontynentu, który od jego imienia nazwano Ameryką, (zm. 1908).
- 18.03.1844 (175)** Urodził się Nikołaj Rimski-Korsakow, rosyjski kompozytor epoki romantyzmu; twórca oper: „Śnieżka”, „Noc wigilijna”, „Złoty kogucik”, (zm. 1908).
- 19.03.1779 (240)** Urodził się Józef Dwernicki, generał; uczestnik kampanii napoleońskich, w powstaniu listopadowym stoczył zwycięską bitwę pod Stoczkiem, (zm. 1857).
- 19.03.1809 (210)** Urodził się Mikołaj Gogol, rosyjski pisarz; autor utworów: *Ożenek*, *Rewizor*, *Martwe dusze*, (zm. 1852).
- 19.03.1869 (150)** Urodził się Józef Mehoffer, pedagog, malarz, witrażysta, wytrawny portrecista, uczeń Jana Matejki; twórca: polichromii skarbcza wawelskiego, witraży w katedrze na Wawelu, obrazów: „Plac Pigalle w Paryżu”, „Rynek krakowski”, (zm. 1946).
- 19.03.1909 (110)** Urodziła się Elżbieta Zawacka pseud. Zo, kurierka AK, cichociemna (jedyna kobieta); po wojnie więziona; profesor UMK w Toruniu; druga Polka w historii Wojska Polskiego awansowana do stopnia generała; Dama Orderu Orła Białego, (zm. 2009).
- 21.03.1839 (180)** Urodził się Modest Musorgski, rosyjski kompozytor; nowator w rosyjskiej muzyce XIX w., twórca opery „Borys Godunow”, poematu symfonicznego „Noc na Łysej Górze”, utworów fortepianowych „Obrazki z wystawy”, (zm. 1881).
- 21.03.1909 (110)** Urodził się Zdzisław Skowroński, literat, scenarzysta; uczestnik kampanii wrześniowej; kierownik - wspólnie z Leonem Kruczkowskim i Józefem Słotwińskim - teatru jenieckiego w oflagu Grossborn, gdzie powstały jego pierwsze utwory dramatyczne, (zm. 1969).
- 22.03.1599 (420)** Urodził się Anton van Dyck, malarz flamandzki, najwybitniejszy portrecista XVII w., uczeń i współpracownik Rubensa, (zm. 1641).

- 22.03.1609 (410)** Urodził się Jan II Kazimierz Waza, król Polski w latach 1648-68, tytułarny król Szwecji do 1660; Kawaler Orderu *Złotego Runa*; abdykował w 1668 przerywając ciągłość dynastyczną, był ostatnim członkiem rodu Wazów blisko spokrewnionym z Jagiellonami, (zm. 1672).
- 22.03.1809 (210)** Urodził się Józef Dunin Borkowski, poeta, tłumacz, hellenista; inicjator *DZIENNIKA MÓD PARYSKICH*, (zm. 1843).
- 22.03.1934 (85)** Urodził się Marian Grzeźczak, poeta i prozaik, tłumacz literatury pięknej, krytyk literacki; współzałożyciel i kierownik artystycznego Klubu Studenckiego *Od Nowa* oraz współtwórca grupy poetyckiej *Wierzbak*, (zm. 2010).
- 23.03.1589 (430)** Zmarł Marcin Kromer, historyk, dyplomata; biskup warmiński, sekretarz Zygmunta I Starego i Zygmunta II Augusta; autor *Rozmów dworzanina z mnichem*, (ur. 1512).
- 23.03.1909 (110)** Zmarł Wojciech Dziędużycki, polityk galicyjski, publicysta, filozof, historyk sztuki, dramaturg, powieściopisarz, nowelista; autor *Historii filozofii*, (ur. 1848).
- 24.03.1794 (225)** Tadeusz Kościuszko złożył przysięgę na krakowskim Rynku Głównym i został naczelnikiem insurekcji kościuszkowskiej.
- 24.03.1839 (180)** Otwarto Bibliotekę Polską w Paryżu, której inicjatorami byli m.in. Adam Jerzy Czartoryski, Julian Ursyn Niemcewicz, Karol Sienkiewicz.
- 24.03.1914 (105)** Urodziła się Krystyna Kraheńska pseud. Danuta, poetka, żołnierz AK; pozowała do pomnika Syreny w Warszawie; autorka piosenki „Hej, chłopcy, bagnet na broń”, zginęła w powstaniu warszawskim w 1944.
- 25.03.1954 (65)** Zmarł Leon Schiller, reżyser, kompozytor, pieśniarz polski pochodzenia austriackiego; twórca teatru polskiego oraz znakomitych inscenizacji: *Kordiana* - Juliusza Słowackiego, *Dziadów* - Adama Mickiewicza, *Burzy* - Williama Szekspira, (ur. 1887).
- 26.03.1779 (240)** Urodziła się Anna Potocka, pamiętnikarka, jedna z najslynniejszych dam tamtego okresu; pozostawiła po sobie pamiętniki z lat 1794-1820, będące ważnym źródłem historycznym, (zm. 1867).
- 26.03.1959 (60)** Zmarł Raymond Chandler, amerykański pisarz; przedstawiciel czarnej odmiany powieści kryminalnej; znany jako autor utworów: *Żegnaj laleczko*, *Tajemnica jeziora*, *Długie pożegnanie*, (ur. 1888).
- 27.03.1839 (180)** Został rozstrzelany Szymon Konarski, działacz niepodległościowy, uczestnik powstania listopadowego, współorganizator tajnego *Stowarzyszenia Ludu Polskiego*, (ur. 1808).
- 27.03.1879 (140)** Zmarł Dezydery Chłapowski, generał, działacz społeczny, pionier pracy organicznej, prekursor nowoczesnego rolnictwa, (ur. 1788).

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 28.03.1914 (105)** Urodził się Bohumil Hrabal, czeski pisarz; autor powieści: *Zbyt głośna samotność*, *Pociągi pod specjalnym nadzorem*, *Obsługiwałem angielskiego króla*, (zm. 1997).
- 28.03.1969 (50)** Premiera filmu „Pan Wołodyjowski”, w reż. Jerzego Hoffmana z udziałem Tadeusza Łomnickiego, Magdaleny Zawadzkiej.
- 29.03.1979 (40)** Zmarł Tadeusz Łopalewski, poeta, prozaik, dramatopisarz; autor powieści *Kaduk, czyli wielka niemoc*, (ur. 1900).
- 30.03.1844 (175)** Urodził się Paul Verlaine, francuski poeta; zaliczany do grona *poetów* wyklętych, przedstawiciel *impresjonizmu* w literaturze; autor *Elegii* i *Księgi mądrości*, (zm. 1896).
- 30.03.1919 (100)** Zmarł Józef Puzyna, matematyk, członek Akademii Umiejętności w Krakowie; współtwórca polskiej terminologii matematycznej, (ur. 1856).
- 31.03.1909 (110)** Rozpoczęto budowę brytyjskiego liniowca pasażerskiego RMS TITANIC.
- 31.03.1914 (105)** Urodził się Octavio Paz, meksykański poeta, eseista, dyplomata; autorytet moralny i polityczny Meksyku; laureat literackiej Nagrody Nobla w 1990; autor esejów: *Labirynt samotności*, *Postdata*, *Podwójny płomień*. *Miłość i erotyzm*, (zm. 1998).

KWIECIEŃ

- 01.04.1579 (440)** Król Stefan Batory założył Uniwersytet Wileński.
- 01.04.1784 (235)** W Krakowie odbył się pierwszy publiczny pokaz lotu balonem.
- 01.04.1924 (95)** Urodził się Tadeusz Sumiński, fotografik krajobrazu; w powstaniu warszawskim walczył w szeregach harcerskiego batalionu *Zośka*; w 1949 przetrzymywany w więzieniu mokotowskim za *próbę obalenia ustroju siłą*, (zm. 2009).
- 02.04.1969 (50)** Zginął w katastrofie lotniczej Zenon Klemensiewicz, językoznawca, pedagog; prezes Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego; autor *Historii języka polskiego*, (ur. 1891).
- 04.04.1794 (225)** Wojska polskie pod dowództwem Tadeusza Kościuszki odniosły zwycięstwo nad oddziałami wojsk rosyjskich pod Raławicami.
- 04.04.1919 (100)** Założono Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; obecnie trzecią co do wielkości uczelnię w Polsce.
- 04.04.1919 (100)** Powstał kabaret *Qui Pro Quo* - najslynniejszy w międzywojennej Warszawie; istniał do 1932.
- 04.04.1949 (70)** W Waszyngtonie podpisano Traktat Północnoatlantycki powołujący do życia NATO.

- 05.04.1969 (50)** W okolicach Wysp Kanaryjskich Leonid Teliga na jachcie OPTY zakończył samotny rejs dookoła Ziemi.
- 06.04.1199 (820)** Zmarł Ryszard I Lwie Serce, król Anglii; uważany za ideał *króla-rycerza*, bohater wielu pieśni i legend, (ur. 1157).
- 07.04.1884 (135)** Urodził się Bronisław Malinowski, etnolog, socjolog i antropolog społeczny, teoretyk kultury; autor prac: *Mit, magia i religia, Kultura i jej przemiany, Wolność i cywilizacja*, (zm. 1942).
- 07.04.1889 (130)** Urodziła się Gabriela Mistral właśc. Lucila de María del Perpetuo Socorro Godoy Alcayaga, chilijska poetka, dyplomatką i działaczką oświatową; laureatka literackiej Nagrody Nobla w 1945, (zm. 1957).
- 07.04.1969 (50)** Opublikowano zbiór technicznych oraz organizacyjnych dokumentów RFC 1; wydarzenie to uważa się za początek funkcjonowania Internetu.
- 08.04.1874 (145)** Urodził się Stanisław Taczak, generał, pierwszy naczelny dowódca powstania wielkopolskiego w 1918, podpułkownik Armii Wielkopolskiej, (zm. 1960).
- 08.04.1909 (110)** Zmarła Helena Modrzejewska właśc. Jadwiga Helena Misel, po ślubie Chłapowska; aktorka XIX w. specjalizująca się w rolach Szekspirowskich i tragicznych; zaliczana do najpiękniejszych kobiet epoki, (ur. 1840).
- 08.04.1919 (100)** Założono Akademię Górniczą w Krakowie; dzisiejszą AGH.
- 08.04.1929 (90)** Urodził się Jacques Brel, francuski piosenkarz pochodzenia belgijskiego, kompozytor, poeta, aktor; legenda francuskiej estrady, ceniony jako wykonawca własnych ballad poetyckich, (zm. 1978).
- 08.04.1994 (25)** Polska złożyła oficjalny wniosek o członkostwo w Unii Europejskiej.
- 09.04.1884 (135)** Urodził się Kazimierz Gostyński, ksiądz, pedagog, opiekun harcerstwa, błogosławiony Kościoła katolickiego; zamordowany 6.05.1942 w KL Dachau w tzw. *transporcie inwalidów*.
- 09.04.1949 (70)** Sejm przyjął ustawę o likwidacji analfabetyzmu w Polsce.
- 10.04.1864 (155)** Upadło powstanie styczniowe, ostatnie powstanie narodowe przeciw Rosji, rozpoczęte 22.01.1863.
- 10.04.1899 (120)** Urodziła się Ewa Szelburg-Zarembina, pisarka, poetka, działaczka społeczna; autorka książek dla dzieci i młodzieży; inicjatorka budowy Szpitala - Pomnika Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie, (zm. 1986).
- 10.04.2004 (15)** Zmarł Jacek Kaczmarski, poeta, prozaik; twórca piosenek o tematyce historycznej i społeczno-politycznej; identyfikowany jako głos antykomunistycznej opozycji, (ur. 1957).

- 11.04.1079 (940)** Zmarł śmiercią męczeńską na Skalce w Krakowie biskup Stanisław ze Szczepanowa, polski duchowny katolicki, kanonizowany 17.09.1253 przez papieża Innocentego IV w Asyżu, (ur. 1030).
- 11.04.1969 (50)** Statek pasażerski TSS STEFAN BATORY (następca przedwojennego MS BATORY) wypłynął w swój pierwszy rejs przez Atlantyk.
- 13.04.1854 (165)** Urodziła się Anna Tomaszewicz-Dobrska, pierwsza w Polsce kobieta lekarz; działaczka społeczna, (zm. 1918).
- 13.04.1939 (80)** Urodził się Seamus Heaney, irlandzki poeta; laureat literackiej Nagrody Nobla w 1995, (zm. 2013).
- 14.04.1629 (390)** Urodził się Christiaan Huygens, holenderski matematyk, astronom; jako pierwszy obliczył prędkość światła, (zm. 1695).
- 14.04.1759 (260)** Zmarł Georg Friedrich Händel, niemiecki kompozytor późnego baroku i wczesnego klasycyzmu, organista; twórca nowego gatunku muzycznego *angielskiego oratorium*, (ur. 1685).
- 14.04.1924 (95)** Prezydent Stanisław Wojciechowski wydał rozporządzenie o zmianie ustroju pieniężnego RP; markę polską miała zastąpić nowa jednostka monetarna - *złoty*.
- 15.04.1874 (145)** W Paryżu otwarto pierwszą wystawę obrazów malarzy impresjonistów.
- 16.04.1879 (140)** Zmarła św. Bernadetta z Lourdes właśc. Marie-Bernadette Soubirous, francuska zakonnica, mistyczka; uczestniczka objawień w Lourdes w 1858, kanonizowana w 1933, (ur. 1844).
- 16.04.1889 (130)** Urodził się Charlie Chaplin, angielski aktor, reżyser i scenarzysta filmowy, niekwestionowany król komików kina niemego i dźwiękowego; zasłynął filmami „Światła rampy”, „Gorączka złota”, (zm. 1977).
- 17.04.1794 (225)** Rozpoczęła się insurekcja warszawska, której przewodził szewc Jan Kiliński.
- 17.04.2014 (5)** Zmarł Gabriel García Márquez, kolumbijski pisarz, dziennikarz; współtwórca realizmu magicznego; laureat literackiej Nagrody Nobla w 1982; autor powieści: *Sto lat samotności*, *Miłość w czasach zarazy*, (ur. 1927).
- 18.04.1869 (150)** Debiut publicystyczny Henryka Sienkiewicza - recenzja teatralna na łamach *PRZEGLĄDU TYGODNIOWEGO*.
- 18.04.1919 (100)** Powołano Muzeum Wielkopolskie (obecnie Muzeum Narodowe) w Poznaniu.
- 19.04.1809 (210)** W bitwie pod Raszynem poległ Cyprian Godebski, poeta, żołnierz Legionów Polskich, (ur. 1765).

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 19.04.1824** (195) Zmarł George Byron, brytyjski poeta, dramaturg; czołowy twórca i prekursor romantyzmu; bojownik o niepodległość Grecji; autor powieści poetyckiej *Giaur*, dramatów: *Manfred*, *Kain*, poematu *Don Juan*, (ur. 1788).
- 19.04.1914** (105) Urodziła się Olga Siemaszko, grafik; autorka ilustracji do *Alicji w krainie czarów* - Lewisa Carolla, (zm. 2000).
- 20.04.1924** (95) Władysław Zamoyski, w oparciu o przekazaną Narodowi Polskiemu część rodzinnego majątku utworzył fundację Zakłady Kórnickie, której celem była m.in. pomoc finansowa dla zdolnej młodzieży, utrzymanie zamku i biblioteki w Kórniku, upowszechnianie wiedzy rolniczej i ogólnej wśród ludności; funkcjonowała do 1939, formalnie została rozwiązana w 1953, restytuowana w 2001.
- 22.04.1724** (295) Urodził się Immanuel Kant, niemiecki filozof; twórca filozofii transcendentalnej; autor *Krytyki czystego rozumu*, (zm. 1804).
- 22.04.1899** (120) Urodził się Władimir Nabokov, rosyjski pisarz; sławę zyskał dzięki powieści *Lolita* opublikowanej w Paryżu w 1955, (zm. 1977).
- 22.04.1904** (115) Zmarł Piotr Chmielowski, historyk i krytyk literatury, publicysta, pedagog; członek Akademii Umiejętności; redaktor miesięcznika *ATENEUM*; autor 6-tomowej *Historii literatury polskiej*, (ur. 1848).
- 23.04.1564** (455) Urodził się William Szekspir, angielski poeta, aktor; uważany za najwybitniejszego dramaturga świata oraz reformatora teatru, (zm. 1616).
- 23.04.1854** (165) Ignacy Łukasiewicz założył w Bóbrce pierwszą w Polsce kopalnię ropy naftowej.
- 23.04.1969** (50) Zmarł Krzysztof Komeda właśc. Krzysztof Trzcziński, pianista, kompozytor, jazzman; twórca muzyki do filmów: „Dziecko Rosemary”, „Nóż w wodzie”, „Matnia”, „Prawo i pięść”, (ur. 1931).
- 23.04.1984** (35) W Waszyngtonie ogłoszono odkrycie wirusa HIV, wywołującego chorobę AIDS.
- 24.04.1914** (105) Urodził się Jan Karski właśc. Jan Koziński, prawnik, dyplomata, historyk; legendarny kurier Polskiego Państwa Podziemnego; (zm. 2000).
- 24.04.2014** (5) Zmarł Tadeusz Różewicz, poeta, dramaturg, prozaik; autor utworów: *Kartoteka*, *Do piachu*, *Matka odchodzi*, *Białe małżeństwo*, (ur. 1921).
- 25.04.1719** (300) Ukazała się powieść *Przypadki Robinsona Crusoe* angielskiego pisarza Daniela Defoe, do końca XIX w. najczęściej wydawana książka w historii.
- 27.04.1954** (65) Zmarł Antoni Bolesław Dobrowolski, geofizyk, podróżnik polarny; inicjator powstania Obserwatorium Sejsmologicznego w Warszawie; jego imieniem nazwano pierwszą polską stację polarną na Antarktydzie, (ur. 1872).

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 28.04.1899** (120) Urodził się Stanisław Lorentz, historyk sztuki, muzeolog; wieloletni dyrektor Muzeum Narodowego w Warszawie, (zm. 1991).
- 28.04.1904** (115) Urodził się Jan Izydor Sztudynger, poeta, satyryk, teoretyk lalkarstwa, tłumacz; autor popularnych fraszek, (zm. 1970).
- 28.04.1939** (80) Niemcy wypowiedziały Polsce układ o nieagresji, zawarty 26.01.1934.
- 29.04.1919** (100) Trzeci Maja ustanowiono Polskim Świętem Narodowym.
- 29.04.1929** (90) Urodził się Waldemar Kazanecki, pianista, dyrygent, kompozytor; skomponował muzykę do przeszło 500 filmów i seriali, m.in. „Noce i dnie”, „Czarne chmury”, „Hrabina Cosel”, „Dom”, (zm. 1991).
- 29.04.1934** (85) Prezydent Ignacy Mościcki uroczysto otworzył Port lotniczy Warszawa - Okęcie, obecnie Lotnisko Chopina w Warszawie.
- 29.04.1984** (35) Zmarł Karol Estreicher (mł.), historyk sztuki; dzięki jego staraniom Polska odzyskała wiele zrabowanych w czasie wojny dzieł m.in. ołtarz Wita Stwosza, (ur. 1906).
- 30.04.1664** (355) Jan Heweliusz, wybitny gdański astronom został wybrany pierwszym w historii zagranicznym członkiem Towarzystwa Naukowego w Londynie.
- 30.04.1929** (90) Urodził się Zygmunt Kubiak, prozaik, eseista; autor *Mitologii Greków i Rzymian*, tłumacz *Eneidy*, (zm. 2004).

MAJ

- 01.05.1899** (120) Urodził się Stanisław Skarżyński, pilot, podpułkownik, pierwszy Polak, który w 1933 przeleciał Atlantyk ustanawiając przy tym światowy rekord, (zm. 1942).
- 01.05.1914** (105) Urodziła się Franciszka Leszczyńska, kompozytorka, pianistka, pedagog; autorka muzyki do piosenek: „Augustowskie noce”, „Mój pierwszy bal”, (zm. 1987).
- 01.05.1919** (100) Polska została członkiem Światowego Związku Pocztowego (Universal Postal Union).
- 01.05.2004** (15) Polska wraz z innymi 9 państwami została członkiem Unii Europejskiej.
- 02.05.1519** (500) Zmarł Leonardo da Vinci, włoski malarz, artysta, uczonek epoki renesansu; twórca obrazów: „Dama z łasiczką”, „Mona Lisa”, (ur. 1452).
- 02.05.1954** (65) Przedstawieniem *To idzie młodość*, zainaugurował działalność warszawski Studencki Teatr Satyryków - STS; działał do 1975.
- 02.05.2004** (15) W Polsce po raz pierwszy obchodzono Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej.

- 03.05.1469 (550)** Urodził się Niccolò Machiavelli, florencki filozof, dyplomata, pisarz społeczny i polityczny epoki odrodzenia; autor traktatu *Książe*, (zm. 1527).
- 03.05.1999 (20)** Zmarł Władysław Terlecki, pisarz, scenarzysta; autor powieści i opowiadań związanych tematycznie z powstaniem styczniowym: *Spisek*, *Dwie głowy ptaka*, *Powrót z carskiego siola*, (ur. 1933).
- 04.05.1929 (90)** Urodziła się Audrey Hepburn właśc. Audrey Kathleen Ruston, brytyjska aktorka, modelka, działaczka humanitarna; laureatka Oscara za rolę w filmie „Rzymskie wakacje” w 1954, (zm. 1993).
- 05.05.1819 (200)** Urodził się Stanisław Moniuszko, kompozytor, dyrygent, pedagog, organista; *ojciec polskiej opery narodowej*; jego najśłynniejsze dzieła to: „Halka”, „Straszny dwór”, (zm. 1872).
- 05.05.1829 (190)** Edward Raczyński otworzył ufundowaną przez siebie i darowaną miastu bibliotekę; zaczątek Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu.
- 05.05.1994 (25)** Przedstawiciel władz ukraińskich przekazał stronie polskiej tzw. *Ukraińską Listę Katyńską* - listę obywateli polskich zamordowanych przez NKWD na Ukrainie.
- 06.05.1904 (115)** Urodził się Harry Edmund Martinson, szwedzki pisarz, poeta, dramaturg, malarz; laureat literackiej Nagrody Nobla w 1974, (zm. 1978).
- 06.05.1949 (70)** Zmarł Maurice Maeterlinck, belgijski dramaturg, poeta, eseista; laureat literackiej Nagrody Nobla w 1911, (ur. 1862).
- 06.05.1959 (60)** Zmarła Maria Dulęba, aktorka teatralna i filmowa; najbliższa współpracowniczka Juliusza Osterwy; występowała głównie w teatrach warszawskich; w latach 1919-23 należała do zespołu Reduty, której była sercem, (ur. 1881).
- 07.05.1824 (195)** W Wiedniu odbyło się prawykonanie *IX Symfonii* Ludwika van Beethovena, ostatniej ukończonej przez kompozytora.
- 07.05.1919 (100)** Urodziła się Eva Perón, argentyńska aktorka, żona prezydenta Argentyny Juana; działaczka polityczna i społeczna; w 1947 doprowadziła do przyznania kobietom praw wyborczych, (zm. 1952).
- 07.05.1974 (45)** Z inicjatywy Jerzego Waldorffa w Warszawie powstał *Spółeczny Komitet Opieki nad Starymi Powązkami*.
- 08.05.1889 (130)** Hrabia Władysław Zamoyski nabył dobra zakopiańskie w celu ratowania lasów tatrzańskich.
- 08.05.1989 (30)** Ukazał się pierwszy numer *GAZETY WYBORCZEJ*.
- 09.05.1924 (95)** Urodził się Bułat Okudźawa, rosyjski bard pochodzenia gruzińskiego, poeta, prozaik; kompozytor ballad, pieśni lirycznych i satyrycznych, (zm. 1997).

- 09.05.1994** (25) Unia Zachodnioeuropejska przyznała status *partnera stowarzyszonego* państwom Europy środkowej (Bułgarii, Czechom, Estonii, Litwie, Łotwie, Polsce, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Węgrom).
- 10.05.1789** (230) Francuz Jean-Pierre Blanchard odbył nad Warszawą pierwszy w Polsce lot balonem.
- 10.05.1889** (130) Urodził się Antoni Piekarski, aktor teatralny i filmowy; pionier widowisk plenerowych w Polsce, w 1916 wystawił na polach raclawickich *Kościuszkę pod Raclawicami*, (zm. 1939).
- 10.05.1899** (120) Urodził się Fred Astaire właśc. Frederick E. Austerlitz, tancerz, aktor, wokalista; twórca niepowtarzalnego stylu tanecznego, będącego połączeniem stepowania, tańca towarzyskiego i baletowego, (zm. 1987).
- 10.05.1989** (30) Parlament Europejski przyznał Lechowi Wałęsie nagrodę Praw Człowieka Europy.
- 11.05.1904** (115) Urodził się Salvador Dali, hiszpański malarz, grafik; przedstawiciel surrealizmu; twórca obrazów: „Miękkie zegary”, „Płonąca żyrafa”, (zm. 1989).
- 12.05.1364** (655) Król Kazimierz III Wielki wydał przywilej fundacyjny Akademii Krakowskiej (obecnie Uniwersytet Jagielloński).
- 12.05.1919** (100) Zmarł Karol Miarka zw. Młodszy, drukarz, wydawca; działacz społeczny na Górnym Śląsku walczący o utrzymanie polskości; drukował w masowych nakładach książki (Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Ignacego Krasińskiego), kalendarze i śpiewniki, (ur. 1856).
- 13.05.1859** (160) Urodził się Teodor Axentowicz, malarz, rysownik, grafik pochodzenia ormiańskiego; profesor i rektor Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, (zm. 1938).
- 14.05.1789** (230) Jan Potocki, pisarz, autor powieści *Rękopis znaleziony w Saragossie*, jako pierwszy Polak dokonał lotu balonem.
- 14.05.1984** (35) Na ekrany polskich kin wszedł film „Seksmisja”, w reż. Juliusza Machulskiego z udziałem Jerzego Stuhra, Olgierda Łukaszewicza.
- 15.05.1849** (170) Urodziła się Zofia Urbanowska, pisarka; autorka powieści: *Gucio zaczarowany*, *Róża bez kolców*; członkini kolegium redakcyjnego *PRZEGLĄDU PEDAGOGICZNEGO*, (zm. 1939).
- 15.05.1859** (160) Urodził się Pierre Curie, francuski fizyk, mąż Marii Skłodowskiej, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki w 1903, (zm. 1906).
- 15.05.1909** (110) Utworzono Akademicki Związek Sportowy (AZS), studenckie stowarzyszenie sportowe, które dba o rozwój kultury fizycznej i promocję zdrowego stylu życia.

- 16.05.1919** (100) Urodził się Zbigniew Kurtycz, piosenkarz, kompozytor; występował w programie *Podwieczorek przy mikrofonie*, jego największy przebój to piosenka „Cicha woda”, (zm. 2015).
- 16.05.1929** (90) W Poznaniu została otwarta Powszechna Wystawa Krajowa (PeWuKa), impreza wystawiennicza zorganizowana z okazji dziesięciolecia odzyskania niepodległości w celu zaprezentowania dorobku odrodzonego państwa; protektorat nad PeWuKa objął Ignacy Mościcki, a na czele Komitetu Honorowego stanął Józef Piłsudski, wystawa trwała do 30 września.
- 16.05.1929** (90) Po raz pierwszy wręczono nagrody amerykańskiej Akademii Filmowej, nazwane później Oscarami.
- 16.05.1984** (35) Zmarł Irwin Shaw, amerykański pisarz; autor powieści: *Młode lwy*, *Pogoda dla bogaczy*, (ur. 1913).
- 17.05.1869** (150) Zmarł Franciszek Ksawery Godebski pseud. Dobrogost, pisarz, publicysta; redaktor pism literackich: *WANDA*, *WARSZAWIANIN*, *GAZETA LITERACKA*, *PSZCZÓŁKA KRAKOWSKA*; powstaniec listopadowy, (ur. 1801).
- 17.05.1924** (95) Urodził się Kazimierz Dejmek, reżyser, dyrektor teatrów w Łodzi i Warszawie; twórca inscenizacji *Dziadów* Adama Mickiewicza, która stała się pretekstem wydarzeń marcowych 1968, (zm. 2002).
- 18.05.1944** (75) Żołnierze 2. Korpusu Polskiego we Włoszech, pod dowództwem gen. Władysława Andersa, zdobyli twierdzę na wzgórzu Monte Cassino otwierając sprzymierzonym armiom drogę do Rzymu.
- 19.05.1974** (45) Zmarł Michał Chmielowiec pseud. Michał Sambor, krytyk literacki, poeta, eseista, dziennikarz; w latach 1940-42 więzień sowieckich łagrów, po wojnie pracownik *Radia Wolna Europa*, (ur. 1918).
- 20.05.1799** (220) Urodził się Honoré de Balzac, francuski powieściopisarz, mistrz realizmu; autor monumentalnego cyklu powieściowego *Komedia ludzka*, (zm. 1850).
- 20.05.1919** (100) Urodził się Gustaw Herling-Grudziński, pisarz, krytyk literacki, publicysta; autor: *Dziennika pisanego nocą*, *Innego świata*, (zm. 2000).
- 20.05.1979** (40) Zmarł Eugeniusz Paukszta, powieściopisarz, publicysta, autor słuchowisk radiowych, twórca powieści współczesnych i historycznych oraz utworów dla młodzieży: *Złote korony księcia Dardanów*, *W cieniu hetyckiego Sfinksa*, (ur. 1916).
- 21.05.1674** (345) Jan Sobieski został wybrany królem Rzeczypospolitej.
- 21.05.1904** (115) W Paryżu powstała Międzynarodowa Federacja Piłki Nożnej - FIFA.

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 22.05.1859 (160)** Urodził się Arthur Conan Doyle, angielski pisarz; autor powieści sensacyjno-kryminalnych; twórca postaci detektywa Sherlocka Holmesa, (zm. 1930).
- 22.05.1964 (55)** Zmarł Michał Karaszewicz-Tokarzewski pseud. Torwid, generał, organizator i pierwszy dowódca Służby Zwycięstwu Polski; więzień NKWD; zastępca dowódcy Armii Polskiej na Wschodzie, (ur. 1893).
- 23.05.1919 (100)** Urodził się Ryszard Zarzycki, harcmistrz, uczestnik powstania warszawskiego jako żołnierz batalionu *Zośka*; kierownik Zrzeszenia Kręgów Starszoharcerskich *Kuźnica*, (zm. 1944).
- 24.05.1844 (175)** Samuel Morse przesłał z Waszyngtonu do Baltimore pierwszą w historii wiadomość, wykorzystując telegraf elektryczny własnej konstrukcji.
- 24.05.1939 (80)** Zmarł Aleksander Brückner, filolog, historyk języka i kultury polskiej; odkrywca *Kazań Świętokrzyskich* - najstarszego zabytku polskiej prozy kaznodziejskiej, (ur. 1856).
- 25.05.1904 (115)** Urodził się Józef Kuropieska, generał Wojska Polskiego, uczestnik wojny obronnej 1939; więzień niemieckich oflagów, ofiara represji stalinowskich, (zm. 1998).
- 26.05.1914 (105)** W Polsce (w Krakowie) po raz pierwszy obchodzono *Dzień Matki*.
- 27.05.1839 (180)** Urodził się Lucjan Malinowski, językoznawca, folklorysta, podróżnik; pierwszy badacz dialektu górnośląskiego, (zm. 1898).
- 27.05.1914 (105)** Urodził się Bohdan Arct, pisarz, pilot; uczestnik wojny obronnej 1939, żołnierz Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie; autor opowieści lotniczych: *W pogoni za Luftwaffe*, *Cena życia*, (zm. 1973).
- 28.05.1609 (410)** Nieformalnie przeniesiono stolicę Polski z Krakowa do Warszawy.
- 28.05.1899 (120)** Urodziła się Irena Krzywicka, pisarka, publicystka, tłumaczka; żołnierz AK; autorka powieści *Dzieci wśród nocy*, (zm. 1994).
- 28.05.1929 (90)** Urodził się Leszek Herdegen, aktor, pisarz; uczestnik powstania warszawskiego; znany jako wykonawca „Pieśni o małym rycerzu” z serialu „Przygody pana Michała”, (zm. 1980).
- 28.05.1999 (20)** Zmarł Jan Lebenstein, malarz, grafik i rysownik, autor cyklu ilustracji do *Księgi Hioba* i *Apokalipsy*, (ur. 1930).
- 29.05.1904 (115)** Zmarł Tadeusz Romanowicz, galicyjski polityk i dziennikarz, działacz narodowy, dowódca oddziałów w powstaniu styczniowym; poseł na Sejm Galicyjski, członek Rady Państwa w Wiedniu, (ur. 1843).
- 29.05.1974 (45)** Sejm PRL przyjął ustawę o przekazywaniu gospodarstw rolnych na własność państwa w zamian za dożywotnią rentę.

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 30.05.1909 (110)** Urodził się Stefan Chałubiński, nauczyciel, taternik, przewodnik tatrzański, ratownik TOPR; odkrywca trzeciej pod względem długości w Polsce Jaskini Wysokiej - Za Siedmiu Progami, (zm. 2001).
- 31.05.1594 (425)** Zmarł Tintoretto właśc. Jacopo Robusti, włoski malarz, rysownik okresu manieryzmu; twórca monumentalnych obrazów religijnych: „Ukrzyżowanie”, „Sąd Ostateczny”, „Ostatnia wieczerza”, (ur. 1518).
- 31.05.1809 (210)** Zmarł Joseph Haydn, austriacki kompozytor, najstarszy z klasyków wiedeńskich; twórca oratoriów: „Stworzenie świata”, „Pory roku”, (ur. 1732).
- 31.05.1989 (30)** Założono Stowarzyszenie Pisarzy Polskich.

CZERWIEC

- 01.06.1434 (585)** Zmarł Władysław Jagiełło, wielki książę litewski i król Polski; założyciel dynastii Jagiellonów; dowódca wojsk polsko-litewskich w bitwie pod Grunwaldem w 1410; za jego panowania państwo polsko-litewskie było największym królestwem świata chrześcijańskiego, (ur. ok.1362).
- 01.06.1899 (120)** Urodził się Antoni Marczyński, pisarz, prawnik; autor poczytnych przed II wojną światową powieści sensacyjnych, także autor scenariusza do filmu „Szpieg w masce” z udziałem Hanki Ordonówny, (zm. 1968).
- 01.06.1909 (110)** Urodził się Henryk Worcell właśc. Tadeusz Kurtyka, prozaik, publicysta; autor dzieł: *Zakłęte rewiry*, *Grzech Antoniego Grudy*, (zm. 1982).
- 02.06.1979 (40)** Początek pierwszej pielgrzymki papieża Jana Pawła II do ojczyzny pod hasłem: *Niech zstąpi Duch Twój ...*
- 02.06.1994 (25)** Zmarł Walenty Szwajcer, nauczyciel; odkrywca szczątków prehistorycznej osady kultury łużyckiej w Biskupinie, (ur. 1907).
- 03.06.1899 (120)** Zmarł Johann Strauss (syn), austriacki kompozytor, dyrygent, skrzypek, zwany *królem walca*; twórca kompozycji: „Nad pięknym modrym Dunajem”, „Zemsta nietoperza”, (ur. 1825).
- 03.06.1924 (95)** Zmarł Franz Kafka, niemieckojęzyczny pisarz pochodzenia żydowskiego; autor powieści: *Proces*, *Zamek*, *Ameryka*, (ur. 1883).
- 03.06.1964 (55)** Zmarł Frans Eemil Sillanpää, fiński powieściopisarz, nowelista; przedstawiciel ruchu modernistycznego; laureat literackiej Nagrody Nobla w 1939; autor powieści: *Śmierć i zmartwychwstanie*, *Słońce życia*, *Ludzie w noc letnią*, (ur. 1888).
- 04.06.1899 (120)** Urodził się Antoni Sanojca, pułkownik; oficer Komendy Głównej AK, uczestnik powstania warszawskiego, od 1945 w dowództwie Ruchu Oporu bez Wojny i Dywersji *Wolność i Niezawisłość*; Kawaler Orderu *Virtuti Militari*, (zm. 1990).

- 04.06.1939** (80) Urodził się Ireneusz Iredyński, poeta, prozaik; twórca licznych słuchowisk radiowych; autor utworów: *Żegnaj, Judaszu, Dzień oszusta, Człowiek epoki*, (zm. 1985).
- 04.06.1989** (30) Odbyły się pierwsze w powojennej historii Polski częściowo wolne wybory do Sejmu i Senatu.
- 05.06.1894** (125) We Lwowie, z okazji odbywającej się tam Powszechnej Wystawy Krajowej oraz w stulecie bitwy pod Raclawicami, po raz pierwszy wystawiono *Panoramę Raclawicką*, monumentalny obraz namalowany pod kierunkiem Jana Styki i Wojciecha Kossaka; od 14.06.1985 panorama jest eksponowana we Wrocławiu.
- 05.06.1944** (75) Zginął w obozie koncentracyjnym Auschwitz-Birkenau Bronisław Czech, narciarz okresu międzywojennego, trzykrotny olimpijczyk, taternik, ratownik górski, instruktor narciarski, pilot i instruktor szybowcowy, (ur. 1908).
- 06.06.1799** (220) Urodził się Aleksander Puszkina, poeta, dramaturg, prozaik; przedstawiciel rosyjskiego romantyzmu; autor utworów: *Eugeniusz Oniegin, Rusłan i Ludmiła, Borys Godunow*, (zm. 1837).
- 06.06.1994** (25) Na antenie TVP 2 rozpoczęła się emisja teleturnieju *Jeden z dziesięciu*, najdłużej emitowanego przez Telewizję Polską i niezmiennie prowadzonego przez Tadeusza Szuka.
- 07.06.1984** (35) Zmarł Stanisław Pagaczewski, pisarz; autor utworów dla dzieci; twórca trylogii poświęconej przygodom Baltazara Gąbki, (ur. 1916).
- 07.06.2018** (1) Zmarła Barbara Marta Wachowicz-Napiórkowska, pisarka, publicystka, scenarzystka, fotografik; autorka biografii wielkich Polaków, scenariuszy filmowych i telewizyjnych, audycji radiowych, wystaw oraz widowisk scenicznych (*Wigilie polskie*), (ur. 1937).
- 08.06.1999** (20) Zmarła Zofia Kuratowska, lekarz hematolog; działaczka polityczna, senator; w 1989 uczestniczyła w obradach *Okrągłego Stołu*, (zm. 1931).
- 09.06.1794** (225) Zmarł w wyniku ran odniesionych w bitwie pod Szczekocinami Bartosz Głowacki, bohater insurekcji kościuszkowskiej, (ur. 1758).
- 09.06.1904** (115) Urodził się Józef Krzeptowski, narciarz, przewodnik i ratownik górski; w czasie II wojny światowej uczestnik ruchu oporu; *król kurierów tatrzańskich*, (zm. 1971).
- 10.06.1914** (105) Urodził się Henryk Tomaszewski, grafik, scenograf, ilustrator książek; jeden z głównych twórców nowoczesnego plakatu polskiego, (zm. 2005).
- 10.06.1949** (70) Zmarła Sigrid Undset, norweska pisarka; laureatka Literackiej Nagrody Nobla w 1928; autorka trylogii *Krystyna, córka Lawransa*, (ur. 1882).

- 11.06.1864 (155)** Urodził się Richard Strauss, niemiecki kompozytor, neoromantyk, mistrz instrumentacji; twórca oper: „Salome”, „Elektra”, *Kawaler Srebrnej Róży*, (zm. 1949).
- 11.06.2018 (1)** Zmarł Roman Kłosowski, aktor, reżyser teatralny, pedagog; w latach 1976-81 dyrektor Teatru Powszechnego w Łodzi; znany jako Roman Maliniak w serialach: „Czterdziestolatek” i „Czterdziestolatek. 20 lat później”, (ur. 1929).
- 13.06.1949 (70)** Rozpoczęto budowę Nowej Huty.
- 13.06.1984 (35)** Zmarł Karol Małcużyński, dziennikarz okresu powojennego, korespondent z procesów zbrodniarzy hitlerowskich w Norymberdze; autor książki *Oskarżeni nie przyznają się do winy*, (ur. 1922).
- 13.06.1999 (20)** Papież Jan Paweł II beatyfikował 108 polskich męczenników - ofiar nazistowskiego terroru z czasów II wojny światowej.
- 13.06.2004 (15)** W Polsce po raz pierwszy przeprowadzono wybory do Parlamentu Europejskiego.
- 14.06.1914 (105)** Na Kongresie Olimpijskim w Paryżu baron Pierre de Coubertin zaprezentował flagę olimpijską; pięć kolorowych okręgów przedstawiających pięć kontynentów.
- 14.06.1969 (50)** Zmarł Marek Hłasko, pisarz; idol młodzieży lat 50. i 60. XX w.; autor opowiadań: *Ósmy dzień tygodnia*, *Baza ludzi umarłych* oraz wspomnień *Piękni dwudziestoletni*, (ur. 1934).
- 15.06.1764 (255)** Urodził się Zygmunt Vogel, malarz, rysownik, pedagog; autor widoków miast i budowli zabytkowych, (zm. 1826).
- 15.06.1919 (100)** W Warszawie utworzono Wojenną Szkołę Sztabu Generalnego, pierwszą akademię wojskową niepodległej Rzeczypospolitej.
- 15.06.1954 (65)** W Bazylei (Szwajcaria) utworzono Europejską Federację Piłki Nożnej - UEFA.
- 16.06.1869 (150)** Zmarł Bronisław Trentowski, filozof i pedagog XIX wieku, mesjanista, twórca systemu *pedagogiki narodowej*; dziełem jego życia jest *Chowanna*, (ur. 1808).
- 16.06.1924 (95)** Urodził się Adam Hanuszkiewicz, aktor, reżyser teatralny; wieloletni dyrektor stołecznych teatrów; w 1951 wyreżyserował swój pierwszy spektakl, „Niespokojną starość” Leonida Rachmanowa, (zm. 2011).
- 16.06.1944 (75)** W walce z Niemcami zginął major Jan Piwnik pseud. Ponury, cichociemny, legendarny dowódca partyzancki AK w Górach Świętokrzyskich i na Nowogródczyźnie, (ur. 1912).

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 17.06.1939 (80)** Urodziła się Ludmiła Jakubczak, piosenkarka, tancerka; wykonawczyni przebojów: „Gdy mi ciebie zabraknie”, „Alabama”, „Tylko raz”, (zm. 1961).
- 18.06.1969 (50)** Zmarł Jerzy Zawieyski, dramaturg, prozaik; publicysta związany z *TYGODNIKIEM POWSZECHNYM*, działacz Klubu Inteligencji Katolickiej, (ur. 1902).
- 19.06.1909 (110)** Urodził się Tadeusz Wittlin, pisarz, publicysta; autor opowiadań obozowych *Diabeł w raj*, (zm. 1998).
- 19.06.1909 (110)** Urodziła się Henryka Łazowertówna, poetka; autorka kolekcji wierszy: *Zamknięty pokój*, *Imiona świata*, (zm. 1942).
- 20.06.1819 (200)** Urodził się Jacques Offenbach, francuski kompozytor pochodzenia niemieckiego; twórca operetek: „Orfeusz w piekle”, „Piękna Helena”, „Życie paryskie”, (zm. 1880).
- 20.06.1949 (70)** Komisja Praw Człowieka ONZ przyjęła rezolucję potępiającą tortury, niewolnictwo, przymusową pracę i inne formy zniewolenia człowieka.
- 20.06.1989 (30)** Zmarł Georg Chandos Bidwell, angielski prozaik, eseista, publicysta; autor poczytnych powieści historycznych i podróżniczych: *Ostatni rycerz króla Artura*, *Pirat królowej*, *Lwie serce*, (ur. 1905).
- 21.06.1629 (390)** Zmarł Szymon Zimorowic, poeta barokowy; autor cyklu 69 pieśni *Roskolanki, to jest ruskie panny ...*, (ur. 1608).
- 21.06.1739 (280)** Urodził się Alojzy Fryderyk Brühl, starosta warszawski, generał artylerii konnej, dramaturg; założyciel w 1766 szkoły artyleryjskiej; przyczynił się do uporządkowania i rozbudowy dzielnic Warszawy, (zm. 1793).
- 21.06.1914 (105)** Zmarła Bertha von Suttner, austriacka pisarka, jedna z pierwszych pacyfistek; autorka głośnej powieści *Precz z orężem*; pierwsza kobieta - laureatka pokojowej Nagrody Nobla w 1905, (ur. 1843).
- 22.06.1904 (115)** Urodził się Michał Choromański, prozaik, dramaturg; autor powieści: *Zazdrość i medycyna*, *Szpital Czerwonego Krzyża*, (zm. 1972).
- 22.06.2018 (1)** Zmarł Marek Andrzej Karewicz, artysta fotografik specjalizujący się w zdjęciach muzyków jazzowych i rockowych, dziennikarz muzyczny; autor ok. 1500 okładek płytowych, m.in. serii *Polish Jazz* oraz uznawanej za przełomową w historii polskiego rocka płyty „Blues” zespołu *Breakout*, (ur. 1938).
- 23.06.1889 (130)** Urodziła się Anna Achmatowa właśc. Anna Gorienska, rosyjska poetka; przedstawicielka modernizmu, nazywana *duszą rosyjskiego Srebrnego Wieku*, (zm. 1966).
- 23.06.1894 (125)** Zmarł książę Władysław Czartoryski, emigracyjny działacz polityczny; założyciel Muzeum Czartoryskich w Krakowie, (ur. 1828).

- 23.06.1944 (75)** Rozpoczęła się likwidacja łódzkiego getta.
- 23.06.1949 (70)** Premiera filmu „Ulica Graniczna”, w reż. Aleksandra Forda z udziałem Mieczysławy Ćwiklińskiej, Jerzego Pichelskiego.
- 24.06.1909 (110)** Zmarł Adam Józef Feliks Boniecki, prawnik, heraldyk, genealog; w 1899 rozpoczął wydawanie wielotomowego dzieła *Herbarz polski*, (ur. 1842).
- 24.06.1909 (110)** Urodził się Ludwik Widerszal, historyk, archiwista, żołnierz AK; wykładowca tajnego uniwersytetu w Warszawie, kierownik Podwydziału „Z” w Armii Krajowej, (zm. 1944).
- 25.06.1779 (240)** Urodził się Jan Paweł Jerzmanowski, generał; uczestnik kampanii napoleońskich w latach 1799-1814; dowódca szwadronu szwoleżerów podczas pobytu Napoleona I na Elbie, (zm. 1862).
- 25.06.1944 (75)** W Puszczy Solskiej rozpoczęła się bitwa pod Osuchami, jedna z największych bitew partyzanckich II wojny światowej; kulminacyjny punkt niemieckiej akcji *Sturmwind II*, której celem było rozbitcie polskich oddziałów partyzanckich.
- 26.06.1824 (195)** Urodził się William Thomson (lord Kelvin), angielski fizyk, matematyk, pedagog; twórca bezwzględnej skali temperatur zwanej skalą Kelvina, (zm. 1907).
- 26.06.1919 (100)** Zmarł Mieczysław Kowalewski, zoolog, parazytolog; pionier helminologii w Polsce; miłośnik Tatr, wydawca przewodnika *Zakopane i Tatry. Kalendarzyk tatrzański*, (ur. 1857).
- 26.06.1974 (45)** Po raz pierwszy zastosowano kod kreskowy - formę automatycznej identyfikacji towaru i jego ceny.
- 27.06.1574 (445)** Zmarł Giorgio Vasari, włoski artysta, historiograf sztuki; autor pierwszej historii sztuki włoskiej *Żywoty najslawniejszych malarzy, rzeźbiarzy i architektów*, (ur. 1511).
- 27.06.1869 (150)** Urodził się Wacław Gąsiorowski, powieściopisarz, publicysta, działacz społeczny; autor popularnych powieści: *Rok 1809, Huragan, Pani Walewska*, (zm. 1939).
- 27.06.1979 (40)** Zmarł Antoni Gołubiew, historyk, pisarz, publicysta katolicki; współzałożyciel dwutygodnika *PAX*, współtwórca grupy poetyckiej *Żagary*; autor powieści historycznej *Bolesław Chrobry*, (ur. 1907).
- 28.06.1914 (105)** W Sarajewie, w wyniku zamachu, zginął austriacki następca tronu arcyksiążę Franciszek Ferdynand; stało się to bezpośrednią przyczyną wybuchu I wojny światowej.
- 28.06.1974 (45)** Premiera filmu „Wiosna panie sierżancie”, w reż. Tadeusza Chmielewskiego z udziałem Józefa Nowaka, Małgorzaty Pritulak.

- 29.06.1854 (165)** Urodził się Stanisław Smolka, historyk; współtwórca krakowskiej szkoły historycznej; rektor UJ; autor publikacji: *Mieszko Stary i jego wiek*, *Uwagi o pierwotnym stroju społecznym Polski piastowskiej*, (zm. 1924).
- 29.06.1914 (105)** Urodziła się Jolanta Poszepczyńska, działaczka konspiracji, łączniczka szefa kontrwywiadu w Komendzie Okręgu AK Warszawa por. Bolesława Kozubowskiego; aresztowana 4.04.1944 i osadzona na Pawiaku, zginęła rozstrzelana w ruinach warszawskiego getta 19.05.1944.
- 29.06.2018 (1)** Zmarła Irena Kirszenstein-Szewińska, lekkoatletka specjalizująca się w biegach sprinterskich i skoku w dal; stała na podium na czterech kolejnych igrzyskach olimpijskich; po zakończeniu kariery działaczka krajowych i międzynarodowych organizacji sportowych; Dama Orderu Orła Białego, (ur. 1946).
- 30.06.1789 (230)** Urodził się Horace Vernet, francuski malarz; współtwórca nurtu orientalnego w malarstwie francuskim XIX w.; twórca obrazu „Śmierć księcia Józefa Poniatowskiego”, (zm. 1863).
- 30.06.1929 (90)** Urodził się Jan Łomnicki, reżyser; scenarzysta filmów dokumentalnych i fabularnych: „Akcja pod Arsenalem”, „Wielka Wsypa”, „Modrzejewska”, (zm. 2002).

LIPIEC

- 01.07.1569 (450)** Zaprzysiężono unię polsko-litewską, powstała Rzeczpospolita Obojga Narodów.
- 01.07.1804 (215)** Urodziła się George Sand właśc. Amandine-Aurore-Lucile Dupin, francuska pisarka epoki romantyzmu; kochanka i muza Fryderyka Chopina, (zm. 1876).
- 01.07.1964 (55)** Zmarł Ignacy Koziielewski, pedagog; współtwórca polskiego harcerstwa; autor opublikowanego w 1911 wiersza *Wszystko co nasze*, do którego refren dopisała w 1912 Olga Drahonowska-Małkowska; od 1918 pierwsza zwrotka i refren są oficjalnym hymnem ZHP, (ur. 1882).
- 01.07.1979 (40)** Na rynku pojawił się pierwszy walkman, przenośny odtwarzacz kaset magnetofonowych, wyprodukowany przez japońską firmę Sony.
- 02.07.1919 (100)** Urodził się Ladislav Čapek, czeski reżyser filmów animowanych; twórca *Przygód rozbójnika Rumcajsa*, (zm. 1996).
- 02.07.1924 (95)** Sejm II RP przyjął ustawę o pracy młodocianych i kobiet.
- 02.07.1999 (20)** Zmarł Mario Puzo, amerykański pisarz włoskiego pochodzenia; twórca powieści: *Ojciec chrzestny*, *Sycylijczyk*, (ur. 1920).
- 03.07.1904 (115)** Urodziła się Halina Auderska, pisarka, publicystka; autorka powieści: *Ptasi gościniec*, *Babie lato*, współautorka 11-tomowego *Słownika języka polskiego*, (zm. 2000).

- 03.07.1944 (75)** Zmarł Adolf Nowaczyński, poeta, dramatopisarz, satyryk, publicysta, krytyk i historyk literatury; autor publikacji: *Szkice literackie, Plewy i perły*, (ur. 1876).
- 03.07.1969 (50)** Zmarł Brian Jones, brytyjski gitarzysta i kompozytor; twórca i lider zespołu *The Rolling Stones*, (ur. 1942).
- 04.07.1769 (250)** Urodził się Józef Niemojewski, uczestnik powstania kościuszkowskiego, żołnierz Legionów Jana Henryka Dąbrowskiego, generał armii Księstwa Warszawskiego; kolekcjoner i bibliofil, (zm. 1839).
- 04.07.1934 (85)** Zmarła Maria Skłodowska-Curie, wybitna polska uczona, fizyk, chemik; współtwórczyni nauki o promieniotwórczości, dwukrotna laureatka Nagrody Nobla, (ur. 1867).
- 05.07.1889 (130)** Urodził się Jean Cocteau, francuski pisarz, reżyser, malarz; wypromował aktora Jeana Marais i pieśniarkę Edith Piaf; twórca filmów: „Piękna i Bestia”, „Orfeusz”, (zm. 1963).
- 05.07.1914 (105)** Urodził się Konrad Bartoszewski, uczestnik wojny obronnej 1939, żołnierz AK; opracował plan bitwy pod Osuchami; przeprowadził udany atak na więzienie NKWD w Biłgoraju 28.01.1945; współtwórca *Encyklopedii Katolickiej*, (zm. 1987).
- 05.07.2014 (5)** Zmarł Kazimierz Winkler, pisarz, powstaniec warszawski; autor tekstów piosenek: „Czerwony autobus”, „Dozwolone od lat osiemnastu”, „Gdy mi ciebie zabraknie”, „O mnie się nie martw”, „Pierwszy siwy włos”, (ur. 1918).
- 06.07.1919 (100)** Brytyjski sterowiec R-34 po raz pierwszy w historii pokonał trasę Europa-Ameryka, lot trwał 108 godzin.
- 07.07.1874 (145)** Urodził się Władysław Grabski, polityk narodowej demokracji, ekonomista, historyk; minister skarbu oraz dwukrotny premier II RP; autor reformy walutowej, (zm. 1938).
- 07.07.1904 (115)** Urodził się Wojciech Natanson, krytyk teatralny, eseista; działacz kulturalnego podziemia w czasie II wojny światowej, żołnierz AK; autor monografii *Stanisław Wyspiański*, (zm. 1996).
- 07.07.1914 (105)** Urodził się Kazimierz Sławiński, pisarz, publicysta, porucznik pilot; autor artykułów i powieści o tematyce lotniczej, (zm. 1985).
- 07.07.1994 (25)** Sejm uchwalił ustawę o denominacji złotego od 1.01.1995 (1 nowy złoty = 10 tys. starych zł).
- 08.07.1839 (180)** Urodził się John D. Rockefeller, amerykański przedsiębiorca, uważany za najbogatszego człowieka w historii; fundator Uniwersytetu Chicagowskiego, (zm. 1937).
- 08.07.1969 (50)** Premiera komedii wojennej „Rzeczpospolita babska”, w reż. Hieronima Przybyła z udziałem Aleksandry Zawieruszkanki, Jana Machulskiego.

- 09.07.1764 (255)** Urodziła się Ann Radcliffe, angielska poetka, powieściopisarka; autorka romansów sentymentalnych oraz powieści gotyckich, prekursorka horroru; nazywana *Szekspirem powieściopisarzy*, (zm. 1823).
- 09.07.1929 (90)** Zmarł Julian Fałat, akwarelista, zwany *malarzem śniegu*; twórca obrazów: „Oszczepnicy”, „Powrót z niedźwiedziem”, „Modlący się starzec”, (ur. 1853).
- 10.07.1509 (510)** Urodził się Jan Kalwin, francuski reformator religijny; współtwórca kalwinizmu i Kościoła ewangelicko-reformowanego, (zm. 1564).
- 10.07.1969 (50)** Zmarł Bogumił Kobiela, aktor, scenarzysta; odtwórca ról w filmach: „Zezowate szczęście”, „Popiół z diament”, „Rękopis znaleziony w Saragossie”, (ur. 1931).
- 12.07.1884 (135)** Urodził się Amadeo Modigliani, włoski malarz, rysownik, rzeźbiarz pochodzenia żydowskiego; na jego dorobek twórczy składa się: 420 obrazów, rysunki i ok. 25 rzeźb, (zm. 1920).
- 13.07.2014 (5)** Zmarła Nadine Gordimer, południowoafrykańska pisarka; laureatka literackiej Nagrody Nobla w 1991; autorka powieści: *Gość honorowy*, *Zachować swój świat*, (ur. 1923).
- 14.07.1789 (230)** Lud Paryża zdobył i zburzył Bastylię, co zapoczątkowało rewolucję francuską.
- 14.07.1874 (145)** Urodził się Jerzy Żuławski, poeta, pisarz, dramaturg, eseista, taternik, alpinista; żołnierz Legionów; jeden z twórców TOPR; autor trylogii science fiction: *Na srebrnym globie*, *Zwycięzca* i *Stara ziemia*, (zm. 1915).
- 14.07.1999 (20)** Zmarł Władysław Hasior, rzeźbiarz; autor pomników: „Rozstrzelani Partyzanci” oraz „Ratowników górskich” w Zakopanem; stała galeria jego prac znajduje się w Zakopanem, (ur. 1928).
- 15.07.1854 (165)** Urodził się Jacek Malczewski, malarz symbolista; twórca obrazów: „Śmierć Ellenai”, „Wigilia na Syberii”, „Autoportret z hiacyntem”, (zm. 1929).
- 15.07.1904 (115)** Zmarł Antoni P. Czechow, rosyjski nowelista, dramatopisarz; mistrz małych form literackich; twórca: *Wujaszka Wani*, *Trzech siostr*, *Wiśniowego sadu*, (ur. 1860).
- 15.07.1989 (30)** Zmarła Maria Kuncewiczowa, pisarka; publikowała m.in. na łamach tygodnika *BLUSZCZ*; autorka *Cudzoziemki*, (zm. 1989).
- 15.07.1989 (30)** Zmarł Artur Sandauer, krytyk literacki, eseista, tłumacz; rzecznik odnowy literatury współczesnej, (ur. 1913).
- 16.07.1594 (425)** Zmarł Thomas Kyd, angielski dramaturg, autor *Tragedii hiszpańskiej*; jeden z najważniejszych pisarzy epoki teatru elżbietańskiego, (ur. 1558).

- 16.07.1919 (100)** Zwycięstwem strony polskiej zakończyła się wojna polsko-ukraińska o przynależność państwową Galicji Wschodniej, toczona od 1918.
- 16.07.1969 (50)** Z Przylądka Canaveral na Florydzie wystartował statek kosmiczny APOLLO 11, który jako pierwszy statek załogowy wylądował na księżycu.
- 16.07.1989 (30)** Zmarł Herbert von Karajan, austriacki dyrygent; animator nowych technik audiowizualnych, (ur. 1908).
- 17.07.1399 (620)** Zmarła Jadwiga Andegaweńska, święta, królowa Polski, poślubiona Władysławowi Jagielle; przyczyniła się do powstania dynastii Jagiellonów na tronie polskim, (ur. 1373).
- 17.07.2009 (10)** Zmarł Bruno Miećugow, dziennikarz, publicysta, pisarz; przez wiele lat związany z *DZIENNIKIEM POLSKIM*; twórca tekstów dla *kabaretu Jama Michalika*; autor książek: *Morderstwo w Arce Noego*, *Grzeszne życie Brunona Miećugowa*, (ur. 1927).
- 17.07.2009 (10)** Zmarł Leszek Kołakowski, filozof, publicysta; Kawaler Orderu *Orła Białego*; od 1968 na emigracji; autor publikacji: *Rozmowy z diabłem*, *Główne nurty marksizmu. Powstanie-rozwój-rozkład*, (ur. 1927).
- 18.07.1944 (75)** Zginął podczas rozbrajania miny pod Ankoną Adolf Maria Bocheński, publicysta, pisarz polityczny lat 30. XX w.; podporucznik Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie; uczestnik walk w bitwie o Narvik, w walkach pod Tobrukiem i w bitwie o Monte Cassino; jego śmierć opisał Melchior Wańkowicz w książce *Zupa na gwoździu*, (ur. 1909).
- 18.07.1949 (70)** Zmarł Jan Kaim, działacz narodowy, uczestnik wojny obronnej 1939; po wojnie uczestnik podziemia antykomunistycznego, (ur. 1912).
- 19.07.1834 (185)** Urodził się Edgar Degas, francuski malarz, rzeźbiarz; przedstawiciel impresjonizmu; twórca obrazów: „Lekcja tańca”, „Primaballerina”, „Błękitne tancerki”, (zm. 1917).
- 19.07.1934 (85)** Urodził się Janusz Christa, rysownik, scenarzysta; autor jednej z najpopularniejszych serii komiksów „Kajko i Kokosz”, (zm. 2008).
- 20.07.1304 (715)** Urodził się Francesco Petrarca, włoski poeta; wybitna postać europejskiego humanizmu XIV w.; twórca liryki miłosnej - *Sonetów do Laury*, (zm. 1374).
- 20.07.1904 (115)** Urodziła się Hanna Ożogowska, pisarka, pedagog; redaktor *PŁOMYKA*; autorka słuchowisk radiowych oraz popularnych książek dla dzieci i młodzieży: *Dziewczyna i chłopak, czyli heca na czternaście fajerek*, *Ucho od śledzia*, *Głowa na tranzystorach*, (zm. 1995).
- 20.07.1919 (100)** Urodził się Edmund Hillary, nowozelandzki himalaista i polarnik; w 1953 jako pierwszy człowiek w historii wraz z Szerpą Tenzingiem Norgayem zdobył szczyt Mount Everest, (zm. 2008).

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 21.07.1899** (120) Urodził się Ernest Hemingway, amerykański pisarz, prozaik; laureat literackiej Nagrody Nobla w 1954 za opowiadanie *Stary człowiek i morze*, (zm. 1961).
- 21.07.1969** (50) Neil Armstrong, dowódca statku kosmicznego Apollo 11, jako pierwszy człowiek stanął na powierzchni Księżyca.
- 22.07.1944** (75) Ogłoszono Manifest Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, przygotowaną w Moskwie deklarację polityczną nowej władzy; jego rocznica była najważniejszym świętem państwowym w okresie PRL.
- 22.07.1949** (70) W Warszawie oddano do użytku Trasę W-Z o długości prawie 7 km, pierwszą tak dużą inwestycję komunikacyjną w stolicy po II wojnie światowej.
- 23.07.1944** (75) Wyzwolono obóz koncentracyjny na Majdanku; na jego terenie Rosjanie utworzyli obóz filtracyjny NKWD dla żołnierzy Armii Krajowej i Narodowych Sił Zbrojnych.
- 24.07.1909** (110) Urodził się Jerzy Różycki, matematyk, kryptolog; członek zespołu, który złamał szyfr niemieckiej maszyny szyfrującej *Enigma*, (zm. 1942).
- 24.07.1959** (60) W Fabryce Samochodów Ciężarowych w Lublinie rozpoczęto produkcję samochodu dostawczego ŻUK.
- 24.07.1979** (40) Zmarł Edward Stachura, poeta, prozaik, tłumacz; zaliczany do grona *kaskaderów literatury*; autor powieści: *Cała jaskrawość*, *Siekierzada* oraz poematu *Przystępuję do ciebie*, (ur. 1937).
- 25.07.1909** (110) Francuski konstruktor Louis Blériot jako pierwszy człowiek przeleciał samolotem własnej konstrukcji nad kanałem La Manche.
- 26.07.1894** (125) Urodziła się Magdalena Samozwaniec, pisarka satyryczna; autorka powieści autobiograficznej *Maria i Magdalena*, (zm. 1972).
- 26.07.1979** (40) Zmarł Stefan Wiechecki pseud. Wiech, satyryk, dziennikarz; nazywany *Homerem warszawskiej ulicy*; autor cyklu popularnych felietonów warszawskich oraz powieści *Café „Pod Minogą”*, (ur. 1896).
- 27.07.1849** (170) Urodził się Leopold Julian Kronenberg, bankier, działacz gospodarczy; fundator i prezes zarządu Filharmonii Warszawskiej, wspierał utworzenie Instytutu Politechnicznego oraz budowę pomnika Adama Mickiewicza, (zm. 1937).
- 27.07.1909** (110) Zmarł Kajetan Abgarowicz pseud. Abgar Sułtan, polski dziennikarz, powieściopisarz, nowelista pochodzenia ormiańskiego; popularyzator kultury huculskiej w Polsce; autor powieści: *Klub nietoperzy*, *Polubowna ugoda*, (ur. 1856).
- 27.07.1929** (90) Urodził się Janusz Grabiński, grafik; ilustrator *Elementarza Falskiego*, (zm. 1976).

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 28.07.1794 (225)** Został ścięty na gilotynie Maximilien de Robespierre, polityk okresu rewolucji francuskiej 1789-99, z wykształcenia adwokat; przywódca jakobinów; wprowadził rządy dyktatury i terroru, (ur. 1758).
- 28.07.1914 (105)** Miesiąc po zabójstwie arcyksięcia Ferdynanda Austro-Węgry zaatakowały Serbię; rozpoczęła się I wojna światowa.
- 29.07.1939 (80)** Z Gdyni w pierwszy rejs (do Ameryki Południowej) wypłynął transatlantyk MS CHROBRY; na pokładzie znajdował się m.in. Witold Gombrowicz, który pozostał na emigracji.
- 30.07.1944 (75)** Zmarł Nikołaj Polikarpow, radziecki konstruktor lotniczy, zwany *królem samolotów myśliwskich*, (ur. 1892).
- 30.07.1994 (25)** Zmarł Ryszard Riedel, charyzmatyczny wokalista zespołu Dżem, (ur. 1956).
- 31.07.1784 (235)** Zmarł Denis Diderot, francuski pisarz, krytyk, filozof, encyklopedysta okresu Oświecenia; autor dzieła *Kubuś Fatalista i jego pan* oraz powieści *Zakonnica*, (ur. 1713).
- 31.07.1914 (105)** Urodził się Louis de Funès, francuski aktor komediowy; do łez rozśmieszały kreowane przez niego role choleryka w filmach: „Wielka włóczęga”, „Żandarm z Saint-Tropez”, „Kapuśniaczek”, (zm. 1983).
- 31.07.1919 (100)** Urodził się Primo Levi, włoski pisarz, chemik pochodzenia żydowskiego; więzień obozu Auschwitz; przeżycia obozowe opisał w książkach: *Czy to jest człowiek*, *Pogrążeni i ocaleni*, (zm. 1987).
- 31.07.1944 (75)** Zginął podczas lotu zwiadowczego Antoine de Saint-Exupéry, francuski pisarz i lotnik; autor prozy tematycznie związanej z lotnictwem: *Nocny lot*, *Ziemia, planeta ludzi* oraz poetyckiej opowieści *Mały książę*, (ur. 1900).

SIERPIEŃ

- 01.08.1819 (200)** Urodził się Herman Melville, amerykański powieściopisarz, poeta, eseista; autor powieści *Moby Dick*, (zm. 1891).
- 01.08.1834 (185)** Urodziła się Deotyma właśc. Jadwiga Łuszczewska, poetka, pisarka; autorka powieści dla młodzieży *Panienka z okienka*; założycielka słynnego w Warszawie salonu literackiego, (zm. 1908).
- 01.08.1944 (75)** Wybuchło powstanie warszawskie; trwało 63 dni do 2.10.1944.
- 02.08.1879 (140)** Zmarł Kazimierz Władysław Wójcicki, pisarz, historyk, edytor, pamiętnikarz; uczestnik powstania listopadowego; zasłużony kronikarz życia kulturalnego i literackiego XIX w. Warszawy, (ur. 1807).
- 02.08.1899 (120)** Urodził się Stanisław Baliński, poeta; członek grupy poetyckiej *Skamander*; współpracownik *Radia Wolna Europa*; jego wiersz „Mój kapitanie, już wieczór” spopularyzowała Sława Przybylska, (zm. 1984).

- 03.08.1909** (110) Urodził się Stanisław Pięta, poeta, prozaik; na motywach jego powieści zrealizowano 1987 serial telewizyjny „Ucieczka z miejsc ukochanych”, (zm. 1964).
- 03.08.1914** (105) W Krakowie powstała Pierwsza Kompania Kadrowa.
- 03.08.1924** (95) Zmarł Joseph Conrad właśc. Teodor Józef Konrad Korzeniowski, angielski pisarz pochodzenia polskiego; autor powieści: *Lord Jim*, *Smuga cienia*, (ur. 1857).
- 03.08.2018** (1) Zmarł Zbigniew Dionizy Ścibor-Rylski herbu Ostoja, pseud. „Motyl”, „Stanisław”, lotnik, oficer Armii Krajowej, generał brygady WP; w latach 2004-14 sekretarz Kapituły Orderu Wojennego Virtuti Militari, członek założyciel i prezes Zarządu Głównego *Związku Powstańców Warszawskich*, (ur. 1917).
- 04.08.1859** (160) Urodził się Kunt Hamsun, norweski pisarz; prekursor modernistycznych tendencji w powieści psychologicznej oraz egzystencjalnej, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1920 za powieść *Błogosławieństwo ziemi*, (zm. 1952).
- 04.08.1889** (130) Urodził się Stanisław Kardaszewicz, major broni pancernej WP; ofiara zbrodni katyńskiej, (zm. 1940).
- 04.08.1904** (115) Urodził się Witold Gombrowicz, dramaturg, pisarz; od 1939 na emigracji w Argentynie, następnie we Francji; autor utworów: *Ferdydurke*, *Trans-Atlantyk*, *Pornografia*, (zm. 1969).
- 04.08.1944** (75) Zginął w powstaniu warszawskim Krzysztof Kamil Baczyński, pseud. Jan Bugaj, poeta, żołnierz AK, czołowy liryk pokolenia wojennego, (ur. 1921).
- 05.08.1864** (155) Został stracony na stokach warszawskiej cytadeli Romuald Traugutt, ostatni dyktator powstania styczniowego, (ur. 1826).
- 05.08.1914** (105) Urodził się Zbigniew Węglarz, komandor podporucznik, dowódca *ORP Błyskawica* w latach 1948-50; Kawaler Orderu *Odrodzenia Polski*, (zm. 2007).
- 05.08.1919** (100) Urodził się Seweryn Chajtman, naukowiec; twórca Alternatywnej Uogólnionej Teorii Organizacji i Zarządzania, (zm. 2012).
- 06.08.1904** (115) Urodził się Aleksander Bocheński, eseista, publicysta, tłumacz, polityk; autor *Dziejów głupoty w Polsce*, (zm. 2001).
- 06.08.1909** (110) Urodził się Michał Sawicki, łucznik; czterokrotny mistrz świata, strzelec sportowy, (zm. 1986).
- 07.08.1779** (240) Urodził się Carl Ritter, niemiecki geograf; zwolennik regionalnego ujmowania zjawisk; obok Aleksandra Humboldta twórca nowożytnej geografii, (zm. 1859).

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 08.08.1909 (110)** Urodził się Władysław Jasiński pseud. Jędrus, Kmitas, nauczyciel, organizator i dowódca tajnej organizacji *Odwet* zwanej od 1941 *Jędrusiami*, poległ w walce z Niemcami 9.01.1943 zdradzony przez mieszkańca wsi Tursko Wielkie.
- 08.08.1929 (90)** Niemiecki sterowiec LZ 127 GRAF ZEPPELIN rozpoczął lot dookoła świata.
- 08.08.1944 (75)** W Warszawie rozpoczęła nadawanie powstańcza radiostacja *Błyskawica*.
- 08.08.1944 (75)** Zginął w powstaniu warszawskim Juliusz Kaden-Bandrowski, pisarz, publicysta; żołnierz Legionów Polskich; współtwórca Towarzystwa Krzewienia Kultury Teatralnej w Polsce, (ur. 1885).
- 09.08.1864 (155)** Urodził się Roman Dmowski, polityk i mąż stanu; w okresie zaborów działacz polskiego podziemia; współzałożyciel i przywódca Narodowej Demokracji, (zm. 1939).
- 09.08.1914 (105)** Urodziła się Tove Jansson, fińska pisarka, malarka, ilustratorka książek; autorka opowieści o Muminkach, (zm. 2001).
- 09.08.1939 (80)** Urodziła się Maria Czubaszek, pisarka i satyryczka, scenarzystka, felietonistka; autorka tekstów piosenek: „Rycz, mała, rycz”, „Wyszłam za mąż - zaraz wracam”, „Z blondynką w tle”, (zm. 2016).
- 09.08.1944 (75)** Rozpoczęła się bitwa 1. Brygady Panczernej im. Bohaterów Westerplatte z wojskami niemieckimi pod Studziankami; bitwa zakończyła się 16 sierpnia zwycięstwem sił polsko-radzieckich.
- 10.08.1519 (500)** Wyprawa pięciu okrętów dowodzona przez portugalskiego żeglarza Ferdynanda Magellana wypłynęła z Sewilli w pierwszą w historii wyprawę dookoła świata.
- 10.08.1889 (130)** Urodziła się Zofia Kossak-Szczucka, powieściopisarka, publicystka, działaczka niepodległościowa; autorka powieści historycznej *Złota wolność* oraz prozy wspomnieniowej: *Pożoga*, *Dziedzictwo*, (zm. 1968).
- 10.08.1914 (105)** Urodził się Witold Małcużyński, pianista, laureat Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina w 1937; uczestniczył w akcji odzyskiwania przez Polskę skarbów wawelskich, (zm. 1977).
- 10.08.1979 (40)** W Narwiku odsłonięto pomnik Polskiego Żołnierza i Marynarza.
- 10.08.1944 (75)** Z kolejowego wagonu radiowego *Pszczółka* w Dęblinie została nadana pierwsza audycja radiowa w wolnej Polsce.
- 11.08.1919 (100)** Urodził się Roman Artymowski, malarz, grafik; przedstawiciel abstrakcjonizmu w polskiej sztuce powojennej, (zm. 1993).

- 11.08.1934 (85)** Na wyspie Alcatraz w pobliżu San Francisco powstało więzienie federalne o zaostrzonym rygorze; funkcjonowało do 1963.
- 11.08.1994 (25)** Zmarł Marek Świącicki, dziennikarz, korespondent wojenny; wieloletni pracownik sekcji polskiej rozgłośni *Głos Ameryki*; autor cyklu *Z mikrofonem przez historię* poświęconego zbrodniom komunizmu, w tym zbrodni katyńskiej, (ur. 1915).
- 12.08.1944 (75)** Został zamordowany przez Niemców Stanisław Rostworowski pseud. Prawdzic, Odra, polski generał, publicysta wojskowy, filozof, komendant okręgu krakowskiego AK, (ur. 1888).
- 12.08.1964 (55)** Zmarł Ian Fleming, angielski pisarz; twórca serii kryminałów z Jamesem Bondem w roli głównej, (ur. 1908).
- 12.08.1979 (40)** IBM wprowadził na rynek pierwszy model komputera osobistego.
- 13.08.1899 (120)** Urodził się Alfred Hitchcock, brytyjski reżyser, producent filmowy; mistrz filmów grozy: „Ptaki”, „Psychoza”, „Okno na podwórze”, (zm. 1980).
- 14.08.1914 (105)** Urodziła się Halina Bielińska, ilustratorka książek dla dzieci, reżyser filmów animowanych i fabularnych: „Szczęściarz Antoni”, „Godzina pąsowej róży”, (zm. 1989).
- 14.08.2004 (15)** Zmarł Czesław Miłosz, pisarz, poeta, eseista, historyk literatury; laureat literackiej Nagrody Nobla w 1980; autor utworów: *Ocalenie*, *Traktat poetycki*, *Dolina Issy*, *Piesek przydrożny*, *Abecadło Miłosza*, (ur. 1911).
- 15.08.1769 (250)** Urodził się Napoleon Bonaparte, pierwszy konsul Francji, cesarz Francuzów, prezydent i król Włoch, (zm. 1821).
- 15.08.1899 (120)** Urodził się Franciszek Skibiński, generał; uczestnik czterech wojen: I i II wojny światowej, wojny polsko-ukraińskiej, wojny polsko-bolszewickiej, (zm. 1991).
- 15.08.2009 (10)** Na lotnisku Bemowo w Warszawie odbył się pierwszy polski koncert Madonny.
- 16.08.1879 (140)** Urodził się Gustaw Bolesław Baumfeld, żołnierz legionów, tłumacz literatury zagranicznej; ofiara zbrodni katyńskiej, (zm. 1940).
- 16.08.1944 (75)** Zginął w powstaniu warszawskim Tadeusz Gajcy, poeta, prozaik, dramaturg; redaktor konspiracyjnego pisma *SZTUKA I NARÓD*; żołnierz AK, (ur. 1922).
- 16.08.1949 (70)** Zmarła Margaret Mitchell, amerykańska dziennikarka i pisarka, autorka powieści *Przeminęło z wiatrem*, (ur. 1900).

- 16.08.2018** (1) Zmarła Aretha Louise Franklin, amerykańska piosenkarka soulowa i bluesowa, nazywana *królową soulu*; zdobyła 18 nagród *Grammy*; była pierwszą kobietą, która została przyjęta do *Rock and Roll Hall of Fame*, (ur. 1942).
- 17.08.1629** (390) Urodził się Jan Sobieski, król Polski, znakomity wódz i polityk; nazywany przez Turków *Lwem Lechistanu*; w 1684 papież Innocenty XI odznaczył go tytułem *Obrońcy Wiary*, (zm. 1696).
- 18.08.1899** (120) Urodził się Ludwik Sempoliński, aktor, pedagog; mistrz piosenki i monologu; znany z parodii Adolfa Hitlera w piosence „Ten wąsik”; autor wspomnień *Wielcy artyści małych scen*, (zm. 1981).
- 18.08.2004** (15) Zmarł Elmer Bernstein, amerykański kompozytor; twórca muzyki filmowej do filmów: „Siedmiu wspaniałych”, „Zabić drozda”, (ur. 1922).
- 18.08.2018** (1) Zmarł Bronisław Józef Opalko, artysta kabaretowy, aktor, kompozytor, autor tekstów; od lat 70. XX w. twórca i wykonawca postaci Genowefy Pigwy; twórca kabaretu Pigwa-Show, (ur. 1952).
- 19.08.1909** (110) Urodził się Jerzy Andrzejewski, pisarz, scenarzysta, publicysta; współzałożyciel Komitetu Obrony Robotników i Komitetu Samoobrony Społecznej KOR; autor powieści: *Popiół i diament*, *Ciemności kryją ziemię*, *Nikt*, (zm. 1983).
- 19.08.1994** (25) Sejm RP przyjął ustawę o ochronie zdrowia psychicznego.
- 20.08.1914** (105) Zmarł papież Pius X, święty, inicjator reformy prawa kanonicznego, (ur. 1835).
- 20.08.1944** (75) W Warszawie oddziały powstańcze zdobyły budynek Polskiej Akcyjnej Spółki Telefonicznej (PAST-y).
- 20.08.1944** (75) Poległ Hubert Taczanowski pseud. Hubert, żołnierz AK, plutonowy 2.kompanii „Rudy” batalionu *Zośka*, (ur. 1924).
- 21.08.1944** (75) Poległ Janusz Majewski, starszy strzelec; uczestnik powstania warszawskiego w szeregach batalionu *Miotła*, miał 16 lat, (ur. 1928).
- 22.08.1584** (435) Zmarł Jan Kochanowski, poeta okresu renesansu; nazywany *ojcem poezji polskiej*; autor pieśni, fraszek i trenów oraz pierwszej polskiej tragedii *Odprawa posłów greckich*, (ur. 1530).
- 22.08.1849** (170) Pierwszy atak z powietrza w historii; wojska austriackie za pomocą balonów zbombardowały Wenecję.
- 22.08.1914** (105) Urodził się Bronisław Zieliński, tłumacz; żołnierz AK, po wojnie więziony; przyjaciel Ernesta Hemingwaya, (zm. 1985).

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 23.08.1859 (160)** Urodził się Wacław Szymanowski, rzeźbiarz, malarz; twórca najbardziej znanego na świecie pomnika Fryderyka Chopina, znajdującego się w warszawskich Łazienkach, (zm. 1930).
- 23.08.1944 (75)** 250 polskich oficerów wziętych przez NKWD w byłym obozie hitlerowskim na Majdanku wywieziono do łagrów w ZSRR.
- 25.08.1599 (420)** Wydano drukiem *Biblię* w przekładzie z łaciny na język polski ks. Jakuba Wujka.
- 25.08.1819 (200)** Zmarł James Watt, angielski inżynier, wynalazca; uznany za twórcę maszyny parowej, (ur. 1736).
- 25.08.1939 (80)** Do Gdańska pod pretekstem kurtuazyjnej wizyty wszedł niemiecki szkolny okręt liniowy Schleswig-Holstein.
- 26.08.1914 (105)** Urodził się Julio Cortázar, argentyński pisarz; autor powieści *Gra w klasy*, (zm. 1984).
- 26.08.1919 (100)** Pierwsze powstanie śląskie zostało stłumione przez niemiecki Grenzschutz.
- 26.08.1974 (45)** Zmarł Charles Augustus Lindbergh, amerykański pilot, generał, pionier awiacji; dokonał pierwszego samotnego przelotu nad Atlantykiem w 1927, (ur. 1902).
- 26.08.1989 (30)** Zmarł Irwing Stone, amerykański pisarz; autor powieści biograficznych: *Pasja życia*, *Żeglarz na koniu*, (ur. 1903).
- 28.08.1749 (270)** Urodził się Johann Wolfgang von Goethe, niemiecki poeta okresu klasycyzmu, dramaturg, prozaik; autor *Cierpień młodego Wertera* oraz dramatu *Faust*, (zm. 1832).
- 30.08.1809 (210)** Zmarł Ignacy Potocki, działacz polityczny i oświatowy; współtwórca reform Sejmu Czteroletniego i Konstytucji 3 Maja; współautor dzieła *O ustanowieniu i upadku Konstytucji 3 maja*, (ur. 1750).
- 30.08.1869 (150)** Zmarł Piotr Pawłowicz Jerszow, rosyjski poeta; autor opartej na motywach folkloru syberyjskiego baśni *Konik Garbusek*, (ur. 1815).
- 30.08.1919 (100)** Urodziła się Ryszarda Hanin właśc. Szarlota Hahn, polska aktorka, pedagog; współzałożycielka i aktorka Teatru I Dywizji im. Tadeusza Kościuszki, (zm. 1994).
- 30.08.1939 (80)** Dekretem Prezydenta Ignacego Mościckiego zarządzono powszechną mobilizację.
- 31.08.1939 (80)** Prowokacja gliwicka - Niemcy sfingowali napad na radiostację gliwicką, dając sobie pretekst do rozpoczęcia wojny.

WRZESIEŃ

- 01.09.1914** (105) Urodził się Stefan Niedzielak, ksiądz katolicki, prałat, kapelan AK i WiN-u, współzałożyciel Rodziny Katyńskiej, (zm. 1989).
- 01.09.1939** (80) Napaścią hitlerowskich Niemiec na Polskę rozpoczęła się II wojna światowa.
- 01.09.1939** (80) Poległ Konrad Guderski pseud. Konrad, inżynier wodny, dowódca obrony Poczty Polskiej w Wolnym Mieście Gdańsku, podporucznik rezerwy piechoty Wojska Polskiego, (ur. 1900).
- 01.09.1979** (40) Premiera filmu fabularnego „Sekret Enigmy”, w reż. Romana Wionczka z udziałem Tadeusza Borowskiego, Piotra Fronczewskiego, Piotra Garlickiego.
- 01.09.1989** (30) Zmarł Kazimierz Deyna, piłkarz; 97-krotny reprezentant Polski; król strzelców Igrzysk Olimpijskich w Monachium, trzeci piłkarz Europy w 1974, (ur. 1947).
- 02.09.1914** (105) Urodziła się Stefania Grodzieńska-Jurandot, aktorka estradowa, tancerka, pisarka; więźniarka getta warszawskiego; Mistrz Mowy Polskiej; autorka satyr, felietonów oraz powieści autobiograficznych: *Wspomnienia chałturzystki*, *Już nic nie muszę*, (zm. 2010).
- 02.09.1939** (80) Do obozu koncentracyjnego Stutthof przybył pierwszy transport ok. 200 Polaków aresztowanych w Gdańsku; był pierwszym i najdłużej działającym obozem hitlerowskim, jaki powstał na ziemiach wchodzących w skład państwa polskiego; istniał do 9.05.1945.
- 02.09.1974** (45) Premiera filmu fabularnego „Potop” w reż. Jerzego Hoffmana, z udziałem Daniela Olbrychskiego, Małgorzaty Braunek.
- 03.09.1914** (105) Urodził się Stefan Lichański, eseista, krytyk literacki; długoletni redaktor PIW; więzień obozu koncentracyjnego KL Auschwitz, (zm. 1983).
- 03.09.1939** (80) Powołano dowództwo obrony Warszawy, na czele którego stanął generał Walerian Czuma.
- 04.09.1809** (210) Urodził się Juliusz Słowacki, poeta, dramaturg; twórca filozofii genezyjskiej (pneumatycznej); autor dzieł: *Anhelli*, *Balladyna*, *Kordian*, *Beniowski*, (zm. 1849).
- 04.09.1924** (95) Urodził się Jerzy Ficowski, poeta, eseista, tłumacz; badacz i popularyzator kultury Cyganów; autor tekstów piosenek: „Jadą wozy kolorowe”, „Furman”, „Feralna dziewczyna”, (zm. 2006).
- 04.09.1979** (40) Premiera filmu „Panny z Wilka”, w reż. Andrzeja Wajdy z udziałem Daniela Olbrychskiego, Anny Seniuk, Mai Komorowskiej.

- 05.09.1914 (105)** Rozpoczęła się bitwa pod Marną, jedna z największych bitew I wojny światowej.
- 05.09.1914 (105)** W Kielcach Józef Piłsudski utworzył Polską Organizację Narodową.
- 06.09.1904 (115)** Urodziła się Maria Krüger, pisarka; autorka utworów dla dzieci i młodzieży: *Godzina pąsowej róży*, *Klimek i Klementynka*, *Karolcia* oraz zbiorów bajek i baśni, (zm. 1999).
- 06.09.1959 (60)** Premiera filmu „Pociąg”, w reż. Jerzego Kawalerowicza z udziałem Lucyny Winnickiej, Leona Niemczyka, Zbigniewa Cybulskiego.
- 07.09.1764 (255)** Stanisław Poniatowski został królem Polski.
- 07.09.1909 (110)** Urodził się Elia Kazan, amerykański reżyser, scenarzysta, pisarz; twórca filmów: „Tramwaj zwany pożądaniem”, „Na nadbrzeżach”, „Na wschód od Edenu”; trzykrotny laureat Oscara, (zm. 2003).
- 07.09.1939 (80)** Kapitulacja bohaterskiej załogi Westerplatte, dowodzonej przez majora Henryka Sucharskiego.
- 08.09.1919 (100)** Zmarł Franciszek Gawełek, etnograf; profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego; autor *Bibliografii ludoznawstwa polskiego* i *Bibliografii ludoznawstwa litewskiego*, (ur. 1884).
- 08.09.1944 (75)** Urodziła się Marianna Nalepa znana jako Mira Kubasińska, piosenkarka, wokalistka zespołu *Blackout*, przekształconego w 1968 w *Breakout*; legenda polskiego rocka i bluesa, (zm. 2005).
- 09.09.1569 (450)** Zmarł Pieter Bruegel (starszy), niderlandzki malarz i rysownik, ze względu na tematykę obrazów zwano go *Chłopskim*; twórca obrazów: „Zimowy pejzaż z łyżwiarzami i pułapką na ptaki”, „Walka karnawału z postem”, „Upadek zbuntowanych aniołów”, (ur. ok.1525).
- 09.09.1904 (115)** W 110. rocznicę bitwy pod Raclawicami w Tarnobrzegu odsłonięto pomnik Bartosza Głowackiego.
- 09.09.1939 (80)** Początek Bitwy nad Bzurą, największej bitwy podczas wojny obronnej Polski.
- 09.09.1939 (80)** W czasie bombardowania Lublina zginął Józef Czechowicz, poeta, prozaik; autor nastrojowych liryków; redaktor *PŁOMYKA* i *PŁOMYCZKA*, (ur. 1903).
- 10.09.1909 (110)** Urodził się Witold Henryk Paryski, krajoznawca, taternik, alpinista, przewodnik tatrzański; autor przewodnika taternickiego *Tatry Wysokie* oraz wspólnie z żoną *Wielkiej encyklopedii tatrzańskiej*, (zm. 2000).
- 10.09.1919 (100)** Urodził się Jan Rostworowski, poeta, prozaik; autor zbiorów wierszy: *Z okna widać*, *Czas nie zagryza kobiet*, (zm. 1975).

- 10.09.1974 (45)** Zmarł Melchior Wańkowicz, pisarz, publicysta; autor monografii *Bitwa o Monte Cassino* oraz powieści: *Ziele na kraterze*, *Na tropach Smętka*, (ur. 1892).
- 11.09.1894 (125)** Urodziła się Maria Kownacka, pisarka; autorka książek dla dzieci i młodzieży: *Plastusiowy pamiętnik*, *Kajtkowe przygody*, *Rogaś z doliny Roztoki*, (zm. 1982).
- 11.09.1904 (115)** Urodził się Józef Bogusz, chirurg, etyk; twórca i redaktor naczelny *ZESZYTÓW OŚWIĘCIMSKICH*, (zm. 1993).
- 12.09.1914 (105)** Urodził się Janusz Żurkowski, podpułkownik pilot Wojska Polskiego II RP, pilot doświadczalny; as i legenda polskiego lotnictwa, (zm. 2004).
- 12.09.1939 (80)** Wojska hitlerowskie zaatakowały Lwów; obrona trwała do 22 września.
- 12.09.1989 (30)** Sejm udzielił wotum zaufania rządowi Tadeusza Mazowieckiego, pierwszego niekomunistycznego premiera w powojennej historii Polski.
- 13.09.1894 (125)** Urodził się Julian Tuwim, polski poeta pochodzenia żydowskiego, pisarz; autor wodewili, skeczy, librett operetkowych i tekstów piosenek; współzałożyciel kabaretu literackiego *Pod Picadorem* i grupy poetyckiej *Skamander*, (zm. 1953).
- 14.09.1914 (105)** Urodziła się Maria Cetys, instruktorka Przysposobienia Wojskowego Kobiet, żołnierz AK; w powstaniu warszawskim łączniczka sztabu zgrupowania *Kryśka*; zginęła w powstaniu 20.09.1944.
- 14.09.1914 (105)** Urodził się Michał Spisak, kompozytor; w 1955 zwycięzca międzynarodowego konkursu na *Hymn olimpijski*, (zm. 1965).
- 15.09.1254 (765)** Urodził się Marco Polo, wenecki kupiec, podróżnik; jeden z pierwszych Europejczyków, który dotarł do Chin, (zm. 1324).
- 15.09.1789 (230)** Urodził się James Fenimore Cooper, amerykański powieściopisarz; autor powieści przygodowych i awanturnych: *Ostatni Mohikanin*, *Tropiciel śladów*, *Pogromca zwierząt*, (zm. 1851).
- 15.09.1894 (125)** Urodził się Zygmunt Mocarcki, historyk książki, bibliotekarz, bibliofil; założyciel Towarzystwa Bibliofilów Polskich, (zm. 1941).
- 15.09.1944 (75)** Zmarł Faustyn Czerwijowski, bibliotekarz, działacz społeczno-polityczny i oświatowy; współtwórca Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy i jej dyrektor w latach 1912-37; prezes Związku Bibliotekarzy Polskich w latach 1924-26, (ur. 1873).
- 16.09.1874 (145)** Urodził się Edward Cyprian Puchalski, reżyser, scenarzysta filmowy; pionier polskiej kinematografii, (zm. 1942).

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 16.09.1874 (145)** Zmarł Maksymilian Gierymski, malarz; współtwórca polskiego realistycznego malarstwa pejzażowego XIX w., przedstawiciel *szkoły monachijskiej*; twórca obrazów: „Patrol powstańczy”, „Wiosna w małym miasteczku”, „Noc”, (ur. 1846).
- 17.09.1939 (80)** Armia Czerwona dokonała agresji na Polskę.
- 17.09.1939 (80)** Internowanie w Rumunii Prezydenta Ignacego Mościckiego, Naczelnego Wodza marszałka Edwarda Śmigłego-Rydza, premiera Felicjana Sławoja-Składkowskiego, którzy wraz z rządem przekroczyli granicę.
- 18.09.1939 (80)** Zmarł Stanisław Ignacy Witkiewicz pseud. Witkacy, pisarz, malarz, filozof, teoretyk sztuki; jedna z najbardziej oryginalnych postaci literatury polskiej; autor powieści *622 upadki Bunga, czyli Demoniczna kobieta* oraz dramatów: *Szewcy, Janulka, córka Fizdejki*, (ur. 1885).
- 18.09.1944 (75)** Poległ Leonard Pecyna pseud. Lolek, podharcistrz, żołnierz AK, podporucznik, powstaniec warszawski, ostatni dowódca plutonu *Alek* w 2. kompanii „Rudy” batalionu *Zośka*, (ur. 1922).
- 18.09.1989 (30)** Zmarła Aleksandra Śląska, aktorka teatralna i filmowa; odtwórczyni roli tytułowej w serialu „Królowa Bona”, (ur. 1925).
- 19.09.1939 (80)** Padł ostatni bastion obrony lądowej polskiego wybrzeża - Kępa Oksywska.
- 20.09.1939 (80)** Zginął Tadeusz Dołęga-Mostowicz, najpopularniejszy polski prozaik 20-lecia międzywojennego; autor powieści: *Kariera Nikodema Dyzmy, Znachor, Profesor Wilczur*, (ur. 1898).
- 20.09.1939 (80)** Rozpoczęła się obrona Helu, zakończona 2 października kapitulacją załogi polskiej.
- 21.09.1689 (330)** Urodził się Jan Klemens Branicki, jeden z największych magnatów poł. XVIII w.; pełnił m.in. funkcje hetmana wielkiego koronnego, wojewody krakowskiego; kontrkandydat Stanisława Augusta Poniatowskiego do tronu, (zm. 1771).
- 21.09.1949 (70)** Została zamordowana w więzieniu mokotowskim Halina Żurowska, porucznik, kurierka i łączniczka AK i WIN, uczestnik powstania warszawskiego, (ur. 1905).
- 21.09.1954 (65)** Urodził się Marian Terlecki, reżyser i producent filmowy; autor reportażów dokumentalnych, zdobywca Polskiej Nagrody Filmowej w 2001 w kategorii najlepszy producent za film „Prymas. Trzy lata z tysiąca”, (zm. 2010).
- 22.09.1944 (75)** W walkach powstańczych na Czerniakowie poległ Tadeusz Molenda pseud. Sęp, żołnierz plutonu *Torpedy* i batalionu *Miotła* AK, (ur. 1921).

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 23.09.1909 (110)** Urodziła się Stefania Kossowska, pisarka, publicystka, dziennikarka; współpracownik *Radia Wolna Europa*; autorka przewodnika po literaturze emigracyjnej *Od Herberta do Herberta*, (zm. 2003).
- 23.09.1939 (80)** Zmarł Zygmunt Freud, austriacki lekarz neurolog, psychiatra; twórca psychoanalizy, (ur. 1856).
- 23.09.1939 (80)** Do niemieckiego obozu koncentracyjnego w Ravensbrück przybył pierwszy transport polskich więźniarek.
- 24.09.1944 (75)** Została rozstrzelana przez hitlerowców Irena Kowalska-Wuttke pseud. Irka, podharcistrz, łączniczka, uczestniczka powstania warszawskiego w 3.kompanii *Giewont* batalionu *Zośka*, (ur. 1920).
- 24.09.2004 (15)** Premiera filmu „Mój Nikifor”, w reż. Krzysztofa Krauze z udziałem Krystyny Feldman w roli tytułowej.
- 25.09.1919 (100)** Urodził się Stanisław Hadyna, kompozytor, dyrygent, muzykolog, pisarz; założyciel i wieloletni kierownik artystyczny Państwowego Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca *Śląsk*, (zm. 1999).
- 25.09.1944 (75)** Zginął podczas bombardowania Eugeniusz Lokajski, lekkoatleta, olimpijczyk, czołowy oszczepnik świata okresu międzywojennego, fotograf amator; oficer AK i uczestnik powstania warszawskiego; autor cennych zdjęć powstańczych, (ur. 1909).
- 27.09.1939 (80)** Powołano konspiracyjną organizację harcerską - *Szare Szeregi*.
- 27.09.1959 (60)** Premiera filmu „Lotna”, w reż. Andrzeja Wajdy z udziałem Jerzego Pichelskiego w roli rotmistrza Chodakiewicza.
- 28.09.1829 (190)** Urodził się Jan Kanty Działyński, działacz społeczny i polityczny, bibliofil, wydawca, mecenas kultury; prezes towarzystwa literacko-historycznego, (zm. 1880).
- 28.09.1939 (80)** Generał Tadeusz Kutrzeba podpisał akt kapitulacji Warszawy.
- 28.09.1939 (80)** ZSRR i Niemcy w Moskwie podpisały traktat o *granicy i przyjaźni*, dotyczący podziału Polski.
- 29.09.1669 (350)** Odbyła się koronacja Michała Korybuta Wiśniowieckiego na króla Polski i wielkiego księcia litewskiego.
- 29.09.1939 (80)** Kapitulacja twierdzy Modlin, jednego z ostatnich punktów polskiego oporu.
- 29.09.1984 (35)** Zmarł Jerzy Wasowski, kompozytor, satyryk, aktor, reżyser; współtwórca *Kabaretu Starszych Panów*, twórca muzyki do wielu popularnych piosenek: „W co się bawić”, „W Polskę idziemy”, „Addio pomidory”, (ur. 1913).

- 29.09.1989 (30)** W wypadku samochodowym zginęli Andrzej Kurek i Zdzisław Kamiński, popularyzatorzy nauki; gospodarze programu *Sonda* emitowanego w telewizji Polskiej w latach 1977-89.
- 30.09.1924 (95)** Urodził się Truman Capote, amerykański pisarz, scenarzysta; autor powieści: *Letnia przeprawa*, *Śniadanie u Tiffany'ego*, (zm. 1984).
- 30.09.1939 (80)** W Paryżu utworzono polskie władze emigracyjne; prezydentem RP na uchodźstwie został Władysław Raczkiewicz, premierem i naczelnym wodzem gen. Władysław Sikorski; po kapitulacji Francji siedzibę rządu przeniesiono do Londynu.
- 30.09.2004 (15)** Zmarł Zygmunt Kałuziński, krytyk filmowy; wieloletni publicysta *POLITYKI*, popularyzator historii kina, jeden z ostatnich erudytów; autor książek: *Pery do lamusa*, *Poławiacze pereł*, *Perłowa ruletka*, (ur. 1918).

PAŹDZIERNIK

- 01.10.1684 (335)** Zmarł Pierre Corneille, francuski poeta, dramaturg, twórca tragedii klasycystycznej *Cyd*, (ur. 1606).
- 01.10.1869 (150)** Urodziła się Stefania Sempołowska, nauczycielka, dziennikarka, pisarka; działaczka oświatowa, bojowniczką o prawa dziecka; autorka dzieł: *Dla przyszłości. Czytania dla młodzieży i dla dorosłych*, *Z tajemnic Ciemnogrodu*, *Warszawa wczoraj i dziś*, (zm. 1944).
- 01.10.1944 (75)** W ostatnim dniu powstania warszawskiego poległ Stefan Kwaśniewski pseud. Quas, dziennikarz, felietonista, żołnierz AK; walczył w batalionie *Sokół* w stopniu starszego strzelca, (ur. 1898).
- 01.10.2018 (1)** Zmarł Charles Aznavour właśc. Szahnur Waghinak Aznawurian, francuski kompozytor i piosenkarz pochodzenia ormiańskiego, aktor filmowy; skomponował ok. 1000 piosenek, sprzedał ponad 200 milionów płyt na całym świecie, wystąpił w ponad 60 filmach; nazywany francuskim *Frankiem Sinatra*, (ur. 1924).
- 02.10.1889 (130)** Urodził się Gustaw Orlicz-Dreszer, generał Wojska Polskiego; uczestnik I wojny światowej i wojny polsko-bolszewickiej; żołnierz Legionów, członek Polskiej Organizacji Wojskowej, (zm. 1936).
- 02.10.1914 (105)** Urodził się Jan Nowak-Jeziorański, polityk, pisarz, dziennikarz; legendarny kurier z Warszawy, żołnierz AK; wieloletni dyrektor rozgłośni polskiej *Radia Wolna Europa*, (zm. 2005).
- 02.10.1939 (80)** Kapitulacja Helu.
- 02.10.1944 (75)** W Ożarowie koło Warszawy podpisano honorowy akt kapitulacji powstania warszawskiego.

- 03.10.1924 (95)** Zmarł Władysław Zamoyski, hrabia, podróżnik, działacz społeczny, kulturalny i oświatowy w Wielkopolsce oraz na Podhalu; twórca fundacji pod nazwą Zakłady Kórnickie, (ur. 1853).
- 03.10.1949 (70)** Rozpoczął regularne nadawanie drugi program Polskiego radia; początkowo stacja nadawała na falach średnich, od lat 60. XX w. stopniowo przechodzą na UKF.
- 04.10.1569 (450)** Zmarł Mikołaj Rej, zwany *ojcem literatury polskiej*; autor *Krótkiej rozprawy między trzema osobami panem wójtem a plebanem*, traktatu dydaktycznego *Żywot człowieka poczciwego*, moralitetów oraz fraszek, (ur. 1505).
- 04.10.1669 (350)** Zmarł Rembrandt Harmenszoon van Rijn, holenderski malarz; przedstawiciel malarstwa flamandzkiego XVII wieku, niezwykle autoportrecista, *mistrz cienia i półcienia*, (ur. 1606).
- 04.10.1894 (125)** Urodził się Józef Beck, polityk, dyplomata; minister spraw zagranicznych w latach 1932-39; współpracownik Józefa Piłsudskiego, (zm. 1944).
- 05.10.1864 (155)** Urodziła się Jadwiga Dawidowa, nauczycielka, działaczka oświatowa; współtwórczyni legendarnego *Uniwersytetu Latającego*, (zm. 1910).
- 05.10.1924 (95)** Urodził się Andrzej Wolski pseud. Jur, harcerz, żołnierz *Szarych Szeregów* i AK, więzień polityczny okresu stalinizmu, działacz polonijny w Kanadzie, (zm. 2011).
- 05.10.1924 (95)** Ukazał się pierwszy numer czasopisma *MŁODY LOTNIK*, którego kontynuacją jest wydawana od 1930 *SKRZYDLATA POLSKA*.
- 05.10.1939 (80)** Hitlerowcy rozstrzelali 39 obrońców Poczty Polskiej w Gdańsku.
- 05.10.1979 (40)** Zmarł Zygmunt Hertz, pisarz; współzałożyciel i pracownik Instytutu Literackiego oraz paryskiej *KULTURY*, (ur. 1908).
- 06.10.1939 (80)** Klęską Polaków w bitwie pod Kockiem zakończyła się kampania wrześniowa.
- 07.10.1879 (140)** W Krakowie powołano do życia Muzeum Narodowe.
- 07.10.1979 (40)** Zmarł Jerzy Petersburski, pianista; kompozytor muzyki rozrywkowej do wielu przebojów: „To ostatnia niedziela”, „Odrobinę szczęścia w miłości”, „Tango milonga”, (ur. 1895).
- 07.10.2004 (15)** Zmarł Przemysław Bystrzycki, pisarz, żołnierz armii gen. Andersa, cichociemny, oficer 1. Pułku Piechoty Strzelców Podhalańskich AK; autor pierwszej publikacji poświęconej legendarnym żołnierzom AK: *Znak cichociemnych* wydanej w 1983, (ur. 1923).

- 08.10.1974 (45)** Zmarł Marian Falski, pedagog i działacz oświatowy, autor najpopularniejszego elementarza *Nauka czytania i pisania* (I wyd.1910), (ur. 1881).
- 08.10.1989 (30)** Zmarł Emmanuel Rostworowski, historyk; profesor PAN, w latach 1964-89 redaktor naczelny *Polskiego Słownika Biograficznego*, (ur. 1923).
- 09.10.1944 (75)** Reichsführer-SS Heinrich Himmler, łamiąc warunki kapitulacji powstania, wydał rozkaz całkowitego zburzenia Warszawy.
- 09.10.1974 (45)** Zmarł Oskar Schindler, niemiecki przemysłowiec; zasłynął uratowaniem swoich żydowskich pracowników przed zagładą w obozach koncentracyjnych, (ur. 1908).
- 10.10.1794 (225)** Bitwa pod Maciejowicami, która zakończyła się klęską wojsk powstańczych oraz wzięciem do rosyjskiej niewoli Tadeusza Kościuszki.
- 10.10.1939 (80)** W Warszawie ukazał się pierwszy numer jednego z najpopularniejszych pism konspiracyjnych *POLSKA ŻYJE!*.
- 11.10.1779 (240)** Zmarł w wyniku ran odniesionych w bitwie pod Savannah Kazimierz Pułaski, bohater walk o wolność Polski i Ameryki, dowódca i marszałek konfederacji barskiej, generał i bohater wojny o niepodległość USA, wolnomularz, nazywany *ojcem amerykańskiej kawalerii*, (ur. 1745).
- 12.10.1909 (110)** Urodziła się Halina Rudnicka, pisarka, publicystka, pedagog; autorka utworów dla młodzieży: *Chłopcy ze Starówki*, *Uczniowie Spartakusa*, (zm. 1982).
- 12.10.1919 (100)** W Krakowie założono Polski Komitet Olimpijski.
- 12.10.1964 (55)** W Düsseldorfie rozpoczął się tzw. pierwszy proces załogi Treblinki; na ławie oskarżonych zasiadło 10 zbrodniarzy, wśród nich ostatni komendant obozu Kurt Franz; wyroki zapadły 24.08.1965.
- 13.10.1734 (285)** Urodził się Maciej Kamieński, polski kompozytor pochodzenia słowackiego; twórca pierwszej zachowanej opery polskiej *Nędza uszczęśliwiona*, (zm. 1821).
- 14.10.1864 (155)** Urodził się Stefan Żeromski, prozaik, publicysta, dramaturg; nazwany *sumieniem polskiej literatury*; pierwszy prezes Polskiego PEN-Clubu; autor powieści: *Ludzie bezdomni*, *Popioły*, *Przedwiośnie*, (zm. 1925).
- 15.10.1814 (205)** Urodził się Michaił Lermontow, rosyjski pisarz, poeta; autor powieści *Bohater naszych czasów*, dramatu *Maskarada*, (zm. 1841).
- 15.10.1844 (175)** Urodził się Friedrich Wilhelm Nietzsche, niemiecki poeta, filozof; poddał krytyce religię i opartą na niej moralność, stwarzając w zamian ideał *nadczłowieka*, kierującego się *wolą mocy*, (zm. 1900).
- 15.10.1979 (40)** Warszawskie Centrum Zdrowia Dziecka przyjęło pierwszego pacjenta.

- 16.10.1854 (165)** Urodził się Oskar Wilde, irlandzki poeta, prozaik, dramatopisarz; autor komedii obyczajowych: *Kobieta bez znaczenia*, *Bądźmy poważni na serio*, *Mąż idealny*, (zm. 1900).
- 17.10.1829 (190)** Urodziła się Lucyna Ćwierczkiewiczowa z domu Von Bachman, publicystka; autorka popularnych książek kucharskich, zwłaszcza *365 obiadów za pięć złotych*, wznawianych do dziś, (zm. 1901).
- 17.10.1849 (170)** Zmarł Fryderyk Chopin, pianista; wyjątkowy kompozytor w dziejach muzyki, nazywany *poetą fortepianu*, (ur. 1810).
- 17.10.1909 (110)** Urodził się Juliusz Wiktor Gomulicki, pisarz, historyk literatury; wybitny norwidolog, edytor, bibliofil i tłumacz poezji, (zm. 2006).
- 18.10.1859 (160)** Urodził się Henri Bergson, francuski pisarz, filozof; laureat literackiej Nagrody Nobla w 1927; autor dzieł: *Materia i pamięć*, *Dwa źródła moralności i religii*, (zm. 1941).
- 18.10.1904 (115)** Urodził się Czesław Centkiewicz, pisarz, reportażysta, podróżnik, uczestnik wypraw polarnych; autor książek dla młodzieży: *Biała foka*, *Anaruk, chłopiec z Grenlandii*, (zm. 1996).
- 18.10.1954 (65)** Amerykańska firma Texas Instruments wprowadziła na rynek pierwsze tranzystorowe odbiorniki radiowe.
- 19.10.1984 (35)** Został zamordowany przez funkcjonariuszy SB Jerzy Popiełuszko, kapelan warszawskich środowisk pracowniczych skupionych w *Solidarności*, bezkompromisowy obrońca prawa do życia w wolności, (ur. 1947).
- 20.10.1349 (670)** Papież Klemens VI w bulli *Inter sollicitudines* zakazał popularnych w średniowieczu procesji biczowników tzw. *flagellanci*.
- 20.10.1854 (165)** Urodził się Arthur Rimbaud, francuski poeta, prekursor symbolizmu i surrealizmu; jego twórczość wywarła wielki wpływ na poezję XX w., (zm. 1891).
- 21.10.1854 (165)** Zmarła Maria Wirtemberska właśc. Maria Anna z Czartoryskich księżna von Württemberg-Montbéliard, pisarka; autorka najwybitniejszej polskiej powieści sentymentalnej *Malwina, czyli domyślność serca*, (ur. 1768).
- 22.10.1919 (100)** Urodziła się Doris Lessing, brytyjska pisarka; autorka książek psychologicznych i obyczajowych z życia kobiet; uznawana za żywy symbol marksizmu, feminizmu, antykolonializmu i sprzeciwu wobec apartheidu; laureatka literackiej Nagrody Nobla w 2007, (zm. 2013).
- 22.10.1999 (20)** Premiera filmu „Pan Tadeusz”, w reż. Andrzeja Wajdy z udziałem Michała Żebrowskiego, Andrzeja Seweryna, Daniela Olbrychskiego.
- 23.10.1944 (75)** Utworzono w Lublinie Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej.

- 23.10.1949 (70)** Zmarł Stanisław Barabaszy, architekt, malarz, pedagog; pionier polskiego narciarstwa - rozpoczął uprawianie sportu jeszcze w XIX w. w Zakopanem, dając początek modzie na jazdę na nartach, (ur. 1857).
- 23.10.1954 (65)** Zmarł Józef Grycz, bibliotekarz; dyrektor Naczelnej Dyrekcji Bibliotek w Ministerstwie Oświaty; autor publikacji z zakresu bibliotekoznawstwa, (ur. 1890).
- 24.10.1899 (120)** Urodził się Anatol Stern, poeta, prozaik, krytyk literacki i filmowy, tłumacz; współautor manifestu polskiego futuryzmu *Nuż w bżuhu*; w latach 1942-48 w Armii Polskiej na Bliskim Wschodzie, (zm. 1968).
- 24.10.1934 (85)** Prezydent Ignacy Mościcki wydał rozporządzenie o utworzeniu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS).
- 24.10.1989 (30)** Zginął w Himalajach Jerzy Kukuczka, alpinista i himalaista; jako drugi człowiek na świecie zdobył wszystkie, czyli 14 szczytów o wys. ponad 8 tys. m.n.p.m., (ur. 1948).
- 25.10.1919 (100)** Urodziła się Barbara Skarga, pierwsza dama polskiej filozofii; łączniczka AK; więźniarka łagrów; autorka tomu wspomnień *Po wyzwoleniu 1944-1956*, (zm. 2009).
- 26.10.1929 (90)** Urodziła się Wanda Chotomska, autorka książek dla dzieci i młodzieży; stworzyła jedną z pierwszych dobranoczek telewizyjnych „Jacek i Agatka”, (zm. 2017).
- 27.10.1914 (105)** Urodził się Jan Kott, krytyk i teoretyk teatru; poeta, tłumacz, eseista; autor interpretacji dramatów Szekspira: *Szkice o Szekspirze*, (zm. 2001).
- 27.10.1924 (95)** W warszawskiej Katedrze św. Jana zostały uroczystie złożone prochy Henryka Sienkiewicza, sprowadzone ze Szwajcarii.
- 27.10.1939 (80)** Niemieckie władze okupacyjne aresztowały prezydenta Warszawy Stefana Starzyńskiego.
- 28.10.1999 (20)** Himalaista Leszek Cichy jako pierwszy Polak zdobył Koronę Ziemi - najwyższe szczyty wszystkich kontynentów.
- 29.10.1864 (155)** Powstał Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża.
- 29.10.1909 (110)** We Lwowie zarejestrowano Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (TOPR), naczelnikiem został Mariusz Zaruski, siedziba towarzystwa mieściła się w Dworcu Tatrzańskim w Zakopanem.
- 29.10.1919 (100)** Urodził się Konrad Nałęczki, reżyser filmowy; współtwórca serialu „Czterej pancerni i pies”; żołnierz września 1939, (zm. 1991).
- 29.10.1924 (95)** Urodził się Zbigniew Herbert, poeta, eseista, dramaturg; autor słuchowisk, Kawaler Orderu *Orła Białego*, zadebiutował tomem wierszy *Struna światła* w 1956, znany z cyklu utworów o Panu Cogito, (zm. 1998).

- 30.10.1904 (115)** We Lwowie odsłonięto kolumnę Adama Mickiewicza, pomnik wieszczą wzniesiony według projektu Antoniego Popiela.
- 31.10.1424 (595)** Urodził się Władysław III Warneńczyk, król Polski i Węgier; zginął 10.11.1444.
- 31.10.1884 (135)** Urodził się Stanisław Cywiński, inżynier, konstruktor lotniczy; w 1910 zbudował z Czesławem Zbierańskim pierwszy latający samolot w Królestwie Polskim, (zm. 1939).

LISTOPAD

- 01.11.1939 (80)** W Warszawie założono organizację konspiracyjną Polska Niepodległa.
- 02.11.1754 (265)** Urodził się Ignacy Zaborowski, matematyk, geodeta, pijar; członek Towarzystwa do Ksiąg Elementarnych; autor podręcznika *Geometria praktyczna* i pierwszych polskich tablic logarytmicznych, (zm. 1803).
- 02.11.1879 (140)** Urodził się Walery Sławek, polityk; trzykrotny premier, marszałek Sejmu RP, pułkownik WP; jeden z najbliższych współpracowników Józefa Piłsudskiego, (zm. 1939).
- 02.11.1944 (75)** Na skutek ran odniesionych w powstaniu warszawskim zmarł Karol Irzykowski, krytyk literacki, teatralny i filmowy, pisarz; autor pierwszej polskiej teorii filmu *Dziesiąta muza*, (ur. 1873).
- 04.11.1794 (225)** „Rzeź Pragi” dokonana przez wojska rosyjskie.
- 04.11.1889 (130)** Zmarł Tytus Chałubiński, lekarz, profesor patologii, miłośnik przyrody; współtwórca Towarzystwa Tatrzańskiego; prekursor klimatycznego leczenia gruźlicy w Polsce, (ur. 1820).
- 05.11.1619 (400)** Urodził się Philips Koninck, holenderski malarz; uczeń Rembrandta ceniony za pejzaże; jego manierą kompozycyjną był dominujący obraz nieba, (zm. 1688).
- 05.11.2018 (1)** Zmarła Irena Dziedzic, dziennikarka, prezenterka telewizyjna; twórczyni pierwszego polskiego talk-show *Tele-Echo*; autorka książki *Teraz Ja. 99 pytań do mistrzyni telewizyjnego wywiadu*, (ur. 1925).
- 06.11.1879 (140)** Urodził się Stanisław Szober, językoznawca, leksykograf; prezes Towarzystwa Krzewienia Poprawności i Kultury Języka; autor *Słownika poprawnej polszczyzny*, (zm. 1938).
- 07.11.1504 (515)** Zakończyła się czwarta i ostatnia wyprawa Krzysztofa Kolumba (trwająca od 1502), w czasie której odkryto i opłynięto wschodnie wybrzeża Ameryki Środkowej.
- 07.11.1849 (170)** Urodził się Józef Chełmoński, malarz, mistrz wiejskich krajobrazów; twórca obrazów: „Czwórka”, „Babie lato”, „Bociany”, (zm. 1914).

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 07.11.1899 (120)** Urodził się Stanisław Swianiewicz, ekonomista, prawnik, pisarz, sowietolog; wywieziony do Katynia, gdzie wycofano go z transportu, pozostał jedynym żyjącym polskim świadkiem zbrodni katyńskiej, (zm. 1997).
- 07.11.1999 (20)** Na antenie TVP 2 wyemitowano pierwszy odcinek serialu „Na dobre i na złe”.
- 08.11.1674 (345)** Zmarł John Milton, angielski poeta, pisarz; autor *Raju utraconego* największego poematu epickiego nowożytnej Anglii, (ur. 1608).
- 08.11.1909 (110)** Urodził się Józef Charyton, malarz, działacz społeczny; świadek Holocaustu Żydów w getcie w Wysokim Litewskim, po wojnie stworzył cykl obrazów i rysunków dokumentujących sceny zagłady, (zm. 1975).
- 09.11.1839 (180)** Urodził się Tadeusz Korzon, historyk, powstaniec styczniowy; członek honorowy Towarzystwa Muzeum Narodowego Polskiego w Rapperswilu, (zm. 1918).
- 09.11.1989 (30)** Rozpoczęło się burzenie muru berlińskiego; jego obalenie (zakończone 3.10.1990) stało się symbolicznym aktem końca podziałów w Europie i zjednoczenia Niemiec.
- 10.11.1759 (260)** Urodził się Fryderyk Schiller, niemiecki poeta, filozof, historyk, dramaturg; autor *Ody do radości*, (zm. 1805).
- 10.11.1884 (135)** Urodziła się Zofia Nałkowska, pisarka, publicystka; autorka powieści *Granica*, opowiadań *Medaliony*, (zm. 1954).
- 10.11.1909 (110)** Urodził się Paweł Jasienica właśc. Leon Lech Beynar, pisarz historyczny, publicysta *TYGODNIKA POWSZECHNEGO*; autor cyklu historycznych esejów: *Polska Piastów*, *Polska Jagiellonów*, *Rzeczpospolita Obojga Narodów*, (zm. 1970).
- 10.11.1969 (50)** Zmarł Tadeusz Peiper, poeta, krytyk literacki, eseista; autor programu poetyckiego *Awangardy Krakowskiej*, (ur. 1891).
- 11.11.1919 (100)** Urodziła się Halina Elczewska, działaczka społeczna; więźniarka getta łódzkiego, projektodawczyni Parku Ocalałych w Łodzi, (zm. 2013).
- 11.11.1924 (95)** Urodził się Andrzej Łapicki, aktor, pedagog; wieloletni lektor Polskiej Kroniki Filmowej; zagrał ponad 200 ról teatralnych, filmowych i telewizyjnych, m.in. w filmach Andrzeja Wajdy i Tadeusza Konwickiego; reżyserował ponad 100 przedstawień teatralnych i telewizyjnych, (zm. 2012).
- 11.11.1929 (90)** Zmarł Mieczysław Sołtys, kompozytor, dyrygent, pedagog muzyczny; twórca opery „Rzeczpospolita babińska”, (ur. 1863).
- 12.11.2004 (15)** Zmarł Stanisław Skalski, lotnik, generał, as myśliwski; absolwent Szkoły Podchorążych Lotnictwa w Dęblinie; dowodził Dywizjonem 317. oraz eskadrą zwaną *Cyrkiem Skalskiego*, (ur. 1915).

- 13.11.1889 (130)** Urodziła się Jadwiga Falkowska, nauczycielka, współtwórczyni polskiego harcerstwa dziewcząt; żołnierz AK, zginęła w powstaniu warszawskim 7.08.1944.
- 14.11.1799 (220)** Urodził się Franciszek Ferdynand Werner, farmaceuta, żołnierz insurekcji kościuszkowskiej i powstania listopadowego; Kawaler Orderu *Virtuti Militari*; sformułował ogłoszoną w 1839 ustawę regulującą działalność aptek, (zm. 1870).
- 16.11.1814 (205)** Urodził się Edmund Wasilewski, nauczyciel uznawany za najwybitniejszego krakowskiego poetę przed Stanisławem Wyspiańskim; autor poematu *Krakowiaki*, (zm. 1846).
- 16.11.1944 (75)** Zmarła Maria Rodziewiczówna, pisarka; autorka poczytnych powieści i nowel: *Straszny dziadunio*, *Dewajtis*, *Między ustami a brzegiem pucharu*, *Lato leśnych ludzi*, (ur. 1863).
- 17.11.1494 (525)** Zmarł Giovanni Pico della Mirandola, włoski humanista, dominikanin; autor manifestu myśli odrodzenia *Mowa o godności człowieka*, (ur. 1463).
- 18.11.1914 (105)** W bitwie pod Krzywopłotami poległ Stanisław Paderewski, inżynier górniczy, porucznik Legionów Polskich, przyrodni brat Ignacego Paderewskiego, (ur. 1875).
- 19.11.2018 (1)** Zmarł Witold Wojciech Sobociński, operator filmowy, profesor PWSFTViT w Łodzi; współpracował z Andrzejem Wajdą („Smuga cienia”, „Ziemia obiecana”) i Romanem Polańskim („Frantic”, „Piraci”), (ur. 1929).
- 20.11.1989 (30)** Zgromadzenie Ogólne ONZ przyjęło Deklarację Praw Dziecka - zbiór zasad dotyczących zapewnienia dzieciom właściwych warunków życia i rozwoju.
- 21.11.1694 (325)** Urodził się Wolter właśc. François Marie Arouet, francuski pisarz, filozof, historyk; czołowa postać francuskiego oświecenia w Europie, współtwórca *Wielkiej Encyklopedii Francuskiej*, (zm. 1778).
- 22.11.1869 (150)** Urodził się André Gide, francuski prozaik; laureat literackiej Nagrody Nobla w 1947; autor powieści: *Lochy Watykanu*, *Fałszerze*, (zm. 1951).
- 23.11.1914 (105)** Urodził się Jerzy Staniszkis, architekt, grafik; uczestnik kampanii wrześniowej, więzień obozów jenieckich, współorganizator i uczestnik *Olimpiady za drutami*; zaprojektował „Pomnik Armii Krajowej” oraz „Podziemnego Państwa Polskiego” w Warszawie, (zm. 2009).
- 24.11.1909 (110)** Urodził się Jerzy Toeplitz, historyk kina, krytyk filmowy, pedagog; współtwórca i długoletni rektor Łódzkiej Szkoły Filmowej, (zm. 1995).
- 25.11.1904 (115)** Urodziła się Helena Grossówna, aktorka, tancerka; odtwórczyni ról w filmach: „Dodek na froncie”, „Niekochana”, „Królowa przedmieścia”; podczas okupacji oficer AK, w czasie powstania warszawskiego dowodziła oddziałem kobiecym w ramach batalionu *Sokół*, (zm. 1994).

- 26.11.1869 (150)** Urodził się Stanisław Estreicher, historyk prawa, bibliograf; profesor i rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego; współzałożyciel Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, (zm. 1939).
- 26.11.1919 (100)** Urodził się Ryszard Kaczorowski, polityk, działacz harcerski; ostatni prezydent RP na uchodźstwie, zginął 10.04.2010 w katastrofie polskiego samolotu Tu-154M w Smoleńsku, udając się na obchody 70. rocznicy zbrodni katyńskiej.
- 26.11.1909 (110)** Urodził się Eugène Ionesco, awangardowy francuski dramaturg pochodzenia rumuńskiego; współtwórca teatru absurdu; autor dramatów: *Łysa śpiewaczka*, *Szaleństwo we dwoje*, *Kubuś, czyli uległość*, (zm. 1994).
- 26.11.2018 (1)** Zmarł Bernardo Bertolucci, włoski reżyser, scenarzysta filmowy; twórca filmów: „Ostatnie tango w Paryżu” z Marlonem Brando w roli głównej, który wywołał skandal z powodu śmiałych scen erotycznych oraz „Ostatni cesarz” - zdobywca 9 Oscarów, w tym za najlepszy film roku, reżyserię i scenariusz, (ur. 1941).
- 27.11.1944 (75)** Zginął w Wilnie od bratobójczej kuli Teodor Bujnicki, poeta, satyryk, krytyk literacki związany z czasopismem ŻAGARY, (ur. 1907).
- 28.11.1889 (130)** Urodził się Antoni Bogusławski, pisarz, tłumacz, podpułkownik kawalerii WP; od 1927 jeden z pierwszych sprawozdawców sportowych Polskiego Radia, (zm. 1956).
- 28.11.1894 (125)** Urodził się Arkady Fiedler, pisarz, podróżnik; Kawaler *Orderu Uśmiechu*; autor powieści: *Dywizjon 303*, *Zwierzęta mego życia*, *Orinoko*, (zm. 1985).
- 29.11.1924 (95)** Zmarł Giacomo Puccini, włoski kompozytor; twórca oper: „Cyganeria”, „Madame Butterfly”, „Tosca” oraz niedokończonych „Turandot”, (ur. 1858).
- 30.11.1869 (150)** Urodził się Stanisław Wyrzykowski, poeta, pisarz, tłumacz okresu Młodej Polski; autor trylogii powieściowej *Moskiewskie gody*, (zm. 1949).
- 30.11.1874 (145)** Urodziła się Lucy Maud Montgomery, kanadyjska pisarka; autorka powieści dla młodzieży, znana z cyklu powieściowego o Ani z Zielonego Wzgórza, (zm. 1942).
- 30.11.1904 (115)** Urodził się Andrzej Kuśniewicz, prozaik, eseista, poeta, redaktor *MIESIĘCZNIKA LITERACKIEGO*; autor powieści: *Król Obojga Sycylii*, *Lekcja martwego języka*, (zm. 1993).
- 30.11.1954 (65)** Na antenie radiowego programu pierwszego po raz pierwszy pojawiła się *Kronika sportowa*.

GRUDZIEN

- 01.12.1734 (285)** Urodził się książę Adam Kazimierz Czartoryski, generał ziem polskich, pisarz, krytyk literacki, mecenas sztuki; współorganizator i pierwszy komendant Szkoły Rycerskiej; uczestnik prac w Komisji Edukacji Narodowej, współtwórca Konstytucji 3 Maja, (zm. 1823).
- 01.12.1939 (80)** W Warszawie okupacyjne władze niemieckie wydały rozporządzenie nakazujące wszystkim Żydom noszenie opasek z gwiazdą Dawida.
- 01.12.1944 (75)** Ukazało się pierwsze wydanie *Polskiej Kroniki Filmowej*.
- 02.12.1594 (425)** Zmarł Gerhard Mercator właśc. Gerhard Kremer, niderlandzki matematyk, geograf i kartograf; twórca nowoczesnej kartografii, (ur. 1512).
- 02.12.1789 (230)** W Warszawie podczas Sejmu Czteroletniego, miała miejsce tzw. *czarna procesja* - manifestacja w obronie praw mieszczan i przywilejów miast.
- 02.12.1984 (35)** Zmarł Marian Eile, dziennikarz, satyryk; współzałożyciel i wieloletni redaktor naczelny tygodnika *PRZEKRÓJ*, (ur. 1910).
- 03.12.1894 (125)** Zmarł Robert Louis Stevenson, szkocki powieściopisarz, poeta, reportażysta podróżnik; reprezentant neoromantyzmu w literaturze brytyjskiej; autor powieści: *Wyspa skarbów*, *Porwany za młodu*, (ur. 1850).
- 03.12.1919 (100)** Zmarł Auguste Renoir, francuski malarz, rzeźbiarz; współtwórca i czołowy przedstawiciel impresjonizmu; twórca obrazów: „Śniadanie wioślarzy”, „Wielkie kąpiące się”, „Parasolki”, (ur. 1841).
- 04.12.1814 (205)** Urodził się Alojzy Żółkowski, aktor, śpiewak operowy; znakomity odtwórca roli Szambelana w sztuce Aleksandra Fredry *Pan Jowialski*, (zm. 1889).
- 05.12.1484 (535)** Papież Innocenty VIII wydał bullę *Summis desiderantes*, w której nawoływał do polowania na czarownice i przeprowadzania ich procesów.
- 05.12.1914 (105)** Urodził się Stanisław Dygat, pisarz; autor powieści: *Jezioro Bodeńskie*, *Podróż, Disneyland*, (zm. 1978).
- 05.12.1929 (90)** Urodził się Stanisław Bareja, reżyser, scenarzysta, aktor; twórca kultowych komedii: „Miś”, „Poszukiwany, poszukiwana”, „Co mi zrobisz jak mnie złapiesz”, (zm. 1987).
- 06.12.1829 (190)** Zmarł Jan Paweł Woronicz, biskup rzymskokatolicki, prymas Królestwa Polskiego, poeta; autor *Hymnu do Boga*, (ur. 1757).
- 07.12.1899 (120)** Zmarł Antoni Kątski, pianista, kompozytor; autor ponad 400 utworów na fortepian oraz opery „Marcello”, (ur. 1817).

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 08.12.1699 (320)** Urodziła się Maria Józefa Habsburżanka, ostatnia królowa Polski, żona króla polskiego i elektora saskiego Augusta III Sasa, (zm. 1757).
- 08.12.1844 (175)** Urodził się Émile Reynaud, francuski nauczyciel, wynalazca; pionier techniki filmowej, prekursor filmu rysunkowego, twórca *Teatru Optycznego*, (zm. 1918).
- 10.12.1924 (95)** Władysław Stanisław Reymont (1867-1925) otrzymał literacką Nagrodę Nobla za powieść *Chłopi*.
- 10.12.1989 (30)** Premiera cyklu filmowego „Dekalog”, w reż. Krzysztofa Kieślowskiego z udziałem Artura Barcisia, Olafa Lubaszenko, Krystyny Jandy.
- 11.12.1994 (25)** Zmarł w wieku 102 lat Stanisław Maczek, najstarszy generał Rzeczypospolitej, legendarny dowódca 1. polskiej Dywizji Pancerniej walczącej na froncie zachodnim podczas II wojny światowej, (ur. 1892).
- 12.12.1974 (45)** Premiera filmu „Ojciec chrzestny II”, w reż. Francisca Forda Coppoli z udziałem Ala Pacino, Diane Keaton, Roberta De Niro.
- 12.12.1999 (20)** Zmarł Joseph Heller, amerykański pisarz; autor powieści: *Paragraf 22*, *Gold jak złoto*, *Bóg wie*, (ur. 1923).
- 13.12.1934 (85)** Urodził się Czesław Drażek, jezuita, wieloletni redaktor naczelny polskiego wydania *L'OSSERVATORE ROMANO*, współzałożyciel *Towarzystwa Przyjaciół Trędowatych*, (zm. 2009).
- 13.12.1989 (30)** Premiera filmu Ryszarda Bugajskiego „Przesłuchanie”, z udziałem Krystyny Jandy, Adama Ferencego; uważanego przez władze za najbardziej antykomunistyczny film w historii PRL.
- 14.12.1789 (230)** Urodziła się Maria Szymanowska, kompozytorka, pianistka; tworzyła nokturny, walce, polonezy, mazurki; wielbicielem jej talentu był Adam Mickiewicz, (zm. 1831).
- 15.12.1859 (160)** Urodził się Ludwik Łazarz Zamenhof właśc. Eliezer Lewi Samenhof, polsko-żydowski lekarz okulista, poliglota; twórca międzynarodowego języka esperanto, (zm. 1917).
- 15.12.1939 (80)** Premiera filmu „Przeminęło z wiatrem”, melodramatu kostiumowego z udziałem Vivien Leigh i Clarka Gable; film zdobył osiem Oscarów spośród trzynastu nominacji.
- 16.12.1859 (160)** Zmarł Wilhelm Karl Grimm, niemiecki filolog, zbieracz baśni i podań ludowych; wspólnie z bratem Jacobem zebrali i opracowali utwory znane jako *Baśnie braci Grimm*, (ur. 1786).
- 17.12.1934 (85)** Urodziła się Ewa Nowacka, pisarka, autorka popularnych książek dla młodzieży: *Małgosia contra Małgosia*, *Maria z tamtych lat*, *Bożęta i my*, (zm. 2011).

- 18.12.1964 (55)** Premiera filmu „Panienka z okienka”, w reż. Marii Kaniewskiej z udziałem Poli Raksy, Jadwigi Chojnackiej, Krzysztofa Chamca.
- 18.12.1994 (25)** Zmarła Jadwiga Korczakowska, poetka, prozaik, autorka słuchowisk radiowych i książeczek dla dzieci i młodzieży: *Dzieci podwórka*, *Jędrusiowe bajki*, *Dwie Marysie*, (ur. 1906).
- 18.12.2018 (1)** Zmarł Kazimierz Julian Kutz, reżyser, scenarzysta filmowy, publicysta, polityk; współpracownik opozycji demokratycznej w PRL; współtwórca polskiej szkoły filmowej, założyciel i pierwszy kierownik Zespołu Filmowego „Silesia”; wyreżyserował ponad dwadzieścia filmów fabularnych, m.in. filmową trylogię śląską: „Sól ziemi czarnej”, „Perła w koronie” i „Paciorki jednego różańca”, (ur. 1929).
- 19.12.1914 (105)** Utworzono I Brygadę Legionów Polskich pod dowództwem Józefa Piłsudskiego.
- 19.12.1954 (65)** Zmarł Ludwik Solski właśc. Ludwik Napoleon Sosnowski, aktor, legenda polskiego teatru; do historii przeszła jego kreacja Starego Wiarusa w *Warszawiance* Stanisława Wyspiańskiego, (ur. 1855).
- 20.12.1834 (185)** Zmarł Maurycy Mochnacki, działacz polityczny, pianista; uczestnik i kronikarz powstania listopadowego; członek Związku Wolnych Polaków oraz Towarzystwa Patriotycznego; autor dzieła *Powstanie narodu polskiego w roku 1830 i 1831*, (ur. 1803).
- 20.12.1919 (100)** W Warszawie, podczas zjazdu delegatów z 31 klubów piłkarskich, utworzono Polski Związek Piłki Nożnej - PZPN.
- 21.12.1639 (380)** Urodził się Jean-Baptiste Racine, francuski dramaturg, główny przedstawiciel późnobarokowego klasycyzmu; autor prześlągniętych pesymizmem sztuk, uważanych za mistrzowskie w przedstawianiu kobiecej psychiki, (zm. 1699).
- 21.12.1874 (145)** Urodził się Tadeusz Boy-Żeleński, lekarz, krytyk literacki i teatralny, publicysta, poeta; autor tekstów dla kabaretu *Zielony Balonik*; zginął rozstrzelany przez hitlerowców 3.07.1941.
- 22.12.1864 (155)** Urodził się Bohdan Dyakowski, przyrodnik, pedagog; współzałożyciel Ligi Ochrony Przyrody, (zm. 1940).
- 22.12.1934 (85)** Premiera jednego z najlepszych polskich filmów międzywojennych - „Młodego lasu”, w reż. Józefa Lejtesa z udziałem Kazimierza Junoszy-Stępowskiego, Bogusława Samborskiego, Marii Bogdy.
- 22.12.1989 (30)** Zmarł Samuel Beckett, irlandzki dramaturg, prozaik, eseista; twórca teatru absurdu; laureat literackiej Nagrody Nobla w 1969; autor dramatu *Czekając na Godota*, (ur. 1906).
- 23.12.1884 (135)** W warszawskim dzienniku *SŁOWO* ukazał się pierwszy odcinek powieści Henryka Sienkiewicza *Potop*.

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 23.12.1959 (60)** Premiera filmu „Cafe *Pod Minogą*”, w reż. Bronisława Broka z udziałem Adolfa Dymszy, Waclawa Jankowskiego, Włodzimierza Skoczylasa.
- 24.12.1524 (495)** Zmarł Vasco da Gama, portugalski żeglarz, odkrywca w 1498 drogi morskiej do Indii, (ur. ok. 1460).
- 24.12.1529 (490)** Przyłączono do Polski Mazowsze.
- 24.12.1799 (220)** Urodziła się Maryla Wereszczakówna, szlachcianka, ukochana Adama Mickiewicza, upamiętniona w *Balladach i romansach* i w IV części *Dziadów*, (zm. 1863).
- 24.12.1999 (20)** Zmarł Tomasz Beksiński, dziennikarz muzyczny, prezenter radiowy, tłumacz; autor audycji „Na rockową nutę”, (ur. 1958).
- 25.12.1914 (105)** W warszawskim kinie *Urania* odbyła się premiera filmu „Niewolnica zmysłów” z Polą Negri w roli tytułowej.
- 26.12.1599 (420)** Zmarł Wojciech Oczko, nadworny lekarz Stefana Batorego i Zygmunta III Wazy, propagator kultury fizycznej; autor publikacji *Cieplice*, (ur. 1537).
- 26.12.1914 (105)** Urodził się Jan Edward Kucharski, pisarz; uczestnik kampanii wrześniowej i powstania warszawskiego; autor utworów dla dzieci i młodzieży: *Moja babcia czarownica*, *Piotruś szuka przyjaciela*, (zm. 1979).
- 26.12.1929 (90)** Pod polską banderą wypłynął w pierwszy rejs żaglowiec *Pomorze*, przemianowany później na *Dar Pomorza*.
- 27.12.1459 (560)** Urodził się Jan I Olbracht z dynastii Jagiellonów, król Polski; na jego polecenie w 1498 wzniesiono Krakowski Barbakan, (zm. 1501).
- 27.12.1614 (405)** Zmarł Bartosz Paprocki, heraldyk, nazywany *ojcem heraldyki polskiej i czeskiej*; autor słynnej pracy *Herby rycerstwa polskiego*, (ur. ok. 1543).
- 27.12.2018 (1)** Zmarł Tadeusz Władysław Pieronek, duchowny rzymskokatolicki, kanonista, profesor nauk prawnych; rektor Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie w latach 1998-2004; postanowieniem prezydenta Polski Bronisława Komorowskiego z 17.04.2014 odznaczony Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski, (ur. 1934).
- 28.12.1894 (125)** Zmarł Henryk Rodakowski, malarz, wybitny portrecista XIX w.; twórca obrazów z dziejów Polski: *Posłowie u Sobieskiego*, *Wojna kokosza*, (ur. 1823).
- 28.12.1904 (115)** We Lwowie odbyła się premiera widowiska jasełkowego *Betlejem polskie* Lucjana Rydla - wyjątkowe wydarzenie artystyczne i patriotyczne.
- 28.12.1944 (75)** Ostatni zrzut cichociemnych do okupowanej Polski.

- 28.12.2018** (1) Zmarł Amos Oz właśc. Amos Klausner, izraelski pisarz, eseista, publicysta tworzący w języku hebrajskim; współzałożyciel organizacji *Pokój Teraz (Szalom Achszaw)*; wykładowca literatury na Uniwersytecie im. Ben-Guriona w Beer Szewie; autor powieści: *Tam, gdzie wyją szakale, Rymy życia i śmierci, Wśród swoich*, (ur. 1939).
- 29.12.1809** (210) Zmarł Stanisław Małachowski, marszałek Sejmu Czteroletniego; jeden z przywódców stronnictwa patriotycznego, brał udział w pracach nad przygotowaniem i uchwaleniem Konstytucji 3 Maja, (ur. 1736).
- 29.12.1904** (115) Urodził się Witold Zechenter, poeta, satyryk, tłumacz, publicysta; twórca radiowych felietonów i słuchowisk; autor książek dla dzieci i młodzieży: *Bajdy krasnoludkowe, W babskim domku, Opowieści ptaszęce*, (zm. 1978).
- 29.12.1989** (30) Na mocy przeprowadzonej przez sejm zmiany konstytucji powrócono do dawnej nazwy państwa - Rzeczpospolita Polska.
- 29.12.1999** (20) Zmarł Jerzy Waldorff, pisarz, publicysta, popularyzator muzyki, społecznik; twórca i przewodniczący Społecznego Komitetu Opieki nad Starymi Powązkami, (ur. 1910).
- 30.12.1944** (75) Zmarł Romain Rolland, francuski pisarz, muzykolog; laureat literackiej Nagrody Nobla w 1915; autor powieści *Jan Krzysztof*, (ur. 1866).
- 30.12.1944** (75) Zmarł Juliusz Gardan właśc. Juliusz Gradstein, reżyser, scenarzysta filmowy; twórca popularnych przedwojennych filmów: „Czy Lucyna to dziewczyna?”, „Wrzos”, „Trędowata”, „Pani minister tańczy”, we wrześniu 1939 dokumentował na taśmie filmowej obronę Warszawy, (ur. 1901).
- 31.12.1514** (505) Urodził się Andreas Vesalius, flamandzki anatom; twórca nowożytnej anatomii; jego odkrycia i nauka nie znalazły uznania w oczach Kościoła; punktem spornym stała się m.in. liczba żeber u mężczyzny - wg nauki kościelnej powinna być z jednej strony mniejsza o jedno, jako że Ewa została stworzona z żebra Adama, (zm. 1564).

KALENDARZ LOKALNY I REGIONALNY

Kalendarz posiada układ chronologiczny. Liczba umieszczona w nawiasie oznacza rocznicę odnoszącą się do daty wydarzenia.

- 20.04.1194 (825)** Zmarł Odon, książę poznański i kaliski, syn Mieszka Starego.
- 1229 (790)** Władysław Odonic wyparł Władysława Laskonogiego z Kalisza oraz z całej Wielkopolski.
- 05.06.1239 (780)** Zmarł Władysław Odonic, książę kaliski (1208-34) i wielkopolski, syn Odon.
- ok. 1244 (775)** Urodziła się Jolanta, córka Beli IV, żona Bolesława Pobożnego księcia kalisko-gnieźnieńskiego. Wspólnie z mężem założyła kilka klasztorów oo. Franciszkanów m.in. w Kaliszu (ok. 1257). Zmarła w opinii świętości. W 1827 ogłoszona przez Leona XII błogosławioną. Jej relikwie znajdują się w kaliskim kościele oo. Franciszkanów.
- 1249 (770)** Dzielnica kaliska została włączona do dzielnicy poznańskiej.
- 08.08.1259 (760)** Kazimierz, książę kujawski, łęczycki i sieradzki, napadł na ziemię kaliską grabiąc miasto.
- 09.02.1264 (755)** Bolesław Pobożny przyznał Kaliszowi prawo pobierania czwartej części soli od każdego wozu przywożącego ją do miasta.
- 16.08.1264 (755)** Bolesław Pobożny wydał zbiór przywilejów dla Żydów zw. *Statutem Kaliskim*, który regulował podstawowe problemy gospodarcze, organizacyjne oraz religijne ludności żydowskiej.
- 13.04.1279 (740)** Zmarł Bolesław Pobożny.
- 1289 (730)** Przemysław II zezwolił na wybudowanie w rynku kramów i jatek z zastrzeżeniem, iż szоста część pobieranego z nich czynszu należeć będzie do wójta.
- 06.09.1299 (720)** Władysław Łokietek upoważnił obywateli Kalisza, Gniezna i Pyzdr do ścigania i karania przestępców.
- 1299 (720)** Dokonano lokacji Zawodzia na prawie niemieckim.
- 1299 (720)** Władysław Łokietek spędził w Kaliszu święta Bożego Narodzenia.
- 1314 (705)** Władysław Łokietek wcielił dzielnicę kalisko-gnieźnieńską do korony, jako województwo obejmujące do 1768 sześć powiatów tj. kaliski, koniński, pyzdrowski, gnieźnieński, kcyński oraz nakielski.
- 17.06.1349 (670)** Kazimierz Wielki zapewnił opiekę mieszczanom przyznając im prawo karania złoczyńców.

- 21.08.1374 (645)** Przy dokumencie wydanym pod tą datą zachowała się najstarsza pieczęć większa Kalisza, odcisnięta w wosku niebarwionym i przywieszona na pasku pergaminu.
- 1389 (630)** Założono Kolonię Akademicką tj. szkołę pozostającą pod opieką Akademii Krakowskiej. Od tej chwili nauczyciele kaliscy musieli legitymować się wykształceniem uniwersyteckim.
- 21.05.1394 (625)** W mieście przebywał Władysław Jagiełło.
- 29.04.1404 (615)** Władysław Jagiełło nadał Kaliszowi prawo trzydniowego składu towarów, które zmuszało przejeżdżających kupców do zatrzymywania się w mieście i sprzedawania w wyznaczonym miejscu i czasie wiezionych towarów.
- 1404 (615)** Arcybiskup Mikołaj Trąba przełał prawa parafii św. Wojciecha na kolegiatę Najświętszej Maryi Panny. Parafię na Zawodziu przyłączono do parafii Dobrzec.
- 1424 (595)** Rafał z Gołuchowa, podkomorzy kaliski, starosta generalny Wielkopolski ufundował dla kolegiaty obraz *Matki Boskiej od Ognia (Madonna Ab Igne)*. To najstarsze zachowane w Wielkopolsce dzieło gotyckiego malarstwa tablicowego.
- 1429 (590)** Katarzyna, wdowa po słodowniku Mikołaju, ufundowała ołtarz dla kościoła św. Mikołaja.
- 15.07.1444 (575)** Władysław Warneńczyk postanowił, aby władze Kalisza nie zezwalały żadnemu szlachcicowi na nabywanie domów w mieście dopóki ten nie zobowiąże się ponosić świadczeń na rzecz miasta i państwa.
- 16.07.1444 (575)** Władysław Warneńczyk potwierdził, iż Kalisz lokowany jest na prawie magdeburskim i zakazał sędziom prawa polskiego sądenia spraw przeciwko miastu i jego mieszkańcom pod rygorem nieważności.
- 1539 (480)** W Koninie urodził się Jan Zemełka (Zemelius, Zemeli), lekarz. Po 1577 osiadł w Kaliszu, gdzie prócz praktyki lekarskiej sprawował funkcję rajcy miejskiego (1583), wójta (1584, 1585, 1591, 1593) oraz burmistrza (1580, 1586, 1588-89, 1594). Zmarł w Koninie 22 grudnia 1607.
- 1559 (460)** W mieście wybuchł pożar.
- 1564 (455)** Spłonął zamek kaliski.
- ok. 1564 (455)** Urodził się Grzegorz Knapiusz (Cnapius, Knapiusz, Knapski), jezuita, filolog, poeta. Z Kaliszem związany w latach 1584-87. Tutaj złożył śluby zakonne, a także prowadził zajęcia z retoryki w miejscowym kolegium. Autor m.in. słownika *Thesaurus Polono-Latino-Graecus*. Zmarł w listopadzie 1639 w Krakowie.

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 1569** (450) W Wieluniu urodził się Sebastian Śleszkowski, lekarz. W Kaliszu osiadł ok. 1623. Czterokrotnie wybierany do Rady Miejskiej, wchodził również w skład władz bractwa kupieckiego. Autor dzieła *O ustrzeżeniu i leczeniu morowego powietrza* (1623) będącego pierwszą książką lekarską wydrukowaną w Kaliszu zawierającą także pierwszy wiersz poświęcony miastu. Zmarł 7 maja 1648.
- 1574** (445) W Kaliszu przebywał Henryk Walezy.
- 1579** (440) Ludność Kalisza liczyła 2700 mieszkańców. W posiadaniu miasta znajdowały się wsie: Chełmce, Dobrzec Mały i Wielki, Ostrów, Saczyn, Rajsków, Szale, Takomyśl, Tyniec, Wolica oraz Czaszki.
- 09.1584** (435) Otwarto Kolegium Jezuickie, którego fundatorem był prymas Stanisław Karnkowski. Działalność Kolegium przerwała kasata zakonu oo. Jezuitów w 1773.
- 1584** (435) Elżbieta z Tyńca została oskarżona o czary i wygnana z miasta.
- 15.05.1594** (425) Zmarł Stanisław Herbest, jezuita, nauczyciel, autor wydanej w Kaliszu *Elegii o męce Pańskiej*.
- 1609** (410) Spłonęły kościoły NMP oraz św. Mikołaja, ratusz, a także większość budynków mieszkalnych. Ocalały nieliczne domy przy murze i na przedmieściach oraz kościół św. Stanisława.
- 1624** (395) Urodził się Rabi Jehudah, pseud. Riban, rektor jesziwy, rabin, kaznodzieja, autor nowel komentatorskich do *Tory Talmudu* oraz kilkudziesięciu kazań. W Kaliszu kierował średnią uczelnią talmudyczną, w której wykładał Gemarę (aramejskojęzyczny zbiór rabinicznych komentarzy i objaśnień uzupełniających *Misznę*, czyli kodeks prawa obyczajowego w judaizmie). Zmarł w 1696 w Kaliszu.
- 08.12.1629** (385) Urodził się Kazimierz Jan Biernacki, franciszkanin, historyk, prowincjał, gwardian kaliski. W 1645 wstąpił do zakonu Franciszkanów Konwentualnych w Kaliszu i tu odbył nowicjat. Po studiach we Włoszech i Francji osiadł w Kaliszu, gdzie był lektorem w studium zakonnym. Zmarł 1 czerwca 1725.
- 1629** (390) W rejestrze warsztatów rzemieślniczych znalazło się: 12 rzeźników, 10 piekarzy, 3 cyrulików, 2 złotników, 12 szewców, 7 kuśnierzy, 3 siodlarzy, 3 rymarzy, tokarz, 2 powroźników, 2 puszkarzy, 5 stolarzy, kotlarz, 2 iglarzy, grzebiennik, postrzygacz, farbiarz, sukiennik, 6 kowali, 6 czapników, stelmach, 2 kołodziei, introligator, 2 patynników, 2 malarzy, 13 krawców, murarz, 7 płócienników, 4 bednarzy, 5 mieczników oraz szklarz.
- 1629** (390) W Poznaniu zmarł Jan Wolrab II, drukarz. W Kaliszu notowany ok. 1602. W 1603 uruchomił drukarnię, w której ukazał się uważany za pierwszy druk kaliski *Katechizm rzymski*. Urodził się w maju 1583.
- 1634** (385) Jezuici weszli w posiadanie drukarni. Pierwszym drukiem sygnowanym przez nich był *Plinius Polonicus* (1639).

- 1644** (375) Rozpoczęto budowę drugiego skrzydła gmachu Akademii Kaliskiej. Prace zakończono w 1652. Fundatorem rozbudowy był arcybiskup Maciej Łubieński.
- 20.01.1649** (370) Jan Kazimierz potwierdził wszystkie prawa i przywileje nadane Kaliszowi przez swoich poprzedników.
- 1649** (370) Przełożonym szpitala św. Trójcy został Stefan Damalewicz (1600-73), biograf, historyk, proboszcz parafii św. Mikołaja.
- 1659** (360) Żydzi zakupili plac pod budowę murowanej bożnicy zw. Wielką.
- 1669** (350) Zakończono odbudowę kościoła oo. Franciszkanów.
- 01.09.1679** (340) Franciszkanie oskarżyli Falkowskiego, właściciela słodowni, o najazd na dom klasztorny i zranienie zakonników. Za ten czyn miał przez miesiąc w dni świąteczne stać przed kościołem przepraszając za napad oraz zapłacić 200 marek odszkodowania.
- 20.04.1689** (330) Stanisław Skrzypek wykonał srebrną infułę (mitrę) umieszczoną na obrazie św. Stanisława w kościele oo. Franciszkanów.
- 1689** (330) W mieście panowała zaraza.
- 06.1704** (315) Wojska szwedzkie zajęły Kalisz.
- 1714** (305) Kapituła kaliska wydała rozporządzenie, aby archiwista oraz sekretarze przy klasztorach spisywali dzieje tutejszych kościołów i klasztorów.
- 25.09.1759** (260) Na polach między Dobrcem, a Noskowem rozegrała się bitwa Rosjan z Prusakami. Nazajutrz Rosjanie świętowali w Kaliszu swoje zwycięstwo.
- 1759** (260) Na elewacji kościoła oo. Reformatów umieszczono figury świętych Piotra z Alkantry i Antoniego z Dzieciątkiem.
- 1764** (255) W kościele oo. Bernardynów rozpoczęto prace nad polichromią. Zakrystię malował o. Wacław Porowski, wnętrze kościoła o. Walenty Żebrowski, kruchtę o. Paschalis Wołos. Polichromia wypełniła całą powierzchnię sklepienia i ścian prezbiterium, a także nawy kościoła.
- 1764** (255) Stanisław August Poniatowski nadał placówkom pocztowym formy organizacyjne. Z tego okresu pochodzi odcisk stempla tuszowego poczty w Kaliszu.
- 1764** (255) Magistrat sprzedał gminie żydowskiej browar położony przy Końskim Targu i wyraził zgodę na przerobienie go na rzeźnię oraz jatkę.
- 12.02.1769** (250) Urodził się Karol Herzberg, pastor parafii ewangelicko-augsburskiej, radca Konsystorza. Założyciel i członek loży wolnomularskiej *Hesperus*. Zmarł 10 listopada 1812.

- 21.05.1769** (250) Pod Kaliszem konfederaci stoczyli zwycięską bitwę z oddziałem rosyjskim płka Biełolubskiego.
- 1769** (250) W Kaliszu kwaterował marszałek konfederacji wielkopolskiej Ignacy Malczewski.
- 10.02.1774** (245) Stanisław August Poniatowski zatwierdził prawa i przywileje nadane Kaliszowi przez swoich poprzedników.
- 18.03.1774** (245) W Kołdowie urodził się Józef Gabriel Alojzy Biernacki, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej, wojen napoleońskich oraz gen. brygady i naczelnik wojenny woj. kaliskiego w powstaniu listopadowym. Poseł z powiatu ostrzeszowskiego na Sejmy Księstwa Warszawskiego (1811, 1812), a także deputowany na sejmy Królestwa Kongresowego (1818, 1820). Za udzielenie pomocy emisariuszom płka Józefa Zaliwskiego skazany na 3 lata więzienia w twierdzy Zamość, gdzie zmarł w 1834.
- 09.1774** (245) Drukarnię jezuicką wydzierżawiono Wiktorowi Wargawskiemu, który prowadził ją do listopada 1781 pod nazwą *Drukarnia J.K.M. i Rzeczypospolitej*.
- 1774** (245) Decyzją Komisji Edukacji Narodowej szkoła jezuicka otrzymała nazwę Podwydziałowej Szkoły Wojewódzkiej. Jej pierwszym przełożonym został Józef Przyłuski. Językiem wykładowym był polski.
- 21.08.1779** (240) Wydano statut zakazujący budowy nowych oraz nakazujący likwidację istniejących chlewów znajdujących się wokół ratusza.
- 1779** (240) Ksiądz Stanisław Kłossowski opracował i wydał drukiem *Cuda i łaski za przyczyną i wzywaniem Mniemanego Ojca Jezusowego Józefa Świętego przy Obrazie tegoż Patryarchy w Kollegiacie Kaliskiej uciekającym się do Opieki Jego od Wszchemogącego Boga miłościwie uczynione* opisującą ponad 500 przykładów uzdrowień za przyczyną św. Józefa.
- 1779** (240) W dzielnicy żydowskiej wybuchł pożar.
- 1779** (240) Władze miasta wydały ustawę w sprawie zakupu sprzętu przeciwpożarowego. Na ten cel zebrano kwotę 557 zł.
- 05.04.1784** (235) Urodził się Wincenty Niemojowski, działacz polityczny, publicysta, poseł na sejmy Królestwa Polskiego, główny przywódca i teoretyk opozycji liberalnej *Kaliszan*. Aresztowany po upadku powstania listopadowego, zmarł w drodze na Sybir w 1834.
- 24.12.1784** (235) W Szczytnikach urodził się Tomasz Andrzej Adam Łubieński, generał, senator, przedsiębiorca. Poseł na sejm z pow. chełmskiego (1820, 1825). Uczestniczył w zawiązaniu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego (1825) oraz Banku Polskiego (1828). W powstaniu listopadowym wiceprezydent Warszawy i faktyczny dyktator. W okresie grudzień 1830 - styczeń 1831 minister spraw wewnętrznych. Zmarł 27 sierpnia 1870 w Warszawie.

- 1784** (235) Komisja Dobrego Porządku nakazała wybrukowanie ulic Mariańskiej i Piskorzewskiej.
- 1784** (235) W Kaliszu pracowało 48 przedstawicieli rzemiosła spożywczego, 8 włókienniczego, 28 skórzanego, 18 drzewnego, 19 metalowego, 16 budowlanego oraz 8 innych cechów.
- 1784** (235) Komisja Dobrego Porządku zobowiązała miasto do wysłania dwóch uczniów do szkoły lekarskiej Akademii Krakowskiej oraz do utrzymania ich przez okres nauki.
- 22.06.1789** (230) W Kaliszu pojawił się uzdrowiciel podający się za Cesaria Cagliostro, który zamieszkał w domu Greka Mukułowskiego i rozpoczął praktykę jako alchemik oraz medyk.
- 1789** (230) Ludność miasta liczyła 4265 osób.
- 06.06.1794** (225) Urodził się Ernest Modl, pastor parafii ewangelickiej, superintendent diecezji kaliskiej (1828-60). Za czasów jego administrowania gminą ewangelicką oddano do użytku pomieszczenia dla pastora i wikarego przy ul. Piekarskiej oraz założono szkołę.
- 14.08.1794** (225) Urodził się Piotr Kostecki, lekarz. Ukończył Królewskie Gimnazjum Kaliskie, a następnie studiował na wydziale lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 1834-36 pełnił funkcję lekarza więziennego.
- 1794** (225) Rząd pruski zamknął dawne archiwum grodzkie. W zamian utworzono nowe archiwum z ksiąg ziemskich i grodzkich kaliskich oraz konińskich.
- 1794** (225) Do Łowicza przeniesiono drukarnię arcybiskupią łącząc ją z tamtejszą drukarnią prymasowską. Typografia przeszła na własność Instytutu XX. Emerytów w Łowiczu.
- 24.06.1804** (215) Urodził się Robert Chrystowski, adwokat. Ukończył Szkołę Wojewódzką, a następnie studiował prawo. Patron Trybunału Cywilnego gub. kaliskiej, członek Dyrekcji Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego woj. kaliskiego.
- 1804** (215) Kalisz liczył 7085 mieszkańców, w tym 2686 Polaków, 2220 Niemców, 2113 Żydów i 66 Greków. Garnizon pruski liczył 336 żołnierzy.
- 1804** (215) Franciszkanie wynajęli piekarzom furtę klasztorną do sprzedaży pieczywa.
- 1804** (215) W Kotłowie urodził się Józef Tęsiorowski (Tensiorowski), ksiądz, działacz polityczny, nauczyciel. Uczęszczał do Szkoły Wojewódzkiej w Kaliszu. W latach 1823-24 był pomocnikiem nauczyciela i kandydatem do zawodu nauczycielskiego. Od 1827 pracował w szkołach w Warszawie, Piotrkowie oraz Radomiu. Zmarł 5 czerwca 1841.

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 09.05.1809** (210) Urodził się Juliusz Pfeiffer, aktor, reżyser, dyrektor teatru. Po raz pierwszy do Kalisza przyjechał w 1836. W latach 1831-38 był dyrektorem teatru w Krakowie. Po wygaśnięciu kontraktu wrócił do Kalisza i założył własny teatr. Wystawił kilkanaście sztuk m.in. *Zemstę* oraz *Dożywocie* Aleksandra Fredry. Uznawany za indywidualność teatru prowincjonalnego lat 40. i 50. XIX w. Zmarł 22 czerwca 1866 w Krzeszowicach.
- 1809** (210) Powołano radę handlową mającą za zadanie sprawowanie pieczy nad rozwojem miejscowego przemysłu oraz handlu.
- ok. 1809** (210) Urodził się Fryderyk Hintz, budowniczy fortepianów, w Kaliszu notowany początkowo, jako stolarz (1849). Od 1854 prowadził wytwórnię fortepianów. Współpracował m.in. z Teodorem Bettingiem, Gustawem Arnoldem Fibigerem oraz Karolem Hetzelem. Zmarł 28 października 1890.
- 31.01.1814** (205) Urodził się Jan Kluczewicz, nauczyciel matematyki oraz z-ca rektora w Wyższej Szkole Realnej, po przemianowaniu jej na 7-klasowe gimnazjum objął funkcję rektora (1864-67).
- 15.06.1814** (205) W Środzie urodził się Piotr Kobyliński, ksiądz, działacz społeczny, publicysta. W latach 1839-42 wikariusz parafii św. Mikołaja, a następnie parafii NMP. W 1844 został proboszczem w Dobrzeczu, gdzie zaangażował się w działalność społeczno-patriotyczną i oświatową. Zmarł w Błaszczach 15 maja 1896.
- 1814** (205) Zmarł Jan Karol Horning, prezydent Kalisza w latach 1806-07 oraz 1807-14.
- 04.06.1819** (200) W kościele św. Mikołaja odbyła się konsekracja pierwszego biskupa diecezji kujawsko-kaliskiej ks. Andrzeja Wołłowicza.
- 12.10.1819** (200) W Kaliszu przebywał król Wilhelm I Wirtemberski z królewiczem angielskim i namiestnikiem Wielkiego Księstwa Poznańskiego ks. Antonim Radziwiłłem.
- 12.1819** (200) Z inicjatywy Waleriana Łukasińskiego powstała filialna loża Wolnomularstwa Narodowego. Kierował nią Mikołaj Dobrzycki.
- 1819** (200) Zawiązało się Towarzystwo Niemieckie Miłośników Teatru.
- 1819** (200) Powstał Związek Kawalerów Narcyza tajna organizacja młodzieży kaliskiej, której celem było samokształcenie i doskonalenie moralno-wychowawcze.
- 1819** (200) Urodził się Jan Peszke (Peschke), zecer, właściciel *Hotelu Berlińskiego*. Po wybuchu powstania styczniowego związany z organizacją powstańczą, aresztowany w maju 1863. Zmarł w Kaliszu w 1890.
- 1819** (200) Urodził się Henryk Hurtig, księgarz, nakładca. W latach 1845-73 prowadził przy ul. Warszawskiej księgarnię, skład nut i materiałów piśmiennych. Specjalizował się w sprzedaży podręczników, wydawnictw dla

dzieci, książek religijnych, map i atlasów. Od 1872 przy księgarni założył czytelnię liczącą kilka tysięcy dzieł polskich, francuskich i niemieckich. Zmarł 11 lutego 1873.

- 1819** (200) Do użytku oddano gmach Szkoły Departamentowej (ob. Liceum Ogólnokształcące im. Adama Asnyka) zaprojektowany przez Sylwestra Szpilowskiego.
- 1819** (200) Szkołę Departamentową przemianowano na Szkołę Wojewódzką Kaliską.
- 1819** (200) Ukończono budowę szpitala św. Trójcy.
- 01.06.1824** (195) Urodził się Franciszek Kopernicki, dowódca z okresu powstania styczniowego. W maju 1863 otrzymał awans na ppłk. wojsk narodowych woj. kaliskiego i został przydzielony do sztabu gen. Edmunda Taczanowskiego. Od września 1863 mianowany naczelnikiem wojennym woj. kaliskiego. Zmarł 25 listopada 1892.
- 15.07.1824** (195) Zmarł Karol Wilhelm Mehwald, drukarz, wydawca. Jego warsztat zapoczątkował nową epokę w historii kaliskiego drukarstwa, obejmującą cały XIX w. Urodził się 24 marca 1772.
- 1824** (195) Wincenty Przechadzki, właściciel fabryki sukna, ogłosił niewypłacalność i zamknął zakład. Pomieszczenia fabryki zostały przerobione na dom czynszowy stojący do dziś na rogu pl. Kilińskiego i ul. Babinnej.
- 1824** (195) Zmarł Godfried Traugott Goerne, właściciel garbarni przy ul. Łaziennej będącej jedną z najstarszych w Kaliszu.
- 1824** (195) Fryderyk Krauze uruchomił w Kaliszu produkcję muślinów, satyny i wyrobów bawełnianych.
- 1824** (195) Kolegium Jezuickie przebudowano wg. projektu Franciszka Reinsteina na siedzibę władz administracyjnych województwa. Przy tej okazji wyburzono dawny refektarz, dobudowano skrzydło poprzeczne, od frontu ozdobiono budynek portykiem kolumnowym, sytuując wejście od strony kolegiaty. Zmieniono także układ wnętrza gmachu.
- 21.01.1829** (190) Urodził się Julian Miłkowski, pseud. Stach Sandomierzak, literat, tłumacz, nauczyciel, redaktor i dziennikarz. W 1870 osiadł w Kaliszu podejmując pracę jako nauczyciel w Męskim Gimnazjum Klasycznym. Znacząco przyczynił się do rozwoju prasy i ruchu kulturalnego miasta. Współpracował z *KALISZANINEM*, którego przez pewien czas był redaktorem. Zmarł 11 sierpnia 1878.
- 03.1829** (190) Zarząd municypalny przekazał Jakubowi Lubiejewskiemu teren przy Alei Józefiny pod budowę teatru.

- 23.08.1829** (190) Zmarł Wojciech Bogusławski, twórca teatru polskiego, aktor, reżyser i dramaturg. W 1801 z własnych funduszy wybudował pierwszy w Kaliszu budynek teatralny. Urodził się 9 kwietnia 1757.
- 10.1829** (190) W Kaliszu zatrzymał się Fryderyk Chopin podróżujący na zaproszenie księcia Antoniego Radziwiłła do Antonina.
- 24.12.1829** (190) W Warszawie urodził się Jan Haberkant, pastor, nauczyciel w Męskim Gimnazjum Klasycznym. Przez wiele lat prowadził remont administrowanego przez siebie kościoła zachowując skrupulatnie ślady działania abp. Stanisława Karnkowskiego oraz zakonu oo. Jezuitów. Zmarł 12 sierpnia 1905.
- 1829** (190) Urodził się Ksawery Balczewski, nauczyciel. W 1866 osiadł w Kaliszu, pracował jako nauczyciel łaciny i historii powszechnej w Gimnazjum Męskim. Zmarł 12 marca 1889.
- 02.05.1834** (185) Urodził się Zygmunt Wyganowski, ziemianin i społecznik. Uczył się w Kaliszu i w Warszawie. Na prośbę ojca objął rodzinny majątek Warszówka. Pełnił szereg funkcji społecznych m.in. był radcą Komitetu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego (1856), członkiem Komitetu Opiekuńczego kaliskiej Szkoły Realnej Konstantego Jerzykowicza (1893), prezesem Dyrekcji Szczegółowej Kaliskiej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego (1893-1903). Zmarł 24 sierpnia 1903.
- 19.09.1834** (185) W Opatówku urodził się Stefan January Giller pseud. Stefan January Sulita, Stefan z Opatówka, nauczyciel, poeta, prozaik. Absolwent Wyższej Szkoły Realnej, w której nawiązał bliską przyjaźń z Adamem Asnykiem. Pracował m.in. jako adiunkt Archiwum Akt Dawnych łacińsko-polskich w Warszawie oraz pomocnik w archiwum kaliskim. Przez ponad 30 lat uczył języka polskiego i historii literatury w Gimnazjum Męskim, w Gimnazjum Żeńskim oraz Prywatnej Szkole Realnej Edwarda Pawłowicza. Debiutował wierszem *Modlitwa młodej matki* (1859). Zmarł 27 stycznia 1918.
- 1834** (185) Przy szpitalu św. Trójcy powstała Rada Szczegółowa Opiekuńcza.
- 1834** (185) W miejscu rozebranego po pożarze ratusza wzniesiono odwach wg. projektu Franciszka Reinsteina.
- 1834** (185) Urodził się Michał Piotrowicz Daragan, gubernator, rzeczywisty radca stanu, senator. Od 1883 przez blisko 20 lat pełnił funkcję gubernatora w Kaliszu. Okres ten w dziejach miasta charakteryzował się złagodzeniem cenzury oraz wieloma ważnymi inwestycjami tj. budową ratusza, teatru, połączenia kolejowego z Warszawą i innymi miastami imperium.
- 1834** (185) Hieronim Pawłowski przebiegł trasę od Rogatki Wrocławskiej do komory celnej w Szczypiornie w 48 minut.
- 15.07.1839** (180) Urodził się Ignacy Rogowicz, lekarz, wydawca. Nauki pobierał w Wyższej Szkole Realnej. Następnie studiował medycynę w Warszawie. Współredagował i wydawał kilka czasopism medycznych m.in. *PAMIĘTNIK*

TOWARZYSTWA LEKARSKIEGO WARSZAWSKIEGO (1875-76) oraz *ROCZNIK MEDYCYNY POLSKIEJ* (od 1879). Autor prac z zakresu ginekologii i położnictwa. Zmarł w 1896.

- 1839** (180) Urodził się Julian Grekowicz, lekarz, od 1872 związany z Kaliszem. Początkowo pełnił funkcję lekarza więziennego (1874-77), a następnie lekarza szpitala św. Trójcy (1878-79). Należał do założycieli Towarzystwa Lekarzy Guberni Kaliskiej. Zmarł w 1888.
- 09.08.1844** (175) Ukazem carskim zniesiono gubernię kaliską. Kalisz spadł do rządu miast powiatowych.
- 18.10.1844** (175) Urodził się August Repphan, inżynier i przemysłowiec. W 1860 został współwłaścicielem odlewni żeliwa Braci Scholtze i Bernarda Ludwika Handkie, jednego z największych zakładów produkujących maszyny rolnicze. W 1899 fabryka zmieniła nazwę na Towarzystwo Akcyjne Fabryki Maszyn Odlewni i Kotlewni August Repphan. Zmarł 15 stycznia 1924.
- 1844** (175) Na Przedmieściu Warszawskim wybudowano więzienie wg projektu Henryka Marconiego i Franciszka Tournelle.
- 1844** (175) Przy szpitalu św. Trójcy wybudowano łaźnię parową, pralnię oraz kostnicę.
- 1844** (175) W parku wybudowano domek alpejski zw. też *Domkiem Szwajcarskim*, w którym mieszkali ogrodnicy.
- 07.05.1849** (170) Zmarł Jerzy Lindemann, budowniczy fortepianów, w Kaliszu notowany od 1823.
- 25.05.1849** (165) W Łęczycy urodził się Feliks Drecki, lekarz, społecznik. Z Kaliszem związany od 1874. Członek m.in. Towarzystwa Wioślarskiego oraz Towarzystwa Dobroczynności. Dla zmniejszenia żebractwa dzieci z jego inicjatywy założono w 1891 salę, w której uczono je zawodu. Współzałożyciel i członek Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego.
- 09.1849** (170) W Kaliszu zamieszkała z rodzicami siedmioletnia Maria Wasiłowska, późniejsza poetka i pisarka.
- 11.10.1849** (170) W Suwałkach urodził się Alfred Jan Maksymilian Wierusz-Kowalski, artysta malarz. W 1865 wraz z rodzicami przeniósł się do Kalisza, gdzie pobierał naukę w Męskim Gimnazjum Filologicznym. Specjalizował się w malarstwie rodzajowym, zwłaszcza związanym z życiem wsi, podejmował również tematykę historyczną. Zmarł 16 lutego 1915.
- 15.11.1849** (170) W majątku Wodzierady urodził się Alfons Parczewski, prawnik, historyk, działacz społeczny i polityczny, profesor uniwersytetów warszawskiego i wileńskiego. W latach 1864-65 uczęszczał do Męskiego Gimnazjum Filologicznego. Po ukończeniu studiów patron przy Trybunale Cywilnym, a następnie adwokat przysięgły. Członek m.in. Kaliskiego Towarzystwa Dobroczynności, prezes Oddziału Kaliskiego Towarzystwa

Popierania Przemysłu i Handlu oraz Towarzystwa Muzycznego. W 1906 wybrany na posła do Dumy Państwowej z ziemi kaliskiej. Autor licznych rozpraw historycznych. Zmarł 21 kwietnia 1933.

- 1849** (170) Urodził się Markus Brokman, laryngolog, lekarz naczelny szpitala starozakonnych, członek Towarzystwa Lekarskiego Guberni Kaliskiej. Zmarł 4 marca 1916.
- 1849** (170) Rozwiązano Towarzystwo Dobroczynności, które powstało w 1820 z inicjatywy Józefa Radoszewskiego. Większość funkcji Towarzystwa przejęła Rada Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.
- 1849** (170) W Kaliszu przebywał car Mikołaj I.
- 12.01.1854** (165) W Ociążu zmarł Teofil Morawski, ziemianin, minister Rządu Narodowego (1831). Współpracował z Wincentym i Bonawenturą Niemojowskimi. Urodził się 23 kwietnia 1793 w Piwonicach.
- 12 lub 15.02.1854** (165) Urodził się Stanisław Zdzitowiecki, ksiądz, biskup. W 1902 mianowany przez papieża Leona XIII ordynariuszem diecezji kujawsko-kaliskiej. Jego staraniem zbudowano wiele domów parafialnych, ognisk oświatowych, ochronek i domów sierot. W czasie I wojny światowej organizował zbiórki żywności m.in. dla górników cieszyńskich oraz legionistów osadzonych w Szczypiornie. Zmarł 11 lutego 1927.
- 05.08.1854** (165) Miasto nawiedziła powódź. Zalane zostały m.in. park i aleja Józefiny, zerwane mosty Bernardyński i Panny Marii. Woda opadła 2 września.
- 1854** (165) Panowała epidemia tyfusu plamistego.
- 1854** (165) W Paryżu zmarł Alojzy Prosper Biernacki, agronom, działacz społeczny i polityczny, sędzia pokoju departamentu kaliskiego, przewodniczący Rady Obywatelskiej w Kaliszu (1820) oraz Minister Skarbu w Rządzie Narodowym w czasie powstania listopadowego. Urodził się w 1778.
- 24.04.1859** (160) Urodził się Kazimierz Rymarkiewicz, prawnik, działacz społeczny, kulturalny i oświatowy. Po zakończeniu studiów rozpoczął pracę jako sędzia w kaliskim Sądzie Okręgowym, a od 1888 jako adwokat. Aktywnie uczestniczył w życiu społecznym i kulturalnym miasta. Był jednym z założycieli Oddziału Kaliskiego Towarzystwa Popierania Przemysłu i Handlu, Związku Rzemieślników Chrześcijańskich, Publicznej Biblioteki i Czytelni im. Adama Mickiewicza. Zmarł 25 lutego 1918.
- 04.12.1859** (160) Urodził się Alfons Bronisław Hindemith, adwokat. Po studiach pracował jako adwokat przysięgły. Działał m.in. w Towarzystwie Muzycznym, Straży Ogniowej, Kaliskim Towarzystwie Wzajemnego Kredytu. Należał do grupy założycieli 7-klasowej Szkoły Handlowej (1906). Zmarł 24 maja 1909.
- 24.12.1859** (160) W Szczypiornie urodził się Roman Stańkowski, kompozytor i pedagog, profesor konserwatorium warszawskiego. Zmarł w 1925.

- 1859** (160) Urodził się Bronisław Olszewski, inżynier, dyrektor Gazowni Miejskiej. W 1912 nabył Zakład Leczniczy w parku tzw. Hydropatię, który rozbudował i wypromował w całym kraju. Był członkiem Zarządu Kaliskiego Towarzystwa Wioślarskiego, Towarzystwa Cyklistów, a także kuratorem szpitala św. Trójcy. Zmarł w Kaliszu 9 czerwca 1931.
- 1859** (160) Urodził się Eizyk (Edward) Beatus, lekarz, członek Towarzystwa Lekarskiego Guberni Kaliskiej. Autor prac naukowych, współautor monografii *Rys historyczny oraz stan obecny szpitala Starozakonnych w Kaliszu* (1904).
- 1859** (160) W Błaszczkach urodził się Herszel Solnik, dziennikarz, poeta, pisarz, działacz społeczny i sportowy. Od 1922 redagował tygodnik *KALISCHER BLAT*. Następnie współpracował z *KALISZER LEBEN*, na łamach którego publikował opowiadania, wiersze oraz artykuły krytyczno-literackie. Po zatargu z redaktorem naczelnym przeniósł się do redakcji *KALISZER WOCH*. Wydał kilka tomów opowiadań i wierszy. Zmarł prawdopodobnie w getcie warszawskim w 1942.
- 06.04.1864** (155) Zatwierdzono stowarzyszenie ochotniczej straży ogniowej, pierwszym naczelnikiem wybrano Roberta Puscha.
- 16.07.1864** (155) W Lewkowie zmarł Filip Grodzicki, ziemianin, prawnik, działacz społeczny i polityczny. W 1825 wybrany na Radcę Dyrekcji Szczegółowej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. Urodził się 1 maja 1801 w Cieni.
- 21.08.1864** (155) Urodził się Wacław Niemojowski, ziemianin, działacz społeczny, właściciel Marchwacza. W latach 1900-10 prezes Towarzystwa Rolniczego, następnie Syndykatu Rolniczego w Kaliszu. Zmarł 14 grudnia 1939.
- 1864** (155) Kalisz przestał być stolicą diecezji kujawsko-kaliskiej.
- 1864** (155) Po upadku powstania styczniowego kasacie uległy zakony oo. Reformatorów oraz oo. Bernardynów. Zakonnicy z Kalisza zostali wywiezieni do Kazimierza Biskupiego i Koła. W budynkach klasztornych umieszczono rosyjskie biuro komisji do spraw włościańskich, a także ochronkę dla dzieci wyznania prawosławnego oraz miejską szkołę elementarną.
- 1864** (155) Na Bernardynce rozpoczęto budowę pierwszego w Królestwie Polskim mostu o konstrukcji żelaznej. Most miał długość ok. 32 m. Prace wykonała firma *Poręba* Adolfa Krygiera, materiał sprowadzano z Belgii, Szczecina, Burzenina oraz Strzelina.
- 15.03.1869** (150) Urodził się Stanisław Wojciechowski, działacz spółdzielczy, prezydent RP. W 1888 ukończył Męskie Gimnazjum Klasyczne, a następnie podjął studia na Uniwersytecie Warszawskim. Był jednym z bliskich współpracowników Józefa Piłsudskiego. W styczniu 1919 objął funkcję ministra spraw wewnętrznych. W latach 1922-26 sprawował urząd prezydenta RP. Zmarł 9 kwietnia 1953.

- 21.09.1869** (150) Urodził się Henryk Melcer-Szczawiński, kompozytor, dyrygent, pedagog. W 1890 wyjechał do Wiednia, gdzie pobierał nauki gry na fortepianie. Koncertował w kraju i za granicą. Zmarł 28 kwietnia 1928.
- 29.10.1869** (150) Urodziła się Stanisława Dobrowolska pseud. S. Dzirytówna, S. Doliwa, aktorka, śpiewaczka. Debiutowała w 1889 w przedstawieniu amatorskim zorganizowanym przez Kaliskie Towarzystwo Muzyczne. Występowała na deskach teatrów w Krakowie, Lwowie oraz Warszawie. Zmarła 11 lutego 1952.
- 1869** (150) W Dzierżbinie urodził się Rafał Władysław Stilter, zegarmistrz. Pod koniec XIX w. nabył w Kaliszu kamienicę wraz z zakładem przy ob. Rynku Głównym. W 1925 z części sprowadzonych z Niemiec skonstruował zegar na wieży ratuszowej. Z okazji 50-lecia pracy zawodowej ufundował zegar na kaliskiej Rogatce. Odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi. Zmarł w Kaliszu w 1949.
- 19.01.1874** (145) Urodził się Henryk Klimontowicz, aktor, w latach 1913-14 dyrektor teatru w Kaliszu. Zmarł 17 stycznia 1914 w Kaliszu.
- 02.1874** (145) Miasto nawiedziła epidemia odry.
- 26.03.1874** (145) Urodziła się Felicja Morzycka, późn. Rymarkiewiczowa, w Kaliszu rozwinęła szeroką działalność społeczną. Zasiadała w zarządzie Muzeum Ziemi Kaliskiej, Towarzystwa Biblioteki im. Adama Mickiewicza, Kaliskiego Towarzystwa Oświatowego oraz Towarzystwa Dobroczynności. W 1914 opuściła miasto i związała się z Wieluniem. Zmarła 6 stycznia 1947.
- 18.10.1874** (145) Zmarł Walenty Stanczukowski, lekarz, społecznik, powstaniec listopadowy, filantrop. Z Kaliszem związany od 1834. Był lekarzem miejskim i więziennym, aktywnym członkiem Kaliskiego Towarzystwa Dobroczynności. Szczególną troską otaczał ubogie dzieci i młodzież. Wraz z Kazimierzem Asnykiem przy pl. św. Józefa prowadził księgarnię *Nowa*. Urodził się 14 lutego 1807.
- 17.12.1874** (145) W Warszawie urodził się Edward Henryk Wende, pastor. Z Kaliszem związany od 1902 najpierw jako wikariusz, a od 1906 do 1939 jako proboszcz. W czasie swojej pracy zaangażował się w organizację Kaliskiego Ewangelickiego Stowarzyszenia Śpiewaczego, a także budowę domu parafialnego. W 1939 wobec zakazu prowadzenia nabożeństw w języku polskim zrezygnował z pełnionych funkcji i wyjechał do Warszawy. Zmarł 16 czerwca 1949.
- 23.12.1874** (145) W Kaliszu urodził się Robert Karol Bernhardt, dermatolog, redaktor czasopism lekarskich. W 1892 ukończył Męskie Gimnazjum Klasyczne, następnie studiował medycynę. W 1967 Miejska Rada Narodowa nadała jego imię Przychodni Obwodowej na Rogatce, a Kaliskie Towarzystwo Lekarskie ufundowało tablicę poświęconą lekarzowi. Zmarł w 1950.
- 24.12.1874** (145) Urodził się Mieczysław Janowski, ksiądz, publicysta, pedagog. W latach 1901-02 wikariusz parafii św. Mikołaja. Pełnił wiele funkcji

społecznych m.in. prezesa wydziału ludowego kaliskiego oddziału Towarzystwa Higienicznego oraz Towarzystwa Czytelni i Biblioteki Publicznej im. Adama Mickiewicza. W 1925 mianowany proboszczem parafii NMP w Kaliszu. Redagował czasopisma *TYGODNIK PIOTRKOWSKI*, *GŁOS KALISKI* oraz *ZIARNO*. Zmarł 21 grudnia 1949.

- 1874** (145) Urodził się Stefan Różnowski, lekarz. W Kaliszu osiadł w 1913 rozpoczynając pracę jako nadetatowy ordynator szpitala św. Trójcy. Od 1914 tymczasowy lekarz szpitala starozakonnych. W latach 1919-34 pełnił funkcję lekarza miejskiego. Członek Kaliskiego Towarzystwa Przeciwgruźliczego oraz Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego. Zmarł w 1937.
- 1874** (145) Powstała pierwsza w historii miasta, i jedna z nielicznych w kraju, pracownia rzemieślnicza dla kobiet. Jej inicjatorką i założycielką była Aleksandra Parczewska. W pracowni odbywały się kursy szycia, kwaciarstwa, introligatorstwa, kroju, szewstwa damskiego i dziecięcego, haftu, buchalterii oraz rysunku.
- 28.04.1879** (140) Urodził się Zygmunt Charszewski, nauczyciel, działacz oświatowy, bibliotekarz. Z Kaliszem związany od 1918. W latach 1920-26 prowadził bibliotekę Towarzystwa Kursów Popularnych im. Adama Asnyka. Zmarł 21 kwietnia 1958.
- 09.05.1879** (140) Urodziła się Zofia Hieropolitańska, bibliotekarka, działaczka społeczna. Pracowała w Bibliotece Publicznej im. Adama Mickiewicza. Wygłaszała pogadanki i odczyty dla młodzieży oraz wojska. Dzięki jej pracy w okresie międzywojennym Muzeum Ziemi Kaliskiej było jednym z największych i najciekawszych muzeów prowincjonalnych w kraju. Zmarła 16 marca 1966.
- 28.05.1879** (140) Urodził się Józef Raciborski, konserwator zabytków, archiwista, historyk. W 1905 rozpoczął inwentaryzację zabytków sztuki w Królestwie Polskim, a także badania archiwalne i historyczne nad dziejami Kalisza. Udzielał się przy odbudowie zniszczonego centrum miasta. Wyniki swoich badań publikował m.in. na łamach *GAZETY KALISKIEJ*. Zmarł 7 grudnia 1935.
- 14.09.1879** (140) W Choryni zmarł Edmund Taczanowski, dowódca z okresu powstania styczniowego. W czerwcu 1863 mianowany generałem i naczelnikiem wojennym w Kaliskiem i Mazowieckiem. Po upadku powstania udał się na emigrację. Do Wielkopolski powrócił w 1868. Urodził się w 1822.
- 25.11.1879** (140) Zmarł Józef Szaniawski, archiwista, historyk. Autor prac i artykułów publikowanych m.in. w *KALISZANINIE*. Pracę zawodową i naukową łączył z działalnością społeczną. Był aktywnym członkiem Rady Opiekuńczej Zakładów Dobroczynnych Powiatu Kaliskiego. Urodził się 1805.
- 1879** (140) Działalność wznowiła Resursa Kaliska.
- 06.02.1884** (135) Urodziła się Melania Mamroth (późn. Brokmanowa), dr filozofii, nauczycielka, działaczka społeczna i oświatowa, uczestniczka kaliskich *piątek literackich*. Członkini zarządu Polskiego Stowarzyszenie

Równouprawnienia Kobiet, a także zarządu Towarzystwa Biblioteki Publicznej im. Adama Mickiewicza. W okresie międzywojennym uczyła historii w Gimnazjum im. Adama Asnyka. Po wojnie pełniła funkcję dyrektora departamentu w Ministerstwie Szkolnictwa Wyższego. Zginęła w 1958 w Warszawie.

- 06.11.1884** (135) W Turku urodził się Mieczysław Cichocki, chirurg. Po zakończeniu I wojny światowej pracował w szpitalu św. Trójcy oraz w więzieniu. Wykładał anatomię i chirurgię na kursach dla pielęgniarek Polskiego Czerwonego Krzyża. Zmarł 9 stycznia 1940.
- 30.11.1884** (135) Urodził się Hieronim Kindler, lekarz internista. W latach 1909-10 przebywał w Kaliszu pracując jako sekretarz sekcji wychowawczej kaliskiego oddziału Warszawskiego Towarzystwa Higienicznego. W 1940 aresztowany przez gestapo i wywieziony do obozu koncentracyjnego w Dachau, gdzie zginął 9 stycznia 1941.
- 1884** (135) Urodził się Stanisław Pacholski, pseud. Zeus (Cojs), pedagog. W latach 1916-31 dyrektor Miejskiego Gimnazjum Filologicznego (od 1923 Państwowego Gimnazjum Humanistycznego im. Adama Asnyka). W lutym 1932 zawieszony w czynnościach dyrektora za obronę uczniów, którzy zorganizowali w parku wiec popierający protesty studenckie przeciwko polityce ministra oświaty. Działacz Towarzystwa Biblioteki i Czytelni Publicznej im. Adama Mickiewicza. W 1924 radny Rady Miejskiej. Zginął w 1945 w łódzkim Radogoszczu.
- 1884** (135) Gotfryd Galewski zbudował parostatek, który miał wozić kaliszczan po Prośnie. W czasie pierwszego rejsu pękł kocioł parowy i poparzył pasażerów.
- 14.07.1889** (130) Uroczyste poświęcono nowo wybudowany ratusz. Z tej okazji firma Bronisława Szczepankiewicza wydała album z 14 widokami miasta.
- 04.05.1889** (130) W Warszawie zmarł Józef Jabłkowski, członek Kaliskiego Towarzystwa Rolniczego, radca kaliskiego oddziału Towarzystwa Kredytowego Ziemińskiego. W 1883 założył w Warszawie Stowarzyszenie Rodziny Jabłkowskich, które utworzyło *Towarzystwo Akcyjne „Bracia Jabłkowscy” - Dom Handlowy* (1913-50). Urodził się 16 lipca 1817 we wsi Cielce w pow. tureckim.
- 19.05.1889** (130) Urodził się Jan Michalski, nauczyciel, działacz społeczny. W latach 1933-35 działał w Stowarzyszeniu Drobnych Kupców i Przemysłowców Chrześcijan Kalisza i pow. kaliskiego. Prowadził budowę obiektu szkolnego przy ul. Legionów, w którym znalazły miejsce 4-klasowe Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Zgromadzenia Kupców w Kaliszu oraz Liceum Handlowe. Zmarł 7 marca 1951.
- 06.10.1889** (130) W Russowie urodziła się Maria Szumska późn. Dąbrowska, pisarka i działaczka społeczna. W swoich utworach często nawiązywała do rodzinnych stron. Autorka m.in. powieści *Noce i dnie*, której akcja toczy się w Kaliszu i Russowie. W 1960 otrzymała tytuł Honorowego Obywatela miasta Kalisza. Zmarła 19 maja 1965.

- 1889** (130) Zbudowano most drewniany łączący ulicę Towarową i Ciasną.
- 1889** (130) Urodziła się Roza Jakubowicz, poetka, swoje utwory publikowała m.in. w tygodniku *KALISZER LEBEN*. W 1943 wywieziona do Treblinki, gdzie zginęła.
- 1889** (130) W Kaliszu funkcjonowało: 12 fabryk haftów i koronek, 2 odlewnie żeliwa, 2 fabryki fortepianów, 2 browary, 6 garbarni, 2 fabryki lalek, 2 młyny, 2 fabryki pończoch, 4 drukarnie, a także gazownia, fabryka tasiemek oraz fabryka sukna.
- 02.01.1894** (125) Zmarł Edmund Idzikowski, pseud. Edmund Proсна, adwokat, publicysta, literat. Już na studiach współpracował z *KALISZANINEM*, gdzie zamieszczał m.in. korespondencje z Warszawy, artykuły publicystyczne oraz recenzje teatralne. Był sekretarzem Towarzystwa Kredytowego Miejskiego i inicjatorem powstania Kasy Pożyczkowej Przemysłowców. Urodził się 26 stycznia 1850 w Błaszach.
- 13.01.1894** (125) Urodził się Feliks Karśnicki, działacz społeczno-polityczny, poseł. Od 1921 gospodarował w rodzinnym majątku Majków biorąc aktywny udział w życiu społeczno-gospodarczym Kalisza i pow. kaliskiego. Był m.in. komendantem Ochotniczej Straży Pożarnej, członkiem Zarządu Związku Ziemian, a także wydawcą i redaktorem *GOŃCA KALISKIEGO*. Zmarł 9 marca 1961.
- 14.04.1894** (125) Zmarł Józef Cytwic, lekarz szpitala św. Trójcy, jeden z założycieli Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego. Urodził się w 1830.
- 02.06.1894** (125) Urodził się Antoni Krawczyk, drukarz, wydawca. W 1923 objął stanowisko kierownika Drukarni Ziemi Kaliskiej, którą kupił (1937) i prowadził pod nazwą Chrześcijańska Drukarnia Ziemi Kaliskiej. W czasie II wojny światowej wysiedlony z miasta, do którego powrócił w 1945. Zmarł w Kaliszu 8 grudnia 1950.
- 28.07.1894** (125) Zmarł Edward Pawłowicz, nauczyciel, działacz społeczny. W 1873 założył 4-klasowe progimnazjum, przekształcone wkrótce w 6-klasową Prywatną Szkołę Realną, która należała do najlepszych na terenie Królestwa Polskiego. Był członkiem m.in. Towarzystwa Dobroczyńności, Towarzystwa Muzycznego w Kaliszu, a także Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie. Urodził się 30 marca 1837.
- 1894** (125) Przy ul. Niecałej powstała Fabryka Lalek i Zabawek Drewnianych Adama Szrajera.
- 1894** (125) Zarejestrowano Cesarskie Towarzystwo Ratowania Tonących. W latach 1894-1906 obok turystyki pod egidą towarzystwa zaczęto uprawiać sport wioślarski oraz organizować regaty klubowe. W 1906 dokonano zmiany nazwy na Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie. Według statutu towarzystwo miało za zadanie rozwój sportu wioślarskiego, niesienie pomocy tonącym oraz nauczanie pływania.

- 18.03.1899** (120) We Francji zmarła Izabela Elżbieta z Czartoryskich Działyńska, właścicielka dóbr gołuchowskich, kolekcjonerka dzieł sztuki, twórczyni muzeum i ordynacji gołuchowskiej. Urodziła się 14 grudnia 1830 w Warszawie.
- 04.1899** (120) Kasa Pożyczkowa Przemysłowców Kaliskich została przekształcona w Towarzystwo Wzajemnego Kredytu.
- 01.05.1899** (120) W Warcie urodził się Stanisław Skarżyński, pilot. W latach 1916-17 pracował w szeregach Polskiej Organizacji Wojskowej, pełniąc funkcję konwojenta jeńców zbiegłych z niemieckich obozów. W 1918 wcielony jako sierżant sztabowy do 29. Pułku Strzelców Kaniowskich. W 1931 odbył lot dookoła Afryki. Z chwilą wybuchu II wojny światowej objął szefostwo Sztabu w Dowództwie Lotnictwa i Obrony Przeciwlotniczej Armii *Pomorze*. Zginął 26 czerwca 1942.
- 18.05.1899** (120) Urodził się Witold Józef Jarnutowski, bankowiec, działacz sportowy. W 1908 podjął naukę w Męskim Gimnazjum Klasycznym. Utworzył pierwszą gimnazjalną drużynę piłki nożnej (1917). Był współzałożycielem Towarzystwa Sportowego PROSNA. Za jego kadencji powstał w Kaliszu pierwszy stadion z krytymi trybunami. Do 1953 pracował w Kaliskim Oddziale Warszawskiego Banku Handlowego S.A. Był współzałożycielem Stowarzyszenia Wychowanków Gimnazjum i Liceum im. Adama Asnyka. W 1992 nagrodzony odznaką Zasłużony dla Miasta Kalisza. Zmarł 14 grudnia 1995.
- 13.11.1899** (120) Urodził się Tadeusz Kulisiewicz, artysta grafik, Honorowy Obywatel miasta Kalisza. Studia artystyczne odbył w Państwowej Szkole Sztuk Dekoracyjnych w Poznaniu oraz w Szkole Sztuk Pięknych w Warszawie. Od 1926 należał do Stowarzyszenia Artystów Grafików *Ryt*. Swoje prace prezentował na wystawach w Europie, Azji i Ameryce. Na mocy testamentu wyposażenie pracowni artysty wraz z ok. 1300 pracami stało się własnością Muzeum Okręgowego Ziemi Kaliskiej (1988). Zmarł w Warszawie 18 sierpnia 1988.
- 1899** (120) W Łodzi urodził się Jakub Zeejw Awtalion Litman, nauczyciel, działacz polityczny i społeczny. W 1918 objął stanowisko rabina w Kaliszu. Był m.in. kierownikiem szkoły powszechnej *Tachkemoni*, w której wykładał język hebrajski i historię Żydów, a także nauczycielem w kaliskim gimnazjum żydowskim. Współpracował z redakcją tygodnika *KALISZER WOCH*. Zmarł 18 lipca 1956.
- 1899** (120) Powstało Kaliskie Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe, które służyło zaspokajaniu potrzeb kredytowych średniego i drobnego przemysłu, kupiectwa i rzemiosła.
- 1899** (120) Przy ul. Polnej założono Fabrykę Fortepianów i Pianin A. Fibiger, która produkowała instrumenty do 1939.
- 1899** (120) Na Chmielniku przy ul. Skarszewskiej wybudowano dom schronienia dla sierot i starców.

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 04.01.1904** (115) W Kaliszu przebywał Henryk Sienkiewicz. Dochód z wygłoszonych przez pisarza odczytów został przeznaczony na rzecz powodźian.
- 02.1904** (115) Zmarł August Bertelmann, malarz, nauczyciel rysunku w Wyższej Szkole Realnej, autor obrazów w kościele ewangelickim (ob. Garnizonowym) oraz w kolegiacie. Do Kalisza przybył w 1874.
- 03.04.1904** (115) W Moskwie urodziła się Maria Wiłkomirska, pianistka, pedagog. W latach 1915-19 wraz z braćmi Kazimierzem i Michałem koncertowała w Rosji i w Polsce. W 1923 rozpoczęła pracę jako nauczycielka gry na fortepianie w szkole muzycznej przy Towarzystwie Muzycznym w Kaliszu. Miasto na stałe opuściła w połowie lat 30. XX w. Zmarła w 1995.
- 22.05.1904** (115) Zmarł Leon Nencki, lekarz, bakteriolog, biochemik. W 1866 ukończył Gimnazjum Filologiczne. Następnie studiował na wydziale lekarskim Warszawskiej Szkoły Głównej. Był współorganizatorem dwóch wystaw higienicznych w Warszawie w 1887 i 1896. Urodził się 28 kwietnia 1848.
- 05.06.1904** (115) Urodziła się Janina Kunig późn. Broniewska, pisarka, autorka powieści dla dzieci i młodzieży, pedagog. W 1926 poślubiła w Kaliszu Władysława Broniewskiego. W latach 1934-37 była redaktorem pisma *PŁOMYK*. Zmarła 17 lutego 1981.
- 06.08.1904** (110) Urodził się Michał Dobriak, artysta plastyk. Do szkół uczęszczał w Kaliszu, Moskwie i Warszawie. W latach 1926-27 odbył służbę wojskową w 29. Pułku Strzelców Kaniowskich. Następnie studiował na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu im. Stefana Batorego w Wilnie. Po ukończeniu studiów powrócił do Kalisza. Po wojnie pracował m.in. jako nauczyciel rysunku w Ognisku Kultury Artystycznej, kreślarz na wykopaliskach archeologicznych w okolicach Kalisza oraz malarz tkanin w Spółdzielni Ludowo-Artystycznej. Malował głównie Kalisz, jego mieszkańców, architekturę i pejzaże. Zmarł 31 maja 2001.
- 09.1904** (115) Ukazał się pierwszy numer *KALISKIEGO KURIERA ROBOTNICZEGO* organu prasowego tutejszego komitetu PPS. Funkcję redaktorów objęli Jan Michalski oraz Leon Wasilewski.
- 04.10.1904** (115) W opinii świętości zmarł Konstanty Księski (Księdzki), ksiądz, działacz charytatywny. W Kaliszu pełnił funkcję rektora kościoła pobernardyńskiego (1872-73). Z własnych funduszy organizował m.in. półkolonie i żłobki dla dzieci. Urodził się 8 marca 1841 w Błaszczach.
- 25.11.1904** (115) W Kaliszu urodził się Kazimierz Kibler, lekarz, społecznik. Wnioskodawca i współtwórca sanatorium przeciwgruźliczego w Wolicy. Organizator prewentoriów przeciwgruźliczych w Sokołówce i Krzyżówkach. Od 1979 Honorowy Obywatel miasta Kalisza. Zmarł 1 września 1979.
- 1904** (115) Utworzono kaliski komitet Polskiej Partii Socjalistycznej. Na jego czele stanął Kazimierz Lipczyński.
- 01.01.1909** (110) U uruchomiono pierwsze stałe kino *Oaza* (ob. al. Wolności).

- 02.01.1909 (110)** Prasa odnotowała pierwszy w mieście wypadek samochodowy, w którym poszkodowana została ośmioletnia dziewczynka.
- 10.01.1909 (110)** W majątku Biała pod Rzeszowem urodziła się Krystyna Findeisen późn. Tustanowska, pedagog, specjalista filologii angielskiej. Do 1939 pracowała w Polskim Radio, jako ekspert języków obcych. W czasie II wojny światowej uczestniczyła w tajnym nauczaniu w Warszawie. Jako łączniczka Związku Walki Zbrojnej (pseud. Tina) brała udział w odbiciu *Rudego* pod Arsenalem i zamachu na Franza Kutscherę. W 1945 zamieszkała w Kaliszu. Pracowała m.in. w Liceum ss. Nazaretanek, Liceum im. Tadeusza Kościuszki oraz Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Asnyka. W 1992 wpisana do księgi Zasłużonych dla Miasta Kalisza. Zmarła 10 grudnia 1994.
- 30.03.1909 (110)** Zmarł Ludwik Smogorzewski, nauczyciel m.in. w Męskim Gimnazjum Klasycznym, Gimnazjum Żeńskim oraz w Prywatnej Szkole Realnej Edwarda Pawłowicza. Urodził się w 1838.
- 01.04.1909 (110)** W Zduńskiej Woli urodził się Janusz Teodor Dybowski, pisarz. W latach 1919-27 uczęszczał do Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki. Pierwsze opowiadania i artykuły publikował pod pseud. Abstraktor w piśmie *GŁOS HARCERZA*. W latach 1925-27 redagował miesięcznik młodzieży gimnazjalnej *ŚWIT* oraz publikował w czasopiśmie *GONIEC KALISKI*. W swojej twórczości odwoływał się często do tradycji narodowych, do przeszłości miasta i regionu. Kaliszowi zadedykował m.in. powieści *Gorące wici* oraz *Saga grodu nad Prosną*. W styczniu 1970 wyróżniony tytułem Honorowego Obywatela miasta Kalisza. Zmarł 28 czerwca 1977.
- ok. 23.06.1909 (110)** W Chicago zmarł Gustaw Hejman (Heiman, Heyman), bankier, artysta malarz. W 1884 powołał w Kaliszu spółkę artystów zajmującą się wykonywaniem portretów przenoszonych z fotografii na płótno. W 1877 kaliskiej cerkwi podarował obraz przedstawiający Zmartwychwstałego Chrystusa.
- 21.08.1909 (110)** W Kokaninie urodził się Ludwik Bartosik, imię zakonne Pius, błogosławiony, franciszkanin, publicysta, więzień Oświęcimia. Absolwent Gimnazjum Męskiego im. Adama Asnyka. Po otrzymaniu święceń kapłańskich w 1936 skierowany do klasztoru w Niepokalanowie, gdzie został najbliższym współpracownikiem o. Maksymiliana Marii Kolbe. Aresztowany 19 września 1939. Zmarł w nocy z 12 na 13 grudnia 1941 w obozowym szpitalu. Beatyfikowany przez Jana Pawła II w 1999.
- 13.09.1909 (110)** Urodziła się Halina Sutarzewicz, nauczycielka, popularyzatorka literatury związanej z Kaliszem, animatorka życia kulturalnego. W latach 1919-27 uczęszczała do Państwowego Gimnazjum im. Anny Jagiellonki w Kaliszu. Następnie ukończyła studia polonistyczne na Uniwersytecie Poznańskim. Pracowała m.in. w Prywatnym Gimnazjum i Liceum Zgromadzenia Kupców w Kaliszu (1945), Państwowym Liceum Pedagogicznym (1953) oraz w Studium Nauczycielskim (1960). Utworzyła Koło Terenowe Towarzystwa im. Marii Konopnickiej. Za swoją pracę wielokrotnie nagradzana i wyróżniana m.in. tytułem Honorowego Obywatela miasta Kalisza. Zmarła 12 lipca 1991.

- 30.09.1909** (110) Urodził się Edmund Łuczak, ginekolog, członek Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego. W 1938 rozpoczął pracę jako asystent ordynatora Oddziału Ginekologiczno-Położniczego Szpitala Miejskiego w Kaliszu. Kampanię wrześniową odbył w wojskach łączności następnie trafił do Liskowa, gdzie pracował jako lekarz w szpitalu Sierocińca św. Wacława, a następnie prowadził prywatną praktykę. Za uratowanie życia żydowskiej dziewczynce Natalii Landau (Rachelii Nelken) otrzymał tytuł *Sprawiedliwego Wśród Narodów Świata* (1984). Wieloletni społeczny opiekun cmentarza żydowskiego, za co otrzymał w 1990 Honorowe Obywatelstwo Izraela. Za swoją pracę wielokrotnie wyróżniany i nagradzany m.in. tytułem Honorowego Obywatela miasta Kalisza (1987). Zmarł 29 grudnia 2000.
- 1909** (110) Włodzimierz Tetmajer ozdobił Kaplicę Matki Boskiej Pocieszenia (zw. też Polską lub Pod Orłami) w kościele św. Mikołaja polichromią religijno-patriotyczną.
- 1909** (110) Uruchomiono komunikację samochodową na traktach z Kalisza do Turku, Koła i Warszawy.
- 18.01.1914** (105) W Łodzi zmarł Franciszek Sellin, kupiec. W Kaliszu ukończył 4-klasowe gimnazjum. Od 1851 mieszkał i pracował w Łodzi, gdzie w latach 1861-64 prowadził pierwszą w tym mieście resursę kupiecką. Zastąpił jako budowniczy m.in. Teatru Wielkiego w Łodzi. Urodził się 24 lipca 1831 w Kaliszu.
- 30.01.1914** (105) Urodził się Tadeusz Pniewski, lekarz, założyciel kaliskiej i łódzkiej stacji krwiodawstwa. Absolwent Gimnazjum im. Adama Asnyka. Od 1946 kierował pracownią Diagnostyki Laboratoryjnej Szpitala Miejskiego w Kaliszu, a następnie Zakładem Diagnostyki Laboratoryjnej w Łódzkim Ośrodku Chorób Płuc (1966-79). Opublikował kilkadziesiąt prac naukowych oraz artykułów. Zafascynowany Kaliszem poświęcił mu kilka tomików poezji m.in. *Krajobraz serdeczny* (1991). W 1947 zorganizował pierwszy powojenny zjazd *Asnykowców*. Od 1981 Honorowy Obywatel miasta Kalisza. Zmarł 26 kwietnia 1994.
- 04.1914** (105) W pomieszczeniach pałacu Puchalskich przy ob. Pl. Kilińskiego otwarto Muzeum Ziemi Kaliskiej gromadzące zbiory archeologiczne i etnograficzne.
- 30.05.1914** (105) Urodził się Stanisław Piątkowski, ortopeda, traumatolog. Uczęszczał do Państwowego Gimnazjum im. Adama Asnyka. Studiował na wydziale lekarskim Uniwersytetu Poznańskiego, a następnie Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 1953-54 pełnił funkcję adiunkta w szpitalu w Korei Północnej. Odbył staże naukowe w klinikach ortopedii i traumatologii narządów ruchu m.in. w Paryżu, Bordeaux i Lyonie. Zmarł 20 sierpnia 1988.
- 14.07.1914** (105) W Kaliszu urodził się Jerzy Koźmiński, lekarz. Absolwent Państwowego Gimnazjum im. Adama Asnyka. Uczestnik kampanii wrześniowej. W nieznanych okolicznościach dostał się do niewoli sowieckiej. Przebywał w obozie w Kozielsku. Wiosną 1940 zamordowany przez NKWD w Lesie Katyńskim.

- 1914** (105) Przed zburzeniem miasta Kalisz liczył ponad 65 tys. mieszkańców. Działało 16 instytucji i stowarzyszeń społeczno-dobroczytnych, 25 kulturalno-oświatowych, 12 finansowo-przemysłowych. Funkcjonowały fabryka nici, fabryka pluszu, 5 fabryk pończoch i rękawiczek, 3 fabryki fortepianów, fabryka trykotaży, 2 fabryki lalek, browar, 2 rektyfikacje spirytusu, 7 drukarni, 4 garbarnie, 4 cegielnie, 5 młynów, 62 fabryczki haftów oraz 8 fabryk koronek.
- 02.08.1914** (105) Wojska rosyjskie opuściły Kalisz podpalając magazyny wojskowe, dworzec kolejowy oraz niszcząc most na Prośnie w Piwonicach. Władzę w Kaliszu przejął Komitet Obywatelski.
- 03.08.1914** (105) W nocy do miasta wkroczyła 5. kompania 155 pułku piechoty z Ostrowa Wlkp., a następnie reszta batalionu pod dowództwem mjr. Hermana Preuskera, który objął stanowisko komendanta miasta.
- 3/4.08.1914** (105) Na ulicach miasta doszło do strzelaniny, w której zginęło 21 osób cywilnych i 6 żołnierzy. O strzelanie do żołnierzy niesłusznie oskarżono mieszkańców Kalisza.
- 04.08.1914** (105) Pruskie władze wojskowe wzięły 6 zakładników i nałożyły na miasto kontrybucję w wysokości 50 tys. rubli. W godzinach popołudniowych wojska wycofały się z Kalisza, który został ostrzelany z dział rozlokowanych na okolicznych wzgórzach.
- 07.08.1914** (105) W skutek paniki wywołanej na Głównym Rynku doszło do bezładnej strzelaniny. Po tym zajściu rozpoczęto ponowne ostrzeliwanie miasta. Zginęło około 100 osób cywilnych.
- 09.08.1914** (105) Do miasta ponownie wkroczyły oddziały piechoty i rozpoczęły systematyczne podpalanie i burzenie. Rozstrzelano również kilku zakładników. Stan ten utrzymywał się do 22 sierpnia. Szacuje się, że spłonęło ponad 400 budynków, 9 zakładów przemysłowych, 5 gmachów publicznych (ratusz, teatr, kościół reformacki, hotel i poczta).
- 19.10.1914** (105) Zmarł Wincenty Szatkowski (Szadkowski), pseud. W. Łęczycki, aktor, dziennikarz, pisarz. Grywał na deskach teatrów w Poznaniu, Lublinie, Piotrkowie i Warszawie. Współpracował m.in. z *GAZETĄ KALISKĄ* oraz *KURIEREM KALISKIM*, do których pisywał recenzje teatralne. Urodził się 27 marca 1858.
- 13.11.1914** (105) W Warszawie zmarł Ludwik Neugebauer, ginekolog, badacz etiologii kręgozmyku. Członek redakcji periodyków ginekologicznych niemieckich, francuskich i polskich. Należał do kilkudziesięciu towarzystw naukowych w tym Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego. Urodził się 13 czerwca 1856 w Kaliszu.
- 24.12.1914** (105) Urodził się Szaja Jakubowicz, działacz młodzieżowy i charytatywny. Nauki pobierał w Gimnazjum im. Adama Asnyka. Po uzyskaniu matury wyjechał do Francji, gdzie po wojnie założył fabrykę trykotażową. W 1988 wraz z Baruchem Kolskim i Aleksandrem Pakentregerem zaangażował się

w ratowanie resztek kultury materialnej ludności żydowskiej Kalisza. Zmarł w kwietniu 1994.

- 1914** (105) Urodził się Manas Kott pseud. i krypt. Maciek Kopytko, M.K., poeta i publicysta. Uczęszczał do Państwowego Gimnazjum im. Adama Asnyka. W 1934 opublikował tomik wierszy *Na trapezie. Poezje*. Studiował w Warszawie oraz na paryskiej Sorbonie. Po ukończeniu nauki powrócił do Kalisza. Zginął prawdopodobnie w 1942.
- 01.01.1919** (100) W drodze do Warszawy na stacji kolejowej w Kaliszu zatrzymał się Ignacy Jan Paderewski witany przez władze i mieszkańców miasta.
- 08.02.1919** (100) Zmarł Rudolf Otton Fibiger, przedsiębiorca. W 1896 założył przy ul. Garncarskiej odlewnię, w której wykonywano m.in. ramy żeliwne do fortepianów i pianin, a także ruszty piecowe. Urodził się 13 lipca 1852.
- 08.02.1919** (100) W Berlinie zmarł Władysław Seideman, kantor synagogi, artysta śpiewak. Występował na scenach teatrów operowych Europy i Ameryki. Urodził się 1 marca 1848 w Kaliszu.
- 25.02.1919** (100) Powstał kaliski oddział Związku Zawodowego Nauczycielstwa Polskich Szkół Średnich. W roku szkolnym 1919/20 oddział przejął pensję Wandy Motylewskiej, a później Haliny Radolińskiej, z których powstało Gimnazjum im. Marii Konopnickiej. W 1929 placówkę przekształcono w Seminarium Nauczycielskie.
- 17.03.1919** (100) Poświęcono kamień węgielny pod nowy gmach teatru. Projekt odbudowy powierzono architektowi Czesławowi Przybylskiemu.
- 20.03.1919** (100) Kaliskie Towarzystwo Muzyczne zorganizowało pierwszy po wojnie koncert. Uzyskany dochód przeznaczono na pomoc dla niezamożnych uczniów Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki.
- 04.1919** (100) Rada Miejska dokonała wyboru nowego prezydenta miasta. Został nim inż. Jan Michalski.
- 19.05.1919** (100) Zmarł Stanisław Chodyński, ksiądz, historyk kościoła. Absolwent Wyższej Szkoły Realnej. Autor prac z zakresu historii kościoła. W uznaniu zasług naukowych w 1901 otrzymał tytuł Doctora Honoris Causa Akademii Duchownej w Petersburgu.
- 25.05.1919** (100) W salonce pociągu stojącego na peronie dworca w Kaliszu Józef Piłsudski spotkał się z generałami Józefem Dowbor-Muśnickim oraz Józefem Hallerem ustalając szczegóły odnoszące się do scalenia sił zbrojnych.
- 16.06.1919** (100) Nuncjusz apostolski w Polsce Achilles Ratti w towarzystwie biskupa kujawsko-kaliszkiego Stanisława Zdzitowieckiego poświęcił odbudowany po zniszczeniach 1914 kościół poreformacki.
- 01.09.1919** (100) Rozpoczęła działalność szkoła powszechna przy ul. Polnej ufundowana przez Emila Repphana.

- 22.10.1919 (100)** Urodziła się Kazimiera Wilgusz, późn. Starzycka-Kubłaska, pseud. artyst. Jaka, aktorka związana z teatrami Krakowa, Kielc i Radomia. W 1957 wraz z mężem Tadeuszem Kubalskim przyjechała do Kalisza. Za swoje kreacje sceniczne nagrodzona w II, III oraz XXX Kaliskich Spotkaniach Teatralnych. Zagrała w ponad 150 sztukach. Zmarła w Kaliszu 20 kwietnia 2005.
- 09.11.1919 (100)** Uroczyste obchodzono rocznicę wyzwolenia kraju odsłaniając z tej okazji tablicę pamiątkową umieszczoną na pomniku stojącym na placu św. Józefa: *Na tem miejscu, gdzie przed 84 laty najwięksi nasi wrogowie zawarli sojusz na wieczne czasy w celu zagłady Ojczyzny, w dniu pierwszego obchodu wypędzenia Niemców z niepodległej i zjednoczonej Polski na cześć bohaterów, co krwią i życiem walczyli o wolność, na wieczną tej rzeczy pamiątkę kładą tę tablicę wdzięczni Kaliszanie - 9 XI 1919.*
- 11.12.1919 (100)** W Kaliszu odbył się zjazd przedstawicieli sejmików powiatowych zwołany dla wskrzeszenia województwa kaliskiego. Uczestniczyli w nim przedstawiciele powiatów konińskiego, sieradzkiego, słupeckiego, tureckiego, wieluńskiego, pleszewskiego i kaliskiego, a także delegat z Poznania.
- 26.12.1919 (100)** Zmarł Józef Szafnicki, ksiądz, działacz społeczny, prefekt szkół. W 1890 objął probostwo w Kokaninie, gdzie dokończył budowę kościoła, założył straż ogniową oraz orkiestrę. Dzięki jego inicjatywie w 1910 powstał murowany kościół na Rypinku. Urodził się 8 marca 1855.
- 1919 (100)** Kościół i klasztor pobernardyński przejęli oo. Jezuici.
- 26.10.1924 (95)** Urodził się Stanisław Kuczyński, pseud. Cyk, ppor., żołnierz Armii Krajowej, wiceprezes Światowego Związku Żołnierzy AK. W czerwcu 1944 ścigany przez gestapo uciekł z Kalisza do Warszawy. Walczył w powstaniu warszawskim w rejonie ulic Marszałkowskiej, Mokotowskiej i Natolińskiej. Przebywał w obozach jenieckich m.in. w Ożarowie i Hamburgu. Zmarł 7 września 2002 w Kaliszu.
- 30.11.1924 (95)** Tomasz Łysek nauczyciel w Gimnazjum im. Adama Asnyka przy pomocy aparatu radiowego zbudowanego wspólnie z uczniami nawiązał łączność z niemieckimi stacjami radiowymi.
- 02.01.1929 (90)** Urodziła się Barbara Marszel, aktorka teatralna, filmowa, telewizyjna i estradowa. Absolwentka Gimnazjum im. Anny Jagiellonki. Przez całe życie zawodowe związana ze scenami warszawskimi. Dużą popularność przyniosły jej występy estradowe i radiowe m.in. w *Podwieczorku przy mikrofonie*. Zmarła 10 stycznia 1988.
- 15.01.1929 (90)** Przy pl. 11 Listopada (ob. Główny Rynek) otwarto salon samochodowy firmy *Auto Żarnecki*, w którym sprzedawano samochody firmy General Motors.
- 11.03.1929 (90)** Urodził się Ziemowit Glabiszewski, działacz antykomunistyczny, przywódca Polskiej Organizacji Podziemnej. W 1947 będąc uczniem

WYDARZENIA I ROCZNICE

Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki utworzył 6-osobową młodzieżową Polską Organizację Podziemną. Za zabójstwo dwóch funkcjonariuszy Milicji skazany na karę śmierci. Wyrok wykonano 6 lipca 1948 w kaliskim więzieniu.

- 07.04.1929** (90) Poświęcono kamień węgielny pod budowę nowej świątyni prawosławnej, która stanęła przy ul. Niecałej. Świątynię zaprojektował Michał Zenowicz, budowę prowadził inż. Albert Nestrypke. Kaliska parafia obejmowała miasta: Kalisz, Konin, Koło, Turek, Łask, Sieradz oraz Poznań.
- 25.04.1929** (90) Urodził się Marek Kiersnowski, geodeta, działacz niepodległościowy. Współzałożyciel Związku Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego oraz Koła Wychowanków Gimnazjum i Liceum im. Adama Asnyka przy Towarzystwie Miłośników Kalisza. Radny Rady Miejskiej w latach 1990-94. Zmarł 19 grudnia 1994 w Kaliszu.
- 04.05.1929** (90) W salach ratusza otwarto wystawę prac Artura Szyka, na której zaprezentowano 42 miniatury ilustrujące *Statut Kaliski*. Referat poświęcony *Statutowi* wygłosił dyrektor Galerii Miejskiej Marian Dienstl-Dąbrowa.
- 05.1929** (90) Z okazji Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu Agencja Propagandowa przystąpiła do realizacji filmu *Historia miast polskich*. Jego pierwsza część nosiła tytuł *Kalisz i jego historia*.
- 01.07.1929** (90) Magistrat przejął pod swoją opiekę Muzeum Ziemi Kaliskiej udostępniając na jego potrzeby pomieszczenia ratusza.
- 24.08.1929** (90) Na pomniku legionistów w Szczypiornie, w obecności prezydenta Mieczysława Szarrasa, umieszczono popiersie Józefa Piłsudskiego.
- 30.09.1929** (90) Na Powszechnej Wystawie Krajowej Kalisz otrzymał złoty medal za dorobek na polu gospodarki miejskiej.
- 28.11.1929** (90) Zmarł Zygmunt Mrowiński, właściciel składu aptecznego, komendant Straży Pożarnej, działacz społeczny. Był jednym z założycieli 7-klasowej Szkoły Handlowej (1906), a także Towarzystwa Powstańców i Wojaków w Kaliszu. Reaktywował kaliskie Bractwo Strzelców Kurkowych.
- 24.12.1929** (90) W Pińsku urodził się Tadeusz Grzelak, pięściarz. Z boksem związał się w kaliskiej *Bielarni*. W 1951 po raz pierwszy został Mistrzem Polski. Brał udział w Igrzyskach Olimpijskich w Helsinkach, gdzie dotarł do ćwierćfinału (1952). Stoczył 385 walk, przegrywając tylko 49. Walczył w barwach *Legii Warszawa* i *Prosnego Kalisz*, w której zakończył karierę w 1960. Następnie pracował jako trener. Zmarł 15 października 1996.
- 1929** (90) Z wieży kolegiaty w miejsce *Roty* zaczęto grać hejnał mariacki. Spowodowało to protesty kaliszan i sprzeciw Krakowa.
- 1929** (90) Otwarto nowy zakład leczniczy. Mieścił się on w budynku zakładu hydropatycznego w parku. Właścicielami lecznicy byli Bolesław Jan Cegłowski, Stanisław Radwan i Tadeusz Pawłowski.

- 1929** (90) W Poznaniu na powszechnej Wystawie Krajowej Kalisz wystąpił z własnym pawilonem zaprojektowanym przez architekta Witolda Wardęskiego. Złote medale otrzymały m.in. Fabryka Biskoptów i Pierników Kazimierza Mystkowskiego, Fabryka Fortepianów i Pianin Arnolda Fibigera oraz Fabryka Zabawek Adama Szrajera.
- 03.03.1934** (85) Urodził się Andrzej May, aktor, reżyser teatralny, dyrektor i kierownik artystyczny teatrów polskich. W 1953 ukończył Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki. Grał m.in. w filmach *Krzyż Walecznych*, *Zamach*, *Rewizor* oraz w serialu *Rodzina Połanieckich*. Zmarł 7 grudnia 1993.
- 01.08.1934** (85) Zmarł Piotr Maszyński, kompozytor, dyrygent, pedagog, dyrektor Towarzystwa Śpiewaczego *Lutnia*. Kilkakrotnie przebywał w Kaliszu, szczególnie bliskie stosunki utrzymywał z Kaliskim Towarzystwem Muzycznym. Po zniszczeniu miasta w 1914 dał dobroczynny koncert z którego honorarium przeznaczył dla kaliszian. Urodził się 3 lipca 1855.
- 29.10.1934** (85) W Białobłotach urodził się Marian Cezary Abramowicz, prozaik i poeta. Debiutował w 1965 wierszem *Wrzosowisko*. W latach 1975-79 pełnił funkcję dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury w Gizałkach k. Kalisza. Od 1969 należał do Związku Literatów Polskich. Zmarł 5 marca 1997.
- 11.12.1934** (85) Zmarł Feliks Krzymuski, lekarz, społecznik. W 1896 ukończył Gimnazjum Filologiczne. Następnie wyjechał na studia lekarskie do Warszawy. Z Kaliszem ponownie związany od 1905. Aktywnie działał w Towarzystwie Higienicznym, Towarzystwie Dobroczynności oraz Kaliskim Towarzystwie Lekarskim. W 1913 wraz z Alfredem Dreszerem i Stanisławem Orgelbrandem wystąpił z petycją do władz w sprawie zatwierdzenia statutu Towarzystwa do Walki z Gruźlicą w Kaliszu. Urodził się w 1877.
- 1934** (85) Kalisz liczył ponad 67 tys. mieszkańców. Obszar miasta wynosił 2413 ha.
- 07.01.1939** (80) W Warszawie urodził się Zbigniew Uszycki, lekarz. W 1966 rozpoczął pracę w Stacji Krwiodawstwa w Kaliszu. Następnie był kierownikiem Przychodni Obwodowej (1970-72) jednocześnie pracując w szpitalu miejskim. Członek Krajowego Zespołu Specjalistycznego ds. Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa, Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego, działacz PCK. Zmarł 17 stycznia 1992. Pośmiertnie wyróżniony tytułem Zasłużony dla Miasta Kalisza.
- 08.02.1939** (80) Na posiedzeniu Rady Miejskiej z udziałem premiera Feliksa Sławoja Składkowskiego, pośia ziemi kaliskiej, postanowiono zabudować teren po cerkwi przy pl. Kilińskiego, a gmachowi nadać imię Józefa Piłsudskiego.
- 03.03.1939** (80) Zmarł Litman Wolf Feifer, właściciel garbarni, działacz społeczny, radny miejski, inicjator budowy nowego cmentarza żydowskiego przy ul. Podmiejskiej. W latach 1924-31 członek rady żydowskiej gminy wyznaniowej. Urodził się 7 marca 1857 w Kaliszu.
- 10.03.1939** (80) Urodził się Zygmunt Samosiuk, operator filmowy. W 1957 ukończył Liceum Ogólnokształcące im. Adama Asnyka. Rok później rozpoczął studia

na Wydziale Operatorskim Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej i Filmowej im. Leona Schillera w Łodzi. W latach 1965-71 zatrudniony jako operator w Wytwórni Filmów Dokumentalnych w Warszawie, od grudnia 1971 w Przedsiębiorstwie Realizatorów Filmowych *Zespoły Filmowe*. Realizował tematy do *Polskiej Kroniki Filmowej*, był współautorem zdjęć do filmów dokumentalnych *Maraton* (1965) i *Bal w Pieskowej Skale* (1966). W 1966 zadebiutował filmem *Jeden z sześciu tysięcy*. Zmarł w Warszawie 24 listopada 1983.

- 04.1939** (80) Władze przystąpiły do likwidacji stancji ukraińskiej przy ul. Obozowej, która od czasu wojny polsko-bolszewickiej stanowiła schronienie dla żołnierzy byłej armii atamana Szymona Petlury.
- 05.1939** (80) Kalisz nawiedziła powódź.
- 24.06.1939** (80) Urodził się Jan Czerkawski, historyk filozofii, profesor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, członek Komitetu Nauk Filozoficznych Państwowej Akademii Nauk oraz komitetu redakcyjnego *ROCZNIKÓW FILOZOFICZNYCH*. Autor prac naukowych, w tym m.in. *Z dziejów myśli św. Tomasza z Akwinu* (1978), *Zagadnienie godności człowieka* (1994). Zmarł 11 stycznia 2007.
- 03.09.1939** (80) W sztabie 25. Dywizji Piechoty w Kaliszu odbyła się odprawa dowódców Armii *Poznań* z gen. Tadeuszem Kutrzebą na czele. Oddziały opuściły miasto wysadzając mosty na Bernardynce i Swędni.
- 04.09.1939** (80) Do Kalisza wkroczyły oddziały 30. Dywizji Piechoty Wehrmachtu pod dowództwem gen. von Briesena.
- 28.09.1939** (80) W wileńskim szpitalu zmarł Janusz Staszewski, archiwista, historyk wojskowości. W 1923 ukończył gimnazjum w Kaliszu. Następnie podjął studia prawnicze w Warszawie. Był jednym z najaktywniejszych badaczy i popularyzatorów militarnych dziejów Polski XIX i XX w. Autor artykułów publikowanych w prasie poznańskiej oraz na łamach *ZIEMI KALISKIEJ*. Urodził się 26 kwietnia 1903.
- 09.1939** (80) W nieznanymi okolicznościach został rozstrzelany Józef Krokowski, aktor, felietonista, reżyser. Występował na scenach Kijowa, Torunia, Warszawy i Kalisza, gdzie w sezonie 1934-36 pełnił funkcję dyrektora teatru. Publikował na łamach *ECHA KALISKIEGO ILUSTROWANEGO*. Pod jego kuratelą odbył się latem 1939 pierwszy formalny 50-godzinny kurs na przewodników miejskich PTTK po Kaliszu.
- 18.10.1939** (80) Na placu św. Józefa rozstrzelano proboszcza parafii Chocz ks. Romana Pawłowskiego. Pretekstem do aresztowania i stracenia była „znaleziona” podczas rewizji amunicja.
- 30.10.1939** (80) Na cmentarzu żydowskim przy ul. Podmiejskiej stracono i pochowano 11 Polaków.

- 10 lub 11.1939 (80)** W nieznanymi okolicznościach zginął Ignacy Bujnicki, pseud. Demon, dyrektor elektrowni, prezydent Kalisza. Początkowo nauki pobierał w Szkole Realnej, z której w 1905 został relegowany za udział w strajku szkolnym. Następnie uczeń Szkoły Handlowej. Od 1923 dyrektor Elektrowni Miejskiej. Za jego kadencji zmodernizowano zakład działający w dawnym foluszu, a także wybudowano Elektrownię Miejską w Piwonicach. Działał w wielu organizacjach społecznych m.in. w Towarzystwie Przyjaciół Teatru Polskiego w Kaliszu, Bractwie Kurkowym oraz w Towarzystwie Cyklistów. W kwietniu 1937 wybrany na prezydenta miasta. Funkcję tę pełnił do września 1939. Urodził się 23 lipca 1891.
- 01.11.1939 (80)** Wojskowe władze okupacyjne przekazały miasto administracji cywilnej. Kalisz został wcielony do Rzeszy, zmieniono nazwy ulic, usunięto pomniki, zakazano używania języka polskiego w urzędach. Z miasta wysiedlono ok. 30 tys. osób, na przymusowe roboty do Niemiec wywieziono ponad 3 tys. mieszkańców.
- 08.11.1939 (80)** Na terenie cmentarza żydowskiego przy ul. Podmiejskiej rozpoczęły się masowe egzekucje wykonywane przez tzw. Einsatzgruppe. Do 1945 rozstrzelano ponad 400 osób, kolejne 100 stracono na cmentarzu tynieckim.
- 11.1939 (80)** Władze hitlerowskie zorganizowały getto dla ludności żydowskiej istniejące do 1940 tj. do momentu wywiezienia Żydów do Łodzi oraz do obozu w Chełmnie nad Nerem. Getto położone było między ulicami Targową, Polskiej Organizacji Wojskowej (ob. ul. Złota), Chopina i Wodną.
- 16.12.1939 (80)** W lesie winiarskim rozstrzelano lekarza Karola Niepokojczyckiego. Do Kalisza przybył w 1925 jako specjalista chorób skóry i wenerycznych. Pracował w szpitalu św. Trójcy, a następnie w Szpitalu Powszechnym im. Przemysława II. Aktywnie uczestniczył w pracach Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego oraz Towarzystwa Przeciwgruźliczego. Urodził się 29 października 1890.
- 22.12.1939 (80)** W lesie winiarskim rozstrzelano i pochowano w zbiorowych mogiłach ok. 700 Polaków przywiezionych z więzień w Kaliszu i Ostrowie Wielkopolskim. Do 1940 w lesie rozstrzelano ok. 1100 osób.
- 1939 (80)** Powstała pierwsza organizacja podziemna Narodowa Organizacja Wojskowa. Jej komendantem na terenie miasta został Tadeusz Kusiński.
- 1939 (80)** Rozpoczęto edycję pisma urzędowego niemieckiej landratury *KREISBLATT DES KREISES KALISCH*. Pismo ukazywało się do 1943.
- 25.03.1944 (75)** Zmarł Alfred Edward Dreszer, lekarz. Po ukończeniu szkoły średniej w Kaliszu studiował medycynę w Wojskowej Akademii Medyko-Chirurgicznej w Petersburgu. Od 1913 z przerwami pełnił funkcję naczelnego lekarza szpitala św. Trójcy. Był współzałożycielem Kaliskiego Towarzystwa do Walki z Gruźlicą oraz wiceprezesem Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego. Urodził się 2 marca 1871 w Tyńcu pod Kaliszem.

- 26.05.1944** (75) Urodził się Jerzy Rubiński, dziekan Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UAM. Założyciel i dyrygent chórów, w tym Akademickiego Chóru *Polifonia*. Autor *Śpiewnika dla chórów szkolnych*. W latach 1998-2002 przewodniczący Rady Miejskiej Kalisza. Wielokrotnie wyróżniany m.in. Brązowym Krzyżem Zasługi oraz Odznaką Zasłużony dla Miasta Kalisza. Zmarł 18 września 2007.
- 05.1944** (75) W czasie walk na Polesiu zginął Mojżesz Edelsztajn, pseud. Miszka, d-ca żydowsko-polskiego oddziału partyzanckiego. Urodził się 21 czerwca 1924 w Kaliszu.
- 31.07.1944** (75) W kaliskim więzieniu zmarł Franciszek Stryjas, katecheta. Od 1942 prowadził tajne nauczanie religii w parafiach Chełmce, Godziesze, Iwanowice, Opatówek i Dębe. W 1999 ogłoszony przez Jana Pawła II błogosławionym. W 2001 relikwie Stryjasa umieszczono w jednym z bocznych ołtarzy w kościele św. Mikołaja. Urodził się 26 stycznia 1882 w Popowie k. Szczytnik.
- 05.08.1944** (75) W powstaniu warszawskim zginął Jerzy Wronowski, artysta malarz. Od 1920 mieszkał w Kaliszu, gdzie uczęszczał do Szkoły Handlowej. Następnie studiował na Wydziale Malarstwa Dekoracyjnego w Szkole Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego w Poznaniu. W 1932 powrócił do Kalisza i do wybuchu II wojny światowej pracował, jako nauczyciel w Gimnazjum Kupieckim. Z lat 1933-34 przetrwało kilka obrazów poświęconych Kaliszowi m.in. *Domy na Tyńcu*, *Kościół Garnizonowy od strony parku*, *Park-Kogutek*. Urodził się 16 czerwca 1908 w Łodzi.
- 19.08.1944** (75) W powstaniu warszawskim zginął Tadeusz Semadeni, działacz Armii Krajowej. W 1922 utworzył i prowadził Polski Związek Pływacki. Należał do Sztabu Głównego Konfederacji Zbrojnej. Był sędzią w Sądzie Specjalnym Obszaru Warszawa AK. Urodził się w Kaliszu 4 czerwca 1902.
- 22.08.1944** (75) W powstaniu warszawskim zginął Włodzimierz Pietrzak, pseud. Balk, Andrzej Ados, Juliusz Wolden, poeta, prozaik, krytyk literacki. W 1931 ukończył Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki, w którym w latach 1928–31 redagował szkolne pismo *ŚWIT*. W czasie okupacji aktywnie działał w podziemnym życiu kulturalnym. Urodził się 7 lipca 1913 w Warszawie.
- 21.10.1944** (75) W Częstochowie zmarł Wacław Bliziński, ksiądz, działacz społeczny i polityczny, twórca *wzorowej wsi Lisków*. W styczniu 1902 założył w Liskowie Spółkę Rolno-Handlową *Gospodarz*, która stała się zapleczem organizacyjnym i finansowym dla późniejszych przedsięwzięć. Dokonania mieszkańców wsi zostały zaprezentowane na dwóch ogólnopolskich wystawach: *Wieś Polska* (1925) oraz *Praca i Kultura Wsi* (1937). Z chwilą wybuchu II wojny światowej ukrywał się w sierocińcu w Chotomowie k. Warszawy, z którym został w 1944 ewakuowany do Częstochowy. Urodził się 28 lipca 1870.
- 27.10.1944** (75) Zmarła Tekla Trapszo-Krywultowa, aktorka teatralna i filmowa. W latach 1891-99 występowała w Teatrze Miejskim w Krakowie, gdzie szybko stała się ulubienicą publiczności. Należała do grona najwybitniejszych polskich

aktorek-amantek przełomu XIX i XX w. Urodziła się 23 października 1873 w Kaliszu.

- 30.11.1944** (75) Zmarł Marian Lenk, aktor, reżyser. Był pierwszym spikerem utworzonego w 1930 Radia Łódź. W sezonie artystycznym 1938/39 pełnił funkcję dyrektora Teatru Miejskiego im. Wojciecha Bogusławskiego. W swojej aktorskiej karierze grywał role charakterystyczne m.in. Cześnika w *Zemście*, Czepca w *Weselu*, czy Grzegorza w *Kordianie*. Urodził się 1 września 1887.
- 1944** (75) W obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu zginęła Deborach Gross-Schinagel, lekarka, dyrektor szpitala żydowskiego w Kaliszu, członkini Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego. W czasie wojny wykazała się niespotykaną energią, zdolnościami organizacyjnymi oraz troską o pacjentów, których nie zaprzestała leczyć nawet w zaawansowanej ciąży. W 1942 wywieziona do getta w Łodzi, a następnie do Oświęcimia. Urodziła się 5 grudnia 1908 w Londynie.
- 02.02.1949** (70) Zmarł Zeejw Wolf Mozes, kupiec, fabrykant, przewodniczący sądu rabinicznego. Od 1900 związany z Kaliszem, gdzie zajął się wraz z bratem produkcją i handlem wyrobami hafciarskimi. Miasto opuścił na stałe w 1935. Urodził się 13 maja 1863.
- po 06.1949** (70) Zmarł Maksymilian Jasiński, księgarz. W latach 1923-25 pełnił funkcję dyrygenta Chóru Męskiego *Echo*. Był członkiem Stowarzyszenia Spożywczego *Ognisko* oraz Stowarzyszenia Rzemieślników Chrześcijańskich pw. św. Józefa. W latach 1917-18 prowadził wraz z Mieczysławem Krauckim księgarnię *Feniks*. W 1933 zorganizował w Kaliszu wystawę książki pedagogicznej. Urodził się 4 października 1880.
- 1949** (70) W Kaliszu przebywał prezydent Bolesław Bierut.
- 1949** (70) Utworzono Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne.
- 09.1954** (65) Z inicjatywy Gustawa Arnolda Fibigera otwarto Technikum Budowy Fortepianów.
- 1954** (65) Zmarła Emilia Bohowiczowa, nauczycielka, działaczka społeczna i oświatowa, publicystka. Wchodziła w skład zarządu Towarzystwa Dobroczyńności oraz zarządu Muzeum Ziemi Kaliskiej. Była aktywną uczestniczką *piątków literackich*. Współpracowała z *GAZETĄ KALISKĄ* na łamach której publikowała recenzje, sprawozdania z odczytów, reportaże i artykuły. Stanowiła pierwowzór Stefanii Holszańskiej z powieści *Noce i dnie* Marii Dąbrowskiej. Urodziła się w 1862.
- 1954** (65) Oddział Chorób Płucnych Szpitala Miejskiego w Wolicy został przekształcony w Państwowy Szpital Przeciwgruźliczy im. dra Bronisława Koszutkiego.
- 1954** (65) Zmarł Stanisław Pstrokoński-Poraj, artysta malarz. W latach 1896-97 pracował nad odnowieniem ołtarzy w kościele oo. Franciszkanów. Urodził się w 1871.

- 1954** (65) Powstała Stacja Archeologiczna Instytutu Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk, którą przez długie lata kierował Krzysztof Dąbrowski.
- 12.02.1959** (60) Zmarł Iwo Gall, scenograf, malarz, reżyser, autor książek poświęconych teatrowi. W latach 1936-38 był dyrektorem Teatru im. Wojciecha Bogusławskiego. Urodził się 1 kwietnia 1891.
- 12.02.1959** (60) W Londynie zmarł Jerzy Świrski, wiceadmirał, współtwórca Polskiej Marynarki Wojennej. W czasie I wojny światowej zajmował stanowisko oficera nawigacyjnego Floty Czarnomorskiej. Urodził się 5 kwietnia 1882 w Kaliszu.
- 13.07.1959** (60) Zmarł Tadeusz Miłobędzki, chemik, dydaktyk. Od 1883 uczył się w Męskim Gimnazjum Klasycznym, po ukończeniu którego wyjechał do Warszawy na studia chemiczne. Opublikował ok. 90 prac, w tym podręczniki z klasycznej analizy chemicznej. Redagował m.in. *CHEMIKA POLSKIEGO* (1917-18) oraz *ROCZNIKI CHEMII* (1935-39). Był założycielem Polskiego Towarzystwa Chemicznego (1920) oraz członkiem wielu towarzystw m.in. Towarzystwa Wzajemnej Pomocy b. Wychowawców Szkół Średnich Kaliskich w Warszawie. Urodził się 16 czerwca 1873 w Kole nad Wartą.
- 31.10.1959** (60) W Londynie zmarł Juliusz Ulrych, polityk, działacz Polskiej Organizacji Wojskowej. Uczęszczał do Miejskiego Gimnazjum Klasycznego, a po strajku szkolnym w 1905 do Szkoły Handlowej. W 1914 wstąpił jako porucznik do Legionów. W listopadzie 1918 kierował z ramienia POW akcją rozbrajania oddziałów niemieckich w Kaliszu. W latach 1935-39 minister komunikacji w rządach Mariana Żyndrama Kościałkowskiego i Felicjana Sławoja Składkowskiego. W 1939 udał się wraz z całym rządem RP na emigrację. Urodził się w Kaliszu 9 kwietnia 1888.
- 1959** (60) Tadeusz Osiński odnalazł plan fundamentów zamku kaliskiego pochodzący z 1802. Plan ten stał się podstawą do badań archeologicznych prowadzonych przez Tadeusza Poklewskiego.
- 1964** (55) Z inicjatywy inż. Janusza Kazimierowskiego powstała Dostrzegalnia Astronomiczna objęta opieką przez Kaliski Dom Kultury.
- 1964** (55) Oddano do użytku budynek Klubu Międzynarodowej Prasy i Książki wzniesiony ze środków Społecznego Funduszu Odbudowy Stolicy.
- 10.07.1969** (50) Zmarł Stefan Łusakowski, nauczyciel, harcmistrz, działacz ZHP. Absolwent Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki. W 1948 wystąpił przed Sądem Okręgowym w Kaliszu jako świadek w procesie przeciwko Heinrichowi Nolte zastępcy szefa kaliskiej placówki gestapo. Pracował w szkołach w Dobrzecu, Kokaninie oraz Kaliszu. Urodził się 12 września 1903.

- 12.10.1969 (50)** Przed budynkiem Studium Nauczycielskiego odsłonięto pomnik Marii Konopnickiej dłuta Stanisława Horno-Popławskiego. Pomnik powstał z inicjatywy dzieci szkół kaliskich przy wsparciu mieszkańców miasta.
- 02.02.1974 (45)** Zmarł Stefan Martuzalski, ksiądz, działacz społeczny. W latach 1922-39 proboszcz parafii św. Gotarda. W czasie II wojny światowej zmuszony do osiedlenia w Generalnej Guberni. Po powrocie w 1945 objął parafię św. Mikołaja. Za odczytanie listu episkopatu polskiego o upaństwowieniu Caritas aresztowany i skazany na 6 lat więzienia. Jego zasługą jest sprowadzenie do Kalisza ss. Magdalenek, stworzenie Zakładu Opieki św. Józefa, utworzenie domu wychowawczego dla biednych chłopców na Rypinku oraz wybudowanie szkoły powszechnej kierowanej przez ss. Felicjanki. Urodził się 1 lipca 1887 w Stawiszynie.
- 24.06.1974 (45)** Zmarł Witold Wardęski, architekt, działacz społeczny. Po ukończeniu nauki w 1914 osiadł w Kaliszu. W czasie I wojny światowej wcielony do wojska, pracował przy budowie fortyfikacji. Następnie podjął pracę w urzędzie Naczelnika Powiatu Kaliskiego, jako kierownik Wydziału Spraw Społecznych. Po 1919 objął stanowisko architekta powiatowego na Kalisz, Turek i Konin. Do jego najważniejszych osiągnięć należą: kierownictwo budowy wieży ratuszowej (1923-24), rekonstrukcja barokowej wieży kościoła św. Józefa, kierownictwo budowy Teatru Miejskiego oraz projekt sanatorium dla chorych na gruźlicę w Wolicy. Urodził się 2 maja 1888.
- 14.07.1974 (45)** Zmarł Józef Urpsza, jezuita, działacz charytatywny zw. *Samarytaninem Kalisza*. W 1952 wstąpił do zakonu oo. Jezuitów w Kaliszu, gdzie poświęcił się bez reszty chorym i ubogim. Do współpracy pozyskiwał zarówno duchownych, jak i osoby świeckie m.in. lekarzy oraz prawników. Urodził się 10 sierpnia 1880.
- 01.09.1974 (45)** Przy Kaliskim Towarzystwie Muzycznym działalność rozpoczęła Kaliska Orkiestra Symfoniczna pod batutą Andrzeja Bujakiewicza.
- 02.12.1974 (45)** W Warszawie zmarła Adamina Dąbkowska, bibliotekarka. W 1919 wraz z rodziną przybyła do Kalisza. Maturę uzyskała w Gimnazjum Państwowym im. Anny Jagiellonki. W 1927 podjęła pracę w Bibliotece Miejskiej im. Adama Asnyka. W czasie II wojny światowej internowana w obozie na terenie Gimnazjum Handlowego, a następnie przewieziona do obozu w Jaśle. W kwietniu 1945 ponownie zatrudniona na stanowisku bibliotekarki. Urodziła się 4 kwietnia 1906 w Kijowie.
- 12.1974 (45)** Odbył się I Międzynarodowy Festiwal Pianistów Jazzowych.
- 1974 (45)** Rozpoczęto modernizację ulic ze szczególnym uwzględnieniem tras wjazdowych. Kolejno przebudowano i unowocześniono ulice: Łódzką, Górnośląską, Wrocławską, Poznańską, 23 Stycznia (ob. ul. Stawiszyńska) i Częstochowską.
- 31.01.1979 (40)** Na stanowisko prezydenta miasta powołano Andrzeja Spychalskiego.

- 27.07.1979** (40) Zmarł Kazimierz Paszyn, nauczyciel. W czasie okupacji pracował jako robotnik przymusowy w jednej z fabryk w Niemczech. W 1945 rozpoczął naukę w Gimnazjum i Liceum dla Dorosłych im. Tadeusza Kościuszki. Po ukończeniu studiów o specjalności sportowej podjął pracę w Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Asnyka (1956) przyczyniając się do podniesienia poziomu sportowego szkoły. Przez kilka lat pracował również jako instruktor wioślarstwa w Kaliskim Towarzystwie Wioślarskim. Urodził się 24 listopada 1925.
- 02.11.1979** (40) Zmarł Mieczysław Leń, pseud. i krypt. Jerzy Brzozowski, J.B., Jan Kantecki, (I), (I.), I.m., (m.I.), (M.L.), M.L., nauczyciel, dziennikarz i krytyk teatralny. W 1952 otrzymał skierowanie do pracy w Kaliszu początkowo w Szkole Ogólnokształcącej stopnia Podstawowego i Licealnego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, a od 1954 w Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Asnyka. Był współzałożycielem *ZIEMI KALISKIEJ*, w której pełnił funkcję sekretarza redakcji (1957-79). Urodził się 28 czerwca 1928.
- 25.11.1979** (40) W Londynie zmarł Krzysztof Dąbrowski, archeolog, prekursor zastosowania metod geofizycznych w polskiej archeologii. Najważniejszy przedmiot badań Dąbrowskiego stanowiła identyfikacja Kalisza z Calisją Ptolemeusza oraz problematyka Kalisza wczesnośredniowiecznego. Przez kilkadziesiąt lat kierował licznymi wykopaliskami m.in. w Piwonicach, Wesółkach, Zagórzynie i Zawodziu. W 1966 otrzymał tytuł Honorowego Obywatela miasta Kalisza. Urodził się 25 maja 1931 w Lublinie.
- 1979** (40) Rozpoczęto napełnianie zbiornika retencyjnego w Szaleńcu.
- 1979** (40) Na zewnętrznej ścianie kościoła poreformackiego odsłonięto płaskorzeźbę projektu Wiesława Andrzeja Ożminy upamiętniającą funkcjonowanie w klasztorze obozu germanizacyjnego dla dzieci.
- 06.01.1984** (35) Zmarł Józef Borowiak, specjalista zarządzania przemysłem, działacz gospodarczy i społeczny, nauczyciel. W latach 1954-58 dyrektor WSK w Kaliszu. Następnie zatrudniony w Kaliskim Przedsiębiorstwie Sprzętu Rolniczego jako z-ca dyr. ds. technicznych (1960-62). Inicjator i pierwszy dyrektor Miejskiego Biura Projektów Miasto-projekt w Kaliszu (1963). Realizator strategicznej dla miasta inwestycji tj. budowy ujęcia i Stacji Uzdatniania Wody w Lisie. Wielokrotnie odznaczany i nagradzany m.in. tytułem Honorowego Obywatela miasta Kalisza (1984). Urodził się w Gostyniu 20 grudnia 1922.
- 13.01.1984** (35) Zmarł Władysław Rymkiewicz, pseud. i krypt. Arystarch, Lektor, Obserwator, W.R., wr., prawnik, pisarz, prozaik i publicysta. Łączył pracę adwokata z twórczością literacką. Debiutował w 1925 nowelą *Zdrada* opublikowaną w *BLUSZCZU*. Urodził się 17 maja 1900 w Kaliszu.
- 04.07.1984** (35) W Urzędzie Wojewódzkim w Kaliszu podpisano porozumienie między Zbigniewem Radwańskim, rektorem Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, a Kazimierzem Buczmą, wojewodą kaliskim, o powołaniu, prowadzeniu i rozwijaniu Zakładu Nauczania Początkowego UAM w Kaliszu. W 2002 uchwałą Senatu UAM w miejsce Instytutu Pedagogiczno-

Artystycznego utworzono Wydział Pedagogiczno-Artystyczny UAM w Kaliszu.

- 13.10.1984** (35) Zmarł Krzysztof Marks, pseud. Jan Nadel, plastyk. Absolwent Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka. Uprawiał malarstwo portretowe, grafikę warsztatową i użytkową, zajmował się projektowaniem oraz wystrojem wnętrz. Swoje prace prezentował na wystawach w Kaliszu, Wrocławiu i Łodzi. Współpracował z redakcją *ZIEMI KALISKIEJ* ilustrując opowiadania Tadeusza Pniewskiego oraz Eligiusza Kor-Walczaka. Urodził się 27 lipca 1946.
- 12.1984** (35) Wyruszyła Studencka Wyprawa Naukowa *Afryka 84/85* zorganizowana przez Koło Naukowe Etnografów przy Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Warszawskiego oraz Muzeum Narodowe w Szczecinie. Uczestnicy wyprawy udali się do Sudanu w celu przeprowadzenia badań i pozyskania eksponatów muzealnych do polskich kolekcji afrykańskich. W efekcie do Muzeum Okręgowego Ziemi Kaliskiej trafiło 350 zabytków oraz bogaty materiał ikonograficzny. Idea wyprawy nawiązywała do pierwszej polskiej wyprawy do Afryki zorganizowanej przez Stefana Szolca-Rogozińskiego w 1882.
- 1984** (35) W Warszawie zmarł Władysław Kwiatkowski, nauczyciel, bibliofil, działacz społeczny. W latach międzywojennych uczył w Szkole Powszechnej im. 3 Maja. Należał do najaktywniejszych działaczy Związku Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych w Kaliszu. Był jednym z członków założycieli Towarzystwa Przyjaciół Książki (1927-36), współredaktorem miesięcznika *ZIEMIA KALISKA* (1930-32) oraz członkiem Towarzystwa Biblioteki Publicznej im. Adama Mickiewicza. Opublikował kilka prac poświęconych miastu m.in. *325 lat drukarstwa kaliskiego* (1928), *Obraz Rubesna w Kaliszu* (1929). Urodził się w 1903.
- 1984** (35) Kalisz i Erfurt zawarły porozumienie o współpracy.
- 22.01.1989** (30) Zmarł Gustaw Arnold III Fibiger, budowniczy fortepianów. W latach 1922-30 uczęszczał do Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki. W połowie lat 30. XX w. rozpoczął praktykę w należącej do rodziny fabryce fortepianów. W 1954 zainicjował działalność Technikum Budowy Fortepianów, którym następnie kierował (1955-64). Za swoją pracę wielokrotnie wyróżniany m.in. odznaką Zasłużonego Działacza Kultury oraz Zasłużonego dla Kaliskiej Fabryki Fortepianów i Pianin *Calisia*. Urodził się 23 września 1912 w Kaliszu.
- 01.1989** (30) Przy ul. Poznańskiej rozpoczął pracę Wojewódzki Szpital Zespolony im. Ludwika Perzyny.
- 24.04.1989** (30) Podpisano umowę o współpracy między Kaliszem a Preston.
- 08.09.1989** (30) W Warszawie zginęła Zofia Dybowska-Aleksandrowicz, reżyserka teatralna, dubbingowa i dźwiękowiec. Ukończyła Wydział Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Wydział Reżyserii PWSF w Łodzi. Była promotorką polskiej szkoły dubbingowej. Urodziła się 17 stycznia 1928 w Kaliszu.

WYDARZENIA I ROCZNICE

- 23.11.1989** (30) W Sztokholmie zmarł Bogusław Śliwa, prawnik, działacz opozycji demokratycznej, wiceprzewodniczący Zarządu Regionu NSZZ Solidarność Wielkopolska Południowa. W latach 80. XX w. zaangażowany w protesty robotnicze m.in. w Fabryce Wyrobów Runowych *Runotex* i w Kaliskich Zakładach Koncentratów Spożywczych *Winiary*. Od lutego do września 1982 internowany. W 1983 zdecydował się na emigrację polityczną. Urodził się 6 października 1944 we Lwowie.
- 13.12.1989** (30) W Podkowie Leśnej zmarł Michał Wiłkomirski, skrzypek, pedagog. W 1921 rozpoczął pracę jako nauczyciel gry na skrzypcach w szkole muzycznej w Kaliszu. Urodził się w 1902 w Moskwie.
- 1989** (30) W Kaliszu uruchomiono Instytut Wyższej Kultury Religijnej będący filią Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.
- 1989** (30) Biskup włocławski Henryk Muszyński wydał dekret powołujący parafię pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny na Zagorzynku oraz bł. Michała Kozala Biskupa i Męczennika w Winiarach.
- 1989** (30) Fundacja im. Rodziny Nissenbaumów usunęła żydowskie płyty nagrobne ze skarp kanału Rypinkowskiego położone tam przez Niemców w czasie likwidacji cmentarzy żydowskich i przewiozła je na cmentarz przy ul. Podmiejskiej.
- 08.01.1994** (25) W Warszawie zmarła Aniela Karolina Wende, długoletnia nauczycielka historii w kaliskich liceach, a także prezes kaliskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego. Urodziła się 13 lipca 1906.
- 16.01.1994** (25) Powstał Kaliski Klub Amazonek zrzeszający kobiety, które w wyniku schorzeń onkologicznych przeszły amputację piersi. Jego pierwszym prezesem została Anna Gmerek.
- 11.04.1994** (25) Metropolita Poznański arcybiskup Jerzy Stroba i biskup kaliski Stanisław Napierała dokonali wmurowania aktu akrecyjnego oraz poświęcenia budynku Wyższego Seminarium Duchownego.
- 25.06.1994** (25) Długodystansowiec Andrzej Jabłoński w ciągu 20 dni przebiegł trasę między Kaliszem a Heerhugowaard.
- 28.08.1994** (25) Miejski Zakład Komunikacyjny przekształcono w Kaliskie Linie Autobusowe, autobusy otrzymały barwy żółto-granatowe.
- 25.09.1994** (25) W pomieszczeniach dawnych szkół jezuickich przy ul. Łaziennej otwarto Centrum Rysunku i Grafiki im. Tadeusza Kulisiewicza.
- 09.11.1994** (25) W czasie robót ziemnych przy ul. Śródmiejskiej, w pobliżu mostu kamiennego, odkryto fragmenty fundamentów bramy Wrocławskiej. Wydobyto także resztki drewnianego mostu sprzed 1824.
- 1994** (25) Na Międzynarodowych Targach *Poľagra* w Poznaniu wśród wyróżnionych złotymi medalami znalazły się kaliskie firmy: Przedsiębiorstwo

WYDARZENIA I ROCZNICE

Przemysłowo-Handlowe *Hellena*, Kaliskie Przedsiębiorstwo Produkcji Chłodniczej *Augusto* oraz Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe *Miromark*.

- 1994** (25) Do Kalisza przybyły siostry ze Zgromadzenia Sióstr Nauczycielek św. Doroty - Córek Najświętszego Serca.
- 1994** (25) Nagrodę miasta Kalisza otrzymała: s. Maura - Barbara Otto. Odznaką Zasłużony dla Miasta Kalisza zostali wyróżnieni: Klub Kaliszan w Warszawie oraz Marceli Jezierski. Tytuł Honorowego Obywatela miasta Kalisza przyznano Józefowi Garlińskiemu.
- 01.01.1999** (20) W wyniku reformy administracyjnej Kalisz stracił status miasta wojewódzkiego stając się powiatem grodzkim. Powiat ziemski kaliski utworzyły gminy: Blizanów, Brzeziny, Ceków Kolonia, Godziesze Wielkie, Koźminek, Lisków, Mycielin, Opatówek, Stawiszyn, Szczytniki oraz Żelazków.
- 30.05.1999** (20) Na placu św. Józefa odsłonięto pomnik Jana Pawła II upamiętniający wizytę Ojca Świętego w Kaliszu w czerwcu 1997. Pomnik o wysokości ponad 3 metrów został wykonany z brązu. Autorem monumentu jest prof. Jan Kucz.
- 05.1999** (20) Rada Europy przyznała Kaliszowi Flagę Honorową stanowiącą dowód uznania za aktywność w kontaktach międzynarodowych.
- 06.1999** (20) W czasie pielgrzymki do Polski Jan Paweł II beatyfikował kaliszanie ks. Henryka Kaczorowskiego, wykładowcę Seminarium Duchownego we Włocławku, zamordowanego w czasie II wojny światowej w obozie koncentracyjnym.
- 15.07.1999** (20) Premier Jerzy Buzek podpisał decyzję o powołaniu w Kaliszu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej kształcącej na kierunkach ekonomicznych i technicznych. Pierwszym rektorem uczelni został prof. dr hab. Czesław Glinkowski.
- 07.1999** (20) Zmarł Józef Ożmin, artysta malarz, wywodzący się z Kalisza, uczestnik wojny polsko-bolszewickiej, odznaczony Honorową Odznaką Miasta Kalisza.
- 02.08.1999** (20) W Spocie zmarł Zygmunt Karolak, artysta malarz, grafik, nauczyciel kaliskich szkół, profesor Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Ukończył Gimnazjum i Liceum im. Tadeusza Kościuszki, następnie studiował malarstwo na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. W latach 1932-39 pracował jako wykładowca rysunku w kaliskich gimnazjach. W tym czasie rozpoczął również działalność artystyczną. Swoje prace wystawiał w Kaliszu, Poznaniu, Krakowie oraz Lwowie. Podczas pobytu w oflagach malował portrety współwięźniów. W 1947 osiedlił się na stałe w Sopocie. Uprawiał malarstwo olejne, akwarele, rysunek oraz grafikę. Za swoją pracę wielokrotnie nagradzany i wyróżniany m.in. Honorową Odznaką Miasta Kalisza.
- 30.09.1999** (20) W Szcypiornie uroczystie otwarto zrekonstruowany cmentarz ukraiński. Na cmentarzu, założonym przez Niemców w 1914, pochowani

zostali jeńcy alianccy, a także legioniści i żołnierze armii rosyjskiej. W latach 20. XX w. pochowano tam także żołnierzy ukraińskich.

- 1999** (20) Nagrodę miasta Kalisza otrzymała Drużyna Siatkarek *Augusto*. Odznaką Zasłużony dla Miasta Kalisza zostali wyróżnieni: Bogusław Brzostowski, Irena Hołysiak, Eugeniusz Kałużny, Wincenty Nawrocki oraz Huub Rovers. Z kolei Henryk Jedwab oraz Jan Ptaszyn Wróblewski otrzymali tytuł Honorowego Obywatela miasta Kalisza.
- 1999** (20) Po raz drugi Rada Europy wyróżniła Kalisz Flagą Honorową przyznawaną za aktywność w kontaktach międzynarodowych.
- 26.12.2004** (15) Zmarł Stefan Miecznikowski, ksiądz, jezuita, honorowy członek NSZZ Solidarność, duszpasterz piłsudczyków i harcerzy. W Kaliszu przebywał w latach 1960-66 oraz 1970-78. Kierował tzw. *szkołą jezuicką*, do której należeli działacze kaliskiej opozycji demokratycznej. Stworzył i prowadził Duszpasterstwo Inteligencji na bazie którego powstał Klub Inteligencji Katolickiej. Wielokrotnie aresztowany i szykanowany za *działalność antypaństwową*. Opublikował m.in. *Kazania stanu wojennego* (1992) oraz *Rozważania o Ojczyźnie* (1998). Urodził się 25 sierpnia 1921.
- 2004** (15) Nagrodę miasta Kalisza otrzymała Firma Budowlana *Marek Antczak*. Odznaką Zasłużony dla Miasta Kalisza zostali wyróżnieni: ks. Aleksander Jacyniak, Stanisław Lorenc, Jerzy Nowicki, Elżbieta Szmaja oraz Parafia Katedralna pw. św. Mikołaja. Ksiądz biskup Stanisław Napierała został wyróżniony tytułem Honorowego Obywatela miasta Kalisza.
- 30.05.2009** (10) W Warszawie zmarła Krystyna Borowicz, aktorka. Debiutowała w 1956 rolą Pleciugi w filmie *Warszawska syrena*, grała m.in. w *Kochajmy syrenki*, *Wojna domowa*, *Nie lubię poniedziałku*, *Poszukiwany, poszukiwana*, *Stawiam na Tolka Banana*. Urodziła się 25 stycznia 1923 w Kaliszu.
- 08.08.2009** (10) W Warszawie zmarł Jan Tarasin, malarz, grafik, rysownik, fotograf. Debiutował w 1948 na Pierwszej Wystawie Sztuki Nowoczesnej w Krakowie. W 1976 został uhonorowany Nagrodą Krytyki im. Cypriana Kamila Norwida za najlepszą wystawę malarską. Równoległe z działalnością plastyczną tworzył literaturę poruszającą zagadnienia warsztatu artysty oraz kwestię historii i filozofii sztuki. Urodził się 11 września 1926 w Kaliszu.
- 25.08.2009** (10) Zmarł Jan Derdoń, żołnierz, ratownik WOPR. W czasie II wojny światowej służył w 34. Eskadrze Lotniczej. Po wojnie aktywnie działał w związkach kombatanckich, był też działaczem sportowym, ratownikiem i instruktorem WOPR. Współzałożyciel kaliskiego oddziału Związku Piłsudczyków. Urodził się 24 czerwca 1914.
- 25.09.2009** (10) Zmarł Waław Klepandy, krajoznawca oraz miłośnik historii. Wczesne lata dzieciństwa spędził we Francji. W czasie II wojny światowej walczył w szeregach Poznańskiego Okręgu Armii Krajowej (pseud. *Parys*). W 1953 został kierownikiem Muzeum Ziemi Kaliskiej. Dwa lata później objął funkcję prezesa zarządu Kaliskiego Koła Przewodników. Współtwórca pisma *ZIEMIA KALISKA*, inicjator utworzenia Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół

Nauk oraz pomysłodawca popularnych w latach 1995-98 noworocznych spacerów po mieście. Za swoją pracę wyróżniony tytułem Honorowego Obywatela miasta Kalisza. Laureat Nagrody miasta Kalisza oraz plebiscytu *ZIEMI KALISKIEJ* Honorowy Kaliszanie Roku 2004. Urodził się 17 września 1925 w Czachorach k. Kotowiecka.

- 2009** (10) Nagrodę miasta Kalisza otrzymał Stanisław Tyc. Odznaką Zasłużony dla Miasta Kalisza zostali wyróżnieni: Mirosław Jurek, Bożena Pietniunas, ks. Bolesław Stefaniak, a także Uniwersytet im. Adam Mickiewicza i Filharmonia Kaliska. Z kolei Antoni Pietkiewicz oraz prof. dr hab. Czesław Glinkowski otrzymali tytuł Honorowego Obywatela miasta Kalisza.
- 07.01.2014** (5) Zmarła Barbara Bobowska, wieloletnia przewodnicząca Międzyzakładowej Komisji NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty Wychowania w Kaliszu. W latach 1998-2002 radna Rady Miejskiej Miasta Kalisza. Urodziła się w 1939.
- 01.2014** (5) Zmarł Wincenty Tomalak, działacz społeczny, pracownik Urzędu Miejskiego, wyróżniony Honorową Odznaką Miasta Kalisza. Aktywnie działał w Związku Kombatantów i Byłych Więźniów Politycznych, Związku Inwalidów Wojennych RP, Stowarzyszeniu Polaków Poszkodowanych przez III Rzeszę oraz Fundacji Polsko-Niemieckie Pojednanie. Urodził się w 1919.
- 18.03.2014** (5) Zmarła Irena Wieczorek, nauczycielka Szkół Ekonomicznych, Liceum Pedagogicznego w Kaliszu, działaczka Związku Nauczycielstwa Polskiego oraz Towarzystwa Miłośników Kalisza, członek honorowy Stowarzyszenia im. Haliny Sutarzewicz. W latach 1980-91 pełniła funkcję kustosa Izby Muzealnej im. Marii Konopnickiej. Urodziła się 24 maja 1924.
- 16.04.2014** (5) Zmarł Stanisław Olejnik, ksiądz współzałożyciel i nestor Klubu Kaliszan w Warszawie, członek Stowarzyszenia Wychowanków Gimnazjum i Liceum im. Adama Asnyka w Kaliszu. Święcenia kapłańskie przyjął w 1944. Autor prac naukowych i popularnonaukowych z zakresu filozofii i teologii, zwłaszcza teologii moralnej. Swoje wspomnienia zebrał w tomie *Takie to były czasy, tacy to byli ludzie. Karty dziennika*. Urodził się 28 kwietnia 1920 w Kaliszu.
- 12.10.2014** (5) Zmarł Zbigniew Kledecki, lekarz, działacz społeczny, członek honorowy i prezes Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego, poseł na Sejm (1976-85). Poza pracą w szpitalu pełnił funkcję wojewódzkiego konsultanta ds. kardiologii. W latach 1973-78 kierował Wojewódzkim Ośrodkiem Doskonalenia Kadr Medycznych w Kaliszu. Za swoją działalność wyróżniony Honorową Odznaką Miasta Kalisza, medalem Honorowy Przyjaciel Kalisza oraz najwyższym odznaczeniem lekarskim *Gloria Medicinæ*. Członek Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Polskiego Związku Filatelistów oraz Światowego Związku Żołnierzy AK. Autor prac naukowych popularnonaukowych. Redaktor *ZESZYTÓW NAUKOWYCH KALISKIEGO TOWARZYSTWA LEKARSKIEGO*. Urodził się 15 lutego 1921 w Poznaniu.
- 12.11.2014** (5) Zmarła s. Maura Barbara Otto, społeczniczka, założycielka Oddziału „Caritas” Diecezji w Kaliszu (1992). Była członkinią Zgromadzenia Sióstr

Wspólnej Pracy od Niepokalanej Maryi. W latach 1984-91 pracowała w parafii Opatrzności Bożej w Kaliszu organizując m.in. stołówkę dla najbardziej potrzebujących mieszkańców miasta i okolic. W 1994 uhonorowana Nagrodą Miasta Kalisza. Urodziła się w 1938.

- 17.11.2014** (5) Zmarł Piotr Kisieliński, lekarz, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny i wieloletni dyrektor Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kaliszu. Urodził się w 1964.
- 20.11.2014** (5) Zmarł Zbigniew Białek, samorządowiec, nauczyciel, wiceprezydent Miasta Kalisza (1998-2002), radny Rady Miejskiej Kalisza I, II, III i IV kadencji. Absolwent Liceum Ogólnokształcącego im. Adam Asnyka. W latach 1986-98 dyrektor Szkoły Podstawowej nr 1. Przez wiele lat kierował Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym Urodził się w 1941.
- 01.2018** (1) Zmarł Józef Suda, lekarz, żołnierz Armii Krajowej. Odznaczony m.in. Krzyżem Walecznych, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i Krzyżem Armii Krajowej, medalem „Sto Lat Pracy Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego dla Człowieka” oraz tytułem Honorowy Przyjaciel Kalisza. Po studiach na Akademii Medycznej w Poznaniu rozpoczął pracę w kaliskim szpitalu, gdzie uzyskał specjalizację w zakresie chorób wewnętrznych. Następnie objął stanowisko w Poradni Reumatologicznej i Pracowni EKG i w Przychodni Rejonowej nr 1, w której pracował do emerytury. Należał do Zarządu Światowego Związku Armii Krajowej i Związku Inwalidów Wojennych. Był jednym z założycieli Klubu Inteligencji Katolickiej w Kaliszu. Urodził się 6 sierpnia 1925 w Czarnej.
- 12.01.2018** (1) We Wrocławiu zmarł Stanisław Olgierd Krzysik, prawnik, absolwent Gimnazjum Humanistycznego im. Adama Asnyka. Zawodowo związany z Wrocławiem. Odznaczony Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi oraz godnością Honorowego Przyjaciela Kalisza (2013). Urodził się 26 lutego 1918 w Krakowie.
- 01.05.2018** (1) W Warszawie zmarła Wanda Wiłkomirska, skrzypaczka, pedagog. Grę na skrzypkach studiowała w Łodzi u Eugenii Umińskiej, Tadeusza Wrońskiego oraz Ireny Dubiskiej. Grała na skrzypkach w triu Wiłkomirskich, ze swoim przyrodnim rodzeństwem: Kazimierzem (wiolonczela) i Marią (fortepian). Karierę solową zaczęła jako laureatka konkursów w Genewie (1946), Budapeszcie (1949), Lipsku (1950) oraz Poznaniu (1952). Wielokrotnie odwiedzała rodzinne strony koncertując w Kaliszu, Gołuchowie, Antoninie. W 2006 wyróżniona tytułem Honorowy Obywatel Miasta Kalisza. Urodziła się 11 stycznia 1929 w Warszawie.
- 11.06.2018** (1) Zmarł Kazimierz Rogacki, lekarz, zasiadał w Radzie Miejskiej Kalisza (1994-98). W 1975 otrzymał tytuł doktora nauk medycznych. Pracował jako chirurg w Szpitalu Miejskim im. Strusia w Poznaniu, Szpitalu Miejskim im. Przemysława II w Kaliszu oraz Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym. Autor artykułów naukowych z dziedziny chirurgii. Członek Towarzystwa Chirurgów Polskich oraz Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego. Odznaczony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi (1987), Krzyżem Kawalerskim Orderu

Odrodzenia Polski (1996), a także odznaką Zasłużony dla Miasta Kalisza (2001). Urodził się 25 marca 1929 w Kaliszu.

- 09.2018** (1) Zmarła Urszula Pilarska, wychowawczyni dzieci i młodzieży, aktywna społeczniczka. W latach 1994-2002 radna Rady Miejskiej Kalisza. Współtworzyła Ogólnopolskie Pielgrzymki Rodzin „Civitas Christiana” do św. Józefa. Była jedną z inicjatorek powstania Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Kaliszu. Za swoje zasługi w 2015 otrzymała tytuł Zasłużona dla Miasta Kalisza.
- 28.09.2018** (1) Zginął Jarosław Wilner, szef Zarządu Regionu Wielkopolska Południowa NSZZ „Solidarność”. Działalność związkową rozpoczął w „Hafcie”. Od kwietnia 1982 był członkiem Tymczasowego Komitetu Koordynacyjnego „S” Wielkopolska Południowa. Był również redaktorem, drukarzem i kolporterem pism *SPOŁECZEŃSTWU DO PRZEMYŚLENIA*, *BIULETYN INFORMACYJNY TTK* i *MAGAZYN POLSKI WALCZĄCEJ*.

KALENDARZ UROCZYSTOŚCI PATRIOTYCZNYCH**ŚWIĘTA I ROCZNICE****74. rocznica rozstrzelania 56 żołnierzy Armii Krajowej**

19 stycznia, godz. 12.00 - Las w Skarszewie i mogiła zbiorowa na Cmentarzu Tynieckim
Prezydent, Przewodniczący Rady Miasta Kalisza

156. rocznica wybuchu Powstania Styczniowego

22 stycznia, godz. 12.00 - Pomnik Adama Asnyka
Władze miasta, I Liceum Ogólnokształcące im. Adama Asnyka, Miejska Biblioteka
Publiczna im. Adama Asnyka, Rada Osiedla Adama Asnyka

74. rocznica zakończenia okupacji niemieckiej w Kaliszu

23 stycznia, godz. 12.00 - Tablica pamiątkowa - Ratusz
Władze miasta, delegacje władz miasta

Dzień Żołnierzy Niezłomnych

1 marca - Kościół św. Rodziny oraz Ogrójec Klasztoru oo. Jezuitów
wg odrębnego scenariusza Stowarzyszenia Kaliszczy Patriotów

Miesiąc Pamięci Narodowej

termin do uzgodnienia, Msza św. polowa przy obelisku ofiar II wojny światowej w lesie
w Winarach oraz apel Prezydenta Miasta do organizacji i szkół o ochronę miejsc pamięci
i udział młodzieży szkolnej w uroczystościach
Władze miasta, Parafia rzymskokatolicka bł. Michała Kozala w Winarach

79. Rocznicą Zbrodni Katyńskiej

14 kwietnia, godz. 10.00 - Msza św. w Kościele Garnizonowym i przejście do klasztoru
oo. Jezuitów
Władze miasta, Stowarzyszenie „Rodzina Katyńska” wg odrębnego scenariusza

Dzień Męczeństwa Duchowieństwa Polskiego

29 kwietnia - złożenie przez władze miasta kwiatów w kaplicy podziemnej w kościele św.
Józefa
Władze miasta

Dzień Inwalidy Wojennego

Kwiecień, wg odrębnego scenariusza Związku Inwalidów Wojennych RP

Święto Flagi Państwowej

2 maja, godz. 12.00 - wciągnięcie flagi na maszt przed kaliskim ratuszem w obecności
delegacji władz miasta
Władze miasta

228. rocznica uchwalenia Konstytucji 3. Maja

3 maja, godz. 10.00 - Główny Rynek i katedra kaliska
Władze miasta

74. rocznica podpisania kapitulacji kończącej II wojnę światową

8 maja, godz. 12.00 - Główny Rynek

Władze miasta

76. rocznica rozstrzelania mieszkańców ziemi kaliskiej

Czerwiec, Las w miejscowości Biała Panieńska - gmina Rychwał

wg scenariusza Urzędu Gminy i Miasta Stawiszyn, przedstawiciele władz miasta

75. rocznica Powstania Warszawskiego i „Akcji Burza”

31 lipca, godz. 18.00 - cmentarz parafialny przy ul. Częstochowskiej, msza św. polowa przy grobie śp. ks. Józefa Sieradzana

(przed Mszą św. delegacje złożą kwiaty i zapalą znicze przy pomniku przed Zespołem Szkół Techniczno-Elektronicznych ul. Częstochowska 99, referat okolicznościowy przy grobie ks. Sieradzana)

Władze miasta, Parafia św. Gotarda

1 sierpnia, godz. 17.00 - Klasztor i Ogrójec oo. Jezuitów

przed uroczystością ogólną delegacja władz miastałoży kwiaty pod tablicą ks. Stanisława Piotrowskiego w krużganku kościoła oo. Jezuitów

Władze miasta, Światowy Związek Żołnierzy AK

105. rocznica wymarszu I Kompanii Kadrowej

6 sierpnia, godz. 12.00 - Zapalenie zniczy przy pomniku Legionistów przed IV Liceum Ogólnokształcącym ul. Serbinowska / Widok

godz. 12.30 - Cmentarz Miejski - tablica pamiątkowa poświęcona siedmiu Legionistom

Władze miasta

105. rocznica wybuchu I wojny światowej i spalenia miasta

14 sierpnia, godz. 12.00 - Obelisk przy ul. Podmiejskiej, mogiła ofiar I wojny światowej na Cmentarzu Tynieckim

Delegacja władz miasta

Święto Żołnierza WP oraz 99. rocznica Bitwy Warszawskiej zwanej „Cudem nad Wisłą”

15 sierpnia, godz. 12.00 - Kościół Garnizonowy oraz Cmentarz Wojskowy przy kaplicy mjr Stefana Waltera

Władze miasta

80. rocznica wybuchu II wojny światowej

1 września, godz. 17.00 - Główny Rynek

Władze miasta

80. rocznica Bitwy nad Bzurą

8 września, Łęczycza

Związek Kombatantów RP i b. Więźniów Politycznych

Miasto zapewni przejazd

Uroczystość ku czci Bohaterów Westerplatte

16 września, Kościół pw. św. ap. Piotra i Pawła

wg odrębnego scenariusza parafii

80. rocznica napaści Związku Sowieckiego na Polskę

Dzień Sybiraka

17 września, godz. 10.00, ogrójec oo. Jezuitów
wg odrębnego scenariusza Związku Sybiraków i władze miasta

Dzień Polskiego Państwa Podziemnego

27 września, godz. 10.30 - Główny Rynek

godz. 11.00 - Obelisk w Skarszewie

Władze miasta, Światowy Związek Żołnierzy AK

godz. do uzgodn. Cmentarz Tyniecki przy zbiorowej mogile ofiar II wojny światowej
wg scenariusza Światowego Związku Żołnierzy AK

Upamiętnienie 4. Pomorskiej Dywizji Piechoty

12 października, Tablica pamiątkowa na gmachu siedziby Starostwa Powiatu Kaliskiego

- plac św. Józefa

wg odrębnego scenariusza Związku Kombatantów i b. Więźniów Politycznych

80. rocznica rozstrzelania księdza Romana Pawłowskiego

18 października, godz. 12.00, Tablica pamiątkowa - plac św. Józefa

Delegacja władz miasta

Narodowe Święto Niepodległości

101. rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości

11 listopada, godz. 10.00, Główny Rynek i katedra, (wg odrębnego scenariusza)

Władze miasta

W ramach uroczystości zakończenie Marszu Wolności - Główny Rynek

PTTK i PTH

80. rocznica pierwszych deportacji kaliskich Żydów

2 grudnia - skwer Rozmarek

wg odrębnego scenariusza

Dzień pamięci ofiar stanu wojennego

13 grudnia, Uroczysta msza św. w kościele oo. Jezuitów

NSZZ „Solidarność” wg odrębnego scenariusza

101. rocznica Powstania Wielkopolskiego

27 grudnia - wg odrębnego scenariusza

Władze miasta

INFORMATOR ADRESOWY

ADMINISTRACJA RZĄDOWA I SAMORZĄDOWA

Ministerstwo Edukacji Narodowej

00-918 Warszawa, al. J.Ch. Szucha 25

tel. 22-347-41-00

fax 22-347-42-61

e-mail: informacja@men.gov.pl

www.men.gov.pl

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

00-071 Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 15/17

tel. 22-421-01-00

www.mkidn.gov.pl

Narodowe Centrum Kultury

01-231 Warszawa, ul. Płocka 13

tel. 22-210-01-00

fax 22-210-01-01

e-mail: nck@nck.pl

www.nck.pl

Instytut Adama Mickiewicza

00-560 Warszawa, ul. Mokotowska 25

tel. 22-447-61-00

www.iam.pl

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

00-529 Warszawa, ul. Wspólna 1/3, ul. Hoża 20

tel. 22-529-27-18

fax 22-501-78-65

e-mail: sekretariat.bm@nauka.gov.pl

www.nauka.gov.pl

Ministerstwo Sportu i Turystyki

00-082 Warszawa, ul. Senatorska 14

tel. 22-244-32-64

fax 22-244-32-55

e-mail: kontakt@msit.gov.pl

www.msit.gov.pl

Departament Turystyki

tel. 22-244-31-72

fax 22-244-73-01

e-mail: turystyka@msport.gov.pl

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego**Punkt Kancelaryjny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego**

61-714 Poznań, al. Niepodległości 34
tel. 61-626-66-66
fax 61-626-69-69
e-mail: kancelaria@umww.pl
www.umww.pl

Departament Kultury

61-714 Poznań, al. Niepodległości 34
tel. 61-626-68-80
fax 61-626-68-81
e-mail: dk.sekretariat@umww.pl

Departament Sportu i Turystyki

61-714 Poznań, al. Niepodległości 34
tel. 61-626-68-40
fax 61-626-68-41
e-mail: ds.sekretariat@umww.pl

Departament Edukacji i Nauki

61-714 Poznań, al. Niepodległości 34
tel. 61-626-65-70
fax 61-626-65-71
e-mail: edukacja@umww.pl

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski

61-823 Poznań, al. Piekary 17
tel. 61-224-07-97, 61-225-54-47
fax 61-851-53-95
e-mail: office@sgipw.wlkp.pl
www.sgipw.wlkp.pl

Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu

61-713 Poznań, al. Niepodległości 16/18
tel. 61-854-10-00 (centrala)
e-mail: wuw@poznan.uw.gov.pl
Punkt Obsługi Klienta
tel. 222-500-117
e-mail: informacje@poznan.uw.gov.pl
www.poznan.uw.gov.pl

Delegatura Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Kolegialna 4
tel. 62-760-83-02
fax 62-760-83-06
e-mail: del-kalisz@poznan.uw.gov.pl

Delegatura Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kaliszu obejmuje zasięgiem działania powiaty: jarociński, kaliski, kępiński, krotoszyński, ostrowski, ostrzeszowski, pleszewski oraz miasto Kalisz

Wielkopolska Izba Turystyczna

60-813 Poznań, ul. Zwierzyniecka 13/9

tel./fax 61-853-68-39

e-mail: wit@wit.com.pl

www.wit.poznan.pl

Wielkopolska Organizacja Turystyczna

61-823 Poznań, ul. Piekary 17

tel. 61-664-52-33, 61-664-52-34

e-mail: kontakt@wot.org.pl

www.wot.org.pl

Rada Miasta Kalisza

przewodniczący - Janusz Pęcherz

wiceprzewodniczący - Karolina Pawliczak, Tadeusz Skarżyński

Kancelaria Rady Miasta

62-800 Kalisz, al. Wolności 4, Villa Calisia

tel. 62-765-43-49, 62-765-43-50, 62-765-43-82

fax 62-504-97-14

e-mail: krm@um.kalisz.pl

www.bip.kalisz.pl

www.kalisz.pl

Komisja Edukacji, Kultury i Sportu Rady Miasta Kalisza

przewodniczący - Marian Durlej, *członkowie* - ESKAN Darwich, Elżbieta Dębska, Dariusz Grodziński, Artur Kijewski, Kamila Majewska, Marcin Małecki, Barbara Oliwiecka, Karolina Sadowska, Tadeusz Skarżyński, Leszek Ziąbka

Urząd Miasta Kalisza

62-800 Kalisz, Główny Rynek 20

tel. 62-765-43-00

fax 62-764-20-32

e-mail: umkalisz@um.kalisz.pl

www.kalisz.pl

Rzecznik Prasowy

62-800 Kalisz, Główny Rynek 20

tel. 62-765-43-34

Karina Zachara

Biuro Obsługi Interesantów

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 1a

tel. 62-504-97-96

prezydent: Krystian Kinastowski

62-800 Kalisz, Główny Rynek 20

tel. 62-765-43-01

fax 62-764-20-32

e-mail: prezydent@um.kalisz.pl

wiceprezydent: Grzegorz Kulawinek

62-800 Kalisz, Główny Rynek 20

tel. 62-765-43-03

fax 62-765-43-61

e-mail: wiceprezydent@um.kalisz.pl

wiceprezydent: Mateusz Podsadny

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 1a

tel. 62-765-44-01

fax 62-504-97-74

e-mail: wiceprezydent2@um.kalisz.pl

Wydział Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 1a

Naczelnik Wydziału 62-504-97-00

Z-ca Naczelnika 62-504-97-01

stanowisko ds. kultury i sztuki 62-504-97-02, 62-504-97-03

stanowisko ds. kultury fizycznej i turystyki 62-504-97-04

stanowisko ds. ochrony zabytków 62-504-97-05

stanowisko ds. ekonomicznych 62-504-97-06

e-mail: wksit@um.kalisz.pl

naczelnik: Grażyna Dziedziak

zastępca naczelnika: Urszula Bogaczyk

Starostwo Powiatowe w Kaliszu

62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 5

tel. 62-501-42-00 (centrala)

fax 62-757-26-22

e-mail: powiat@powiat.kalisz.pl

www.powiat.kalisz.pl

starosta: Krzysztof Nosal

Archiwum Państwowe w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 207

tel./fax 62-767-10-22

e-mail: sekretariat@archiwum.kalisz.pl

www.archiwum.kalisz.pl

dyrektor: Grażyna Schlender

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu

Delegatura w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. J. Tuwima 10

tel. 62-767-23-21

fax 62-757-64-21

e-mail: kalisz.sekretariat@poznan.wuoz.gov.pl

<http://poznan.wuoz.gov.pl/delegatura-w-kaliszu>

kierownik: Beata Maria Matusiak

Fundusz Rozwoju i Promocji Województwa Wielkopolskiego S.A.

61-754 Poznań, ul. Szyperska 14

tel. 61-671-04-81, 61-671-04-82, 61-671-04-87

fax 61-671-06-10

www.fripww.pl

Punkt Kontaktowy „Europa dla Obywateli” w Polsce (ECP Poland)

00-540 Warszawa, al. Ujazdowskie 41

tel. 22-447-61-16, 22-447-61-74

e-mail: edo@iam.pl

<https://europadlaobywateli.pl>

Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Poznaniu

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego

61-714 Poznań, ul. Niepodległości 34

tel. 61-62-66-193, 61-62-66-192, 61-62-66-190

www.wrpo.wielkopolskie.pl

**Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Kaliszu Eurocentrum
Innowacji i Przedsiębiorczości**

62-800 Kalisz, ul. Zacisze 2

tel. 62-595-69-47, 62-766-40-22

e-mail: kalisz.fe@wielkopolskie.pl

BIURA POSELSKIE I SENATORSKIE

Dziedziczak Jan (PiS)

62-800 Kalisz, ul. Zamkowa 18-20

e-mail: jan@dziedziczak.pl

Henczyca Bożena (PO)

63-600 Kępno, ul. Rynek 3

tel. kom. 515-291-911

e-mail: biuro@bozenahenczyca.com.pl

Kaleta Piotr (PiS)

62-800 Kalisz, ul. Zamkowa 18-20

e-mail: kaleta.biuroposelskie@wp.pl

Kozłowski Jerzy (Kukiz'15)
62-800 Kalisz, ul. Kazimierzowska 6/11
tel. kom. 723-130-903
e-mail: biuro@jerzykozowski.com
www.jerzykozowski.com

Lichocka Joanna (PiS)
62-800 Kalisz, ul. Zamkowa 18-20
tel. kom. 575-312-466
e-mail: lichocka.joanna.biuroposelskie@wp.pl

Ławniczak Tomasz (PiS)
63-400 Ostrów Wielkopolski, ul. Wrocławska 22
e-mail: tomasz.lawniczak@sejm.pl

Mosiński Jan (PiS)
62-800 Kalisz, ul. Zamkowa 18-20
tel. kom. 733-882-540
e-mail: jan.mosinski.kalisz@op.pl

Możdżanowska Angelika (PiS)
62-800 Kalisz, ul. Piskorzewska 1
tel. 62-782-72-24
e-mail: posel@mozdzanowska.pl

Szłapka Adam (Nowoczesna)
62-800 Kalisz, ul. Zacisze 2
tel. kom. 737-774-599
e-mail: biuro.szlapka@nowoczesna.org

Urbaniak Jarosław (PO)
63-400 Ostrów Wielkopolski, ul. H. Sienkiewicza 1
tel. kom. 726-210-726
e-mail: poczta@jaroslawurbaniak.pl

Witczak Mariusz (PO)
62-800 Kalisz, ul. A. Asnyka 50a
tel. 62-501-50-66

Wojtyła Andrzej (PiS)
62-800 Kalisz, ul. Zamkowa 18-20
tel. 62-760-78-67

Ziemniak Wojciech (PO)
64-000 Kościan, pl. Żołnierza Polskiego 2
tel. 65-512-03-75
e-mail: wojciechziemniak@wp.pl

WYBRANE INSTYTUCJE KOŚCIELNE

Biskup Diecezji Kaliskiej ks. bp Edward Janiak
Biskup Pomocniczy ks. bp Łukasz Buzun OSPPE
Kuria Diecezjalna

62-800 Kalisz, ul. Widok 80-82

tel. 62-766-78-55

fax 62-757-15-16

e-mail: kuria@kalisz.opoka.org.pl

www.diecezja.kalisz.pl

Wikariusz generalny

ks. prałat Andrzej Latoń

Kanclerz Kurii

ks. prałat Zbigniew Cieślak

e-mail: kanclerz@diecezja.kalisz.pl

Dom Formacji Duchowej Księży Jezuitów w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Stawiszyńska 2

tel. 62-768-24-33 sekretariat (10.00 - 15.30)

e-mail: dfdkalisz@jezuici.pl

www.dfdkalisz.jezuici.pl

koordynator DFD: o. Wojciech Nowak SJ

Duszpasterstwo Akademickie Diecezji Kaliskiej

Kościół Katedralny św. Mikołaja w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Kanonicka 5

tel. kom. 660-789-679

e-mail: skworzec@vp.pl

www.da.kalisz.pl

duszpasterz akademicki: ks. Łukasz Skworzec

Msza święta akademicka:

Kościół Katedralny św. Mikołaja w Kaliszu - niedziela godz. 20.30

Duszpasterstwo Środowisk Twórczych Diecezji Kaliskiej

62-800 Kalisz, ul. Złota 144

duszpasterz: ks. Marcin Kierzek

prezes: Wojciech Stefaniak

Rzymskokatolicka Parafia Ordynariatu Polowego

pw. św. Wojciecha i św. Stanisława

62-800 Kalisz, ul. Kolegialna 2/1

tel. 62-757-57-59

Parafia Ewangelicko-Augsburska

62-800 Kalisz, ul. Niecała 10

tel. 62-757-22-29, 62-501-80-39

e-mail: kalisz@luteranie.pl

www.kalisz.luteranie.pl

Parafia Katedralna św. Mikołaja

62-800 Kalisz, ul. Kanonicka 5
tel. 62-757-59-74
tel. kom. 603-940-782
www.katedra.kalisz.pl

Parafia NMP Królowej Polski

62-800 Kalisz, ul. S. Żeromskiego 26-28
tel. 62-593-10-77
www.krolowapolski.prv.pl

Parafia Prawosławna pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła

62-800 Kalisz, ul. Niecała 1

Parafia pw. św. Matki Teresy z Kalkuty

62-800 Kalisz, ul. Szewska 1
tel./fax 62-590-81-52
e-mail: parafia@matkateresa.pl
www.matkateresa.pl

Parafia Rzymskokatolicka

Diecezjalne Sanktuarium Miłosierdzia Bożego

62-800 Kalisz, ul. A. Asnyka 54-56
tel. 62-766-50-01
e-mail: miłosierdzieboze.kalisz@gmail.com
www.milosierdzie.kalisz.pl

Parafia Rzymskokatolicka pw. bł. Michała Kozala

62-800 Kalisz, ul. Chocimska 8
tel. 62-767-04-22
www.parafiawiniary.c0.pl

Parafia Rzymskokatolicka pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła

62-800 Kalisz, pl. Bohaterów Westerplatte 1-3
tel./fax 62-765-31-01 (kancelaria)
e-mail: stanto@parafiapiotraipawla.kalisz.pl
www.parafiapiotraipawla.kalisz.pl

Parafia pw. św. Gotarda

62-800 Kalisz, ul. Kordeckiego 3
tel. 62-766-62-80
e-mail: kancelaria@parafiagotarda.pl
www.parafiagotarda.pl

Parafia pw. św. Stanisława BM

Kościół i Klasztor oo. Franciszkanów

62-800 Kalisz, ul. Sukiennicza 7
tel. 62-757-38-74 (klasztor)
tel. 62-767-73-20 (kancelaria parafialna)
e-mail: kalisz@franciszkanie.pl
www.kalisz.franciszkanie.pl

**Sanktuarium Serca Jezusa Miłosiernego
Kościół pw. Nawiedzenia NMP
oo. Jezuici**

62-800 Kalisz, ul. Stawiszyńska 2
tel. 62-757-34-46
fax 62-768-24-30
e-mail: kaliszsj@pro.onet.pl
www.sanktuarium.kalisz.jezuici.pl

**Sanktuarium Świętego Józefa
Parafia Wniebowzięcia NMP**

62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 7
tel. 62-757-58-22
fax 62-767-51-70
e-mail: kancelaria@swietyjosef.kalisz.pl
www.swietyjosef.kalisz.pl

Specjalny Ośrodek Wychowawczy im. św. Alojzego Orione

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 24
tel. 62-502-53-50
tel. kom. 691-735-918
fax 62-502-53-50 w. 62
e-mail: sow_orione_kalisz@onet.eu
www.centrumorione.rel.pl
dyrektor: ks. Sylwester J. Sowizdrzał FDP

Warsztat Terapii Zajęciowej

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 24
tel. 62-502-53-50
fax 62-502-53-50 w. 62
e-mail: wtz@centrumorione.rel.pl
www.centrumorione.rel.pl
kierownik: ks. Damian Stawicki FDP

**Prywatna Szkoła Podstawowa i Gimnazjum
Sióstr Nazaretanek**

62-800 Kalisz, ul. Harcerska 1
tel. 62-502-55-01
e-mail: kalisz.nazaret.szkoła@gmail.com
www.nazaret.kalisz.pl
dyrektor: s. Agnieszka Ciszewska

INSTYTUCJE ARTYSTYCZNE**Filharmonia Kaliska**

62-800 Kalisz, al. Wolności 2

tel. 62-767-64-90, 62-757-07-48

e-mail: biuro@filharmoniakaliska.plwww.filharmoniakaliska.pl

dyrektor naczelny i artystyczny: Adam Klocek

Instytucja finansowana z budżetu Miasta Kalisza

Teatr im. Wojciecha Bogusławskiego

62-800 Kalisz, pl. Bogusławskiego 1

tel. 62-760-53-02 (sekretariat)

tel. 62-760-53-14 (kasa biletowa)

e-mail: sekretariat@teatr.kalisz.ple-mail: kasa@teatr.kalisz.plwww.teatr.kalisz.pl

dyrektor naczelny i artystyczny: Bartosz Zaczykiewicz

Instytucja finansowana ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego

INSTYTUCJE I PLACÓWKI UPOWSZECHNIANIA KULTURY**BIBLIOTEKI****Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka**

62-800 Kalisz, ul. Łazienna 6

tel. 62-757-34-30, 62-757-22-88 (sekretariat)

fax 62-766-54-47

e-mail: biblio@mbp.kalisz.plwww.mbp.kalisz.pl**Elektroniczny Katalog Księgozbioru MBP w Kaliszu**www.kalisz-mbp.sowwwa.pl

dyrektor: Adam Borowiak

Instytucja finansowana z budżetu Miasta Kalisza

Biblioteka Główna

62-800 Kalisz, ul. Legionów 66

tel. 62-753-02-63, 62-753-14-92

e-mail: bq@mbp.kalisz.pl**Dział Udostępniania i Przechowywania Zbiorów****Czytelnia**e-mail: bq.czytelnia@mbp.kalisz.pl**Wypożyczalnia**e-mail: bq.wypożyczalnia@mbp.kalisz.pl**Wypożyczalnia Międzybiblioteczna**e-mail: bq.wyp.miedzybib@mbp.kalisz.pl

Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorówe-mail: bg.gromadzenie@mbp.kalisz.pl**Dział Informacyjno-Bibliograficzny**e-mail: bg.dib@mbp.kalisz.pl**Dział Zbiorów Specjalnych i Regionalnych**e-mail: bg.zbspec@mbp.kalisz.pl**Filie:****Filia nr 1 z Oddziałem Dziecięcym**

62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 29-31

tel. 62-753-47-63

e-mail: filia1@mbp.kalisz.pl**Filia nr 2**

62-800 Kalisz, ul. Serbinowska 25

tel. 62-753-17-53

e-mail: filia2@mbp.kalisz.pl**Filia nr 3**

62-800 Kalisz, ul. Krótka 3

tel. 62-757-59-12

e-mail: filia3@mbp.kalisz.pl**Filia nr 4**

62-800 Kalisz, al. Wolności 27

tel. 62-757-38-70

e-mail: filia4@mbp.kalisz.pl**Filia nr 5 z Oddziałem Dziecięcym**

62-800 Kalisz, ul. Złota 26-28

tel. 62-757-68-14

e-mail: filia5@mbp.kalisz.pl**Filia nr 7**

62-800 Kalisz, ul. J. Tuwima 10

tel. 62-760-17-46

e-mail: filia7@mbp.kalisz.pl**Filia nr 9 z Oddziałem Dziecięcym**

62-800 Kalisz, ul. Serbinowska 1a

tel. 62-753-04-92

e-mail: filia9@mbp.kalisz.pl**Filia nr 12 (szpital)**

62-800 Kalisz, ul. Toruńska 7

tel. 62-757-90-10

e-mail: filia12@mbp.kalisz.pl

Filia nr 16

62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 15

tel. 62-764-01-48

e-mail: filia16@mbp.kalisz.pl**Biblioteka Domu Zakonnego Księża Jezuitów**

62-800 Kalisz, ul. Stawiszyńska 2

tel. 62-757-34-46

Biblioteka Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk

62-800 Kalisz, ul. Południowa 62 (w siedzibie Książnicy Pedagogicznej)

tel. 62-767-68-83 (wypożyczalnia)

e-mail: ktpn.kalisz@wp.plwww.ktpn.kalisz.pl

katalog online księgozbioru dostępny na stronie:

www.kp.kalisz.pl

prezes: Krzysztof Walczak

Biblioteka Muzeum Okręgowego Ziemi Kaliskiej

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 12

tel. 62-757-16-08, wew. 110

e-mail: zietek@muzeumwkaliszu.plwww.muzeumwkaliszu.pl**Biblioteka Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego
Kaliski Oddział im Stanisława Graevego**

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 29a

tel./fax 62-598-24-33 (PTTK)

**Biblioteka Uczelniana Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej
im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego**

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4a

tel. 62-767-95-07

www.bu.pwsz.kalisz.pl

dyrektor: Elżbieta Steczek-Czerniawska

Wypożyczalnia główna

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4a

tel. 62-767-96-49

Czytelnia główna

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4a

tel. 62-767-95-49

Wypożyczalnia Wydziału Politechnicznego

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 201-205 tel. 62-767-95-87

Czytelnia Wydziału Politechnicznego

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 201-205 tel. 62-767-95-77

Ośrodek Patentowy

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 201-205

tel. 62-767-95-77

Wypożyczalnia i Czytelnia Wydziału Medycznego oraz Rehabilitacji i Sportu

62-800 Kalisz, ul. Kaszubska 13 tel. 62-767-96-08

Archiwum

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 201-205
e-mail: a.wozniak@bu.pwsz.kalisz.pl

**Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu**

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30
tel. 61-829-64-48 (wypożyczalnia)
fax 61-829-64-47
e-mail: bwpa@amu.edu.pl
www.wpa.amu.pl/biblioteka
kierownik: Bartosz Kujawiński

Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Kaliskiej

62-800 Kalisz, ul. Złota 144
tel. 62-767-30-94, 62-767-24-58 w. 138
<http://www.fides.org.pl/index.php/bazy-on-line/bazy-bibliotek/46-kalisz-biblioteka-wsd-diecezji-kaliskiej>

**Biblioteka Wyższej Szkoły Finansów i Informatyki
im. prof. Janusza Chechlińskiego w Łodzi
Wydział Ekonomii w Kaliszu**

62-800 Kalisz, ul. Widok 96a (budynek IV LO)
tel. 62-753-56-53
e-mail: kalisz@wsfi.pl
www.wsfi.edu.pl
poniedziałek, wtorek, czwartek 8.00 - 16.00
środa 9.00 - 17.00
piątek - nieczynna
sobota, niedziela 10.00 - 14.00
(zgodnie z kalendarzem zjazdów)

**Centralna Biblioteka Więziennictwa
Centralny Ośrodek Szkolenia Służby Więziennej**

62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 193-195
tel. 62-766-95-72
e-mail: biblioteka_cossw@sw.gov.pl
<http://biblioteka.cossw.pl>

**Publiczna Biblioteka Pedagogiczna
Książnica Pedagogiczna im. Alfonsa Parczewskiego**

62-800 Kalisz, ul. Południowa 62
tel./fax 62-757-13-21
e-mail: j.nowosielska@kp.kalisz.pl
www.kp.kalisz.pl
dyrektor: Jolanta Nowosielska
Instytucja finansowana ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego

Dział gromadzenia, uzupełniania i opracowania zbiorów

tel. 62-767-68-58
e-mail: m.kolodziej@kp.kalisz.pl

Dział udostępniania zbiorów

tel. 62-767-68-83

e-mail: m.marciniak@kp.kalisz.pl

Dział magazynów i konserwacji zbiorów

tel. 62-767-68-64

e-mail: m.mikolajczyk@kp.kalisz.pl

Dział informacyjno-bibliograficzny (informatorium)

tel. 62-767-68-83

e-mail: h.karolewska@kp.kalisz.pl

Dział naukowo-wydawniczy i doskonalenia zawodowego

e-mail: e.czerniawska@kp.kalisz.pl

Dział zbiorów specjalnych

tel. 62-767-68-58

e-mail: b.celer@kp.kalisz.pl

Filie:

63-200 Jarocin, ul. T. Kościuszki 16

tel. 62-747-22-63

e-mail: kp.jarocin@kp.kalisz.pl

63-600 Kępno, ul. H. Sienkiewicza 26

tel. 62-782-27-28

e-mail: kp.kepno@kp.kalisz.pl

63-700 Krotoszyn, ul. Mickiewicza 11

tel. 62-725-34-73

e-mail: kp.krotoszyn@kp.kalisz.pl

63-400 Ostrów Wielkopolski, ul. B. Limanowskiego 17

tel. 62-736-68-54

e-mail: kp.ostrow@kp.kalisz.pl

63-500 Ostrzeszów, ul. W. Sikorskiego 19

tel. 62-730-30-09

e-mail: kp.ostrzeszow@kp.kalisz.pl

63-300 Pleszew, ul. Ogrodowa 13

tel. 62-742-16-54

e-mail: kp.pleszew@kp.kalisz.pl

MUZEA I GALERIE

Muzeum Diecezji Kaliskiej

62-800 Kalisz, ul. Złota 144

tel. kom. 502-158-194

www.diecezja.kalisz.pl

dyrektor: Roman Hauk

Muzeum Historii Przemysłu

62-860 Opatówek, ul. Kościelna 1

tel. 62-761-86-26

fax 62-761-80-78

e-mail: muzeum@opatowek.pl

www.muzeum.opatowek.pl

dyrektor: Jerzy Marciniak

Instytucja finansowana ze środków Samorządu Powiatu Kaliskiego

Muzeum Historii Szczypiorna

62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 189

tel. kom. 601-170-953

<http://szczypiorno.info/stowarzyszenie-szczypiorniak/izba-pamieci/>

Edward Prus

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 12

tel. 62-757-16-08

e-mail: biuro@muzeumwkaliszu.pl

www.muzeumwkaliszu.pl

dyrektor: Sylwia Kucharska

Instytucja finansowana ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego

Oddziały:

Centrum Rysunku i Grafiki im. Tadeusza Kulisiewicza

62-800 Kalisz, ul. Kolegiarna 4

tel. kom. 669-996-522

e-mail: jaworowicz@muzeumwkaliszu.pl

www.muzeumwkaliszu.pl/centrum-rysunku-i-grafiki-im-tadeusza-kulisiewicza.html

Dworek Marii Dąbrowskiej w Russowie

62-817 Żelazków, Russów 49

tel. kom. 669-996-518

e-mail: przybylska@muzeumwkaliszu.pl

www.muzeumwkaliszu.pl/dworek-marii-dabrowskiej-w-russowie.html

Rezerwat Archeologiczny w Kaliszu-Zawodziu

62-800 Kalisz, ul. Bolesława Pobożnego 87/105

tel. kom. 691-996-528

e-mail: magdzinski@muzeumwkaliszu.pl

www.muzeumwkaliszu.pl/rezerwat-archeologiczny-w-kaliszu-zawodziu.html

Muzeum w Lewkowie - Zespół Pałacowo-Parkowy

63-410 Ostrów Wielkopolski, ul. Kwiatkowska 6c (Lewków)

tel. 62-733-87-92

e-mail: info@muzeumwlewkowie.pl

www.muzeumwlewkowie.pl

Instytucja finansowana ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego

**Muzeum Techniki i Uzbrojenia Wojskowego w Kaliszu
przy Stowarzyszeniu Strzeleckim**

62-800 Kalisz, ul. M. Konopnickiej 2-4

tel. kom. 509-759-144

e-mail: muzeum@muzeum-bellona.pl

www.muzeum-bellona.pl

Bartek Kubik

Skarbiec sanktuarium św. Józefa

62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 7

tel. 62-757-58-22

fax 62-767-51-70

www.swietyjozef.kalisz.pl

CAFE CALISIA.PL

Kafejka Internetowa, Kawiarnia, Galeria, Wypożyczalnia DVD

62-800 Kalisz, al. Wolności 6

tel./fax 62-767-67-00

e-mail: cafe@calisia.pl

www.cafe.calisia.pl

Elżbieta Magnuszewska

„Człowiek tysiąca twarzy”

62-800 Kalisz, ul. Podmiejska 11/66

tel. 62-766-30-51

e-mail: machcinski@kalisz.mm.pl

komisarz: Tomasz Machciński

Galeria i Pracownia Portretu Reporterskiego

„TWARZE SŁOWA I CZAS”

Atelier:

62-800 Kalisz, ul. Niecała 2/12

Galeria:

63-520 Grabów nad Prosną, ul. Kaliska 31

tel. kom. 504-154-477

e-mail: krenz.twarze.slowa@wp.pl

Józef Wojciech Krenz

Galeria J. A. D. Antyki i Dzieła Sztuki

62-800 Kalisz, Główny Rynek 10

tel. 62-757-34-57

e-mail: galeria.jad@op.pl

właściciel: Judyta Anna Dymkowska

Galeria „Szatnia”

Młodzieżowy Dom Kultury im. Władysława Broniewskiego

62-800 Kalisz, ul. Fabryczna 13-15

tel./fax 62-767-25-21

e-mail: mdk.konkursy@op.pl

www.mdk.kalisz.pl

Bogusława Kowalczyk, Beata Solińska

Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 5

tel./fax 62-767-40-81

e-mail: galeria@tarasin.pl

e-mail: dyrektor.tarasin@tarasin.pl

www.tarasin.pl

dyrektor: Joanna Dudek

Instytucja finansowana z budżetu Miasta Kalisza

Galeria Sztuki Współczesnej „5”

Centrum Kultury i Sztuki

62-800 Kalisz, ul. Łazienna 6

tel. 62-765-25-16

www.ckis.kalisz.pl

Galeria w Hallu

Centrum Kultury i Sztuki

62-800 Kalisz, ul. Łazienna 6

tel. 62-765-25-35

e-mail: galeria@ckis.kalisz.pl

www.ckis.kalisz.pl

Galeria „W Ratuszowej Wieży”

Urząd Miasta

Ekspozycja stała: „Kalisz wczoraj i dziś”

62-800 Kalisz, Główny Rynek 20 tel. 62-676-43-00

**Galerie wystawiennicze Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej
im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego**

Galeria „Politechnik”

Collegium Oecologicum

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 201-205

Galeria „Nowy Świat”

Gmach Główny

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4

Galeria „Novum”

Collegium Novum

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4a

**Galeria „Medyk”
Collegium Medicum**
62-800 Kalisz, ul. Kaszubska 13

**Galeria „Za Sceną”
Collegium Novum**
62-800 Kalisz, ul. Nowy świat 4a

**Uniwersytecka Galeria Sztuki im. Profesora Andrzeja Niekrasza
Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza**
62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30
tel. kom. 606-627-182
e-mail: jwypych@amu.edu.pl
www.wpa.amu.edu.pl
kurator: Jerzy Wypych

OŚRODKI KULTURY

Centrum Kultury i Sztuki
62-800 Kalisz, ul. Łazienna 6
tel. 62-765-25-01
fax 62-767-23-18
e-mail: ckis@ckis.kalisz.pl
www.ckis.kalisz.pl
dyrektor: Dariusz Grodziński
Instytucja finansowana ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego

**Pałac Myśliwski Książąt Radziwiłłów
Centrum Kultury i Sztuki**
63-421 Przygodzice, ul. Pałacowa 1 (Antonin)
tel. 62-734-83-00
fax 62-764-81-14
e-mail: recepca@palacantonin.pl
www.palacantonin.pl

Młodzieżowy Dom Kultury im. Władysława Broniewskiego
62-800 Kalisz, ul. Fabryczna 13-15
tel./fax 62-767-25-21
e-mail: mdk.konkursy@op.pl
e-mail: paszak.mdk@op.pl
www.mdk.kalisz.pl
dyrektor: Beata Paszak
Instytucja finansowana z budżetu Miasta Kalisza

Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień”

62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 66a

tel. 62-766-43-40

e-mail: dyrektor@wiedzacisnien.kalisz.pl

www.wiedzacisnien.kalisz.pl

dyrektor: Piotr Bigora

Instytucja finansowana z budżetu Miasta Kalisza

**Pracownia Plastyczna Ośrodka Kultury Plastycznej
„Wieża Ciśnień” - edukacja dla dzieci i młodzieży**

KINA

Kino Centrum i Poniedziałkowy Klub Filmowy

Centrum Kultury i Sztuki

62-800 Kalisz, ul. Łazienna 6

tel. 62-765-25-04

tel. 62-765-25-52 (kasa)

www.ckis.kalisz.pl

Kino Cinema3D Kalisz

C.H. Galeria Tęcza

62-800 Kalisz, ul. 3 Maja 1

tel. 62-598-01-61 (rezerwacja)

e-mail: kalisz@cinema3d.pl

<http://www.cinema3d.pl/kalisz>

Kalisz Helios Galeria Amber

62-800 Kaliszu, ul. Górnośląska 82

tel. 62-761-18-67

fax 62-761-19-44

e-mail: kalisz@helios.pl

<http://www.helios.pl/40,Kalisz/>

KLUBY

Klub „Błaszak”

Kaliskiej Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej

62-800 Kalisz, ul. M. Konopnickiej 2-4

tel. 62-766-39-48

e-mail: klub.blaszak.kalisz@wp.pl

kierownik: Agnieszka Dobrzańska

Świetlica „Kaliniec”

Kaliskiej Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko-Własnościowej

62-800 Kalisz, ul. M. Konopnickiej 2-4

tel. 62-766-39-48 (czynny 16.00 - 20.00)

kierownik: Agnieszka Dobrzańska

Aerobik dla pań

poniedziałek, środa 18.00 - 20.00
instruktor: Anna Klimek

Gimnastyka rozciągająca i relaksacyjna dla pań

wtorek, czwartek 17.00 - 20.00
instruktor: Agnieszka Dobrzańska

Joga dla początkujących

poniedziałek, środa 11.00 - 15.30
instruktor: Anna Klimek

Klub Dobrych Spotkań - Seniorzy

wtorek 16.00 - 18.30
instruktor: Maria Bednarczyk-Antczak

Plastyka dla dzieci

wtorek, czwartek 16.00 - 18.00
instruktor: Anna Adamska

Taniec Hip-Hop - współczesne formy mieszane

poniedziałek, środa 15.00 - 17.00
instruktor: Anna Klimek

Ladies Hip Hop

poniedziałek 20.00 - 21.00
instruktor: Anna Klimek

Błaszany Żołnierz - gry strategiczne (figurkowe) dla młodzieży

poniedziałek, piątek 16.30 - 21.00
instruktor: Maciej Leja

Brydż (dla dorosłych)

środa, piątek 16.00 - 20.00

Kulinaria dla dzieci

środa, piątek 16.30 - 18.00
instruktor: Maria Bednarczyk-Antczak, Agnieszka Dobrzańska

Klub Filatelisty

czwartek 16.00 - 18.00
prezes: Jerzy Bielawski

Klub Numizmatyka

pierwsza środa miesiąca 17.00 - 18.00
prezes: Czesław Ruda

Klub Fantastyki „ARKHAM”

piątek: 17.00 - 21.00

Klub Osiedlowy Kaliskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

62-800 Kalisz, ul. Serbinowska 25

tel. 62-764-47-37

e-mail: klub.ksm@wp.pl

www.ksmlw.kalisz.pl

kierownik: Krystyna Licznerska

- Aerobik

poniedziałek 19.00 - 20.00

środa 19.00 - 20.00

instruktor: Barbara Juszcak

- Język angielski

piątek 14.45 - 17.00

nauczyciel: Agnieszka Gilak

- Kaliskie Stowarzyszenie Chorych na Cukrzycę

środa 16.00 - 18.00

prezes: Barbara Pawlak

- Kaliskie Stowarzyszenie Hodowców Ptaków Egzotycznych „Calisia”

druga środa miesiąca 18.00 - 20.00

prezes: Andrzej Werbliński

- Koło Fotograficzne

poniedziałek 17.00 - 19.00

czwartek 18.00 - 20.00

instruktor: Marta Florczyk

- Koło Plastyczne

środa 17.00 - 19.00

czwartek 16.00 - 18.00

instruktor: Marta Florczyk

- Nauka gry na keyboardzie

poniedziałek 15.30 - 20.00

wtorek 15.30 - 18.00

środa 15.30 - 19.00

instruktor: Krzysztof Florczyk

- Polski Związek Esperanto O/Kalisz

poniedziałek 17.00 - 19.00

- Teatr „Mundi”

czwartek 18.00 - 21.00 (grupa dorosłych)

instruktor: Maciej Michalski

- Warsztaty teatralne dla dzieci i młodzieży

czwartek 14.00 - 18.00

instruktor: Maciej Michalski

- Zespół Rytmiki i Tańca

poniedziałek 16.30 - 19.00

piątek 17.00 - 20.00

instruktor: Violetta Graczyk

Klub Spółdzielni Mieszkaniowej „Dobrzec”

62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 39

tel. 62-765-35-45

kierownik: Anna Mroczkowska-Walczak

Aerobik, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 43

piątek 19.00 - 21.00

Aerobik, Szkoła Podstawowa nr 17

wtorek 17.00 - 19.00

Koło Astronomiczne, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 39

czwartek 17.00 - 19.00

Klub Miłośników Modelarstwa Kolejowego, al. Wojska Polskiego 42

poniedziałek 16.00 - 18.00

Klub Seniora, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 43

co drugi wtorek miesiąca 16.00 - 18.00

Klub Szachowy, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 39

poniedziałek 15.00 - 19.00

Sekcja Modelarstwa Lotniczego, ul. Podmiejska 28

wtorek, piątek 17.00 - 20.00

INSTYTUCJE NAUKOWO-BADAWCZE I STOWARZYSZENIA

Instytut Archeologii i Etnologii PAN

Ośrodek Interdyscyplinarnych Badań Archeologicznych

Zespół do Badań Regionalnych

Kaliskie Stanowisko Archeologiczne

62-800 Kalisz, ul. Młynarska 33

tel. 62-766-68-21

e-mail: aked1@o2.pl

www.iaepan.edu.pl

kierownik: Adam Kędziński

Kaliski Klub „Gazety Polskiej”

62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 64/8

tel. kom. 509-707-813

e-mail: kaliskiklub.gp@interia.pl

www.klubygp.pl

przewodniczący: Grzegorz Roszkowski

Spotkania w każdy ostatnią środę miesiąca o godz. 18.00 w biurze PiS przy ul. Zamkowej

Kaliskie Bractwo Strzelców Kurkowych

62-800 Kalisz, Wał Jagielloński 9

tel. kom. 606-627-182

e-mail: kontakt@bractwokurkowe.kalisz.pl

e-mail: jwypych@amu.edu.pl

www.bractwokurkowe.kalisz.pl

Starszy Bractwa: Jerzy Wypych

Strzelnica Kaliskiego Bractwa Strzelców Kurkowych (kula)

62-800 Kalisz, Wał Jagielloński 9 (dojazd samochodem od ul. Łódzkiej)

Kaliskie Ewangelickie Towarzystwo Śpiewacze

62-800 Kalisz, ul. Niecała 10

tel. 62-757-22-29

tel. kom. 792-804-808

prezes: ks. Michał Kühn

**Kaliskie Stowarzyszenie Edukacji Kulturalnej
Dzieci i Młodzieży „Schola Cantorum”**

62-800 Kalisz, ul. Fabryczna 13-15

tel./fax 62-767-25-21

e-mail: scholacantorum@vp.pl

www.scholacantorum.kalisz.pl

prezes: Małgorzata Jackowska

**Kaliskie Stowarzyszenie Oświatowe EDUKATOR
Niepubliczne Gimnazjum KSO EDUKATOR**

62-800 Kalisz, ul. A. Mickiewicza 11

tel. 62-753-65-93

tel. kom. 733-431-551

e-mail: edukatorkalisz@interia.pl

www.edukator-kalisz.pl

prezes: Małgorzata Górka

Kaliskie Stowarzyszenie Pomocy dla Zwierząt „HELP ANIMALS”

62-800 Kalisz, ul. A. Asnyka 58/42

tel. kom. 603-948-690

e-mail: animals.kalisz@plusnet.pl

www.helpanimals.pl

prezes: Sylwester Piechowiak

Kaliskie Towarzystwo Genealogiczne „Kalisia”

62-800 Kalisz, ul. Świętokrzyska 3

tel. kom. 502-463-001

e-mail: grzegorek1@gmail.com

www.genealogia.kalisz.pl

przewodniczący: Andrzej Grzegorek

Kaliskie Towarzystwo Lekarskie

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 64
tel. 62-766-41-43

www.ktl.gulip.pl

prezes: Piotr Suda

Kaliskie Towarzystwo Muzyczne im. Alfreda Wiłkomirskiego

62-800 Kalisz, ul. S. Staszica 7

tel. 62-757-57-72

tel. kom. 601-356-887, 661-055-939

e-mail: kaliskietowarzystwomuzyczne@wp.pl

prezes: Grażyna Bartoszek-Szłapak

Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Archiwaliów

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 207

tel. kom. 791-386-193

prezes: Mariusz Kurzajczyk

Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk

62-800 Kalisz, ul. Bankowa 9

tel. kom. 501-325-534

e-mail: ktpn.kalisz@wp.pl

www.ktpn.kalisz.pl

prezes: Krzysztof Walczak

Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana”

Oddział w Kaliszu

62-800 Kalisz, al. Wojska Polskiego 185/55

tel. 62-757-15-48

www.civitaschristiana.pl

przewodniczący: Marian Rybicki

Klub Historyczny im. gen. Stefana Roweckiego „Grota”

62-800 Kalisz, Główny Rynek 20 (Urząd Miejski)

tel. 62-765-44-03

fax 62-504-97-76

e-mail: mkop@um.kalisz.pl

www.klub-generalagrota.pl

www.ipn.gov.pl

Opieka nad Klubem:

Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi

91-479 Łódź, ul. E. Orzeszkowej 31/35

tel. 42-616-27-45

e-mail: oddzial.lodz@ipn.gov.pl

Klub Inteligencji Katolickiej

00-227 Warszawa, ul. Freta 20/24a

tel. 22-827-39-39

fax 22-827-29-04

e-mail: kik@kik.waw.pl

www.kik.waw.pl

Klub Inteligencji Katolickiej w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Stawiszyńska 2
tel. 62-757-34-46
fax 62-768-24-30
prezes: Wojciech Majewski

Klub Kaliszan w Warszawie

00-195 Warszawa, ul. Z. Słomińskiego 15/34
tel. 22-637-51-13
fax 22-637-51-14
prezes: Bogdan Bładowski

Krytyka Polityczna - Klub w Kaliszu

(prowadzony przez Stowarzyszenie im. Stanisława Brzozowskiego)

00-013 Warszawa, ul. Jansa 10/3
tel. 22-505-66-90
fax 22-505-66-84
e-mail: redakcja@krytykapolityczna.pl
e-mail: kalisz@poczta.krytykapolityczna.pl
www.krytykapolityczna.pl
prezes: Sławomir Sierakowski
koordynator Klubu w Kaliszu: Mikołaj Pancewicz

Lions Club CALISIA (LC Kalisz CALISIA)

Strefa Wielkopolska

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 69 b
tel. kom. 512-349-392
e-mail: lckaliszcalisia@lions.org.pl
www.lions.org.pl
prezydent: Mirosław Lewandowski

Polski Związek Filatelistów

Zarząd Okręgu w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Legionów 66
tel. kom. 509-517-571
e-mail: bielawski.kalisz@autograf.pl
www.zgpzf.pl
prezes: Jerzy Bielawski

Polski Związek Filatelistów

Koło Miejskie w Kaliszu

tel. kom. 609-162-699
prezes: Andrzej Stefaniak

Polski Związek Głuchych

Koło Terenowe PZG w Kaliszu

Terenowy Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Nieślyszących

62-800 Kalisz, ul. K. Pułaskiego 26
tel. kom. 883-136-204
e-mail: kalisz_pzg@interia.pl
prezes: Krzysztof Korach

PZG Oddział Wielkopolski

61-541 Poznań, ul. Przemysłowa 45/49

tel. 61-649-77-11 wew. 203

e-mail: biuropzg@pzg-wielkopolska.pl

www.pzg-wielkopolska.pl

Polski Związek Niewidomych

Koło Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Skalmierzycka 10

tel. kom. 516-129-226 (wtorek 9.00 - 12.00)

prezes: Józef Tymek

Polskie Towarzystwo Historyczne

Oddział w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30

adres do korespondencji:

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 10

tel. 62-757-17-35

e-mail: pthkalisz@wp.pl

<http://pthkalisz.wix.com/oddzial-kalisz>

prezes: Anna Narewska

Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT

Terenowa Jednostka Organizacyjna w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Zacisze 2

tel. 62-757-34-49

fax 62-757-79-67

e-mail: biuro@not.kalisz.pl

www.not.kalisz.pl

prezes: Adam Błochowiak

Regionalny Związek Pszczelarzy

Wielkopolski Południowej w Kaliszu

62- 800 Kalisz, ul. 3-go Maja 13a

tel./fax 62-757-44-85

e-mail: pszczelarze_kalisz@op.pl

www.pszczelarze.kalisz.pl

prezes: Kazimierz Zaleski

Stowarzyszenie „anima e corpo”

62-800 Kalisz, ul. Serbinowska 1a

tel. kom. 883-244-342

e-mail: animaecorpo@wp.pl

<https://pl-pl.facebook.com/Stowarzyszenie-anima-e-corpo-195060143867304/>

Stowarzyszenie Archiwistów Polskich

Oddział w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 207

tel./fax 62-767-10-22

e-mail: kalisz@sap.waw.pl

prezes: Karol Andrzejewski

**Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich
Koło Kalisz przy Miejskiej Bibliotece Publicznej
im. Adama Asnyka w Kaliszu**

adres do korespondencji:

62-800 Kalisz, ul. Złota 26-28

tel. 62-757-68-14

e-mail: akr82@wp.pl

<http://sbp.wlkp.pl>

przewodnicząca: Anna Katarzyna Raczek

Stowarzyszenie „Bractwo Rycerskie Ziemi Kaliskiej”

62-800 Kalisz, ul. Fabryczna 13-15 (MDK)

tel. kom. 500-215-228

e-mail: bractwokaliskie@op.pl

www.bractwokalisz.wix.com/cetc

prezes: Andrzej Gałdusiński

Stowarzyszenie Edukacyjne „Kopernik”

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 10

tel. 62-767-20-36

e-mail: sekretariat@kopernik.kalisz.pl

www.kopernik.kalisz.pl

prezes: Zbigniew Miśkiewicz

Stowarzyszenie im. Haliny Sutarzewicz

62-800 Kalisz, ul. Karpacka 3

adres do korespondencji:

62-800 Kalisz, al. Wojska Polskiego 49/98

tel. kom. 513-053-621

e-mail: elstad@gazeta.pl

www.kaliszaniepiszacy.blogspot.com

prezes: Elżbieta Stadtmüller

Stowarzyszenie „Kaliska Inicjatywa Miejska”

62-800 Kalisz, ul. św. Stanisława 5/6a

e-mail: kim@kaliskainicjatywamiejska.pl

www.kaliskainicjatywamiejska.pl

prezes: Marek Tworek

Stowarzyszenie „Kalisz Literacki”

62-800 Kalisz, ul. A. Asnyka 69/36

tel. kom. 502-633-646

e-mail: kalisz.literacki@gmail.com

Arkadiusz Pacholski

Stowarzyszenie Kalisz XXI

62-800 Kalisz, ul. Zamkowa 8/2

tel. 607-171-532

e-mail: stodolni@wp.pl

prezes: Marek Stodolny

Stowarzyszenie „Kolovrat”

62-800 Kalisz, ul. Ogrodowa 22/17
tel. kom. 888-164-757
e-mail: kolovrat@kolovrat.pl
www.kolovrat.pl
prezes: Jakub Broniecki

Stowarzyszenie „Multi-Art”

62-800 Kalisz, ul. Korczak 16/42
tel. kom. 793-910-333
e-mail: kontakt@multiartfestival.pl
prezes: Ewelina Knajdek-Marcinkowska

Stowarzyszenie „Poza Kadrem”

62-800 Kalisz, al. Wolności 17a/35
tel. kom. 606-472-338
e-mail: biuro@pozakadrem.pl
www.pozakadrem.pl
prezes: Sergiusz Różański

**Stowarzyszenie na Rzecz Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st.
w Kaliszu TRYTON**

62-800 Kalisz, pl. Jana Pawła II 9
tel. kom. 785-505-577, 785-500-255
e-mail: sekretariat.muzyczna@wp.pl
www.psm.kalisz.pl
prezes: Mirosław Skowroński

Stowarzyszenie Orkiestry Dętej „Gród nad Prosną”

62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 7
tel. kom. 509-018-167
e-mail: zarzad.gnp@poczta.fm
www.grodnadproсна.pl
prezes: Zbigniew Urbaniak
dyrygent: Wojciech Zieleziński

Stowarzyszenie „Pro Kalisia”

62-800 Kalisz, ul. Słowackiego 5
tel. kom. 692-101-805
prezes: Sławomir Gralka

Stowarzyszenie Promocji Sztuki Łyzka Mleka

62-800 Kalisz, ul. Dworcowa 6/6
tel. kom. 602-325-016, 513-175-454, 601-229-973
e-mail: lyzkamleka@gmail.com
www.lyzkamleka.poezja-art.eu
prezes: Beata Dąbrowska

Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Dwojga Imion Anny Jagiellonki i Mikołaja Kopernika

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 10
tel. 62-767-20-36
tel. kom. 502-594-035
e-mail: kopernik@kopernik.kalisz.pl
www.kopernik.kalisz.pl
prezes: Anna Utecht

Stowarzyszenie „Samorządny Kalisz”

62-800 Kalisz, ul. Śródmiejska 28
tel. 62-502-95-95
e-mail: biuro@samorzadnykalisz.pl
www.samorzadnykalisz.pl
prezes: Krystian Kinastowski

Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Kaliszanie 2000”

prezes: Kazimierz Matusiak

Stowarzyszenie „Stacja Inspiracja”

62-800 Kalisz, ul. Stefana Żeromskiego 10
tel. kom. 796-405-157
e-mail: ewam74@o2.pl
prezes: Ewa Mąkowska

Stowarzyszenie Wielkopolskie Centrum Chopinowskie - Antonin

63-400 Ostrów Wielkopolski, pl. S. Rowińskiego 2
tel. 62-591-81-23
fax 62-591-84-20
e-mail: chopinantonin@op.pl
e-mail: andrzejleraczyk@poczta.onet.pl
e-mail: janpopis@wp.pl
e-mail: mariafraszczak@o2.pl
e-mail: cezarynowakowski@poczta.onet.pl
<https://www.facebook.com/chopin.ostrow.antonin>
prezes: Cezary Nowakowski

Stowarzyszenie „Wszystko dla Kalisza im. prof. Jerzego Rubińskiego”

62-800 Kalisz, ul. A. Asnyka 7-9
tel. kom. 607-599-375, 509-597-111
tel./fax 62-753-15-29
e-mail: biuro@wdk.kalisz.pl
www.wdk.kalisz.pl
prezes: Jolanta Mancewicz

Stowarzyszenie Wychowanków Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka

62-800 Kalisz, ul. Grodzka 1
e-mail: asnykowcy@o2.pl
www.asnyk.kalisz.pl
prezes: Piotr Kościelny

Stowarzyszenie Wychowanków Liceum Ogólnokształcącego

im. Tadeusza Kościuszki

62-800 Kalisz, ul. Szkolna 5

tel./fax 62-767-66-57

e-mail: sekretariat@2lo.kalisz.pl

www.2lo.kalisz.pl

prezes: Małgorzata Rudowicz

Stowarzyszenie Zespół Folklorystyczny „Calisia”

tel. 883-244-342

e-mail: zfcalisia@wp.pl

Anna Kołodziejczyk, Iwona Banasiak, Bronisław Kotkowski

Towarzystwo Miłośników Kalisza

62-800 Kalisz, ul. Łazienna 6

tel. 62-757-27-17 (środa 10.00 - 13.00)

e-mail: tmk@interia.pl

www.facebook.com/towarzystwomilosnikowkalisza

prezes: Jerzy Grajek

Towarzystwo Opieki nad Zabytkami Oddział w Kaliszu

przy Zarządzie Głównym TOnZ w Warszawie

Zarząd Główny

00-043 Warszawa, ul. Czackiego 3/5

tel./fax 22-629-62-26

e-mail: zabytki@zabytki-tonz.pl

www.zabytki-tonz.pl

62-800 Kalisz, ul. A. Asnyka 12/14

e-mail: tonz.kalisz@gmail.com

<http://tonzkalisz.blogspot.com/>

prezes: Joanna Bruś

Towarzystwo Polsko-Brytyjskie im. Josepha Conrada

62-800 Kalisz, ul. A. Asnyka 57/13

tel. kom. 604-286-140

e-mail: malgorzata.wrotkowska@gmail.com

prezes: Małgorzata Wrotkowska

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci

Oddział Okręgowy w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Skalmierzycka 10

tel./fax 62-757-45-99

e-mail: tpd25@wp.pl

www.tpdkalisz.drl.pl

dyrektor: Bożena Juszczak

**Ośrodek Adopcyjny
Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Kaliszu**
62-800 Kalisz, ul Skalmierzycka 10
tel. 62-757-21-06
fax 62-757-45-99
e-mail: tpd25@wp.pl
www.tpdkalisz.drl.pl
dyrektor: Halina Tarasewicz

Towarzystwo Przyjaciół Książki w Kaliszu
62-800 Kalisz, ul. Bankowa 9
tel. 62-767-68-83
tel. kom. 608-046-362
e-mail: eandrysiak@interia.pl
tpkcalisz.wixsite.com
prezes: Ewa Andrysiak

Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Kaliskiej
62-800 Kalisz, ul. Legionów 46
tel. kom. 784-048-330
prezes: Kazimierz Wojciechowski

**Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Chińskiej
Oddział Wielkopolski w Kaliszu**
adres do korespondencji:
Biuro EJ s.c.
62-800 Kalisz, al. Wolności 17a/35
62-800 Kalisz, ul. Piekarska 2b/ m. 3
tel. kom. 502-626-394, 604-838-118, 604-404-284
e-mail: tppch@calisia.pl
www.kalisz.tppch.pl
prezes: Izabela Nałęcz

Towarzystwo Śpiewacze „Echo”
62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 7
tel. kom. 606-746-960
e-mail: chor@chorbazyliki.kalisz.pl
www.chorbazyliki.kalisz.pl
prezes: Joanna Walczak

Towarzystwo Żywej Archeologii
62-800 Kalisz, ul. Łódzka 240-244
e-mail: towarzystwo@zawodzie.pl
<https://www.facebook.com/LiveArchaeologySociety/>
prezes: Robert Kotschmarów

Związek Kynologiczny w Polsce

Oddział w Kaliszu

62-800 Kalisz, al. Wojska Polskiego 10b

tel./fax 62-757-43-15

e-mail: zk-kalisz@o2.pl

www.zkwp.kalisz.pl

przewodniczący: Grzegorz Galus

STOWARZYSZENIA I ZWIĄZKI KOMBATANCKIE

Kaliska Rada Pamięci Narodowej

Obsługa Rady: Urząd Miejski, Wydział Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 1a

tel. 62-765-44-03

przewodniczący: Grzegorz Kulawinek

Stowarzyszenie „Rodzina Katyńska”

62-800 Kalisz, ul. Stawiszyńska 2 (Zakon Ojców Jezuitów)

adres do korespondencji:

62-800 Kalisz, ul. Mieczysława Starego 6

tel. kom. 530-066-330

e-mail: pzniki2001@gmail.com

prezes: Przemysław Zych

Światowy Związek Żołnierzy AK

Okręg Wielkopolska - Oddział w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Stawiszyńska 2

tel. 62-757-34-46

prezes: Kazimierz Wiktorowicz

Związek Inwalidów Wojennych RP

Oddział w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Skalmierzycka 10

prezes: Józef Pawłowski

Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych

Koło Miejskie w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Skalmierzycka 10

tel. 62-753-25-16 (wtorek, czwartek 8.30 - 12.30)

prezes: Ryszard Maciejewski

Związek Represjonowanych Politycznie Żołnierzy Górników

Koło Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Piskorzewska 1

prezes: Hieronim Mańkowski

Związek Sybiraków

Oddział w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Wąska 13

tel. kom. 627-667-957

prezes: Eugenia Pastuszek

Związek Żołnierzy Wojska Polskiego

Zarząd Rejonowy

Koło nr 1 w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Częstochowska 25 (Inkubator Przedsiębiorczości)

tel. kom. 603-124-768

e-mail: rmuszynski@interia.pl

prezes zarządu: płk w st. spocz. Florian Siekierski

prezes koła: ppłk w st. spocz. Roman Muszyński

FUNDACJE

Fundacja „Aktywni Zawodowo”

62-800 Kalisz, ul. Widok 53

tel. kom. 602-292-261

fax 62-767-07-14

e-mail: kalpab@kalpab.com.pl

www.kalpab.com.pl

prezes: Przemysław Kaczmarek

Fundacja „Bread of Life”

Oddział w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Śródmiejska 24a

tel. kom. 536-232-825

e-mail: tomek@breadoflife.pl

e-mail: aleksandra@breadoflife.pl

www.breadoflife.pl

kierownik oddziału: Tomasz Jeżyk

Fundacja Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie”

62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 6

tel./fax 62-757-07-78

e-mail: poczta@fm.kalisz.pl

www.fm.kalisz.pl

prezes: Stanisław Bronz

Fundacja Na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym

„Nowa Nadzieja” w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 13 (biuro)

tel. kom. 693-887-884

Infolinia: 801-011-794

e-mail: fundacja@nowanadzieja.com.pl

www.nowanadzieja.com.pl

prezes: Piotr Tomankiewicz

Fundacja Rodziny Wilkomirskich

62-860 Tłokinia Kościelna, ul. Kościelna 46

tel. 62-764-03-17

tel. kom. 797-127-246

e-mail: fundacja@wilkomirski.org

www.wilkomirski.org

prezes: Elżbieta Piszczorowicz-Mondra

Fundacja Rozwoju Inicjatyw Kreatywnych

62-800 Kalisz, ul. św. Stanisława 7/2

tel. kom. 514-554-022

e-mail: kontakt@fundacjafrk.pl

www.fundacjafrk.pl

prezes: Monika Frątczak

Kaliska Fundacja Kultury

62-800 Kalisz, ul. Babina 9

tel. kom. 607-232-990

prezes: Maciej Pawlak

przewodniczący: Maciej Grzybowski

Warsztat Terapii Zajęciowej

62-800 Kalisz, ul. Graniczna 20, ul. Złota 21

tel. 62-757-17-51, 62-593-16-00

e-mail: wtz@fm.kalisz.pl

www.wtz.fm.kalisz.pl

kierownik: Marek Konwiński

SZKOLNICTWO ARTYSTYCZNE

Centrum Nauki i Biznesu „Żak”

62-800 Kalisz, ul. F. Chopina 26-28

tel. 62-767-68-40

fax 62-767-68-41

e-mail: kalisz@zak.edu.pl

www.zak.edu.pl

dyrektor: Grzegorz Jakubowski

Centrum Tańca Wypych

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 50

tel. 62-753-24-05

tel. kom. 606-281-820, 608-205-990

e-mail: info@centrumtancawypych.pl

www.centrumtancawypych.pl

Ewelina i Maciej Wypych

Diecezjalne Studium Organistowskie im. św. Cecylii

62-800 Kalisz, ul. Złota 144

tel. kom. 605-069-848

e-mail: niegowski.krzysztof@gmail.com

Krzysztof Niegowski

Fabryka Tańca Różańscy

tel. kom. 608-498-059

e-mail: fabrykatancarozanscy@spoko.pl

<https://pl-pl.facebook.com/fabrykatancarozanscy>

Tomasz Różański

Liceum Plastyczne

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2

62-800 Kalisz, ul. Rzemieślnicza 6

tel. 62-767-76-50

e-mail: sekretariat@zsp2.kalisz.pl

www.zsp2.kalisz.pl

dyrektor: Janusz Matuszewski

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Henryka Melcera

62-800 Kalisz, pl. Jana Pawła II 9

tel. 62-757-16-86

tel./fax 62-766-44-24

e-mail: sekretariat.muzyczna@wp.pl

www.psm.kalisz.pl

dyrektor: Maria Pawelec

Policealne Studium Animatorów Kultury

62-800 Kalisz, ul. Podmiejska 25a

tel. 62-766-04-46

e-mail: ppskak@op.pl

www.studium.kalisz.pl

dyrektor: Bogna Boch-Czwordon

Prywatna Szkoła Artystyczna

62-800 Kalisz, ul. Piekarska 5/2

tel. kom. 602-579-391

e-mail: dysonans@poczta.fm

dyrektor: Izabela Pietrzak

Studio Artystyczno-Muzyczne Art Muz

62-800 Kalisz, ul. Serbinowska 1

tel. kom. 609-515-059

e-mail: studio.artmuz@wp.pl

Iwona Banasiak

Studio Wokalno-Artystyczne „Piano Song”

62-800 Kalisz, ul. Wiatraki 13a

tel. kom. 604-826-900

e-mail: aniaoligny@wp.pl

www.pianosong.pl

Anna Kowalkiewicz-Oligny

Stowarzyszenie Muzyczny Świat

62-800 Kalisz, ul. Przemysłowa 8

tel. kom. 605-287-956, 605-287-943

e-mail: szkola@musicstore.com.pl

www.szkolamusicstore.pl

Szkoła Muzyczna „Music Store”

62-800 Kalisz, ul. Przemysłowa 8
tel. 62-764-47-00
tel. kom. 605-287-956, 605-287-943
e-mail: szkola@musicstore.com.pl
www.szkolamusicstore.pl
dyrektor: Izolda Huchla

Szkoła Tańca „Bogdan”

62-800 Kalisz, ul. Graniczna 78a/9
tel. kom. 608-402-039
e-mail: przemyslawbogdan1@gmail.com
www.szkolatanca-bogdan.pl
Mariola i Przemysław Bogdan

Szkoła Tańca Sieraszewski Dance-Studio

62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 60-62
tel. kom. 503-698-562
e-mail: sieraszewski-dance@wp.pl
www.sieraszewskidance.pl
Piotr Sieraszewski

AGENCJE ARTYSTYCZNE

Agencja Artystyczna „Słowiańska”

62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 18
tel./fax 62-753-43-29
tel. kom. 509-611-272
e-mail: info@zawodzie.eu
www.zawodzie.eu
Mieczysław Machowicz

Moose Productions sp. z o.o.

62-800 Kalisz, ul. Piwonicka 4
tel. 62-590-07-03
e-mail: bilet@mooseproductions.pl
www.mooseproductions.pl
Robert Kowalski

Eclipse Design**Multimedialna Agencja Interaktywna**

62-800 Kalisz, ul. Obozowa 18-24
tel. kom. 509-053-795
e-mail: kontakt@erykszolc.com
<http://erykszolc.com/>

Stowarzyszenie „Poza Kadrem”
62-800 Kalisz, al. Wolności 17a/35
tel. kom. 606-472-338
e-mail: biuro@pozakadrem.pl
www.pozakadrem.pl
prezes: Sergiusz Różański

CHÓRY

Chór „Cantate Deo”
adres do korespondencji
62-800 Kalisz, ul. Porzeczkowa 5
tel. kom. 693-282-962
e-mail: katarzynakubera@wp.pl
dyrygent: Katarzyna Kubera

**Chór Chłopięco-Męski Bazyliki Kaliskiej
Towarzystwa Śpiewaczego „Echo”**
62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 7
tel. kom. 606-746-960
e-mail: chor@chorbazyliki.kalisz.pl
www.chorbazyliki.kalisz.pl
dyrygent: Marek Łakomy

Chór Kaliskiego Ewangelickiego Towarzystwa Śpiewaczego
adres do korespondencji:
62-800 Kalisz, ul. Niecała 10
tel. kom. 792-804-808
dyrygent: Renata Ceroń

Chór „Kopernik”
III Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika
62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 10
tel. 62-767-20-36
e-mail: sekretariat@kopernik.kalisz.pl
e-mail: iglewskamocek@wp.pl
www.kopernik.kalisz.pl/chor/news.php
dyrygent: Henryka Iglewska-Mocek

Chór Szkolny
Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Henryka Melcera
62-800 Kalisz, pl. Jana Pawła II 9
tel. 62-757-16-86
tel./fax 62-766-44-24
e-mail: sekretariat.muzyczna@wp.pl
www.psm.kalisz.pl
dyrektor: Maria Pawelec

**Chóry akademickie Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Kaliszu**

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30

tel. 62-767-07-30, 62-767-07-31

fax 62-764-57-21

e-mail: wpa@amu.edu.pl

www.wpa.amu.edu.pl

Chór Kameralny Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu

dyrygent: Beata Szymańska

Chór Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu

dyrygent: Eryk Szolc

Dziecięco-Młodzieżowy Chór Szkół Nazaretańskich

62-800 Kalisz, ul. Harcerska 1

tel. 62-502-55-01

opiekun: s. Karen Trafankowska

Międzyszkolny Chór „Dysonans”

II Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki

62-800 Kalisz, ul. Szkolna 5

tel. 62-767-66-57

e-mail: dysonans@poczta.fm

dyrygent: Izabela Pietrzak

Południowo-Wielkopolski Związek Chórów i Orkiestr

63-400 Ostrów Wielkopolski, ul. L. Waryńskiego 29

tel./fax 62-736-64-15

e-mail: pzchio@vp.pl

www.pzchio.info

prezes: Karol Marszał

Towarzystwo Śpiewacze „Lira”

przy parafii św. Gotarda

62-800 Kalisz, ul. A. Kordeckiego 3

tel. 62-766-62-80

prezes: Stanisław Włodarczyk

opiekun: ks. Andrzej Latoń

dyrygent: Józef Czerniak

Związek Chórów Kościelnych Diecezji Kaliskiej

62-800 Kalisz, ul. Widok 80-82

tel. 62-766-78-55

e-mail: jpaczkow@interia.pl

prezes: ks. Jacek Paczkowski

WYBRANE ZESPOŁY ARTYSTYCZNE**Niepubliczny Teatr Impresaryjny „Scena TAM2”**

62-800 Kalisz, ul. Widok 102/8

tel. kom. 601-790-688

e-mail: tam2@tam2.pl**Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej Kalisz - Piwonice**

62-800 Kalisz, ul. Łużycka 1

tel. 62-766-31-99

e-mail: edwurbaniak@gmail.com

prezes: Edward Urbaniak

Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej Dobrzec

62-800 Kalisz, ul. Biskupicka 21

Teatr „Na Widoku”**Młodzieżowy Dom Kultury im. Władysława Broniewskiego**

62-800 Kalisz, ul. ul. Fabryczna 13-15

kierownik: Włodzimierz Garszka

Teatr Tańca Współczesnego „Alter”

tel. kom. 603-934-566

e-mail: alter@ppas.ple-mail: alter@plusnet.plwww.alter.ppas.pl

kierownik artystyczny: Witold Jurewicz

Zespół Folklorystyczny „Piwonice”

62-800 Kalisz, ul. Ptolemeusza 13

tel. kom. 607-123-154

e-mail: wisia305@wp.pl

kierownik: Wiesława Machowska

Zespół Muzyki Dawnej „Semibrevis”

62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 22-24

e-mail: semibrevis@poczta.onet.plwww.facebook.com/semibrevis**Zespół Taneczny „ADO”****Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2**

62-800 Kalisz, ul. A. Kordeckiego 19

tel. 62-502-35-55

e-mail: info@os-w.plwww.os-w.pl

instruktor: Monika Graf, Agnieszka Wypych

Zespół Taneczny „Kordek”**Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2**

62-800 Kalisz, ul. A. Kordeckiego 19

tel. 62-502-35-55

e-mail: info@os-w.plwww.os-w.pl

instruktor: Katarzyna Kubera

WYBRANE INSTYTUCJE OŚWIATOWE**I Liceum Ogólnokształcące im. Adama Asnyka**

62-800 Kalisz, ul. Grodzka 1

tel. 62-757-34-03

fax 62-764-52-69

e-mail: loasnyk@gmail.comwww.asnyk.com

dyrektor: Urszula Janczar

II Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki

62-800 Kalisz, ul. Szkolna 5

tel./fax 62-767-66-57

e-mail: sekretariat@2lo.kalisz.plwww.2lo.kalisz.pl

dyrektor: Maria Żubrowska-Gil

III Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika

62-800 Kalisz, ul. T. Kościuszki 10

tel. 62-767-20-36

e-mail: sekretariat@kopernik.kalisz.plwww.kopernik.kalisz.pl

dyrektor: Anna Narewska

IV Liceum Ogólnokształcące im. Ignacego Jana Paderewskiego w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Widok 96a

tel. 62-766-85-34

fax 62-766-79-76

e-mail: 4lo@4lo.kalisz.plwww.4lo.kalisz.pl

dyrektor: Izabela Kotkowska

V Liceum Ogólnokształcące im. Jana III Sobieskiego

62-800 Kalisz, ul. Piskorzewie 6

tel./fax 62-501-61-61

e-mail: 5liceumkalisz@wp.plwww.5lo.kalisz.pl

dyrektor: Beata Szulc

Brait. Szkoła korepetycji

62-800 Kalisz, ul. Fabryczna 1
tel. kom. 515-125-983
e-mail: kalisz@brait.pl
www.brait.pl/kalisz
Piotr Litwicki

Centralny Ośrodek Szkolenia Służby Więziennej

62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 193-195
tel. 62-766-95-10
fax 62-766-96-60
e-mail: sekretariat_cossw@sw.gov.pl
www.cossw.pl
komendant: płk. Ryszard Czapracki

Empik School Kalisz

62-800 Kalisz, al. Wolności 6
tel. kom. 695-213-613
e-mail: sjo.kalisz@empikschool.com
www.empikschool.com
dyrektor: Karolina Zentel

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli

62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 182
tel./fax 62-767-63-01
e-mail: sekretariat@odn.kalisz.pl
www.odn.kalisz.pl
dyrektor: Jarosław Wujkowski

**Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa
im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego**

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4
tel. 62-767-95-00, 62-757-26-18
fax 62-767-95-10
e-mail: rektorat@pwsz.kalisz.pl
www.pwsz.kalisz.pl
rektor: Andrzej Wojtyła

Rektorat

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4 (gmach główny)
tel. 62-767-95-00, 62-757-26-18
fax 62-767-95-10
e-mail: rektorat@pwsz.kalisz.pl

Kancelaria

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4 (gmach główny)
tel. 62-767-95-25, 62-757-36-74
fax 62-767-95-06
e-mail: kancelaria@pwsz.kalisz.pl

Dział Rekrutacji

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4 (gmach główny)
tel./fax 62-767-95-20
e-mail: rekrutacja@pwsz.kalisz.pl

Sekretariat Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4a (Collegium Novum)
tel. 62-767-95-01

Sekretariat Wydziału Medycznego i Rehabilitacji i Sportu

62-800 Kalisz, ul. Kaszubska 13 (Collegium Medicum)
tel. 62-767-95-51
fax 62-767-95-58

Sekretariat Wydziału Politechnicznego

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 201-205 (Collegium Mechanicum)
tel. 62-767-96-82

Wydawnictwo Uczelniane

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4a
tel. 62-767-95-07
e-mail: wydawnictwo@pwsz.kalisz.pl
redaktor naczelna: Elżbieta Steczek-Czerniawska

**Akademie działające przy Państwowej Wyższej Szkole
Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego**

Politechnika Dziecięca
Uniwersytet Gimnazjalisty
Uniwersytet Licealisty
Uniwersytet dla Rodziców
Uniwersytet Trzeciego Wieku „Calisia”

**Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1
im. Janusza Korczaka**

62-800 Kalisz, ul. A. Kordeckiego 17a
tel./fax 62-502-33-60

**Branżowa Szkoła Zawodowa I Stopnia nr 5
Szkoła Przystosabiająca do Pracy**

e-mail: sosw1.kalisz@gmail.com
www.sosw1kalisz.pl
dyrektor: Małgorzata Anczykowska

**Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2
im. plutonu Głuchoniemych AK**

62-800 Kalisz, ul. A. Kordeckiego 19
tel. 62-502-35-55
fax 62-502-32-67
e-mail: info@os-w.pl
www.os-w.pl
dyrektor: Katarzyna Hybś

Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30
Kancelaria
tel. 61-829-64-20, 61-829-64-41
tel./fax 61-829-64-21
e-mail: sekr.wpa@amu.edu.pl
www.wpa.amu.edu.pl
dziekan: Piotr Łuszczkiewicz

Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej UAM w Poznaniu
Studium Filologii Polskiej w Kaliszu
62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30
tel./fax 62-767-07-44
e-mail: gosian@amu.edu.pl
e-mail: asko@amu.edu.pl
e-mail: pluszcz@amu.edu.pl
www.filologia.kalisz.pl
kierownik: Piotr Łuszczkiewicz
dziekanat: Małgorzata Nieweś, Joanna Rektor

Wyższa Szkoła Finansów i Informatyki
im. prof. Janusza Chechlińskiego w Łodzi
Wydział Ekonomii w Kaliszu
62-800 Kalisz, ul. Widok 96a
tel. 62-753-56-53
tel. kom. 501-016-529
e-mail: kalisz@wsfi.pl
www.wsfi.edu.pl
rektor: Ewa Maciaszczyk

Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Kaliskiej
62-800 Kalisz, ul. Złota 144
tel. 62-767-24-58
fax 62-757-39-70
e-mail: zalezny@onet.eu
www.wsd.diecezja.kalisz.pl
rektor: ks. Marcin Załęźny

Wyższe Seminarium Duchowne
Instytut Teologiczny Diecezji Kaliskiej
62-800 Kalisz, ul. Złota 144
tel. 62-594-17-47, 62-767-11-05
e-mail: tolen@wp.pl
www.itdk.kalisz.pl
ks. prałat Tomasz Lenczewski

Niepubliczna Placówka Doskonalenia Nauczycieli „Interlis” w Kaliszu

sekretariat szkół:

62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 56

tel. 62-767-41-51

tel. kom. 501-647-336

e-mail: sekretariat@interlis.pl

<http://interlis.edu.pl>

OŚRODKI SPORTU

Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19-29

tel. 62-767-10-08

fax 62-757-32-68

e-mail: sekretariat@osir.kalisz.pl

www.osir.kalisz.pl

dyrektor: Mirosław Przybyła

OBIEKTY SPORTOWO - REKREACYJNE

Hala sportowo-widowiskowa „KALISZ-ARENA”

OSRiR

62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 22-24

tel. 62-598-27-30

e-mail: arena@osir.kalisz.pl

www.osir.kalisz.pl

Hala sportowa z bieżnią lekkoatletyczną

OSRiR

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19

tel. 62-767-10-08

Hala widowiskowo-sportowa z pływalnią

OSRiR

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 29

tel. 62-767-10-08, 62-757-32-67

AQUAPARK KALISZ Sp. z o.o.

62-800 Kalisz, ul. Sportowa 10

tel. 62-598-67-09

e-mail: biuro@park-wodny.kalisz.pl

prezes: Radosław Janczak

BLOKOBLISKO Bouldering Center

62-800 Kalisz, ul. Sportowa 10

tel. kom. 781-089-247

e-mail: blokoblisko@gmail.com

www.blokoblisko.pl

facebook.com/blokoblisko

ICE PARK Kalisz

Lodowisko - Rolkowisko

62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 22-24
tel./fax 62-599-81-48

MOJE BOISKO - ORLIK 2012

62-800 Kalisz, ul. Graniczna 56-58

MOJE BOISKO - ORLIK 2012

62-800 Kalisz, ul. J. Tuwima 4

MOJE BOISKO - ORLIK 2012

62-800 Kalisz, ul. Częstochowska 99

Stadion Miejski

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19-29
tel. 62-767-10-08, 62-757-32-67

Stadion Miejski (Tor Kolarski) OSRiR

62-800 Kalisz, Wał Matejki 2-4
tel. 62-757-53-50

Tor saneczkowy z oświetleniem

62-800 Kalisz, ul. J. Tuwima 2

ZWIĄZKI I STOWARZYSZENIA SPORTOWE

Kaliska Akademia Ruchu

62-800 Kalisz, ul. Kalinowa 16
prezes: Przemysław Świerczak

Kaliski Okręgowy Związek Piłki Nożnej

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 29
tel. 62-757-15-18
e-mail: kozpn@ozpnkalisz.pl
www.ozpnkalisz.pl
prezes: Andrzej Mroziński

Kaliski Okręgowy Związek Żeglarski

62-800 Kalisz, ul. Fabryczna 9
e-mail: biuro@ozz.kalisz.pl
www.ozz.kalisz.pl
prezes: Piotr Gulczyński

Kaliski Szkolny Związek Sportowy

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19
e-mail: kaliszs@neostrada.pl
przewodniczący: Mirosław Dębowski

Kaliskie Towarzystwo Kolarskie

62-800 Kalisz, Wał Matejki 2

tel./fax 62-757-55-68

e-mail: ktk.kalisz@wp.pl

www.ktk.kalisz.pl

prezes: Bogdan Jamroszczyk

Kaliskie Towarzystwo Sportowe „Supermaraton”

adres do korespondencji:

62-811 Kościelna Wieś, ul. Kwiatowa 23

tel. kom. 791-386-193

e-mail: ktskalisz@tlen.pl

www.supermaraton.kalisz.pl

prezes: Mariusz Kurzajczyk

Kaliskie Towarzystwo Szachowe

62-800 Kalisz, ul. Karpacka 3 (SP nr 10)

tel. kom. 793-733-396

e-mail: maciej@szachmistrz.pl

www.szachmistrz.pl

prezes: Maciej Sroczyński

Szkoła szachowa SzachMistrz Kalisz

Maciej Sroczyński

62-800 Kalisz, ul. Karpacka 3 (SP nr 10)

tel. kom. 793-733-396

e-mail: maciej@szachmistrz.pl

www.szachmistrz.pl

Kaliskie Towarzystwo Tenisowe

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19

tel. kom. 691-968-296

e-mail: k.lipinski@akew.pl

www.ktt.kalisz.pl

prezes: Konrad Lipiński

Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie

62-800 Kalisz, Park Miejski 2

tel. 62-757-46-69

e-mail: ktw.kalisz@interia.pl

www.ktw.kalisz.pl

prezes: Lech Burchard

Przystań Letnia KTW

62-800 Kalisz, Wał Piastowski 1

tel. 62-757-33-79

Przystań Sportowa KTW

62-860 Opatówek, Szale ul. Kaliska 84

Przystań Zimowa KTW

62-800 Kalisz, Park Miejski 2

tel. 62-757-46-69

Polski Związek Wędkarski

Koło „Kalisz Miasto”

62-860 Opatówek, Szale ul. Kaliska 74

tel. 62-761-46-55

e-mail: pzwkaliszmiasto@gmail.com

www.pzw.org.pl

prezes: Paweł Powalowski

Polskie Stowarzyszenie Yawara - Jutsu

62-800 Kalisz, ul. Hoża 9/25

tel. kom. 692-427-269

e-mail: atwardy@op.pl

Adam Twardy

Stowarzyszenie Strzeleckie „Bellona”

62-800 Kalisz, ul. M. Konopnickiej 2-4

tel. kom. 885-867-867

e-mail: 497efl@efl.onet.pl

www.bellona.kalisz.pl

www.facebook.com/BellonaKalisz

prezes: Grzegorz Namysł

Stowarzyszenie Szczypiorniak

62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 189

tel. kom. 601-846-767

e-mail: tomaszchajduk@gmail.com

www.szczypiorno.info

prezes: Tomasz Chajduk

Stowarzyszenie Tylko KKS

62-800 Kalisz, Wał Matejki 2

prezes: Piotr Dąbkowski

Terenowy Związek Brydża Sportowego

62-800 Kalisz, ul. Legionów 15/17

tel. 512-090-098

fax 62-753-08-23

e-mail: hotelubogdana@wp.pl

www.hotel.ig.pl

prezes: Bogdan Białoszyński

Wielkopolski Związek Kolarski

62-800 Kalisz, Wał Matejki 2

tel. 62-757-23-41

fax 62-767-77-84

e-mail: wzko1@wp.pl

www.wzko1.pl

prezes: Lucjusz Wasielewski

KLUBY SPORTOWE**Aeroklub Ostrowski, Lotnisko Michałków**

63-400 Ostrów Wielkopolski, skr. poczt. 126

tel./fax 62-735-20-23 (sekretariat)

e-mail: dyrektor@aeroklub.osw.plwww.aeroklub.osw.pl

prezes: Karol Skarzyński

Automobilklub Kaliski

62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 37a

tel. 62-757-60-66

tel. kom. 603-746-012

e-mail: automobilklub@o2.plwww.automobilklubkaliski.pl

prezes: Marek Bogusz

Kaliski Klub Biegacza „Finisz”

62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 53-59

tel. 62-766-51-71

e-mail: bomis.biuro@neostrada.pl

prezes: Mirosław Wojdziak

Kaliski Klub Górski „Alpamayo”

62-800 Kalisz, ul. A. Asnyka 19/8

www.alpamayo.com.pl

prezes: Tomasz Bąkowski

Kaliski Klub „Kendo”

62-800 Kalisz, ul. Armii Krajowej 9/16

tel. kom. 608-757-697

e-mail: arturozanski@wp.plwww.kendokalisz.prv.pl**Kaliski Klub Kyokushin-kan****Karate David Club**

62-800 Kalisz, ul. Stawiszyńska 8

adres do korespondencji:

62-800 Kalisz, ul. K. Pułaskiego 13/2

tel. kom. 506-091-772

e-mail: karatekalisz@wp.plwww.karatekalisz.pl

prezes: Tomasz Jeżyk

Kaliski Klub Sportowy Włókniarz 1925 Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19-29

tel. kom. 726-516-812

e-mail: biuro@kkskalisz.com.plwww.kkskalisz.pl

prezes: Robert Trzęsała

Kaliskie Stowarzyszenie Sportów Walki „Arkadia”

62-800 Kalisz, ul. Majkowska 2
tel. kom. 531-448-660
e-mail: arek@welnateam.pl
<http://welnateam.pl>
prezes: Arkadiusz Welna

Kaliskie Towarzystwo Koszykówki Młodzieżowej i Amatorskiej

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19
tel. kom. 607-310-065, 691-767-603
e-mail: jiasiukiewicz@o2.pl
www.facebook.com/kosz.kalisz
prezes: Jarosław Jasiukiewicz

Klub Jeździecki „Wolica”

62-872 Godziesze Małe, Wolica 1g
tel. 62-761-25-64
tel. kom. 602-400-102
e-mail: kjwolica@gmail.com
www.kjwolica.kalisz.pl
prezes: Andrzej Kuświk

Klub Piłkarski Calisia 14

62-800 Kalisz, Wał Jagielloński 13
e-mail: sekretariat@calisia14.pl
www.calisia14.pl
prezes: Tomasz Buchnajzer

Klub Piłki Ręcznej „Szcypiorno-Kalisz”

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19/29

Klub Rugby Husaria Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 29/27
tel. kom. 509-952-416, 503-321-365
e-mail: husaria.kalisz@gmail.com
<http://rugbypk.webd.pl/>
<https://www.facebook.com/RugbyKalisz>
Marcin Żelaziński, Szczepan Zentel

Klub Sportowy „Amnezja” Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Podmiejska 16
tel. 62-764-06-33
e-mail: centrum@amnezja.kalisz.pl
www.amnezja.kalisz.pl

Klub Sportowy Niepełnosprawnych „Start”

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19a
tel./fax 62-508-78-71
e-mail: ksnstart.kalisz@op.pl
www.start.kalisz.pl
prezes: Beata Sysiak

Klub Sportowy „Prosna”

- **Hala Pilawa - Sekcja boksu i kickboxingu**
62-800 Kalisz, ul. Częstochowska 99
tel. kom. 668-555-842
- **Boisko piłkarskie**
62-800 Kalisz, ul. Łódzka 29a
tel. kom. 609-775-423

e-mail: prosna.kalisz@wp.pl

www.prosnakalisz.dbv.pl

prezes: Bogdan Białoszyński

**Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego
Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej
im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego**

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 201-205
tel. 62-767-95-08

Miejski Klub Sportowy Kalisz Sp. z o.o.

62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 22-24

e-mail: biuro@mks-kalisz.com

prezes: Błażej Wojtyła

MORKA - Szkoła Żeglarstwa

62-800 Kalisz, ul. Częstochowska 15/4
tel. 62-767-18-67

e-mail: biuro@morka.pl

www.morka.pl

Piotr Lewandowski, Bartłomiej Czarcieński

Pierwszy Kaliski Klub Golfowy

62-800 Kalisz, ul. Wiankowa 63-67
tel. kom. 791-557-656, 601-557-655

e-mail: prezes@golf.kalisz.pl

www.golf.kalisz.pl

prezes: Michał Ignaszak

Strzelnica golfowa Driving Range

Golf Park Jantar S.C.

62-800 Kalisz, ul. Wiankowa - Rajsaków (przy trasie rowerowej)
tel. kom. 601-557-655, 791-557-656

Policyjny Klub Biegacza KMP Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Ogrodowa 20/9
tel. kom. 609-802-531

prezes: Witold Goździelewski

SzkolaNarciarstwa.pl

Jakobi Adam Jakubek

62-800 Kalisz, Wał Staromiejski 11a

tel. kom. 601-525-425

e-mail: biuro@szkolanarciarstwa.pl

www.szkolanarciarstwa.pl

Adam Jakubek

Szkoła Kadetów Jiu-Jitsu Kalisz

tel. kom. 501-477-834

e-mail: jiujitsudareksensei@o2.pl

www.szokolakadetowjiujitsu.kalisz.pl

trener: Dariusz Kaczmarek

Yacht Klub Polski Kalisz

62-860 Opatówek, Szale ul. Kaliska 82

tel. kom. 664-410-466

e-mail: biuro@ykp.kalisz.pl

www.ykp.kalisz.pl

komandor: Krzysztof Kurek

Siedziba letnia: PORT JACHTOWY

62-860 Opatówek, Szale ul. Kaliska 82

Zarząd Rejonowy Ligi Obrony Kraju

62-800 Kalisz, ul. Rzemieśnicza 6

tel./fax 62-502-68-87

e-mail: kssbursztyn@op.pl

www.kssbursztyn.pl

Klub Strzelectwa Sportowego Ligi Obrony Kraju „Bursztyn”

62-800 Kalisz, ul. Rzemieśnicza 6

tel./fax 62-502-68-87

e-mail: kssbursztyn@op.pl

www.kssbursztyn.pl

prezes: Andrzej Witoński

Strzelnice KSS LOK „Bursztyn”:

- Strzelnica w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 (pneumatyczna)
62-800 Kalisz, ul. Rzemieśnicza 6 (wejście od ul. Przemysłowej)
- Strzelnica w Zespole Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich (pneumatyczna)
62-800 Kalisz, ul. Wodna 11-13 (dojazd samochodem tylko od ul. Długosza)
- Strzelnica Myśliwska Polskiego Związku Łowieckiego (kula/śrut)
Wolica gm. Godziesze Wielkie (dojazd samochodem od m. Borek)
- Strzelnica Kaliskiego Bractwa Strzelców Kurkowych (kula)
Kalisz, Wał Jagielloński 9 (dojazd samochodem tylko od ul. Łódzkiej)

UCZNIOWSKIE KLUBY SPORTOWE (UKS)**Międzyszkolny UKS „Tenis Max”**

Kaliskie Korty Tenisowe „Park Przyjaźni”
62-800 Kalisz, ul. Polna 61
tel. kom. 539-934-386
prezes: Radosław Nowaczyk

Międzyszkolny UKS „Tornado”

62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 38/27
tel. 62-599-87-10
tel. kom. 883-950-508
e-mail: karate7@tlen.pl
www.karate-kalisz.pl
prezes: Wiesław Grochowina

MUKS AMBER Kalisz

Zespół Szkół nr 9
62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 22-24
tel. 62-768-54-70
fax 62-768-54-80
e-mail: zs9@zs9.kalisz.pl
www.zs9.kalisz.pl
prezes: Aneta Justyńska

MUKS GROM Kalisz

Zespół Szkół nr 10
62-800 Kalisz, ul. Podmiejska 9a
tel. 62-753-11-32
prezes: Krzysztof Kaniecki

Uczniowski Jacht Klub Sportowy „Szturwał”

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19-29
tel. kom. 609-801-469
e-mail: szturwal@szturwal.pl
www.szturwal.pl
komandor: Monika Niewiadomska

UKS „17” Kalisz

Szkoła Podstawowa nr 17 z Oddziałami Integracyjnymi
62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 3b
tel. 62-765-34-33
e-mail: stonka-77@o2.pl
prezes: Andrzej Waldemar Kuświk

UKS „Augustynki”

Zespół Szkół nr 10
62-800 Kalisz, ul. Podmiejska 9a
tel. 62-753-11-32
prezes: Piotr Przybylak

UKS „Dziwiątką” OSRiR

62-800 Kalisz, ul. Żwirki i Wigury 13
tel. kom. 516-016-585
e-mail: plywanie@uks9kalisz.pl
www.uks9.kalisz.pl
prezes: Ewa Kochanek

UKS „Nike”

Szkoła Podstawowa nr 10
62-800 Kalisz, ul. Karpacka 3
tel./fax 62-501-17-27
e-mail: uks.nike.kalisz@wp.pl
prezes: Tomasz Wasela

UKS przy Szkole Podstawowej nr 12 w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. J. Długosza 14
e-mail: allenatore@wp.pl
prezes: Krzysztof Kisiel

UKS Wioślarski

Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Dąbrowskiej
62-800 Kalisz, ul. Polna 17
tel. 62-766-29-83
prezes: Mirosława Słomianna

INNE

Kaliski Klub Campingu i Carawaningu „Caltur”

62-800 Kalisz, ul. Wrocławska
tel. 62-766-51-71
tel kom. 509-053-781
www.kkcc.kalisz.pl
Mirosław Wojdziak

MDM PROFESSIONAL

63-460 Nowe Skalmierzyce, Fabianów ul. Środkowa 71a
tel. kom. 509-059-413

Moose Emergency

Zabezpieczenie Medyczne Imprez

62-800 Kalisz, ul. Piwonicka 4
tel. 62-765-86-53
e-mail: lukasz@mooseproductions.pl
www.mooseproductions.pl

Przedsiębiorstwo Wielobranżowe KAL-PAB Sp. z o.o.

Komoda Club
62-800 Kalisz, ul. Niecała 6a
tel. 62-767-07-12
tel. kom. 602-599-419
e-mail: restauracja@komodaclub.pl

MARGO

tel. 62-767-07-13

tel. kom. 600-390-554

e-mail: margo@margo.kalisz.pl

prezes: Margota Suszyńska

Rada Osiedla Majków

62-800 Kalisz, ul. Tuwima 2

tel. kom. 602-712-846

przewodnicząca: Anna Lisewska

Ratownictwo Wodne Rzeczpospolitej

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19

tel. kom. 695-975-538

e-mail: biuro@rwr.pl

www.rwr.pl

prezes: Adam Krawczyk

TURYSTYKA

Centrum Informacji Turystycznej

62-800 Kalisz, ul. Zamkowa

tel. kom. 571-315-110

tel./fax 62-598-27-31

e-mail: it@um.kalisz.pl

www.cit.kalisz.pl

Kaliski Oddział PTTK im. Stanisława Graewego

62-800 Kalisz, ul. Targowa 2

tel./fax 62-598-24-33

tel. kom. 509-360-171

e-mail: pttk.kalisz@poczta.fm

e-mail: info@pttk.kalisz.pl

www.pttk.kalisz.pl

prezes: Mateusz Przyjazny

Klub Turystyki Kolarskiej „Cyklista” w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Targowa 2

e-mail: cyklista@cyklista.kalisz.pl

www.cyklista.kalisz.pl

prezes: Marek Glapiński

Koło Przewodników Miejskich i Terenowych im. Adama Chodyńskiego przy Oddziale PTTK w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Targowa 2

tel. 62-598-24-33

e-mail: piotr_sobolewski@op.pl

prezes: Piotr Sobolewski

Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemi Kaliskiej

62-800 Kalisz, al. Wojska Polskiego 185

tel. 62-764-55-99

e-mail: eliza@aleksander.pl

prezes: Eliza Smolińska

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze

Oddział Zakładowy WSK „PZL - Kalisz” S.A.

62-800 Kalisz, ul. Fabryczna 3-5/15

tel. kom. 604-901-001

e-mail: mirma99@wp.pl

prezes: Zdzisław Kobyłka

Regionalna Pracownia Krajoznawcza O/PTTK Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Targowa 2

tel. 62-598-24-33

Związek Harcerstwa Polskiego

Chorągiew Wielkopolska im. Powstańców Wielkopolskich 1918-19

61-809 Poznań, ul. św. Marcin 80/82

e-mail: biuro@zhp.wlkp.pl

www.zhp.wlkp.pl

www.wielkopolska.zhp.pl

komendant: hm. Tomasz Kujaczyński

**Komenda Hufca ZHP im. ks. Stanisława Piotrowskiego
w Kaliszu**

62-800 Kalisz, ul. Legionów 42

tel. 62-766-02-91

e-mail: kalisz@zhp.wlkp.pl

www.kalisz.zhp.wlkp.pl

komendant: hm. Marian Maćkowiak HR

BAZA NOCLEGOWA

Baba Hostel

62-800 Kalisz, ul. Babina 19

tel. kom. 887-081-887

Hotel BURSZTYN

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 29

tel. 62-757-97-03

e-mail: repcja@bursztynhotel.pl

www.bursztynhotel.pl

Hotel CALISIA ***

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 1-3

tel. 62-767-91-00

fax 62-767-91-14

e-mail: rezerwacja@hotel-calisia.pl

www.hotel-calisia.pl

Hotel EUROPA ***

62-800 Kalisz, al. Wolności 5
tel. 62-767-20-31
fax 62-767-20-33
e-mail: recepcja@hotel-europa.pl
www.hotel-europa.pl

Hotel E.T. ***

62-800 Kalisz, ul. J. Tuwima 6
tel. 62-760-00-25
fax 62-760-23-29 recepcja@et-hotel.pl
e-mail: , sala@et-hotel.pl
www.et-hotel.pl

Hotel FLORA ***

62-800 Kalisz, ul. Wiatraki 3
tel. 62-757-46-50
e-mail: recepcja@hotel-flora.pl
www.hotel-flora.pl

Hotel ROMA

62-800 Kalisz, ul. F. Chopina 9
tel. 62-501-75-55
fax 62-766-43-74
e-mail: roma.kalisz@gmail.com
www.restauracje-kalisz-turek.pl

Hotel SEVEN ***

62-800 Kalisz, ul. Częstochowska 77
tel./fax 62-764-43-43
e-mail: info@hotelseven.pl
www.hotelseven.pl

Komoda Club Residence

62-800 Kalisz, ul. Niecała 6a
tel. 62-752-14-00
e-mail: recepcja@komodaclub.pl
<http://residence.komodaclub.pl>

Magic Garden Hostel

62-800 Kalisz, ul. Jagodowa 16
tel. kom. 600-736-110, 535-131-070
e-mail: rezerwacje@mg-hostel.pl
www.mg-hostel.pl

Dom Pielgrzyma

62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 7
tel. 62-757-58-22
e-mail: kancelaria@swietyjosef.kalisz.pl
www.swietyjosef.kalisz.pl/?dzial=DomPielgrzyma

Dom Studencki „Rubin”

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30

tel. 61-829-64-54, 61-829-64-53

<https://wpa.amu.edu.pl/dla-studenta/dla-studenta/domy-studenckie>**PRASA, RADIO, TELEWIZJA****PRASA****„BIULETYN UCZELNIANY”**Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej
im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4a

tel. 62-767-95-07

redaktor naczelna: Elżbieta Steczek-Czerniawska

„BLIŻEJ BIBLIOTEKI”

Pismo bibliotekarzy Wielkopolski południowo-wschodniej

62-800 Kalisz, ul. Południowa 62 (w siedzibie Książnicy Pedagogicznej)

tel. 62-757-13-21

e-mail: blizejbiblioteki@interia.pl

redaktor naczelna: Bogumiła Celer

**„DZIEDZICTWO KULTUROWE MIASTA KALISZA
I REGIONU POŁUDNIOWEJ WIELKOPOLSKI”**

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30

redaktor naukowy: Samanta Kowalska

„EXPRESS KALISKI”

Bezpłatny Tygodnik Lokalny

62-800 Kalisz, ul. Częstochowska 25/28

tel kom. 605-468-785

e-mail: redakcja@expresskaliski.plwww.expresskaliski.pl

redaktor naczelny: Grzegorz Jurek

„FILATELISTA KALISKI”

Polski Związek Filatelistów Okręg w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Asnyka 59 m. 24

tel. kom. 509-517-571

e-mail: bielawski.kalisz@autograf.pl

redaktor naczelny: Jerzy Bielawski

„GŁOS WIELKOPOLSKI”

Dziennik społeczno-polityczny
60-782 Poznań, ul. Grunwaldzka 19
tel. 61-869-41-00

e-mail: redakcja@glos.com

www.gloswielkopolski.pl

www.naszemiasto.pl

redaktor naczelny: Adam Pawłowski

Oddział w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 10
tel. 62-767-66-20

„KALISZANIE W WARSZAWIE”

Kwartalnik Klubu Kaliszan w Warszawie
00-195 Warszawa, ul. Z. Słomińskiego 15/34
tel. 22-637-51-13

fax 22-637-51-14

e-mail: leguinn@wp.pl

redaktor naczelny: Piotr Majewski

„OPIEKUN”

Dwutygodnik Diecezji Kaliskiej
62-800 Kalisz, ul. Widok 80-82
tel./fax 62-766-07-17

e-mail: opiekun@post.pl

www.opiekun.kalisz.pl

redaktor naczelny: ks. Andrzej Antoni Klimek

„POLONIA MAIOR ORIENTALIS”

62-800 Kalisz, ul. Bankowa 9
tel./fax 62-757-13-21

e-mail: poloniamaiorientalis@gmail.com

<http://poloniamaiorient.wix.com/studiapmo>

redaktor naczelny: Piotr Gołdyn

„ROCZNIK KALISKI”

Polskie Towarzystwo Historyczne
62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30

e-mail: rocznik.kaliski@wp.pl

<https://rocznik-kaliski.wixsite.com/rocznik-kaliski>

redaktor naczelna: Monika Sobczak-Waliś

„7 DNI KALISZA”

Tygodnik Powiatu Grodzkiego i Ziemskiego
62-800 Kalisz, ul. F. Chopina 8
tel. 62-501-86-06

tel. kom. 601-809-977

e-mail: redakcja@7dnikalisza.com

www.7dnikalisza.com

redaktor naczelny: Krzysztof Ścisły

„STUDIA KALISKIE”

Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk

62-800 Kalisz, ul. Bankowa 9

e-mail: ktpn.kalisz@wp.pl

Wydawnictwo Uczelniane PWSZ

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4A

<http://studiakaliskie.wixsite.com/studiakaliskie>

redaktor naczelna: Elżbieta Steczek Czerniawska

„TYGODNIK NASZ RYNEK”

Bezpłatna Gazeta Powiatu Kaliskiego i Ostrowskiego

63-400 Ostrów Wlkp., ul. W. Majakowskiego 4

tel./fax 62-501-21-21

e-mail: redakcja@naszrynek.pl

www.naszrynek.pl

redaktor naczelny: Ryszard Binczak

KALISZ.PL

Informator Miejski

62-800 Kalisz, Główny Rynek 20

tel. 62-765-43-66

e-mail: bp@um.kalisz.pl

„ZESZYTY KALISKIEGO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK”

62-800 Kalisz, ul. Bankowa 9

e-mail: ktpn.kalisz@wp.pl

www.ktpn.kalisz.pl

„ZESZYTY NAUKOWE”

Prace Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej

im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4

tel. 62-767-95-07

„ZESZYTY KALISKIEGO TOWARZYSTWA GENEALOGICZNEGO KALISIA”

Kaliskie Towarzystwo Genealogicznego *Kalisia*

62-800 Kalisz, ul. Świętokrzyska 3

e-mail: grzegorek1@gmail.co

www.genealogia.kalisz.pl

redaktor naczelny: Jan Marczyński

„ZIEMIA KALISKA”

(ukazuje się z piątkowym wydaniem dziennika „Głos Wielkopolski”)

62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 10

tel. kom. 502-499-351

e-mail: ziemiakaliska@glos.com

redaktor naczelny: Adam Pawłowski

szef redakcji lokalnej: Mariusz Kurzajczyk

„ŻYCIE KALISZA”

Tygodnik regionalny
62-800 Kalisz, ul. Spółdzielcza 6
tel. 62-768-33-33
e-mail: redakcja@zyciekalisza.pl
www.zyciekalisza.pl
redaktor naczelny: Piotr Piorun

RADIO**Radio „Centrum”**

Centrum Kultury i Sztuki
62-800 Kalisz, ul. Częstochowska 12
Redakcja:
tel. 62-503-11-55
fax 62-503-11-71
e-mail: redakcja@rc.fm
www.rc.fm
częstotliwość 106,4 FM
redaktor naczelny: Piotr Krysiak

Radio ESKA Ostrów Wielkopolski/Kalisz

63-400 Ostrów Wielkopolski, ul. Krotoszyńska 35
tel. 62-735-65-11
fax 62-735-65-10
e-mail: sekretariat.ostrow@eska.pl
62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 64/3
tel. 62-767-77-68
fax 62-767-77-70
www.eska.pl
częstotliwość 101.1 FM i 89.3 FM

Radio RODZINA Diecezji Kaliskiej

62-800 Kalisz, ul. Złota 144 tel. 62-766-89-09 (emisja)
tel. 62-767-37-02 (redakcja)
fax 62-767-37-03
e-mail: rodzina@radiatorodzina.kalisz.pl
e-mail: intencje@radiatorodzina.kalisz.pl
www.radiatorodzina.kalisz.pl
częstotliwość 103,1 FM

Radio Maryja

87-100 Toruń, ul. Żwirki i Wigury 80

tel. 56-610-81-00

fax 56-610-81-51

e-mail: radio@radiomaryja.pl

www.radiomaryja.pl

częstotliwość: Toruń 100,6 MHz

Biuro Radia Maryja

przy Parafii Opatrzności Bożej w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Polna 8

tel. 62-766-87-33

częstotliwość: Kalisz 105,6 MHz

Polskie Radio - Regionalna Rozgłośnia w Poznaniu

Radio Merkury Spółka Akcyjna

60-765 Poznań, ul. R. Berwińskiego 5

tel. 61-664-49-57 (sekretariat)

tel. 61-865-82-88 (kontakt dla słuchaczy)

e-mail: office@radiomerkury.pl

www.radiomerkury.pl

częstotliwość: Poznań 100,9 FM

Redakcja lokalna w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Targowa 16-18

tel./fax 62-764-50-55

tel. kom. 501-609-428

e-mail: kalisz@radiomerkury.pl

częstotliwość: Kalisz 91,1 FM

TELEWIZJA

Multimedia Polska S.A.

Operator sieci telewizji kablowych

81-341 Gdynia, ul. T. Wendy 7/9

www.multimedia.pl

Biuro Obsługi Klienta

62-800 Kalisz, al. Wojska Polskiego 53a

Infolinia: 244-244-244

Telewizja Interaktywna aMazing

62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 53-57

tel. 62-598-49-13 (sekretariat)

tel. 62-598-47-81 (redakcja)

www.amazingtv.pl

Telewizja Polska S.A.

00-999 Warszawa, ul. J.P. Woronicza 17
tel. 22-547-44-50 (kontakt dla widzów)
tel. 22-547-80-00 (centrala)

www.tvp.pl

Oddział w Poznaniu

61-144 Poznań, ul. Serafitek 8
tel. 61-850-64-00

e-mail: sekretariat.poznan@tvp.pl

www.tvp.pl/poznan

DARMOWY DOSTĘP DO INTERNETU

Kalisz, Główny Rynek

Login: netland

hasło: kalisz

e-mail: internet@netlandcomputers.pl

KALISZ NA WYBRANYCH STRONACH INTERNETOWYCH

www.asnyk.kalisz.pl

Witryna Stowarzyszenia Wychowanków Gimnazjum i Liceum
im. Adama Asnyka
62-800 Kalisz, ul. Grodzka 1
e-mail: asnykowcy@o2.pl

www.bip.gov.pl

Biuletyn Informacji Publicznej
Ministerstwo Cyfryzacji
00-060 Warszawa, ul. Królewska 27
tel. 22-245-55-49 (poniedziałek - piątek 7.45 - 15.45)
e-mail: wniosek@bip.gov.pl

www.calisia.pl

Portal Calisia.PL Dobra Strona Miasta
62-800 Kalisz, al. Wolności 17a/35
tel. 62-767-77-99
tel. kom. 604-779-977
e-mail: redakcja@calisia.pl
redaktor naczelna: Elżbieta Magnuszewska

www.dakalisz.fora.pl

Forum Duszpasterstwa Akademickiego Diecezji Kaliskiej

www.diecezja.kalisz.pl

Portal Diecezji Kaliskiej
e-mail: kuria@kalisz.opoka.org.pl

www.ecentrum.pl

Regionalny Portal Wielkopolski Południowej
ULISSES Sp. z o.o.
62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 69a
tel. 62-501-54-54
e-mail: biuro@ulissess.pl
www.ulissess.pl

www.faktykaliskie.pl

62-800 Kalisz, Wrocławska 53-57
tel. kom. 785-204-665
e-mail: redakcja@faktykaliskie.pl
redaktor: Anna Miklas-Pęcherz

www.galeriawielkopolska.info/kalisz.html

Portal poświęcony popularyzowaniu dziedzictwa historycznego Wielkopolski

www.info.kalisz.pl

Portal Regionalny Ziemi Kaliskiej
62-800 Kalisz, ul. J. Sułkowskiego 2
e-mail: krisplo@op.pl

www.kalisz.pl

Portal Urzędu Miejskiego w Kaliszu
62-800 Kalisz, Główny Rynek 20
tel. 62-765-43-00
fax 62-764-20-32
e-mail: umkalisz@um.kalisz.pl

www.kalisz.franciszkanie.pl

Portal Parafii św. Stanisława Biskupa Męczennika
Kościół i Klasztor oo. Franciszkanów
62-800 Kalisz, ul. Sukiennicza 7
tel. 62-757-38-74
e-mail: kalisz@franciszkanie.pl

www.kalisz.info

Portal poświęcony historii Kalisza
e-mail: dawny@kalisz.info

<http://kalisz.naszemiasto.pl>

Portal Regionalny

www.kaliszak.pl

Ogłoszenia w Kaliszu
tel. 507-781-642
e-mail: ogloszenia@Kaliszak.pl

www.mbp.kalisz.pl

Portal Miejskiej Biblioteki Publicznej im. A. Asnyka
62-800 Kalisz, ul. Łazienna 6
tel. 62-757-34-30, 62-757-22-88 (sekretariat)
e-mail: biblio@mbp.kalisz.pl

www.milosierdzie.kalisz.pl

Portal Parafii Miłosierdzia Bożego
Diecezjalne Sanktuarium Miłosierdzia Bożego
62-800 Kalisz, ul. A. Asnyka 54-56
tel. 62-766-50-01

www.wmf.kalisz.pl

Wirtualne Muzeum Fotografii Kalisza
tel. kom. 506-666-041
e-mail: kontakt@wmf.kalisz.pl

www.rc.fm

Portal Informacyjny Radia Centrum,
62-800 Kalisz, ul. Częstochowska 12
tel. 62-503-11-55 (redakcja)
fax 62-503-11-71
e-mail: redakcja@rc.fm

www.sanktuarium.kalisz.jezuici.pl

Portal Sanktuarium Serca Jezusa Miłosiernego
62-800 Kalisz, ul. Stawiszyńska 2
tel. 62-757-34-46
fax 62-768-24-30
e-mail: kaliszsj@pro.onet.pl

www.swietyjosef.kalisz.pl

Portal Parafii Wniebowzięcia NMP
Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu
62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 7
tel. 62-757-58-22
fax 62-767-51-70
e-mail: kancelaria@swietyjosef.kalisz.pl

www.wkaliszu.pl

62-800 Kalisz, ul. Częstochowska 25/28
tel. kom. 607-347-768
e-mail: redakcja@wkaliszu.pl